

An Bhruiséil, 27 Márta 2023
(OR. en)

7557/23

**Comhad Idirinstitiúideach:
2021/0425(COD)**

**ENER 134
ENV 265
CLIMA 145
IND 122
RECH 94
COMPET 231
ECOFIN 256
CODEC 408**

NÓTA

ó: Coiste na mBuanionadaithe (Cuid 1)

chuig: An Chomhairle

Uimh. an doic. 7160/23

roimhe seo:

Uimh. an doic. ón 15111/1/21 REV 1 + ADD 1 REV 1
gCoim.:

Ábhar: Togra le haghaidh TREOIR Ó PHARLAIMINT NA hEORPA AGUS
ÓN gCOMHAIRLE maidir le rialacha comhchoiteanna le haghaidh na
margaí inmheánacha i ngáis in-athnuaite agus gáis nádúrtha agus sa
hidrigin (athmhúnlú)
- Cur chuige ginearálta

Gheobhaidh na toscaireachtaí, san Iarscríbhinn a ghabhann leis seo, an seachtú hathbhreithniú ar an togra thuasluaite, d'fhonn teacht ar chur chuige ginearálta le linn na Comhairle Iompair, Teileachumarsáide agus Fuinnimh (Fuinneamh) an 28 Márta 2023.

Togra le haghaidh

TREOIR Ó PHARLAIMINT NA hEORPA AGUS ÓN gCOMHAIRLE

**maidir le comhrialacha do na margaí inmheánacha sa ghás in-athnuaite agus nádúrtha
agus sa hidrigin
(Téacs atá ábhartha maidir leis an LEE)**

TÁ PARLAIMINT NA hEORPA AGUS COMHAIRLE AN AONTAIS EORPAIGH,

Ag féachaint don Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh, agus go háirithe Airteagal 194(2)
de,

Ag féachaint don togra ón gCoimisiún Eorpach,

Tar éis dóibh an dréachtghníomh reachtach a chur chuig na parlaimintí náisiúnta,

Ag féachaint don tuairim ó Choiste Eacnamaíoch agus Sóisialta na hEorpa¹,

Ag féachaint don tuairim ó Choiste na Réigiún²,

Ag gníomhú dóibh i gcomhréir leis an ngnáthnós imeachta reachtach,

De bharr an mhéid seo a leanas:

¹ IO C 211, 19.8.2008, lch. 23.

² IO C 172, 5.7.2008, lch. 55.

- (1) Rinneadh Treoir 2009/73/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle³ a leasú go suntasach roinnt uaireanta⁴. Ós rud é go bhfuil tuilleadh leasuithe le déanamh uirthi, ba cheart an Treoir a athmhúnlú ar mhaithe le soiléireacht.
- (2) Is é is aidhm don mhargadh inmheánach sa ghás nádúrtha, atá á chur chun feidhme de réir a chéile ar fud an Aontais ó 1999 i leith, fíor-rogha a thabhairt do thomhaltóirí uile an Aontais Eorpaigh, cibé acu an saoránaigh nó gnólachtaí iad, mar aon le deiseanna nua gnó agus tuilleadh trádála trasteorann, chun gnóthachain éifeachtúlachta a mhéadú, chun praghsanna iomaíocha agus caighdeáin níos airde seirbhíse a bhaint amach agus chun cuidiú le slándáil an tsoláthair agus leis an inbhuanaitheacht.
- (3) Chuidigh Treoir 2003/55/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle agus Treoir 2009/73/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle, go mór chun margadh inmheánach sa ghás nádúrtha den chineál sin a chur ar bun.

³ Treoir 2009/73/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 13 Iúil 2009 maidir le comhrialacha don mhargadh inmheánach sa ghás nádúrtha agus lena n-aisghairtear Treoir 2003/55/CE (IO L 211, 14.8.2009, lch. 94).

⁴ Féach Iarscríbhinn III, Cuid A.

- (4) Mar chuid den Phacáiste ‘Fuinneamh Glan do gach Eorpach’ a mhol an Coimisiún an 30 Samhain 2016, le Rialachán (AE) 2019/943⁵ agus Treoir 2019/944⁶, cuireadh dlús breise le forbairt an mhargaidh inmheánaigh don leictreachas a bhfuil na saoránaigh ag a chroílár agus lena rannchuidítear le cuspóirí an Aontais maidir leis an aistriú chuig córas fuinnimh ghlain agus chun astaíochtaí gás ceaptha teasa a laghdú. Ba cheart an margadh inmheánach sa ghás nádúrtha a bhunú de réir na bprionsabal céanna agus, go háirithe, ba cheart leibhéal comhionann cosanta do thomhaltóirí a áirithiú leis.
- (5) Tá spriocanna ag an Aontas astaíochtaí gás ceaptha teasa a laghdú. Dá bhrí sin, ghlac sé tacar tionscnamh chun an sprioc sin a bhaint amach, lena n-áirítear an straitéis maidir le comhtháthú córas fuinnimh (**COM(2020))299 final** agus an straitéis hidrigine (**COM/2020/301**) a d’fhoilsigh an Coimisiún i mí Iúil 2020 ina leagtar amach an chaoi a ndéantar na margaí fuinnimh a nuashonrú, lena n-áirítear dícharbónú na margaí gáis mar aon le Rialachán (AE) 2018/1999 agus Rialachán (AE) 2021/1119. Leis an Treoir seo, ba cheart rannchuidiú leis na spriocanna sin a bhaint amach, rud a áiritheoidh slándáil an tsoláthair agus margadh inmheánach dea-fheidhmiúil sa ghás, lena n-áirítear sa hidrigin.

⁵ Rialachán (AE) 2019/943 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 5 Meitheamh 2019 maidir leis an margadh inmheánach don leictreachas (IO L 158, 14.6.2019, lch. 54).

⁶ Treoir (AE) 2019/944 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 5 Meitheamh 2019 maidir le rialacha comhchoiteanna don mhargadh inmheánach leictreachais agus lena leasaítear Treoir 2012/27/AE (IO L 158, 14.6.2019, lch. 125).

- (5a) **Ba cheart féachaint ar an Treoir seo i gcomhar le hionstraimí beartais agus reachtacha eile, go háirithe iad siúd a mholtar faoin gComhaontú Glas don Eoraip. Go leor de na hionstraimí eile sin atá beartaithe, amhail síneadh a chur le [Córas Trádála Astaíochtaí an Aontais, an Rialachán maidir le Comhroinnt Díchill, an Treoir maidir le Fuinneamh In-athnuaite, an Treoir maidir le hÉifeachtúlacht Fuinnimh, na tionscnaimh ReFuelEU agus an t-athbhreithniú atá beartaithe ar an Treoir maidir le Cánachas Fuinnimh, féachtar le dícharbónú gheilleagar an Aontais a dhreasú agus a áirithiú go bhfanfaidh sé ar chonair i dtreo Aontas Eorpach a bheidh aeráidneodrach faoi 2050, mar a shainordaítear sa Dlí Aeráide Eorpach]. Is é príomhchuspóir na Treorach seo, áfach, gan an t-aistriú a dhreasú ach é a chumasú agus a éascú trína áirithiú go leanfaidh margaí éifeachtúla gás de bheith ann.**
- (6) Is é is aidhm don Treoir seo dul i bhfód gás in-athnuaite agus ísealcharbóin sa chóras fuinnimh a éascú, rud a chumasóidh an t-aistriú ó ghás iontaise agus ról tábhachtach a thabhairt do na gáis nua sin i ndáil le cuspóirí aeráide 2030 an Aontais agus cuspóir aeráidneodrachta an Aontais do 2050 a bhaint amach. Is é is aidhm don Treoir creat rialála a chur ar bun, creat lena gcuirtear ar a gcumas do na rannpháirtithe uile sa mhargadh ról idirthréimhseach an gháis iontaise a chur san áireamh le linn dóibh a ngníomhaíochtaí a phleanáil agus lena ndreasófar na rannpháirtithe leis sin a dhéanamh chun éifeachtaí glasála a sheachaint agus chun céimniú amach tráthúil an gháis iontaise a áirithiú go sonrach sna hearnálacha tionsclaíochta uile is ábhartha agus chun críoch téimh.

- (6a) Maidir le conair an Aontais Eorpaigh i ndáil le haeráidneodracht a bhaint amach faoi 2050, táthar ag súil go mbeidh coigilt fuinnimh agus leictriú díreach ar an rogha dícharbónaithe is costéifeachtaí agus is éifeachtúla ó thaobh fuinnimh de i mórán cásanna. Beidh roinnt feidhmeanna úsáide deiridh ann i gcónaí, áfach, ina bhféadfadh sé nach mbeadh sé sin indéanta nó go mbeadh costais níos airde ag baint leis. Sna cásanna sin, d'fhéadfadh sé a bheith ábhartha gáis agus breoslaí in-athnuaite nó ísealcharbóin a úsáid, lena n-áirítear bithmheatán agus hidrigin in-athnuaite agus ísealcharbóin. Dá bhrí sin, táthar ag súil go dtiocfaidh athrú ó bhonn ar struchtúr an éilimh ar fhuinneamh i gcoitinne agus ar struchtúr an éilimh ar gháis go háirithe mar thoradh ar na dreasachtaí a chruthaítear le Pacáiste an Chomhaontaithe Ghlais don Eoraip. Mar shampla, i gcás ina n-úsáidtear gás nádúrtha go forleathan sa lá atá inniu ann chun críoch téimh spáis, meastar go bhfreastalóidh iompróirí fuinnimh eile, mar shampla trí fhearais leictirithe téimh spáis, ar an éileamh sin amach anseo. Meastar go mbeidh na cásanna úsáide le haghaidh hidrigine amach anseo go príomha in earnálacha atá deacair a dhícharbónú murach sin. Áirítear orthu sin roinnt próiseas tionsclaíoch, ach modhanna iompair freisin ar nós iompar cianaistir tromshaothair de bhóthar, eitlíochta agus an iompair mhuirí. Ós rud é go mbeidh conairí beachta dícharbónaithe, ról na n-iompróirí fuinnimh agus a gcásanna úsáide ag brath freisin ar phointí tosaigh, dearlaicí agus imthosca áitiúla, níor cheart iad a fhorordú go mion. Áiritheoidh margai éifeachtúla, i bhfianaise na dearlaice áitiúla agus na n-imthosca áitiúla, go dtabharfar de chumhacht do thomhaltóirí, a ndéantar iad a dhreasú le hionstraimí beartais eile, na roghanna dícharbónaithe is oiriúnaí dá gcás úsáide ar leith a roghnú.

- (7) De thoradh acmhainneacht dhifriúil na mBallstát i ndáil le hidrigin in-athnuaite a tháirgeadh, aithnítear i straitéis hidrigine an Aontais Eorpaigh go bhfuil tairbhí tábhachtacha don iomaíocht, don inacmhainneacht agus do shlándáil an tsoláthair ag baint le margadh oscailte agus iomaíoch de chuid an Aontais lena ngabhann trádáil trasteorann saor ó bhac. Thairis sin, cuirtear i dtábhacht inti go n-éascófaí leis an aistriú chuig margadh leachtach lena ngabhann trádáil hidrigine bunaithe ar thráchtearraí teacht isteach táirgeoirí nua agus bheadh sé tairbhiúil le haghaidh comhtháthú níos doimhne le hiompróirí fuinnimh eile. Chruthódh sé comharthaí praghaís inmharthana le haghaidh infheistíochtaí agus cinntí oibriúcháin. Dá bhrí sin, ba cheart na rialacha a leagtar síos sa Treoir seo a bheith fabhrach do theacht chun cinn margaí hidrigine, trádála hidrigine bunaithe ar thráchtearraí agus mol trádála leachtaí agus ba cheart do na Ballstáit deireadh a chur le haon bhacainn mhíchuí air sin. Agus na difríochtaí bunúsacha á n-aithint, ba cheart na rialacha atá ann cheana lena cumasaíodh oibriochtaí tráchtála éifeachtúla a forbraíodh don mhargadh leictreachais agus gáis agus don trádáil a bheith infheidhme maidir le margaí hidrigine an Aontais a mhéid is iomchuí agus laistigh de thréimhse ama oiriúnach.
- (8) I gcomhréir le Straitéis Hidrigine an Aontais, meastar go gcuirfear hidrigin in-athnuaite in úsáid ar scála mór ón mbliain 2030 i leith chun dícharbónú a dhéanamh ar earnálacha áirithe lena n-áirítear eitlíocht agus loingseoireacht chuig earnálacha tionsclaíochta atá deacair a dhícharbónú. Tairbheoidh na custaiméirí deiridh uile atá nasctha le córais hidrigine de na cearta bunúsacha tomhaltóirí is infheidhme maidir le custaiméirí deiridh atá nasctha leis an gcóras gáis nádúrtha, mar shampla an ceart chun athrú ó sholáthróir amháin go soláthróir eile agus an ceart chun faisnéise billeála cruinne. Sna cásanna sin ina bhfuil custaiméirí nasctha leis an ngréasán hidrigine, e.g. custaiméirí tionsclaíochta, tairbheoidh siad de na cearta cosanta tomhaltóirí céanna is infheidhme maidir le custaiméirí gáis nádúrtha. Mar sin féin, níl feidhm ag na forálacha tomhaltóirí a cheaptar chun rannpháirtíocht teaghlaigh sa mhargadh a spreagadh, mar shampla uirlisí praghas-chomparáide, custaiméirí gníomhacha agus pobail fuinnimh saoránach, maidir leis an gcóras hidrigine.

- (9) I gcomhréir le Straitéis Hidrigine an Aontais, tá sé ina thosaíocht ag an Aontas hidrigin in-athnuaite a tháirgtear trí chumhacht na gaoithe agus na gréine go príomha a fhorbairt. Is í an hidrigin in-athnuaite an rogha is comhoiriúnaí do sprioc an Aontais maidir leis an aeráidneodracht agus an truailliú nialasach san fhadtéarma agus an rogha is mó atá i gcomhréir le córas fuinnimh comhtháite. Mar sin féin, d'fhéadfadh breoslaí ísealcharbóin (LCFanna), mar shampla hidrigin ísealcharbóin (LCH), ról a bheith acu san aistriú fuinnimh go háirithe sa ghearrthéarma agus sa mheántéarma chun astaíochtaí na mbreoslaí atá ann cheana a laghdú go tapa agus chun tacú le glacadh na mbreoslaí in-athnuaite, mar shampla hidrigin in-athnuaite. Chun tacú leis an aistriú, is gá tairseach a leagan síos maidir le laghduithe ar astaíochtaí gás ceaptha teasa le haghaidh hidrigin ísealcharbóin agus breoslaí gásacha sintéiseacha. Ba cheart tairseach den chineál sin a bheith níos déine maidir le hidrigin a tháirgtear i suiteálacha a chuirfear i mbun feidhme ón 1 Eanáir 2031 chun forbairtí teicneolaíochta a chur san áireamh agus chun an dul chun cinn dinimiciúil sa laghdú ar astaíochtaí gás ceaptha teasa ón táirgeadh hidrigine a spreagadh ar bhealach níos éifeachtaí. Cuireadh i dtábhacht i Straitéis an Aontais Eorpaigh maidir le Comhtháthú Córas Fuinnimh an gá atá le córas deimhniúcháin uile-Aontais a chur chun feidhme chun breoslaí ísealcharbóin a chumhdach freisin, córas a bhfuil sé d'aidhm aige é a chur ar a gcumas do na Ballstáit na breoslaí sin a chur i gcomparáid le roghanna dícharbónaithe eile agus iad a mheas mar réiteach inmharthana ina meascán fuinnimh féin. Chun a áirithiú go bhfuil an tionchar dícharbónaithe céanna ag LCF i gcomparáid le breoslaí malartacha in-athnuaite, is tábhachtach go bhfuil siad deimhnithe trí chur chuige modheolaíochta a chur i bhfeidhm bunaithe ar mheasúnú saolré ar iomlán a n-astaíochtaí gás ceaptha teasa. D'fhágfadh sé sin go bhféadfaí córas deimhniúcháin uile-Aontais cuimsitheach lena gcumhdaítear an meascán fuinnimh ar fud an Aontais a chur chun feidhme. I bhfianaise nach breoslaí in-athnuaite iad LCF agus LCH, ní fhéadfaí an téarmaíocht agus an deimhniúchán a bhaineann leo a áireamh sa togra le haghaidh athbhreithniú ar Threoir (AE) 2018/2001 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle⁷. Dá bhrí sin, líontar an bhearna sin lena gcuimsiú sa Treoir seo.

⁷ Treoir (AE) 2018/2001 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 11 Nollaig 2018 maidir le húsáid fuinnimh ó fhoinsí in-athnuaite a chur chun cinn (IO L 328, 21.12.2018, lch. 82).

- (10) Na saoirsÍ a ráthaítear do shaoránaigh an Aontais faoin gConradh – *inter alia*, saorghluaiseacht earraí, saoirse bunaíochta agus an tsaoirse chun seirbhísí a sholáthar – ní féidir iad a ghnóthú ach i margadh atá iomlán oscailte, margadh inar féidir saoirse a bheith ag gach tomhaltóir a soláthróirí a roghnú agus inar féidir saoirse a bheith ag gach soláthróir freastal a dhéanamh ar a gcuid custaiméirí.
- (10a) **Ba cheart go mbeadh na Ballstáit fós in ann a meascán fuinnimh a phleanáil i ndáil le margadh atá go hiomlán oscailte. Tá na Ballstáit in ann rogha a dhéanamh cuid dá gcóras dáileacháin a dhúnadh agus a choigeartú go straitéiseach chun an soláthar gáis nádúrtha do theaghlaigh a chéimniú amach chun an t-aistriú chuig córas inbhuanaithe agus éifeachtach a áirithiú.**
- (11) Ba cheart leasanna tomhaltóirí a bheith i gcroílár na Treorach seo agus ba cheart cáilíocht seirbhíse a bheith ina príomhfhreagracht gnóthas gáis nádúrtha **agus hidrigine**. Is gá na cearta tomhaltóirí atá ann cheana agus na cearta rochtana ar [...] sheirbhísí **fuinnimh**, [...] agus coimirce i gcoinne bochtaineachta fuinnimh, mar a luaitear sa Teachtaireacht maidir le Colún Eorpach na gCeart Sóisialta a neartú agus a dhearbhu, agus ba cheart trédhearcacht níos mó a bheith san áireamh leo. Ba cheart a áirithiú le cosaint tomhaltóirí, i gcás na dtomhaltóirí uile atá faoi shainchúram an Aontais i gcoitinne, go dtairbheoidh siad de mhargadh gáis atá iomaíoch. Ba cheart do na Ballstáit cearta tomhaltóirí a fhorfheidhmiú nó i gcás ina bhforálann an Ballstát amhlaidh, ba cheart do na húdaráis rialála iad a fhorfheidhmiú.
- (12) Le Colún Eorpach na gCeart Sóisialta, cuirtear an fuinneamh i measc na seirbhísí riachtanacha a mbeidh rochtain ag gach duine orthu agus iarrtar leis bearta tacaíochta do na daoine atá i ngátar (prionsabal 20). Iarrtar le Sprioc Forbartha Inbhuanaithe 7 (SDG7) rochtain ar fhuinneamh inacmhainne, iontaofa, inbhuanaithe agus nua-aimseartha a áirithiú do chách.

- (13) Na ceanglais seirbhíse poiblí agus na caighdeáin íosta chomhchoiteanna a eascraíonn astu, ní mór iad a neartú a thuilleadh chun a áirithiú gur féidir le gach tomhaltóir, go háirithe tomhaltóirí leochaileacha, tairbhiú den iomaíocht agus de phraghsanna córa. Ba cheart na ceanglais seirbhíse poiblí a shainiú ar an leibhéal náisiúnta agus imthosca náisiúnta á gcur san áireamh; Mar sin féin, ba cheart do na Ballstáit dlí an Aontais a urramú.
- (14) Ba cheart do na Ballstáit lánrogha leathan a bheith acu chun oibleagáidí seirbhíse poiblí a leagan ar ghnóthais gáis agus cuspóirí de leas ginearálta eacnamaíoch a leanúint acu. Mar sin féin, oibleagáidí seirbhíse poiblí i bhfoirm socrú praghsanna don soláthar gáis nádúrtha, is bearta iad atá saobhach ó bhonn ar minic a leanann carnadh ar easnaimh taraifí, teorannú ar rogha na dtomhaltóirí, dreasachtaí níos measa i dtaca le caomhnú fuinnimh agus i dtaca le hinfheistíochtaí san éifeachtúlacht fuinnimh, caighdeáin seirbhíse níos ísle, leibhéil níos ísle de rannpháirtíocht agus sástacht tomhaltóirí, agus srianadh ar an iomaíocht, chomh maith le líon níos lú táirgí agus seirbhísí nuálacha a bheith ar an margadh astu. Dá thoradh sin, ba cheart do na Ballstáit uirlisí eile beartais a chur i bhfeidhm, go háirithe bearta spriocdhírithe faoin mbeartas sóisialta, chun inacmhainneacht an tsoláthair gáis nádúrtha dá saoránaigh a choimirciú. Níor cheart idirghabhálacha poiblí ó thaobh socrú praghsanna don soláthar gáis nádúrtha a chur i bhfeidhm ach amháin mar oibleagáidí seirbhíse poiblí agus ba cheart dóibh a bheith faoi réir ag coinníollacha sonracha. Margadh gáis nádúrtha atá iomlán léirscaoilte agus ag feidhmiú go maith, spreagfadh sé iomaíocht faoi phraghsanna agus iomaíocht nach iomaíocht faoi phraghsanna í i measc na soláthróirí atá ann cheana féin agus sholáthródh sé dreasachtaí d'iontrálaithe nua sa mhargadh, rud a d'fheabhsódh roghanna agus sástacht na dtomhaltóirí dá bharr.

- (15) Oibleagáidí seirbhíse poiblí i bhfoirm socrú praghsanna don soláthar gáis nádúrtha, ba cheart iad sin a úsáid, ar bhealach nach sáródh prionsabal na margaí oscailte, in imthosca atá sainithe go soiléir agus i measc tairbhíthe atá sainithe go soiléir, agus ba cheart dóibh a bheith teoranta ina ré. Chun maolú a dhéanamh ar éifeachtaí saofa na n-oibleagáidí seirbhíse poiblí ó thaobh socrú praghsanna don soláthar gáis nádúrtha, ba cheart do na Ballstáit a chuireann idirghabhálacha den sórt sin i bhfeidhm bearta breise a thabhairt isteach, lena n-áirítear bearta chun cosc a chur ar shaobhadh ar shocrú praghsanna sa mhargadh mórdhíola. Ba cheart do na Ballstáit a áirithiú go bhfuil tairbhíthe uile praghsanna rialáilte in ann tairbhe iomlán a bhaint as na tairiscintí atá ar fáil ar an margadh iomaíoch nuair a roghnaíonn siad déanamh amhlaidh. Chuige sin, ba cheart iad a chur ar an eolas go díreach agus go tráthrialta i dtaobh na dtairiscintí agus na gcoigilteas atá ar fáil ar an margadh iomaíoch, agus ba cheart cúnamh a thabhairt dóibh le freagairt a thabhairt ar thairiscintí atá bunaithe ar an margadh agus tairbhe a bhaint astu.
- (16) Níor cheart tras-fhóirdheonú díreach idir catagóirí éagsúla custaiméara a bheith mar thoradh ar idirghabhálacha poiblí ó thaobh socrú praghsanna don soláthar gáis nádúrtha. De réir an phrionsabail sin, níor cheart go gcuirfeadh córais praghsanna faoi deara go sainráite do chatagóirí áirithe custaiméara costas na n-idirghabhálacha praghsanna a dhéanann difear do chatagóirí eile custaiméara a sheasamh. **Níor cheart baint a bheith ag oibleagáidí seirbhíse poiblí maidir le socrú praghsanna ach le soláthar gáis nádúrtha, toisc nach bhfuiltear ag súil go n-úsáidfíh teaghlaigh hidrigin chun críocha téimh ar scála leathan. Is leis an tionsclaíocht den chuid is mó a bhainfidh an margadh hidrigine, agus níl na hidirghabhálacha poiblí sin de dhíth i leith na tionsclaíochta.**

(16a) I bprionsabal, is bearta saofa margaidh iad idirghabhálacha poiblí maidir le socrú praghsanna le haghaidh gás nádúrtha. Dá bhrí sin, ní fhéadfar idirghabhálacha den sórt sin a dhéanamh ach amháin mar oibleagáidí seirbhíse poiblí agus tá siad faoi réir coinníollacha sonracha. Faoi Treoir seo, is féidir praghsanna rialáilte a bheith ann do theaghlaigh fhuinneamhbhochtá agus leochaileacha, lena n-áirítear faoi bhun na gcostas, agus, mar bheart aistrithe, do theaghlaigh agus do mhicrifhiontair. Tráth géarchéime, nuair a thagann méadú suntasach ar phraghsanna mórdhíola agus miondhíola gáis nádúrtha, agus tionchar diúltach aige sin ar an ngeilleagar i gcoitinne, ba cheart cead a bheith ag na Ballstáit síneadh a chur, ar bhonn sealadach, le cur i bhfeidhm praghsanna rialáilte maidir le FBManna freisin. I gcás teaghlach agus FBManna araon, ba cheart cead sealadach a bheith ag na Ballstáit praghsanna rialáilte a shocrú faoi bhun costas fad is nach gcruthóidh sé sin saobhadh idir soláthróirí agus go ndéanfar soláthróirí a chúiteamh as na costais a bhaineann leis an soláthar faoi bhun an chostais. Ní mór a áirithiú, áfach, go ndírítear ar rialáil praghsanna den sórt sin agus nach gcruthaítear dreasachtaí leis chun tomhaltas a mhéadú. Dá bhrí sin, ba cheart rialáil praghsanna den sórt sin a bheith faoi réir coinníollacha. Ba cheart na coinníollacha sin a ailíniú leis na coinníollacha is infheidhme maidir le praghsanna rialáilte ar leictreachas, a leagtar amach i [Treoir (AE) 2019/944]. Sa mhéid gur státhabhair atá in aon chás den sórt sin, tá na forálacha a bhaineann leis na bearta sin gan dochar do chur i bhfeidhm Airteagail 107 agus 108 CFAE. Ba cheart don Chomhairle, ag gníomhú di ar thogra ón gCoimisiún, cinneadh a dhéanamh trí bhíthin cinneadh cur chun feidhme nuair is ann do ghéarchéim i bpraghsanna gáis nádúrtha. Ba cheart a shonrú sa chinneadh freisin bailíocht an chinnidh sin, ar lena linn a bheidh feidhm ag an síneadh sealadach ar phraghsanna rialáilte, a d'fhéadfadh a bheith suas le bliain amháin. Agus cumhachtaí cur chun feidhme á mbronnadh ar an gComhairle, cuirfear san áireamh go leordhóthanach cineál polaitiúil an chinnidh chun tús a chur leis na féidearthachtaí leathnaithe d'idirghabhálacha poiblí i socrú praghsanna do sholáthar gáis nádúrtha lena n-éilítear cothromaíocht íogair idir breithnithe éagsúla beartais, chomh maith leis na himpleachtaí cothrománacha a bhaineann le cinneadh den sórt sin do na Ballstáit.

- (17) Ba cheart faisnéis shoiléir intuigthe a chur ar fáil do na tomhaltóirí maidir leis na cearta atá acu i ndáil leis an earnáil fuinnimh. Rinne an Coimisiún, tar éis dó dul i gcomhairle le páirtithe leasmhara ábhartha lena n-áirítear na Ballstáit, údaráis rialála, eagraíochtaí tomhaltóirí agus gnóthais gáis nádúrtha, seicliosta inrochtana so-úsáidte a bhunú do na tomhaltóirí fuinnimh lena soláthrófar faisnéis phraiticiúil do na tomhaltóirí maidir lena gcearta. Ba cheart an seicliosta sin do na tomhaltóirí fuinnimh a choinneáil cothrom le dáta agus a sholáthar do na tomhaltóirí uile agus ba cheart é a chur ar fáil go poiblí.
- (18) Ba cheart do na Ballstáit a chur san áireamh go bhfuil gá le hinfheistíocht fheabhsaithe in oideachas agus scileanna na n-oibreoirí i dtionscal an gháis, lena n-áirítear infheistíocht i ndáil le forbairt bonneagair, chun go n-éireoidh leis an aistriú. Bheadh an lua sin i gcomhréir leis an togra le haghaidh athbhreithniú ar an Treoir maidir le hÉifeachtúlacht Fuinnimh (2021/0203 (COD)).
- (19) Leis na rialacha margaidh, ba cheart custaiméirí a chosaint agus a chumhachtú chun roghanna ísealcharbóin a dhéanamh, chun gáis nua in-athnuaite agus ísealcharbóin a leabú go hiomlán san aistriú fuinnimh.
- (20) Tá príomhról ag gás nádúrtha i soláthar an fhuinnimh de dhroim go bhfuil tomhaltas fuinnimh teaghlaigh ó ghás nádúrtha níos airde fós ná an tomhaltas fuinnimh teaghlaigh ó leictreachas. Cé go bhfuil an leictriú ina phríomhghné den aistriú glas, beidh tomhaltas gáis nádúrtha teaghlaigh fós ann sa todhchaí, lena n-áirítear toirteanna méadaitheacha gáis in-athnuaite.
- (21) De thoradh nach raibh earnáil an gháis nádúrtha, lena n-áirítear margadh miondíola an gháis nádúrtha, ina cuid den Phacáiste ‘Fuinneamh Glan do gach Eorpach’, níor cuireadh na forálacha gaolmhara maidir le rannpháirtíocht agus cosaint na dtomhaltóirí in oiriúint do riachtanais an aistrithe fuinnimh, rud a chomhfhreagraíonn ina ionad sin don staid a bhí ann breis agus 10 mbliana ó shin nuair a glacadh an Tríú Pacáiste Fuinnimh.

- (22) Feictear sásamh agus rannpháirtíocht custaiméirí íseal mar aon le glacadh mall i dtaobh gáis nua in-athnuaite agus ísealcharbóin i margadh an gháis nádúrtha agus is léiriú iad na nithe uile sin ar an iomaíocht theoranta i roinnt mhaith Ballstát. [...]Tháinig méadú ar phraghsanna an gháis nádúrtha le haghaidh custaiméirí teaghlaigh le 10 mbliana anuas agus, mar thoradh air sin, bhí ar chustaiméirí teaghlaigh a dhá nó a thrí oiread níos mó a íoc as a dtomhaltas gáis nádúrtha ná a bhí le híoc ag custaiméirí tionsclaíocha.
- (23) Tá solúbthachtaí margaidh agus creat leormhaith de chuid an Aontais maidir le cearta tomhaltóirí in earnáil an gháis nádúrtha, mar atá san earnáil leictreachais, fíor-riachtanach chun a áirithiú gur féidir le tomhaltóirí a bheith rannpháirteach san aistriú fuinnimh agus tairbhiú de na praghsanna inacmhainne, na caighdeáin mhaithe seirbhíse agus na roghanna tairiscintí éifeachtacha a fhreagraíonn d'fhorbairtí teicneolaíochta.
- (24) Bainfear amach an t-aistriú ó ghás iontaise chuig gás in-athnuaite malartach i gcás ina n-éireoidh an fuinneamh ó fhoinsí in-athnuaite ina rogha tharraingteach neamh-idirdhealaitheach do thomhaltóirí bunaithe ar fhaisnéis fhíor-thrédhearcach ina ndéantar na costais aistrithe a dháileadh go cothrom i measc grúpaí éagsúla tomhaltóirí agus imreoirí margaidh.
- (25) Chun dul i ngleic leis na bearnaí atá ann faoi láthair sa mhargadh miondíola gáis, ní mór aghaidh a thabhairt ar na bacainní iomaíochta agus teicniúla atá ann faoi láthair i ndáil le teacht chun cinn seirbhísí nua, leibhéil seirbhíse níos fearr agus praghsanna tomhaltóirí níos ísle, agus cosaint na dtomhaltóirí atá buailte ag bochtaineacht fuinnimh agus atá leochaileach a áirithiú san am céanna.

- (26) Chun leibhéal ard cosanta agus cumhachtaithe tomhaltóirí a áirithiú go comhsheasmhach ar fud na n-earnálacha fuinnimh, ba cheart léiriú a thabhairt ar chosaint tomhaltóirí an mhargaidh leictreachais, agus i gcás inarb ábhartha, na forálacha cumhachtaithe a ghabhann leis i gcreat reachtach na reachtaíochta maidir leis an margadh gáis dícharbónaithe.
- (27) Chun a bheith comhsheasmhach agus éifeachtach, ba cheart *[...]* na forálacha uile maidir le cosaint agus cumhachtú tomhaltóirí a chuimsiú sa chur chuige scáthánach seo nuair is féidir sin agus nuair is féidir é a chur in oiriúint don mhargadh gáis. Ba cheart a chuimsiú leis sin cearta bunúsacha conarthacha agus rialacha i ndáil le faisnéis bhilleála, athrú ó sholáthraí fuinnimh amháin go ceann eile, rochtain a bheith ann ar uirlisí comparáide iontaofa, tomhaltóirí leochaileacha agus tomhaltóirí atá buailte ag bochtaineacht fuinnimh a chosaint, cosaint leordhóthanach sonraí a áirithiú i ndáil le méadair chliste agus bainistíocht sonraí, agus rialacha éifeachtúla malartacha maidir le réiteach díospóidí.
- (28) Agus comhsheasmhacht na bhforálacha á saothrú ar fud na n-earnálacha, ba cheart na hualaí ar riaracháin agus ar ghnólachtaí náisiúnta a bheith teoranta agus comhréireach trí leas a bhaint as an taithí a gnóthaíodh leis an bPacáiste ‘Fuinneamh Glan do gach Eorpach’.
- (29) Meastar go mbeidh an nuachóiriú a dhéanfar ar earnáil an gháis ina chúis le tairbhí suntasacha eacnamaíocha **agus comhshaoil** i dtéarmaí iomaíocht miondíola níos fearr agus na sochair shóisialta agus dháileacháin a bhaineann léi agus cumhachtú tomhaltóirí araon, lena n-áirítear cearta conarthacha neartaithe agus faisnéis atá ar fáil agus níos fearr maidir le tomhaltas agus foinsí fuinnimh as a dtiocfaidh cinntí níos glaise. Ba cheart do na pobail is inspéise rannchuidiú le glacadh an gháis in-athnuaite.

- (30) Nuair a dhéantar athrú ó sholáthróir amháin go ceann eile, is táscaire tábhachtach é i ndáil le rannpháirtíocht na dtomhaltóirí agus [...] is uirlis thábhachtach í freisin chun borradh a chur faoin iomaíocht i margadh an gháis nádúrtha **agus na hidrigine araon**. Tá na rátaí i ndáil le hathrú a dhéanamh ó sholáthróir amháin go ceann eile ar neamhréir go fóill i measc na mBallstát agus díspreagtar iad ón athrú sin a dhéanamh trí tháillí imeachta agus scortha. Cé go bhféadfaí rogha na dtomhaltóirí a theorannú má bhaintear táillí den sórt sin trí dheireadh a chur le táirgí atá bunaithe ar dhílseacht custaiméirí, ba cheart go bhfeabhsófaí leas tomhaltóirí, rannpháirtíocht tomhaltóirí agus iomaíocht sa mhargadh má dhéantar úsáid na dtáillí sin a shrianadh tuilleadh.
- (31) Le hamanna ionchasacha níos giorra maidir le hathrú ó sholáthróir amháin go ceann eile, is dócha go spreagfar custaiméirí le margaí fuinnimh níos fearr a chuardach agus athrú ó sholáthróir amháin go ceann eile. Leis an imscaradh méadaithe atá ar bun sa teicneolaíocht faisnéise, ba cheart é a bheith indéanta faoin mbliain 2026 an próiseas athraithe teicniúil ina gcláraíonn oibreoir margaidh soláthróir nua i bpointe méadraithe a thabhairt chun críche laistigh de 24 uair an chloig ar aon lá oibre. Trína áirithiú gur féidir le próiseas teicniúil an athraithe tarlú laistigh de 24 uair an chloig faoin dáta sin, dhéanfaí amanna maidir leis an athrú a íoslaghdú, rud a chabhródh le rannpháirtíocht na dtomhaltóirí agus le hiomaíocht miondíola a mhéadú.

- (31a) **Bheadh an t-aistriú sa nós imeachta gáis laistigh de 24 uair an chloig ar aon dul lena bhfuil i bhfeidhm cheana sa mhargadh leictreachais, a bhfuil feidhmiúlachtaí cúil comhchosúla aige agus ceanglais maidir le bunachar sonraí TF. Dá ndéanfaí amanna aistrithe idir an dá earnáil a chomhchuibhiú, rachfaí chun tairbhe do na tomhaltóirí uile, go háirithe iad siúd atá ar chonarthaí débhreosla. Níor cheart go ndéanfadh amanna níos giorra aistrithe do thomhaltóirí difear do na hoibleagáidí maidir le cothromú soláthróirí.**
- (32) Cuireann roinnt tosca bac ar thomhaltóirí rochtain a fháil ar na foinsí éagsúla faisnéise faoin margadh atá ar fáil dóibh, iad a thuiscint agus gníomhú bunaithe orthu. Fágann sé sin gur cheart inchomparáideacht na dtairiscintí a fheabhsú agus gur cheart bacainní ar athrú ó sholáthróir amháin go ceann eile a íoslaghdú a mhéid agus is indéanta ach fós gan teorannú míchuí a dhéanamh ar rogha na dtomhaltóirí.
- (33) Is modh éifeachtach do chustaiméirí beaga iad uirlisí comparáide neamhspleácha, lena n-áirítear suíomhanna gréasáin, chun measúnú a dhéanamh ar an bhfiúntas a bhaineann leis na tairiscintí fuinnimh éagsúla atá ar fáil ar an margadh. Ba cheart é a bheith d'aidhm leo an raon is leithne is féidir de na tairiscintí atá ar fáil a chumhdach, agus an cumhdach is iomláine agus is indéanta a thabhairt ar an margadh, sa chaoi go mbeidh forléargas ionadaíoch ag an gcustaiméir. Tá sé ríthábhachtach rochtain a bheith ag custaiméirí beaga ar uirlis chomparáide amháin ar a laghad agus an fhaisnéis a thugtar sna huirlisí sin a bheith iontaofa, neamhchlaonta agus trédhearcach. Chuige sin, d'fhéadfadh Ballstáit foráil d'uirlis chomparáide a bhíonn á oibriú ag údarás náisiúnta nó ag cuideachta phríobháideach.
- (34) Ba cheart do na custaiméirí deiridh a bheith in ann gás in-athnuaite féinghinte a ídiú, a stóráil agus ba cheart dóibh a bheith rannpháirteach sna margaí gáis nádúrtha uile trí sheirbhísí coimhdeacha a sholáthar don chóras, mar shampla, trí stóráil fuinnimh. Ba cheart na Ballstáit a bheith in ann forálacha éagsúla a bheith acu ina ndlí náisiúnta a mhéid a bhaineann le cánacha agus tobhaigh ar chustaiméirí gníomhacha aonair agus ar chustaiméirí gníomhacha a bhíonn ag gníomhú go comhpháirteach.

- (35) Ba cheart catagóirí áirithe tionscnamh fuinnimh ó na saoránaigh a aithint mar ‘phobail fuinnimh saoránach’ i margadh an gháis nádúrtha ar leibhéal an Aontais chun aitheantas a thabhairt don ról atá acu i ndícharbónú an chórais fuinnimh. Ba cheart do na pobail sin úsáid an gháis in-athnuaite sa chóras gáis nádúrtha a éascú. Chun creat cumasúcháin a sholáthar dóibh, ba cheart cóir chothrom, cothroime iomaíochta agus catalóg dea-shainithe ceart agus oibleagáidí a leagan síos ina dtugtar léiriú ginearálta ar an struchtúr ballraíochta, ar na ceanglais rialachais agus cuspóirí na bpobal fuinnimh saoránach i dTreoir (AE) 2019/944.
- (35a) Is féidir le comhphobail fuinnimh in-athnuaite de bhun Threoir (AE) 2018/2001[...] agus le pobail fuinnimh saoránach [...] de bhun Threoir (AE) 2019/944 agus [...]na Treorach seo [...] rannchuidiú le táirgeadh, stóráil agus soláthar gáis in-athnuaite, rud a chuideoidh leis an gcóras fuinnimh a dhícharbónú. Go háirithe, is féidir le pobail fuinnimh in-athnuaite cuidiú le geilleagar ciorclach áitiúil a fhorbairt, go háirithe i réigiúin tuaithe. Is féidir le pobail fuinnimh saoránach cuidiú le hinfheistíochtaí caipitil phríobháidigh a shlógadh chun an soláthar fuinnimh a dhícharbónú agus [...] feirmeacha agus sráidbhailte a chumhachtú chun meatán a ghabháil ón talmhaíocht agus ó dhramhaíl chathrach agus é a sholáthar do theaghlaigh sa cheantar áitiúil nó sna cathracha áitiúla [...]. Is gá cothrom iomaíochta a chur ar fáil ionas gur féidir gáis in-athnuaite, mar shampla bithmheatán, arna dtáirgeadh ag pobail fuinnimh in-athnuaite saoránach a chomhtháthú sa chóras gáis nádúrtha.**

(36) [...]

(36a) *Níor cheart go bhfágfadh* na forálacha maidir le pobail fuinnimh saoránach go gcoiscfí tionscnaimh eile ó na saoránaigh, mar shampla comhphobail f[...]uinnimh i[...] n-athnuaite i dTreoir (AE) 2018/2001 nó tionscnaimh a eascraíonn as comhaontuithe sa dlí phríobháideach, a bheith ann. Ba cheart ballraíocht i bpobail fuinnimh saoránach a bheith ar oscailt do gach custaiméir deiridh, go háirithe custaiméirí teaghlaigh [...]. Is iomchuí go mbeidh rialú éifeachtach, [...] mar a shainmhínítear sa [...]Treoir seo é, agus ar an gcaoi sin tionchar cinntitheach ar chinnteoireacht, [...] ag fiontair bheaga, ag údaráis áitiúla agus ag daoine nádúrtha i gcónaí. Ba cheart do na Ballstáit [...] teorainn a chur leis an riosca go mbeadh tionchar cinntitheach ag gnóthais phríobháideacha, atá ag gabháil do ghníomhaíocht tráchtála ar mhórsála agus a bhfuil earnáil an [...] fhuinnimh ina príomhréimse gníomhaíochta eacnamaíche dóibh, ar an gcinnteoireacht trí rannpháirtíocht agus vótáil na ngnóthas sin a eisiáil, [...] agus trí theorainneacha a chur ar [...] na scaireanna agus na [...] conarthaí tráchtála is féidir leo a shealbhú. Níor cheart [...] cuideachtaí atá faoi úinéireacht phoiblí a áirithiú sna gnóthais phríobháideacha sin. [...]. Chun an riosca a bhaineann le gabháil chorparáideach a mhaolú a thuilleadh, ba cheart do na Ballstáit faireachán a dhéanamh ar chomhlíonadh na dtionscnamh sin leis na critéir rialachais agus rannpháirtíochta a leagtar amach sa Treoir seo chun a áirithiú gurb iad údaráis áitiúla, saoránaigh agus fiontair bheaga a dhéanann an rialú iarbhair i gcomhréir leis an Treoir seo [...].

- (37) Is modh tábhachtach iad na billí agus an fhaisnéis bhilleála chun eolas agus cumhacht a thabhairt do na custaiméirí deiridh. Is iad billí fuinnimh an t-ábhar inní is mó agus an fhoinsé gearán is coitianta i measc tomhaltóirí, rud a rannchuidíonn leis na leibhéil sheasmhacha ísle de shástacht agus rannpháirtíocht tomhaltóirí in earnáil an gháis. Tá na forálacha maidir le faisnéis bhilleála in earnáil an gháis chun deiridh ar na cearta a dheonaítear do chustaiméirí san earnáil leictreachais. Dá bhrí sin, is gá iad a ailíniú agus ceanglais íosta maidir le billeáil agus faisnéis bhilleála in earnáil an gháis a leagan síos chun go mbeidh rochtain ag custaiméirí ar fhaisnéis atá trédhearcach agus éasca le tuiscint. Ba cheart faisnéis faoina dtomhaltas agus faoina gcostais a chur in iúl do na custaiméirí deiridh sna billí, faisnéis lenar féidir comparáid a dhéanamh idir tairiscintí agus athrú ó sholáthróir amháin go ceann eile, mar aon le faisnéis faoina gcearta tomhaltóirí (mar shampla réiteach díospóidí). Ina theannta sin, ba cheart billí a úsáid mar uirlis chun dul i mbun plé gníomhach le tomhaltóirí sa mhargadh ionas gur féidir le tomhaltóirí a bpatrúin tomhaltais a bhainistiú agus roghanna níos glaise a dhéanamh. **Tá sé tábhachtach faisnéis chuimsitheach chruinn a chur ar fáil do thomhaltóirí chun a áirithiú go mbíonn siad ar an eolas faoina dtionchar ar an gcomhshaol agus, dá bhrí sin, is féidir le tomhaltóirí a rogha a chur in iúl maidir leis na hiompróirí fuinnimh is inbhuanaithe.**
- (38) Tá tábhacht le soláthar tráthrialta faisnéise billeála atá beacht agus bunaithe ar thomhaltas gáis iarbhír, arna éascú le méadrú cliste, chun cabhrú le custaiméirí smacht a bheith acu ar a dtomhaltas gáis agus ar a gcostais gháis. Mar sin féin, ba cheart rochtain a bheith ag custaiméirí, go háirithe custaiméirí teaghlaigh, ar shocrúithe solúbtha d'íocaíocht iarbhír a mbillí.

- (39) Is gné thábhachtach den soláthar do chustaiméirí é an rochtain ar shonraí tomhaltais atá oibiachtúil agus trédhearcach. Dá bhrí sin, ba cheart rochtain a bheith ag tomhaltóirí ar a gcuid sonraí tomhaltais agus ar phraghsanna agus costais seirbhísí a bhaineann leo ionas gur féidir leo iarraidh ar iomaitheoirí tairiscint a dhéanamh ar bhonn [...] na faisnéise sin. Ba cheart an ceart a bheith ag tomhaltóirí freisin a bheith ar an eolas go cuí faoina dtomhaltas fuinnimh. Le réamhíocaíochtaí, níor cheart míbhuntáiste díréireach a leagan ar úsáideoirí, agus ag an am céanna [...] ba cheart córais íocaíochta éagsúla a bheith neamh-idirdhealaitheach. Le faisnéis faoi chostais fuinnimh a sholáthar do thomhaltóirí sách minic, ba cheart dreasachtaí maidir le coigiltis fuinnimh mar go dtabharfar aiseolas díreach do chustaiméirí maidir leis na héifeachtaí atá ag an infheistíocht san éifeachtúlacht fuinnimh agus ag athrú iompair.
- (40) I dtaca le cinneadh a dhéanamh ar an leibhéal náisiúnta faoi chórais méadrúcháin chliste a chur chun feidhme, ba cheart a bheith in ann cinneadh den chineál sin a bhunú ar mheasúnú eacnamaíoch. Ba cheart a chur san áireamh sa mheasúnú eacnamaíoch sin na tairbhí fadtéarmacha a bhaineann le córais méadraithe chliste a imscaradh do thomhaltóirí agus don slabhra luacha iomlán. Dá mba rud é go gcinntí de bharr an mheasúnaithe sin nach bhfuil tabhairt isteach na gcóras méadraithe sin réasúnta ó thaobh na gné eacnamaíche de ná costéifeachtach ach amháin i gcás tomhaltóirí a bhfuil tomhaltas gáis nádúrtha áirithe acu, ba cheart do na Ballstáit a bheith in ann é sin a chur san áireamh agus iad ag dul ar aghaidh leis an imscaradh. Mar sin féin, ba cheart athbhreithniú a dhéanamh ar mheasúnuithe den sórt sin go tráthrialta mar fhreagairt ar athruithe suntasacha sna toimhdí bunúsacha, nó gach 4 bliana ar a laghad, i bhfianaise forbairtí teicneolaíocha atá ag éabhlóidiú go tapa.

- (41) Chun cuidiú le rannpháirtíocht ghníomhach na gcustaiméirí deiridh sa mhargadh, ba cheart aird chuí a thabhairt d'úsáid na gcaighdeán ábhartha atá ar fáil leis na córais méadraithe chliste atá le cur chun feidhme, lena n-áirítear na córais lena gcumasaítear idir-inoibritheacht ar leibhéal na samhla sonraí agus ar leibhéal shraith na feidhme, dea-chleachtais agus an tábhacht a bhaineann le malartú sonraí a chur chun cinn, mar aon le seirbhísí fuinnimh tothchaíocha agus nuálacha. Thairis sin, níor cheart na córais méadraithe chliste a chuirtear chun feidhme a bheith ina mbacainn ar athrú a dhéanamh ó sholáthróir amháin go ceann eile, agus ba cheart iad a bheith feistithe le feidhmiúlachtaí atá oiriúnach dá gcuipoir a chuireann ar chumas tomhaltóirí rochtain tráthúil a bheith acu ar shonraí faoina dtomhaltas, a n-iompar fuinnimh a mhodhnú, luach saothair a fháil as, agus coigiltí a fháil ar a mbillí leictreachais.
- (42) Ba cheart do na Ballstáit nach bhfuil méadraithe chliste á gcur chun feidhme go córasach acu i gcóras an gháis nádúrtha an deis a thabhairt do thomhaltóirí leas a bhaint as méadar cliste a shuiteáil, ar iarratas uathu,[...] faoi dhálaí cothroma réasúnta **agus na costais á n-íoc acu ag an am céanna**, agus ba cheart do na Ballstáit faisnéis ábhartha a sholáthar dóibh.
- (43) Faoi láthair, tá samhlacha difriúla don bhainistiú sonraí forbartha sna Ballstáit nó á bhforbairt iontu tar éis do chórais méadraithe chliste a bheith imscartha. Tá sé tábhachtach go gcuirfidh na Ballstáit, go neamhspleách ar an tsamhail bainistithe sonraí, rialacha trédhearcacha i bhfeidhm, lena n-áirítear rochtain a fháil ar shonraí faoi dhálaí neamh-idirdhealaitheacha agus lena n-áirítear an leibhéal cibearshlándála agus cosanta sonraí is airde chomh maith le neamhchlaontacht na n-eintiteas a bhíonn ag próiseáil sonraí.

- (44) Tugtar ráthaíocht do chosaint níos mó do thomhaltóirí trí mhodhanna éifeachtacha maidir le réiteach díospóidí a bheith ar fáil do gach tomhaltóir. Ba cheart do na Ballstáit foráil a dhéanamh maidir le nósanna imeachta atá tapa agus éifeachtach chun gearáin a láimhseáil.
- (45) Ba cheart do na Ballstáit na bearta is iomchuí, mar shampla sochair a sholáthar trí bhíthin a gcóras slándála sóisialta chun an soláthar is gá a áirithiú do chustaiméirí leochaileacha, nó foráil a dhéanamh maidir le tacaíocht d'fheabhsuithe ar an éifeachtúlacht fuinnimh, chun dul i ngleic leis an mbochtaineacht fuinnimh nuair a shainaithnítear í de bhun Airteagal 3(3), pointe (d) de Rialachán (AE) 2018/1999 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle⁸, lena n-áirítear i gcomhthéacs na bochtaineachta i gcoitinne. D'fhéadfadh na bearta sin a bheith éagsúil de réir na ndálaí ar leith sna Ballstáit atá i gceist agus d'fhéadfaí bearta den bheartas sóisialta nó fuinnimh a áireamh orthu i ndáil le billí gáis **ar bith** a íoc, le hinfheistíocht in éifeachtúlacht fuinnimh foirgneamh cónaithe, nó le cosaint tomhaltóirí, mar shampla coimircí i gcoinne dínascadh.
- (46) De bhun Rialachán (AE) 2018/1999 agus Threoir (AE) 2019/944 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle⁹, leis an Moladh **ón gCoimisiún an 14 Deireadh Fómhair 2020 maidir le bochtaineacht fuinnimh**¹⁰, cuireadh treoir tháscach¹¹ ar fáil maidir le táscairí iomchuí chun an bhochtaineacht fuinnimh a mheas agus chun 'líon suntasach de theaghlaigh atá buailte ag an mbochtaineacht fuinnimh' a shainiú.

⁸ Rialachán (AE) 2018/1999 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 11 Nollaig 2018 maidir le Rialachas an Aontais Fuinnimh agus na Gníomhaíochta Aeráide, lena leasaítear Rialachán (CE) Uimh. 663/2009 agus Rialachán (CE) Uimh. 715/2009 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle, Treoracha 94/22/CE, 98/70/CE, 2009/31/CE, 2009/73/CE, 2010/31/AE, 2012/27/AE agus 2013/30/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle, Treoir 2009/119/CE agus (AE) 2015/652 ón gComhairle agus lena n-aisghairtear Rialachán (AE) Uimh. 525/2013 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle (IO L 328, 21.12.2018, lch. 1).

⁹ Treoir (AE) 2019/944 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 5 Meitheamh 2019 maidir le rialacha comhchoiteanna don mhargadh inmheánach leictreachais agus lena leasaítear Treoir 2012/27/AE (IO L 158, 14.6.2019, lch. 125).

¹⁰ **IO L 357, 27.10.2020, lch. 35.**

¹¹ **[...]**

- (47) Le simpliú agus sruthlíniú na bpróiseas riaracháin um dheonú ceadanna agus le teorainneacha ama soiléire a leagan síos do na cinntí atá le glacadh ag na húdaráis inniúla chun údarú a eisiúint, ba cheart a áirithiú gur féidir saoráidí táirgthe hidrigine agus bonneagar córais hidrigine a imscaradh ar luas atá leordhóthanach. Ba cheart a iarraidh ar na Ballstáit tuairisciú a dhéanamh ar an dul chun cinn atá déanta. Beidh gá leis na húdaruithe (mar shampla ceadúnais, ceadanna, lamháltais nó formheasanna) arna ndeonú faoin dlí náisiúnta le haghaidh tógáil agus oibriú píblínte gáis nádúrtha atá ann cheana agus acmhainní gréasáin eile a mharthanú a luaith a athróidh an t-iompróir fuinnimh ghásaigh arna iompar i bpíblíne gáis ó ghás nádúrtha go hidrigin (íon). **Níor cheart, leis an marthanú údaruithe sin, difear a dhéanamh do bhailíocht na gceanglas sábháilteachta teicniúil le haghaidh bonneagar hidrigine, ná don fhéidearthacht d'údaráis inniúla faireachán a dhéanamh ar chomhlíonadh na gceanglas sin agus bearta forfheidhmiúcháin iomchuí agus comhréireacha a dhéanamh, lena n-áirítear cúlghairm fhéideartha na n-údaruithe marthanaithe, má tá údar cuí leis.** Ba cheart go gcoiscfí leis sin moill mhíchúil i ndáil le hathrú cuspóra a dhéanamh ar phíblínte gáis nádúrtha atá ann cheana agus ar acmhainní gréasáin eile le haghaidh an iompair hidrigine. Ba cheart cás ina bhfuil na coinníollacha maidir le húdaruithe a dheonú do bhonneagar an chórais hidrigine éagsúil go hábharach a sheachaint mura bhfuil údar cuí leis. D'fhéadfadh breithnithe teicniúla sláinte a bheith ina n-údar cuí le cur chuige difreáilte i ndáil le húdaruithe atá ann cheana a mharthanú nó údaruithe nua a eisiúint. Ba cheart feidhm a bheith ag na forálacha sin maidir le nósanna imeachta údaraithe gan dochar don dlí idirnáisiúnta ná do dhlí an Aontais, lena n-áirítear forálacha chun an comhshaol agus sláinte an duine a chosaint. I gcás a bhfuil bonn cirt cuí leis ar fhorais gurb ann d'imthosca urghnácha, ba cheart a bheith in ann síneadh bliana ar a mhéid a chur leis na teorainneacha ama le haghaidh nósanna imeachta údaraithe.

- (48) Trí Threoir a thabhairt do na hiarratasóirí trí bhíthin pointe teagmhála riaracháin ar feadh na bpróiseas riaracháin maidir le hiarratas a dhéanamh ar chead agus maidir le cead a dheonú, tá sé beartaithe an chastacht le haghaidh forbróirí tionscadail a laghdú agus éifeachtúlacht agus trédhearcacht a mhéadú. Dá bhféadfadh iarratasóirí na doiciméid ábhartha a chur isteach i bhfoirm dhigiteach agus dá mbeadh lámhleabhar i ndáil leis na nósanna imeachta ar fáil, chuirfí leis an éifeachtúlacht. Ba cheart do na Ballstáit a áirithiú go bhfuil na húdaráis a chuireann nósanna imeachta údaraithe chun feidhme rannpháirteach go gníomhach in aghaidh a thabhairt ar na bacainní atá fós ann, lena n-áirítear bacainní neamhairgeadais, mar shampla eolas neamhleor, acmhainní daonna agus digiteacha lena gcuirtear bac ar an líon nósanna imeachta údaraithe atá ag dul i méid.
- (49) Mura ndéanfar na gréasáin a dheighilt go héifeachtach ó ghníomhaíochtaí táirgthe agus soláthair (díchuachadh éifeachtach), tá riosca idirdhealaithe ann, ní hamháin in oibriú an ghréasáin, ach sna dreasachtaí do ghnóthais atá comhtháite go hingearach i dtaca le hinfheistíocht leordhóthanach a dhéanamh sna gréasáin atá acu freisin.
- (50) Mar sin féin, ní raibh díchuachadh éifeachtach na n-oibreoirí córais tarchuir ina thoradh ar na rialacha maidir le díchuachadh dlíthiúil agus feidhmiúil dá bhforáiltear i dTreoir 2003/55/CE. Dá bhrí sin, ag an gcuinníú a thionóil sí an 8 agus an 9 Márta 2007, d'iarr an Chomhairle Eorpach ar an gCoimisiún tograí reachtacha a fhorbairt maidir le deighilt éifeachtach na ghníomhaíochtaí soláthair agus táirgthe ó na hoibríochtaí gréasáin.

- (51) Ní féidir díchuachadh éifeachtach a áirithiú ach amháin trí dheireadh a chur leis an dreasacht do ghnóthais atá comhtháite go hingearach i dtaobh idirdhealú a dhéanamh i gcoinne iomaitheoirí i dtaca le rochtain ar an ngréasán agus i dtaca leis an infheistíocht. Is léir gur bealach éifeachtach cobhsaí é an díchuachadh úinéireachta, a fhágann go gceapfar úinéir an ghréasáin mar oibreoir an chórais agus go mbeidh sé neamhspleách ar aon leasanna soláthair agus táirgthe, chun an choinbhleacht leasa is gné dhílis den ghnó a réiteach agus chun slándáil an tsoláthair a áirithiú. Ar an gcúis sin, thagair Parlaimint na hEorpa, sa rún uathí an 10 Iúil 2007 maidir leis na hionchais don mhargadh inmheánach sa ghás agus sa leictreachas, do dhíchuachadh úinéireachta ar an leibhéal tarchuir mar an uirlis is éifeachtaí chun infheistíochtaí sa bhonneagar a spreagadh ar bhealach neamh-idirdhealaitheach agus rochtain chóir ar an ngréasán d'iontrálaithe nua agus ar thrédhearcacht a spreagadh sa mhargadh. Faoi díchuachadh úinéireachta, ba cheart a chur de cheangal ar na Ballstáit, dá bhrí sin, a áirithiú nach mbeidh an duine céanna nó na daoine céanna i dteideal rialú a fheidhmiú ar ghnóthas táirgthe nó soláthair agus, ag an am céanna, rialú nó aon cheart a fheidhmiú ar oibreoir córais tarchuir nó ar chóras tarchuir. Os a choinne sin, ba cheart go bhfágfadh rialú ar chóras tarchuir nó ar oibreoir córais tarchuir nach bhféadfaí rialú ná aon cheart a fheidhmiú ar ghnóthas táirgthe nó soláthair. Laistigh de na teorainneacha sin, ba cheart do ghnóthas táirgthe nó soláthair a bheith in ann scairsheilbh mhionlaigh a bheith aige in oibreoir córais tarchuir nó i gcóras tarchuir.
- (52) Ba cheart d'aon chóras um dhíchuachadh a bheith éifeachtach ó thaobh aon choinbhleacht leasa idir táirgeoirí, soláthróirí agus oibreoirí córais tarchuir a bhaint, chun dreasachtaí a chruthú do na hinfeistíochtaí is gá agus chun rochtain na n-iontrálaithe nua ar an margadh a rathú faoi chóras rialála atá trédhearcach agus éifeachtach, agus níor cheart córas rialála ró-throm a chruthú do na húdaráis rialála .

- (53) Is ó Rialachán (CE) Uimh. 139/2004 ón gComhairle an 20 Eanáir 2004 maidir le comhchruinnithe a rialú idir gnóthais (Rialachán um Chumaisc CE) a thógtar an sainmhíniú ar an téarma ‘rialú’¹².
- (54) I bhfianaise na nasc ingearach idir earnáil an leictreachais agus earnáil an gháis, ba cheart feidhm a bheith ag na forálacha maidir le díchuachadh sa dá earnáil **mar a shonraítear sna mionsonraí in Airteagail na Treorach seo faoi seach.**
- (55) I gcodarsnacht leis sin, maidir le hearnáil na hidrigine, d’fhéadfaí teacht chun cinn gnóthas gáis nádúrtha atá comhtháite go hingearach a sheachaint trí rialacha soiléire oscailte a leagan síos ar an gcéad dul síos. Is fearr sin ná ceanglais maidir le díchuachadh ex-post costasach a mbeadh am ag teastáil lena gcur chun feidhme.

¹² IO L 24, 29.1.2004, lch. 1.

- (56) Faoin díchuachadh úinéireachta, agus chun neamhspleáchas iomlán a áirithiú idir oibriú an ghréasáin agus leasanna soláthair agus táirgthe agus chun cosc a chur le malartuithe faisnéise rúnda, níor cheart an duine céanna a bheith ina chomhalta de na boird bhainistíochta d'oibreacha córais tarchuir nó córas tarchuir araon agus gnóthais a dhéanann aon cheann de na feidhmeanna táirgthe nó soláthair. Ar an gcúis chéanna, níor cheart an duine céanna a bheith i dteideal comhaltaí a cheapadh ar bhord bainistíochta oibreora córais tarchuir nó córais tarchuir ná rialú nó aon cheart a fheidhmiú ar ghnóthas táirgthe nó soláthair.
- (57) Trí oibreacha córais nó oibreacha tarchuir a chur ar bun atá neamhspleách ar na leasanna soláthair agus táirgthe, ba cheart do ghnóthas atá comhtháite go hingearach a bheith in ann úinéireacht ar shócmhainní gréasáin a choinneáil agus, ag an am céanna, deighilt éifeachtach idir leasanna a áirithiú, ar choinníoll go ndéanann oibreacha córais neamhspleách nó oibreacha tarchuir neamhspleách den sórt sin gach feidhm de chuid oibreora córais agus ar choinníoll sásraí mionsonraithe rialála agus sásraí forleathana rialála i bhfeidhm.
- (58) Más rud é an 3 Meán Fómhair 2009, go raibh gnóthas a bhfuil córas tarchuir ina sheilbh aige ina chuid de ghnóthas atá comhtháite go hingearach, ba cheart rogha a thabhairt do na Ballstáit idir an díchuachadh úinéireachta agus oibreacha córais nó oibreacha tarchuir a chur ar bun atá neamhspleách ar leasanna soláthair agus táirgthe.

- (59) Chun leasanna geallsealbhóirí i ngnóthas atá comhtháite go hingearach a chaomhnú go hiomlán, ba cheart rogha a bheith ag na Ballstáit an díchuachadh úinéireachta a chur chun feidhme trí dhífheistiú díreach nó trí scaireanna an ghnóthais chomhtháite a dheighilt ina scaireanna den ghnóthas gréasáin agus scaireanna den ghnóthas soláthair agus táirgthe atá fágtha, ar choinníoll go gcomhlíontar na ceanglais a eascraíonn as díchuachadh úinéireachta.
- (60) An éifeachtacht iomlán atá ag réitigh an oibreora córais neamhspleách nó an oibreora tarchuir neamhspleách, ba cheart í a áirithiú trí bhíthin rialacha sonracha breise. Cuireann na rialacha maidir leis an oibreoir tarchuir neamhspleách creat rialála iomchuí ar fáil chun iomaíocht chothrom, infheistíocht leordhóthanach, rochtain d'iontrálaithe margaidh nua agus comhtháthú na margaí gáis a ráthú. Ba cheart díchuachadh éifeachtach trí na forálacha maidir le hoibreoirí tarchuir neamhspleácha a bheith bunaithe ar cholún de bhearta eagraíochtúla agus de bhearta a bhaineann le rialachas na n-oibreoirí córais tarchuir agus ar cholún de bhearta a bhaineann le hinfheistíocht, rud a nascann acmhainneachtaí táirgeachta nua sa ghréasán agus comhtháthú margaidh trí chomhar réigiúnach. Ba cheart neamhspleáchas an oibreora tarchurtha, inter alia, a áirithiú freisin trí thréimhsí 'marana' áirithe, nach ndéantar lena linn aon bhainistiú ná aon ghníomhaíocht ábhartha eile lena dtugtar rochtain ar an bhfaisnéis chéanna a d'fhéadfadh a bheith faighte i suíomh bainistíochta, a fheidhmiú sa ghnóthas atá comhtháite go hingearach.

- (61) Chun iomaíocht a chur chun cinn sa mhargadh inmheánach sa ghás, ba cheart do chustaiméirí móra nach custaiméirí teaghlaigh iad, atá rannpháirteach i ngníomhaíochtaí tráchtála ar mórscála, a bheith in ann a gcuid soláthróirí a roghnú agus conarthaí a dhéanamh le roinnt soláthróirí chun a gcuid riachtanas gáis a áirithiú. Ba cheart na custaiméirí sin a chosaint i gcoinne clásail eiseachais a bhfuil d'éifeacht acu tairiscintí iomaíochta nó tairiscintí comhlántacha a eisiamh.
- (62) Ba cheart é a bheith de cheart ag Ballstát díchuachadh iomlán úinéireachta ina chríoch a roghnú. I gcás ina bhfuil an ceart sin á fheidhmiú ag Ballstát, níor cheart é a bheith de cheart ag gnóthas [...] oibreoir córais neamhspleách ná oibreoir tarchuir neamhspleách a chur ar bun. Thairis sin, an gnóthas a dhéanann aon cheann de na feidhmeanna táirgthe nó soláthair, níor cheart don ghnóthas sin rialú ná aon cheart a fheidhmiú, go díreach nó go hindíreach, ar oibreoir córais tarchuir ó Bhallstát a bhfuil díchuachadh iomlán úinéireachta roghnaithe aige.
- (63) Tá eagrú margaidh de chineálacha éagsúla ann sa mhargadh inmheánach sa ghás nádúrtha. Na bearta a d'fhéadfadh na Ballstáit a dhéanamh chun cothrom iomaíochta a áirithiú, ba cheart iad a bheith bunaithe ar cheanglais sháraitheacha an leasa ghinearálta. Ba cheart dul i gcomhairle leis an gCoimisiún maidir le comhoiriúnacht na mbeart le CFAE agus le dlí an Aontais.

- (64) Agus díchuachadh éifeachtach á chur chun feidhme, ba cheart prionsabal an neamh-idirdhealaithe idir an earnáil phoiblí agus an earnáil phríobháideach a urramú. Chuige sin, níor cheart an duine céanna a bheith in ann rialú ná aon cheart a fheidhmiú, de shárú ar na rialacha maidir le díchuachadh úinéireachta nó ar an rogha maidir le hoibreoir córais neamhspleách, leis féin nó go comhpháirteach, ar chomhdhéanamh, vótáil nó cinneadh chomhlachtaí na n-oibreoirí córais tarchuir nó na gcóras tarchuir ná comhlachtaí na ngnóthas táirgthe nó soláthair. Maidir leis an díchuachadh úinéireachta agus réiteach an oibreora córais neamhspleách, ar choinníoll go bhfuil an Ballstát atá i gceist in ann a léiriú go bhfuil an ceanglas comhlíonta, ba cheart dhá chomhlacht phoiblí ar leith a bheith in ann na gníomhaíochtaí táirgthe agus soláthair a rialú ar thaobh amháin agus na gníomhaíochtaí tarchuir a rialú ar an taobh eile.
- (65) Ba cheart feidhm a bheith ag deighilt lánéifeachtach idir gníomhaíochtaí gréasáin agus gníomhaíochtaí soláthair agus táirgthe ar fud an Aontais , maidir le gnóthais de chuid an Aontais agus gnóthais nach gnóthais de chuid an Aontais iad araon. Lena áirithiú go bhfanfaidh gníomhaíochtaí gréasáin agus gníomhaíochtaí soláthair agus táirgthe ar fud an Aontais neamhspleách ar a chéile, ba cheart an chumhacht a thabhairt d'údaráis rialála chun deimhniúchán a dhiúltú d'oibreoirí córais tarchuir nach gcomhlíonann na rialacha maidir le díchuachadh. Lena áirithiú go gcuirfear na rialacha sin i bhfeidhm go comhsheasmhach ar fud an Aontais , ba cheart do na húdaráis rialála tuairim an Choimisiúin a chur san áireamh an méid is mó is féidir nuair a dhéanann siad cinntí maidir le deimhniúchán. Lena áirithiú, ina theannta sin, go n-urramófar oibleagáidí idirnáisiúnta an Aontais agus chun an dlúthpháirtíocht agus slándáil fuinnimh laistigh den Aontas a áirithiú, ba cheart é a bheith de cheart ag an gCoimisiún tuairim a thabhairt maidir le deimhniúchán i ndáil le húinéir córais tarchuir nó le hoibreoir córais tarchuir atá faoi rialú ag duine nó daoine ó thríú tír nó tríú tíortha.

- (66) Ba cheart gréasáin píblínte le haghaidh hidrigine a bheith ina mhodh tábhachtach inbhuanaithe éifeachtúil chun hidrigin a iompar, ar tír agus amach ón gcósta araon. Mar thoradh ar an gcaiteachas ard caipitil a éilítear lena dtógáil, d'fhéadfadh gréasáin píblínte hidrigine a bheith ina monaplachtaí nádúrtha. Léirigh an taithí i ndáil le rialáil na margaí gáis nádúrtha an tábhacht a bhaineann le rochtain oscailte agus neamh-idirdhealaitheach ar ghréasán píblínte a áirithiú d'fhonn iomaíocht sna margaí tráchtearraí a chosaint. Dá bhrí sin, ba cheart prionsabail sheanbhunaithe i ndáil le hoibriú an ghréasáin, mar shampla rochtain tríú páirtí, a bheith infheidhme maidir le gréasáin hidrigine ar tír agus amach ón gcósta san Aontas.
- (67) Ba cheart oibriú na ngréasán hidrigine a dheighilt ó ghníomhaíochtaí táirgthe agus soláthair fuinnimh chun aon riosca i ndáil le coinbhleachtaí leasa ar son na n-oibreoirí gréasáin a sheachaint. Leis an deighilt struchtúrtha sin maidir le húinéireacht na ngréasán hidrigine agus rannpháirtíochtaí i dtáirgeadh agus soláthar fuinnimh, deimhnítear nach mbeidh coinbhleachtaí leasa den chineál sin ann. Ba cheart do na Ballstáit a bheith in ann brath ar 'oibreoir gréasáin hidrigine atá comhtháite', samhail dhíchuachta malartaí **d'oibreoirí córais tarchuir le haghaidh gás nádúrtha atá faoi réir na samhla díchuachta 'oibreoir tarchuir neamhspleách' agus le haghaidh gréasáin hidrigine atá ann cheana atá comhtháite go hingearach. Ba cheart na Ballstáit a bheith in ann an tsamhail 'oibreoir gréasáin hidrigine neamhspleách' [...] a úsáid freisin** chun a chur ar a gcumas d'úinéirí gréasáin hidrigine atá comhtháite go hingearach úinéireacht ar a ngréasáin a choinneáil agus oibriú neamh-idirdhealaitheach na ngréasán sin tar éis 2030 a áirithiú san am céanna.

- (68) Cé gur féidir le comhoibriú na ngréasán hidrigine agus gáis nó comhoibriú na n-eangach leictreachais sineirgí a chruthú agus gur cheart é a cheadú dá bhrí sin, ba cheart gníomhaíochtaí i ndáil le hoibriú an ghréasáin hidrigine a eagrú in eintiteas dlíthiúil ar leith chun trédhearcacht maidir le maoiniú agus úsáid na dtaraifí rochtana a áirithiú.
- (69) [...]

- (70) Chun trédhearcacht maidir leis na costais agus an maoiniú a bhaineann le gníomhaíochtaí rialáilte a áirithiú, ba cheart gníomhaíochtaí a bhaineann le hoibriú gréasáin hidrigine a dheighilt ó ghníomhaíochtaí eile le haghaidh iompróirí fuinnimh eile a bhaineann le hoibriú an ghréasáin, ar a laghad maidir le foirm dhlíthiúil agus cuntais na n-oibreoirí gréasáin. **Ar mhaithe le hoibreoirí líonraí hidrigine a dhíchuachadh go dlíthiúil, ba cheart a mheas gur leordhóthanach fochuideachta nó eintiteas dlíthiúil ar leith a chruthú laistigh de struchtúr grúpa an oibreora córais tarchurtha nó dáilte gáis, gan gá a bheith le díchuachadh feidhmiúil rialachais ná le deighilt na bainistíochta ná na foirne. Dá bhri sin, baintear trédhearcacht amach maidir le costais agus maoiniú gníomhaíochtaí rialáilte gan na sineirgí agus na buntáistí costais a chailleadh a d'fhéadfadh a bheith ag gabháil le líonraí éagsúla a bheith á n-oibriú. I bhfianaise a suíomh iargúlta agus mhéid teoranta a margaí, níor cheart feidhm a bheith ag an gceanglas i ndáil le díchuachadh dlíthiúil maidir leis an Eastóin, an Laitvia agus an Liotuáin ach ó 2031 amháin. [...]**
- (71) Ba cheart na gréasáin hidrigine a bheith faoi réir rochtana tríú páirtí chun iomaíocht agus cothrom iomaíochta a áirithiú i margadh an tsoláthair fuinnimh. Ba cheart rochtain tríú páirtí rialáilte ar bhonn tarairí rochtana rialáilte a bheith ina riail réamhshocráithe san fhadtárma. Chun an tsolúbthacht is gá a áirithiú le haghaidh oibreoirí agus chun na costais riaracháin a laghdú le linn chéim bhorrtha an mhargaidh hidrigine, ba cheart an rogha a bheith ag na Ballstáit úsáid rochtana idirbheartaithe tríú páirtí a cheadú go dtí 2030.

- (72) Ní féidir ach le codanna de na saoráidí stórála atá ann faoi thalamh go nádúrtha a úsáidtear le haghaidh gás nádúrtha, mar shampla fochlaí salainn, uiscígh agus gáscheantair laghdaithe, a úsáid le haghaidh hidrigine freisin. Tá infhaighteacht na saoráidí mórsála stórála hidrigine **sin** atá faoi thalamh teoranta agus dáiltear go míchothrom iad ar fud na mBallstát. I bhfianaise an róil a d'fhéadfadh dea-thionchar a imirt ar fheidhmiú an iompair hidrigine agus na margaí hidrigine, ba cheart an rochtain ar na saoráidí mórsála stórála sin faoi thalamh a bheith, **i ndeireadh na dála**, faoi réir rochtain rialáilte tríú-páirtí chun cothroime iomaíochta a áirithiú do rannpháirtithe sa mhargadh. **Mar sin féin, le linn chéim bhorrtha an mhargaidh hidrigine, ba cheart solúbthacht a bheith ann do na Ballstáit chun córais rochtana chaibidlithe a úsáid freisin.**
- (72a) Táthar ag súil go ndéanfar hidrigin agus díorthaigh hidrigine (mar shampla amóinia nó iompróirí hidrigine orgánaí leachtaí) a allmhairiú isteach san Aontas [...] agus a iompar laistigh de. Mar sin féin, níltear cinnte fós cén modh trína n-iomprófar hidrigin agus cén fhoirm ina [...] n-iomprófar í agus is dócha go mbeidh modhanna agus foirmeacha éagsúla ann in éineacht lena chéile agus go mbeidh siad in iomaíocht lena chéile. Leis an Treoir seo, cuirtear creat rialála ar fáil le haghaidh bonneagar agus margaí le haghaidh hidrigin ghásach. Dá bhrí sin, níor cheart sainmhíniú a dhéanamh, sa Treoir seo, ar an ról agus ar na rialacha a bhféadfadh feidhm a bheith ag cineálacha eile hidrigine nó díorthach agus na saoráidí a láimhseálann iad ach amháin i gcás ina bhfuil na cineálacha hidrigine nó díorthach sin ábhartha chun a áirithiú go dtiocfaidh margadh iomaíoch chun cinn le haghaidh hidrigin ghásach[...].

- (73) Is bealach le hidrigin a allmhairiú atá sna críochfoirt i ndáil le hidrigin leachtach nó amóinia leachtach a chomhshó ina hidrigin ghásach, ach téann siad in iomaíocht le modhanna iompair hidrigine eile. Cé gur cheart rochtain tríú páirtí ar chríochfoirt den chineál sin a áirithiú, ba cheart an rogha a bheith ag na Ballstáit córas i ndáil le rochtain idirbheartaithe tríú páirtí a fhorchur d'fhonn na costais riaracháin ar oibreoirí agus ar údaráis rialála a laghdú. **Ba cheart an stóráil le haghaidh hidrigin leachtach nó amóinia leachtach a bhaineann leis an gcríochfort agus a dtugtar rochtain air a bheith i gcomhréir le hacmhainneacht an chríochfoirt hidrigin a thiontú agus a instealladh isteach sa líonra.**
- (73a) **Féadfaidh na Ballstáit rogha a dhéanamh gás a chéimniú amach chun an cuspóir aeráidneodrachta a leagtar amach i Rialachán (AE) 2021/1119 a bhaint amach nó ar chúiseanna teicniúla eile. Tá sé tábhachtach creat rialála soiléir a chur ar fáil lena gceadófar diúltú rochtana agus dínascadh féideartha na n-úsáideoirí gréasáin chun na cuspóirí beartais sin a bhaint amach. Ar chúiseanna comhsheasmhachta agus trédhearcachta, ní féidir rochtain a dhiúltú d'úsáideoirí gréasáin ná iad a dhínascadh ach amháin má bhaineann an méid sin le bonneagar a dhíchoimisiúnófar i gcomhréir leis na pleananna forbartha gréasáin agus ní mór don mhéid sin freagairt do dhíchoimisiúnú formheasta freisin ar leibhéal an dáileacháin. Ag an am céanna, ba cheart bearta leordhóthanacha a dhéanamh chun úsáideoirí gréasáin in imthosca den sórt sin a chosaint agus tá sé tábhachtach freisin go mbeadh cinntí maidir le diúltú rochtana agus dínascadh faoi réir critéir oibiachtúla, thrédhearcacha agus neamh-idirdhealaitheacha arna bhforbairt ag údaráis rialála.**
- (74) Ba cheart gréasáin hidrigine atá ann cheana atá comhtháite [...] **a bheith incháilithe chun maoluithe ar cheanglais na Treorach seo a iarraidh ar choinníoll nach ndéanfar na gréasáin a leathnú go suntasach agus fad is nach mbeidh tionchar díobhálach ag maolú den sórt sin ar iomaíocht ná ar bhonneagar hidrigine ná ar fhorbairt an mhargaidh.**

- (75) Ba cheart braislí hidrigine logánaithe a bheith ina mbunchloch thábhachtach de gheilleagar hidrigine na hEorpa. D'fhéadfadh braislí den sórt sin tairbhiú de cheanglais rialála shimplithe le linn chéim bhorrtha an mhargaidh hidrigine [...], **go háirithe a bhaineann le díchuacadh úinéireachta a chur i bhfeidhm maidir le líonraí a sholáthraíonn braislí den sórt sin. Leis na ceanglais rialála shimplithe chomhfhreagracha, ba cheart aghaidh a thabhairt freisin ar an ngá atá le solúbthacht rialála maidir le naisc phíblíne dhíreacha idir táirgeoirí hidrigine agus custaiméirí aonair chomh maith le soláthar hidrigine tionsclaíche do chustaiméirí trí eangacha dáileacháin áitiúla ar athraíodh a gcuspóir nó cinn nuathógtha.**
- (76) D'fhéadfadh idirnascairí píblínte le tríú tíortha feidhmiú mar mhodh iompair le haghaidh allmhairí agus onnmhairí hidrigine. **Ba cheart infheidhmeacht na Treorach seo maidir le línte píblínte hidrigine go dtí tríú tíortha agus uathu a theorannú do chríoch na mBallstát amháin.** Ba cheart na rialacha oibriúcháin maidir le [...]hidirnascairí hidrigine le tríú tíortha [...] a chumhdach i gcomhaontú [...]idirnáisiúnta idir an tAontas agus an tríú tír, nó na tríú tíortha, lena mbaineann. Níor cheart a mheas go bhfuil comhaontú idirnáisiúnta den sórt sin riachtanach i gcás ina ndéanfaidh an Ballstát atá nasctha leis an idirnascaire hidrigine, nó a bhfuil sé beartaithe aige a bheith nasctha leis, comhaontú idir-rialtasach a chaibidil agus a thabhairt i gcrích leis an [...] tríú tír nó na tríú tíortha lena mbaineann i gcomhréir leis an nós imeachta cumhachtaithe dá bhforáiltear sa Treoir seo, chun a áirithiú go mbeidh creat rialála comhleanúnach ann agus go gcuirfear i bhfeidhm go comhsheasmhach é don bhonneagar ina iomláine.

- (77) Chun feidhmiú éifeachtúil ghréasáin hidrigine na hEorpa a áirithiú, ba cheart d'oibreoirí gréasáin hidrigine a bheith freagrach as oibriú, cothabháil agus forbairt an ghréasáin iompair hidrigine i ndlúthchomhar le hoibreoirí hidrigine eile mar aon le hoibreoirí córais eile a bhfuil a ngréasáin nasctha leo nó lenar féidir a ngréasáin a nascadh, lena n-áirítear comhtháthú córas fuinnimh a éascú.
- (78) Ba cheart **d'údarás rialála na mBallstát** a chur de chúram ar oibreoir[...] gréasáin hidrigine **amháin, nó ar líon teoranta díobh**, leibhéal leordhóthanach acmhainneachta trasteorann a thógáil chun hidrigin a iompar[...] lena bhfreastalófar ar na héilimh uile ar acmhainneacht, ar éilimh iad atá réasúnta ó thaobh na gné eacnamaíche de agus atá indéanta go teicniúil, agus lena gcumasófar comhtháthú margaidh.
- (78a) **I gcomhréir le Straitéis Hidrigine an Aontais, ba cheart díriú ar hidrigin a iompar agus a úsáid ina foirm íon. Sa chiall sin, ba cheart don chóras hidrigine a bheidh ann amach anseo hidrigin d'ardghrád íonachta a iompar, a stóráil agus a láimhseáil, agus ceanglais cháilíochta na n-úsáideoirí deiridh hidrigine á gcur san áireamh, i gcomparáid le hidrigin a chumasctar isteach sa chóras gáis nádúrtha. Le caighdeáin cáilíochta hidrigine is infheidhme a bheidh ann amach anseo don chóras hidrigine, déanfar na leibhéil íonachta hidrigine a bheidh inghlactha go coitianta a shainiú a thuilleadh. Ba cheart do chomhlachtaí Eorpacha um chaighdeánú bandaleithead de leibhéil íonachta hidrigine inghlactha agus paraiméadair cáilíochta hidrigine ábhartha eile (e.g. éilleáin) a shainiú i bpróiseas caighdeánaithe theicniúil.**

- (79) I roinnt cásanna, ag brath ar thopagrafaíocht na ngréasán hidrigine agus ar phobal na n-úsáideoirí deiridh atá nasctha leis na gréasáin hidrigine i measc nithe eile, d'fhéadfadh sé go mbeidh gá le bainistíocht cáilíochta hidrigine arna déanamh ag oibreoirí gréasáin hidrigine (e.g. íonú). Dá bhrí sin, is féidir leis na húdaráis rialála é a chur de chúram ar oibreoirí gréasáin hidrigine bainistíocht cáilíochta hidrigine éifeachtúil ina ngréasáin a áirithiú i gcás inar gá le haghaidh na bainistíochta córais. Le linn dóibh tabhairt faoi ghníomhaíochtaí den chineál sin, ba cheart do na hoibreoirí gréasáin hidrigine na caighdeáin cháilíochta hidrigine is infheidhme a chomhlíonadh.
- (80) I gcás ina ndiúltaíonn oibreoirí an chórais gáis nádúrtha nó oibreoirí gréasáin hidrigine iarrataí ar rochtain nó ar nascadh de dheasca easpa acmhainneachta, ba cheart diúltuithe den sórt sin a bheith cuí-réasúnaithe, agus ba cheart ceangal a chur ar oibreoirí feabhas a chur ar a gcóras chun na naisc nó an rochtain a iarrtar a chumasú nuair is eacnamúil é sin a dhéanamh.
- (81) Ba cheart dul i ngleic leis na bacainní atá ar chomhlánú an mhargaidh inmheánaigh sa ghás nádúrtha de dheasca rialacha margaidh an Aontais nár comhlíonadh maidir le línte tarchurtha gáis go dtí tríú tíortha agus uathu freisin. Is gá a áirithiú go mbeidh na rialacha is infheidhme maidir le línte tarchurtha gáis a nascann dhá Bhallstát nó níos mó, go mbeidh siad infheidhme freisin, laistigh den Aontas, maidir le línte tarchurtha gáis go dtí tríú tíortha agus uathu. Ar an gcaoi sin, ba cheart comhsheasmhacht an chreata dhlíthiúil a shuí laistigh den Aontas agus saobhadh na hiomaíochta i margadh inmheánach fuinnimh an Aontais agus dochar do chinnteacht an tsoláthair a sheachaint san am céanna. Ina theannta sin, ba cheart go gcuirfeadh sé feabhas ar an trédhearcacht agus go soláthrófaí deimhneacht dhlíthiúil do rannpháirtithe sa mhargadh, go háirithe infheisteoirí faoi leith sa bhonneagar gáis agus úsáideoirí gréasáin, i dtaca leis an gcóras dlí is infheidhme.

- (82) Ba cheart do na Ballstáit agus do na Comhpháirtithe Conarthacha sa Chonradh lena mbunaítear an Comhphobal Fuinnimh¹³ dul i ndlúthchomhar ar chúrsaí a bhaineann le margadh gáis comhtháite a fhorbairt agus dícharbónú an mhargaidh sin agus níor cheart dóibh aon bheart a dhéanamh a chuirfeadh comhtháthú breise na margaí gáis, ná slándáil soláthair na mBallstát agus na gComhpháirtithe Conarthacha, i mbaol. D'fhéadfaí a áireamh leis sin comhar i ndáil le hinniúlachtaí stórála agus cuireadh a thabhairt do shaineolaithe na ngrúpaí réigiúnacha riosca gáis is ábhartha.
- (83) I dtaca le píblínte a nascann tionscadal táirgthe ola nó gáis tríú tír le monarcha próiseála nó le críochfort cósta laistigh de Bhallstát, is mar ghréasáin píblínte réamhtheachtacha a chaithfear lena leithéid. I dtaca le píblínte a nascann tionscadal táirgthe ola nó gáis i mBallstát le monarcha próiseála nó le críochfort cósta laistigh de thríú tír, ní mar ghréasáin píblínte réamhtheachtacha a chaithfear lena leithéid chun críche na Treorach seo, ós rud é nach dócha go mbeidh tionchar suntasach ag píblínte den sórt sin ar an margadh inmheánach fuinnimh.
- (84) Ba cheart an tsaoirse a bheith ag na hoibreoirí córais tarchuir comhaontuithe teicniúla a thabhairt i gcrích le hoibreoirí córais tarchuir nó eintitis eile i dtríú tíortha maidir le saincheisteanna a bhaineann le feidhmiú agus idirnascadh na gcóras tarchuir, ar choinníoll go bhfuil ábhar na gcomhaontuithe sin i gcomhréir le dlí an Aontais.
- (85) Ba cheart comhaontuithe teicniúla maidir le feidhmiú línte tarchuir, idir oibreoirí córais tarchuir nó eintitis eile a bheith i bhfeidhm i gcónaí, ar choinníoll go bhfuil siad i gcomhréir le dlí an Aontais agus cinntí ábhartha an údaráis rialála .

¹³ IO L 198, 20.7.2006, lch. 18.

- (86) Nuair atá comhaontuithe teicniúla den sórt sin i bhfeidhm, ní cheanglaítear leis an Treoir seo go dtabharfaí comhaontú idirnáisiúnta i gcrích idir Ballstát agus tríú tír ná comhaontú idir an tAontas agus tríú tír maidir le hoibriú líne tarchurtha gáis lena mbaineann.
- (87) Ba cheart infheidhmeacht na Treorach seo maidir le línte tarchurtha gáis go dtí tríú tíortha agus uathu a theorannú do chríoch na mBallstát amháin. Maidir le línte tarchurtha gáis amach ón gcósta, ba cheart an Treoir seo a bheith infheidhme maidir le huiscí teorann an Bhallstáit ina bhfuil an chéad phointe idirnáisc chuig gréasán na mBallstát eile.
- (88) Ba cheart an fhéidearthacht a bheith ann do na comhaontuithe reatha a tugadh i gcrích idir Ballstát agus tríú tír maidir le hoibriú líne tarchuir fanacht i bhfeidhm, i gcomhréir leis an Treoir seo.
- (89) Maidir le comhaontuithe nó codanna de na comhaontuithe sin le tríú tíortha a d'fhéadfadh tionchar a bheith acu ar rialacha comhchoiteanna an Aontais, ba cheart nós imeachta comhtháite agus trédhearcach a bhunú chun údarú a thabhairt do Bhallstát, arna iarraidh sin dó, comhaontú a leasú, a shíneadh, a oiriúnú, a athnuachan nó a thabhairt i gcrích le tríú tír maidir le hoibriú líne tarchuir nó hoibriú gréasáin píblínte réamhtheachtaí idir an Ballstát agus tríú tír. Leis an nós imeachta, níor cheart moill ar chur chun feidhme na Treorach seo, níor cheart dochar a dhéanamh do leithdháileadh na n-inniúlachtaí idir an tAontas agus na Ballstáit, agus ba cheart feidhm a bheith aige maidir le comhaontuithe atá ann cheana féin agus do chomhaontuithe nua.

- (90) Más rud é gur léir go dtagann ábhar an chomhaontaithe i bpáirt faoi inniúlacht an Aontais agus i bpáirt faoi inniúlacht Ballstáit, is den fíor-riachtanach a áirithiú go mbeidh dlúthchomhar idir an Ballstát sin agus institiúidí an Aontais.
- (91) Chun coinníollacha aonfhoirmeacha a áirithiú maidir le cur chun feidhme na Treorach seo, ba cheart cumhachtaí cur chun feidhme a thabhairt don Choimisiún chun cinntí a ghlacadh lena gceadaítear nó lena ndiúltaítear do Bhallstát comhaontú a leasú, a shíneadh, a oiriúnú nó a athnuachan, nó a thabhairt i gcrích le tríú tír. Ba cheart na cumhachtaí sin a fheidhmiú i gcomhréir le Rialachán (AE) Uimh. 182/2011 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle¹⁴.

¹⁴ Rialachán (AE) Uimh. 182/2011 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 16 Feabhra 2011 lena leagtar síos na rialacha agus na prionsabail ghinearálta a bhaineann leis na sásraí maidir le rialú ag na Ballstáit ar fheidhmiú cumhachtaí cur chun feidhme ag an gCoimisiún (IO L 55, 28.2.2011, lch. 13).

- (92) Gné fhíor-riachtanach de shlándáil an phobail is ea slándáil an tsoláthair fuinnimh agus, dá bhrí sin, tá dlúthbhaint aici le feidhmiú éifeachtúil an mhargaidh inmheánaigh sa ghás agus comhtháthú mhargaí gáis leithlisithe na mBallstát. Ní féidir le gás teacht chomh fada le saoránaigh an Aontais ach amháin tríd an ngréasán. Margaí gáis atá oscailte agus ag feidhmiú agus, go háirithe, na gréasáin agus na sócmhainní eile a bhaineann le gás a sholáthar, tá siad riachtanach do shlándáil an phobail, d'iomaíochas an gheilleagair agus d'fholláine shaoránaigh an Aontais. Dá bhrí sin, níor cheart a cheadú do dhaoine ó thríú tíortha córas tarchuir nó oibreoir córais tarchuir a rialú ach amháin má chomhlíonann siad na ceanglais maidir le deighilt éifeachtach a bhfuil feidhm acu san Aontas. Gan dochar d'oibleagáidí idirnáisiúnta an Aontais, measann an tAontas go bhfuil tábhacht mhór ag baint le hearnáil na gcóras tarchurtha gáis don Aontas agus, dá bhrí sin, go bhfuil gá le coimircí breise maidir le slándáil an tsoláthair fuinnimh don Aontas a chaomhnú ionas go seachnófar aon bhagairt ar an ord poiblí agus ar shlándáil an phobail san Aontas agus aon bhagairt ar leas shaoránaigh an Aontais. Éilíonn slándáil an tsoláthair fuinnimh don Aontas, go háirithe, measúnú ar neamhspleáchas i dtaobh oibriú gréasáin, ar leibhéal spleáchas an Aontais agus na mBallstát aonair ar sholáthar fuinnimh ó thríú tíortha, agus ar an gcaoi a gcaitear le trádáil agus infheistíocht intíre agus eachtrach san fhuinneamh i dtríú tír ar leith. Dá bhrí sin, ba cheart slándáil an tsoláthair a mheas i bhfianaise imthosca fíorasacha gach cáis agus i bhfianaise na gceart agus na n-oibleagáidí a eascraíonn as an dlí idirnáisiúnta, go háirithe na comhaontuithe idirnáisiúnta idir an tAontas agus an tríú tír lena mbaineann. I gcás inarb iomchuí, ba cheart don Choimisiún moltaí a chur isteach i dtaobh comhaontuithe ábhartha a chaibidlíú le tríú tíortha lena dtugtar aghaidh ar shlándáil an tsoláthair fuinnimh don Aontas nó chun na saincheisteanna is gá a chur san áireamh i gcaibidlíocht eile leis na tríú tíortha sin.

- (93) Ba cheart tuilleadh beart a dhéanamh chun taraifí trédhearcacha neamh-idirdhealaitheacha a áirithiú maidir le rochtain ar an iompar. Ba cheart na taraifí sin a bheith infheidhme maidir le gach úsáideoir ar bhonn neamh-idirdhealaitheach. I gcás ina mbeidh saoráid stórála, línephacáil nó seirbhís choimhdeach á bhfeidhmiú i margadh atá iomaíoch a dhóthain, d'fhéadfaí rochtain a cheadú ar bhonn sásraí trédhearcacha, neamh-idirdhealaitheacha atá bunaithe ar an margadh.
- (94) Is gá neamhspleáchas na n-oibreoirí córais stórála a áirithiú chun feabhas a chur ar rochtain tríú páirtí ar shaoráidí stórála a bhfuil gá teicniúil nó eacnamaíoch leo chun rochtain éifeachtúil a sholáthar ar an gcóras ar mhaithe le soláthar a chur ar fáil do chustaiméirí. Is iomchuí, dá bhrí sin, saoráidí stórála a oibriú trí eintitis atá leithleach go dlíthiúil agus a bhfuil cearta cinnteoireachta éifeachtúla acu maidir leis na sócmhainní is gá chun saoráidí stórála a chothabháil, a oibriú agus a fhorbairt. Is gá freisin cur leis an trédhearcacht maidir leis an acmhainneacht stórála a thairgtear do thríú páirtithe, trína chur d'oibleagáid ar na Ballstáit creat soiléir, neamh-idirdhealaitheach a shainiú agus a fhoilsiú, lena gcinntear an córas rialála iomchuí is infheidhme maidir le saoráidí stórála. Níor cheart go bhfágfadh an oibleagáid sin go bhfuil gá le cinneadh nua maidir le córais rochtana ach ba cheart é a bheith ina thoradh uirthi go mbeidh feabhas ar an trédhearcacht maidir leis an gcóras rochtana ar shaoráid stórála. Baineann tábhacht ar leith leis na ceanglais rúndachta maidir le faisnéis atá íogair ó thaobh na tráchtála de i gcás ina bhfuil sonraí de chineál straitéiseach i gceist nó i gcás nach bhfuil ach úsáideoir amháin ann i leith saoráid stórála.

- (95) Le rochtain neamh-idirdhealaitheach ar an ngréasán dáileacháin, cinntear rochtain iartheachtach do chustaiméirí ar an leibhéal miondíola. An raon feidhme atá ann maidir le hidirdhealú i dtaobh rochtain agus infheistíocht tríú páirtithe, is lú atá sí, áfach, ar an leibhéal dáileacháin ná ar an leibhéal tarchuir, áit ar mó i gcoitinne a bhíonn plódú agus tionchar na leasanna táirgthe ná mar a bhíonn siad ar an leibhéal dáileacháin. Chun cothrom iomaíochta ar an leibhéal miondíola a leagan síos, ba cheart faireachán a dhéanamh ar ghníomhaíochtaí na n-oibreoirí córais dáileachán ionas go mbeidh cosc orthu leas a bhaint as a gcomhtháthú ingearach maidir lena seasamh iomaíoch ar an margadh, go háirithe i ndáil le custaiméirí teaghlaigh agus custaiméirí beaga nach custaiméirí teaghlaigh iad.
- (96) Ba cheart do na Ballstáit bearta nithiúla a dhéanamh chun cuidiú le húsáid níos forleithne a bhaint as an **mbithmheatán, nó cineálacha eile gás, ar féidir iad a chur isteach sa chóras gáis nádúrtha agus a iompar tríd go teicniúil agus go sábháilte, [...]** agus ba cheart rochtain neamh-idirdhealaitheach ar an gcóras gáis a dheonú dá dtáirgeoirí siúd, ar choinníoll go mbeidh an rochtain sin comhoiriúnach leis na rialacha teicniúla agus na caighdeáin sábháilteachta ábhartha ar bhonn leanúnach **agus mura bhforáiltear a mhalairt sa Treoir seo.**

- (97) Is minic a bhíonn táirgeoirí gáis in-athnuaite agus ísealcharbóin nasctha leis an líonra dáileacháin. Chun a nglacadh agus a gcomhtháthú sa mhargadh a éascú, ní mór dóibh rochtain saor ó bhac a fháil ar an margadh mórdhíola agus ar na pointí trádála fíorúla is ábhartha. Is leis an gcaoi a sainmhínítear na córais iontrála-scoir a chinntear rannpháirtíocht sa mhargadh miondíola. I roinnt mhaith Ballstát, níl táirgeoirí atá nasctha leis an líonra dáileacháin ina gcuid den chóras iontrála-scoir. Dá bhrí sin, ba cheart rochtain gás in-athnuaite agus ísealcharbóin ar an margadh mórdhíola a éascú trí shainmhíniú a sholáthar ar chóras dul isteach/imeachta **lena bhféadfar córais dáileacháin a áireamh** agus lena n-áiritheofar, ar deireadh, **go mbeidh rochtain ag gach** saoráid táirgthe **ar an margadh beag beann ar iad a bheith** nasctha leis an gcóras dáileacháin nó **tarchurtha** [...]. Ina theannta sin, déantar foráil le Rialachán [an Rialachán athmhúnlaith maidir le Gás mar atá beartaithe in COM(2021)[...] **804**] go n-oibreoidh na hoibreoirí córais dáileacháin agus oibreoirí córais tarchuir i gcomhar chun sreabha cúltreo ón ngréasán dailte go dtí an gréasán tarchurtha nó modh malartach a chumasú chun comhtháthú margaidh gáis in-athnuaite agus ísealcharbóin a éascú.
- (98) Ionas go seachnófar ualach díréireach airgeadais agus riaracháin a chur ar oibreoirí córais dáileacháin bhig, ba cheart é a bheith ar chumas na mBallstát, más gá sin, na gnóthais lena mbaineann a dhíolmhú ó na ceanglais dhlíthiúla maidir le díchuachadh .

- (99) I gcás ina n-úsáidfear córas dáileacháin iata lena áirithiú go mbeidh an éifeachtúlacht is fearr is féidir ag soláthar fuinnimh comhtháite a dteastaíonn caighdeán oibríochtúla shonracha chuige, nó i gcás ina ndéanfar córas dáileacháin iata a chothabháil go príomha lena úsáid ag úinéir an chórais, ba cheart é a bheith indéanta an t-oibreoir córais dáileacháin a dhíolmhú ó oibleagáidí a bheadh ina n-ualach riaracháin gan ghá mar gheall ar chineál áirithe an ghaoil idir an t-oibreoir córais dáileacháin agus úsáideoirí an chórais. Fágann cineál speisialaithe a gcuid oibríochtaí go bhféadfadh córais dáileacháin iata a bheith san áireamh i suímh thionsclaíocha, suímh thráchtála nó suímh seirbhísí comhroinnte, mar shampla foirgnimh stáisiúin traenach, aerfoirt, ospidéal, láithreáin mhór champála ag a bhfuil saoráidí comhtháite nó suímh de chuid thionscal na gceimiceán.
- (100) De réir mar a dhéanfar toirteanna méadaitheacha gáis in-athnuaite agus ísealcharbóin a chomhtháthú i gcóras an gháis nádúrtha, tiocfaidh athrú ar chaighdeán an gháis a iompraítear agus a ídítear san Eoraip. Chun feidhmiú éifeachtúil an chórais gáis nádúrtha a áirithiú, ba cheart oibreoirí córais tarchuir a bheith freagrach as cáilíocht gáis ina saoráidí a bhainistiú. I gcás ina dtugtar isteach gáis in-athnuaite agus ísealcharbóin ar an leibhéal dáileacháin agus i gcás inar gá chun a dtionchar ar cháilíocht gáis a bhainistiú, is féidir leis na húdaráis rialála a chur de chúram ar oibreoirí córais dáileacháin bainistíocht éifeachtúil maidir le cáilíocht gáis ina saoráidí a áirithiú. Le linn dóibh taise i ndáil le bainistíocht cáilíochta gáis a dhéanamh, ba cheart d'oibreoirí córais dáileacháin agus oibreoirí córais tarchuir na caighdeáin is infheidhme maidir le cáilíocht gáis a chomhlíonadh.

- (101) Is gá do rialálaithe fuinnimh a bheith in ann cinntí a dhéanamh maidir leis na saincheisteanna rialála ábhartha go léir má tá an margadh inmheánach sa ghás nádúrtha chun feidhmiú i gceart, agus a bheith neamhspleách go hiomlán ar aon leasanna poiblí nó príobháideacha eile. Na forálacha a bhaineann leis an neamhspleáchas maidir le cur chun feidhme bhuiséad leithdháilte an údaráis rialála, ba cheart iad a chur chun feidhme faoi chuimsiú an chreata a shainítear sa dlí buiséadach náisiúnta agus sna rialacha buiséadacha náisiúnta. Agus é ag cuidiú le neamhspleáchas an údaráis rialála ar aon leas polaitiúil nó eacnamaíoch trí scéim uainíochta iomchuí, ba cheart é a bheith indéanta do na Ballstáit aird chuí a thabhairt ar an bhfáil atá ar acmhainní daonna agus ar mhéid an bhoird.
- (102) Chun a áirithiú go mbeidh rochtain éifeachtach ar an margadh ag gach páirtí sa mhargadh, lena n-áirítear iontrálaithe nua, tá gá le sásraí cothromaíochta atá neamh-idirdhealaitheach agus a léiríonn an costas. Ba cheart an méid sin a bhaint amach trí shásraí trédhearcacha atá bunaithe ar an margadh a bhunú maidir le gás a sholáthar agus a cheannach, ar sásraí iad a bhfuil gá leo faoi chuimsiú ceanglais chothromaíochta. Ba cheart ról gníomhach a bheith ag údaráis rialála lena áirithiú go bhfuil na praghsanna comhardúcháin neamh-idirdhealaitheach agus go léiríonn siad an costas. San am céanna, ba cheart dreasachtaí iomchuí a sholáthar chun comhardú a dhéanamh ar an ionchur gáis agus an aistarraingt gáis agus gan an córas a chur i mbaol.

- (103) Ba cheart údaráis rialála a bheith in ann taraifí, nó na modheolaíochtaí is bun le ríomh na dtaraifí, a shocrú nó a fhormheas, ar bhonn togra ón oibreoir córais tarchuir nó ón oibreoir nó na hoibreoirí córais dáileacháin nó ón oibreoir córais gáis nádúrtha leachtaithe (GNL), nó ar bhonn togra a chomhaontófar idir na hoibreoirí sin agus úsáideoirí an ghréasáin. Agus na cúraimí sin á gcur i gcrích, ba cheart d'údaráis rialála a áirithiú go bhfuil na taraifí tarchuir agus dáileacháin neamh-idirdhealaitheach agus go léiríonn siad an costas, agus ba cheart dóibh a chur san áireamh na costais ghréasáin fhadtéarmacha, imeallacha arna seachaint ar toradh iad ar bhearta i ndáil le bainistiú ar éileamh.
- (104) Ba cheart do na húdaráis rialála a chur chun cinn, i ndlúthchomhar leis an nGníomhaireacht um Chomhar idir Rialálaithe Fuinnimh (ACER), a bhunaítear le Rialachán [...] **(AE)2019/942** [...] ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle¹⁵, margadh inmheánach sa hidrigin atá oscailte, iomaíoch, slán agus inbhuanaithe ó thaobh an chomhshaoil lena ngabhann sreafaí trasteorann saor ó bhac. Ní mór do na húdaráis rialála a bheith in ann cinntí a dhéanamh maidir le gach saincheist rialála má tá an margadh inmheánach sa hidrigin le feidhmiú go cuí.

¹⁵ **Rialachán (AE) 2019/942 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 5 Meitheamh 2019 lena mbunaítear Gníomhaireacht an Aontais Eorpaigh um Chomhar idir Rialálaithe Fuinnimh (IO L 158, 14.6.2019, lch. 22).**[...]

- (105) Ba cheart é a bheith de chumhacht ag rialálaithe fuinnimh cinntí ceangailteacha a eisiúint maidir le gnóthais gáis nádúrtha nó hidrigine , agus pionóis éifeachtacha, chomhréireacha agus athchomhairleacha a fhorchur ar ghnóthais gáis nádúrtha nó hidrigine a mhainneoidh a gcuid oibleagáidí a chomhlíonadh, nó a mholadh go bhforchuirfidh cúirt inniúil pionóis den sórt sin orthu. Ba cheart a thabhairt de chumhacht freisin do rialálaithe fuinnimh cinneadh a dhéanamh, gan beann ar chur i bhfeidhm rialacha iomaíochta, ar bhearta iomchuí lena n-áiríteofar sochair do chustaiméirí trí iomaíocht éifeachtach a chur chun cinn is gá chun go mbeidh an margadh inmheánach sa ghás nádúrtha agus sa hidrigin ag feidhmiú go cuí. Tá bunú clár um scaoileadh gáis ar cheann de na bearta féideartha is féidir a úsáid chun iomaíocht éifeachtach a chur chun cinn agus feidhmiú cuí an mhargaidh a áirithiú.
- (106) Ina theannta sin, ba cheart na cumhachtaí a thabhairt do rialálaithe fuinnimh cuidiú a thabhairt chun ardchaighdeán seirbhíse poiblí a áirithiú i gcomhréir le hoscailt an mhargaidh, chun custaiméirí leochaileacha a chosaint, agus chun éifeachtacht iomlán beart cosanta tomhaltóirí a bhaint amach. Ba cheart na forálacha sin a bheith gan dochar do chumhachtaí an Choimisiúin maidir le rialacha iomaíochta a chur i bhfeidhm lena n-áirítear scrúdú a dhéanamh ar chumaisc a mbaineann gné Aontais leo, agus do na rialacha maidir leis an margadh inmheánach, mar shampla saorghluaiseacht chaipitil. Féadfaidh sé gur cúirt nó binse eile a bhfuil de chumhacht aige athbhreithniú breithiúnach a dhéanamh é an comhlacht neamhspleách a bhfuil ceart achomhairc chuige ag páirtí a ndearna cinneadh ó údarás rialála difear dó.

- (107) Ba cheart a áireamh le haon chomhchuibhiú ar chumhachtaí na n-údarás rialála na cumhachtaí chun dreasachtaí a sholáthar do ghnóthais , agus chun pionóis éifeachtacha, chomhréireacha agus athchomhairleacha a fhorchur ar ghnóthais [...] nó a mholadh go bhforchuirfidh cúirt inniúil pionóis den sórt sin. Ina theannta sin, ba cheart an chumhacht a bheith ag údaráis rialála chun faisnéis ábhartha a iarraidh ó ghnóthais , imscrúduithe iomchuí leordhóthanacha a dhéanamh agus díospóidí a réiteach.
- (108) Ba cheart do na húdaráis rialála agus do ACER faisnéis faoin margadh hidrigine a sholáthar chun trédhearcacht a áirithiú, lena n-áirítear gnéithe éagsúla, mar shampla soláthar agus éileamh, an bonneagar iompair, cáilíocht seirbhíse, trádáil trasteorann, infheistíochtaí, praghsanna tomhaltóirí agus leachtacht mhargaidh.
- (109) Tá ról tábhachtach ag oibreoirí córais tarchuir maidir le infheistíochtaí costéifeachtacha i ngréasáin gáis a áirithiú. Chun go mbeidh pleanáil optamaithe in earnálacha na n-iompróirí fuinnimh agus chun an bhearna a líonadh idir cuir chuige éagsúla náisiúnta agus uile Aontais maidir leis an bpleanáil gréasáin, tugtar isteach ceanglais bhreise chun pleanáil chomhsheasmhach a áirithiú. Ba cheart a chur san áireamh leis an bpleanáil gréasáin an líon méadaithe idirnasc idir gás nádúrtha agus leictreachas chomh maith le hidrigin.

- (110) Agus an plean forbartha gréasáin á fhorbairt, is tábhachtach go gcuireann oibreoirí bonneagair bunphrionsabal na héifeachtúlachta fuinnimh¹⁶ san áireamh, go háirithe, an tomhaltas ionchais a úsáidtear le haghaidh forbairt cásanna comhpháirteacha.
- (111) Cuirtear i dtábhacht sa straitéis maidir le comhtháthú córas fuinnimh an tábhacht a bhaineann le pleanáil chomhordaithe agus oibriú comhordaithe an chórais fuinnimh chun cuspóirí dícharbónaithe a bhaint amach. Dá bhrí sin, is gá plean forbartha gréasáin a tharraingt suas bunaithe ar comhchreat atá forbartha ar bhonn trasearnála. Agus pleananna earnálacha ar leithligh á gcoinneáil, ba cheart d'oibreoirí bonneagair oibriú i dtreo leibhéal comhtháthaithe níos airde agus riachtanais an chórais a théann thar iompróirí fuinnimh áirithe á gcur san áireamh.
- (112) Is gné thábhachtach iad na pleananna forbartha gréasáin chun bearnaí sa bhonneagar a aithint agus chun faisnéis faoin mbonneagar is gá a thógáil nó is gá a dhíchoimisiúnú agus a d'fhéadfaí a úsáid le haghaidh cuspóirí eile, mar shampla iompar hidrigine. Tá an méid sin fíor gan beann ar an tsamhail dhíchuachta a roghnaítear le haghaidh na n-oibreoirí gréasáin.
- (113) Chun faisnéis a sholáthar faoi bhonneagar is féidir a dhíchoimisiúnú laistigh den phlean forbartha gréasáin, d'fhéadfadh sé go gciallaíonn an méid sin an bonneagar a fhágáil sa chaoi agus nach n-úsáidtear é, é a dhíchóimeáil nó é a úsáid chun críoch eile, mar shampla iompar hidrigine. Cuirtear san áireamh leis an gcuspóir i ndáil le trédhearcacht mhéadaithe go bhfuil bonneagar ar athraíodh a chuspóir níos saoire i gcomparáid le bonneagar nuathógtha agus, dá bhrí sin, ba cheart go-éascófaí aistriú costéifeachtach leis.

¹⁶ Moladh ón gCoimisiún an 28.9.2021 maidir le Tús Áite don Éifeachtúlacht Fuinnimh: ó phrionsabail go cleachtais. Treoirlínte agus samplaí maidir lena chur chun feidhme i gcinnteoireacht san earnáil fuinnimh agus in earnálacha eile, COM (2021) 7014 final

- (114) Sna Ballstáit ina bhforbrófar gréasáin hidrigine, ba cheart go n-áiritheofar le tuairisciú ar fhorbairt an bhonneagair hidrigine go bhfuil tógáil an chórais hidrigine bunaithe ar réamh-mheastachán éilimh réalaióch réamhbhreathnaitheach lena n-áirítear riachtanais fhéideartha ó thaobh an chórais leictreachais. I gcás ina gcinnfidh na Ballstáit foráil a dhéanamh maidir le muirir thiomnaithe mar bhealach leis an mbonneagar hidrigine nua a chomhchistiú, ba cheart tacú leis an údarás rialála lena mheasúnú ar na muirir sin tríd an tuarascáil. Ba cheart an tuarascáil a chur faoi bhráid an údaráis rialála ar bhonn rialta a chinnfidh an t-údarás rialála. I bhfianaise chineál borrrtha an mhargadh hidrigine, ba cheart seicheamhú díréireach agus leanúnach maidir leis an oibleagáid tuairiscithe a sheachaint mar sin féin.
- (115) Leis an bhfaisnéis atá ar fáil sa phlean forbartha gréasáin, ba cheart réamhaisnéis a chumasú i ndáil leis na tionchair ar tharaifí bunaithe ar an bpleanáil agus ar an díchoimisiúnú lena ndéantar difear don sócmhainnbhunú rialáilte mar a luaitear in Airteagal 51 den Treoir seo.
- (116) In ionad plean forbartha gréasáin náisiúnta a sholáthar ar leibhéal an Bhallstáit aonair, ba cheart an rogha a bheith ag na Ballstáit plean forbartha gréasáin a tharraingt suas ar an leibhéal réigiúnach lena n-áirítear níos mó ná Ballstát amháin agus i gcomhréir le comhtháthú réigiúnach deonach an mhargaidh gáis.
- (117) I gcodarsnacht le leictreachas, meastar go dtiocfaidh laghdú ar ról an gháis nádúrtha, rud a dhéanfaidh dochar don éileamh ar infheistíochtaí bonneagair. Dá bhrí sin, leis an bplean forbartha gréasáin ní mór cothromaíocht a bhaint amach i ndáil le himní maidir leis an iomaíocht agus sócmhainní tréigthe a sheachaint. Dá réir sin, níor cheart oibreoirí córais tarchuir faoi úinéireacht díchuachta a chumhdach le hAirteagal 51(7).

(118) Ba cheart infheistíochtaí i mórbhonneagar nua a chur chun cinn go tréan agus feidhmiú cuí an mhargaidh inmheánaigh gás a áirithiú an tráth céanna. [...]. **B**[...]a cheart go bhféadfaí maoluithe páirteacha nó iomlána a dheonú go sealadach do ghnóthais a bhfuil leasanna soláthair agus táirgthe acu i ndáil leis na rialacha maidir le díchuachadh le haghaidh na dtionscadal lena mbaineann. Ba cheart feidhm a bheith ag an deis chun maoluithe sealadacha a fháil, ar chúiseanna a bhaineann le slándáil an tsoláthair, go háirithe, maidir le píblínte nua laistigh den Aontas a iompraíonn gás ó thríú tíortha isteach san Aontas. Na díolúintí agus maoluithe arna ndeonú faoi Threoir 2003/55/CE agus faoi Threoir 2009/73/CE maille le leasuithe, ba cheart feidhm a bheith acu go dtí an dáta sceidealta éaga faoi mar a chinnfear sa chinneadh nó sa mhaolú i dtaobh díolúine a dheonú.

- (119) Is gá dul chun cinn a dhéanamh i dtreo margaí hidrigine atá idirnasctha san Aontas agus ar an gcaoi sin, infheistíochtaí i mbonneagar trasteorann hidrigine a éascú. **Tar éis mhí na Nollag 2030 nuair [...]** a chuirtear chun feidhme an córas rochtana tríú páirtí rialáilte go cuimsitheach **sna Ballstáit uile agus** in éagmais [...] taraifí [...] iompair trasteorann, ba cheart do chóras ranníocaíochta airgeadais dreasachtaí airgid do rannpháirtithe sa mhargadh a sholáthar chun idirnascairí trasteorann a chur chun cinn.
- (120) Ní mór cur leis an muinín as an margadh, a leachtacht agus an líon rannpháirtithe sa mhargadh, agus, dá bhrí sin, ní mór cur leis an maoirseacht rialála ar ghnóthais atá gníomhach maidir le gás a sholáthar. Ba cheart na ceanglais sin a bheith gan dochar do dhlí an Aontais atá ann cheana maidir leis na margaí airgeadais, agus iad a bheith comhoiriúnach leis an dlí sin. Ní mór do rialálaithe fuinnimh agus do rialálaithe an mhargaidh airgeadais comhoibriú le chéile chun go mbeidh siad araon in ann forléargas a bheith acu ar na margaí lena mbaineann. **Ba cheart do na Ballstáit a bheith in ann stóinseacht airgeadais na ngnóthas soláthair gáis nádúrtha a shocrú mar chritéar chun údarú a dheonú chun gás nádúrtha a dhíol, lena n-áirítear é a athdhíol. Beidh na critéir sin a bheith go hiomlán oibiachtúil, trédhearcach agus neamh-idirdhealaitheach.**

- (121) Is ó thríú tíortha den chuid is mó atá gás nádúrtha á allmhairiú isteach san Aontas , agus tá an treocht sin ag dul i dtreise. Ba cheart a chur san áireamh i ndlí an Aontais saintréithe an gháis nádúrtha, mar shampla dolúbthacht struchtúrach áirithe a eascraíonn as comhchruinniú na soláthróirí, as na conarthaí fadtéarmacha nó as an easpa leachtacht iartheachtach. Dá bhrí sin, tá gá le trédhearcacht níos mó, lena n-áirítear maidir le foirmiú praghsanna.
- (122) Sula nglacfaidh an Coimisiún treoirlínte lena ndéanfar sainiú breise ar na ceanglais maidir le taifid a choimeád, ba cheart do [...] Ghníomhaireacht an Aontais um Chomhar idir Rialálaithe Fuinnimh (ACER) agus do Choiste na Rialtóirí Urrús Eorpacha (CESR) , a bhunaítear le Cinneadh 2009/77/CE ón gCoimisiún¹⁷, dul i gcomhairle lena chéile agus comhairle a chur ar an gCoimisiún maidir lena n-ábhar. [...] Ba cheart do ACER agus (CESR) comhoibriú lena chéile freisin chun tuilleadh imscrúdaithe a dhéanamh agus comhairle a thabhairt maidir lenar cheart idirbhearta i gconarthaí soláthair gáis agus i ndíorthaigh gháis a bheith faoi réir ceanglais trédhearcachta réamhthrádála agus/nó iarthrádála agus, más rud é gur cheart, cén t-ábhar is ceart a bheith sna ceanglais sin.
- (123) Ba cheart do na Ballstáit nó, i gcás ina bhfuil foráil déanta ag Ballstát amhlaidh, don údarás rialála, a spreagadh go bhforbrófar conarthaí soláthair in-idirbhriste.

¹⁷ IO L 25, 29.1.2009, lch. 18.

- (124) Ba cheart do na Ballstáit a áirithiú, agus na ceanglais cháilíochta is gá á gcur san áireamh acu, go ndeonófar rochtain neamh-idirdhealaitheach ar an gcóras gáis don [...]
- bhithmheatán** nó do chineálacha eile gáis, ar choinníoll go mbeidh an rochtain sin comhoiriúnach go buan leis na rialacha teicniúla agus na caighdeáin sábháilteachta ábhartha. Ba cheart a áirithiú leis na rialacha agus na caighdeáin sin gur féidir na gáis sin a instealladh, go teicniúil agus go sábháilte, sa chóras gáis nádúrtha agus a iompar tríd agus ba cheart aghaidh a thabhairt ar shaintréithe ceimiceacha na ngás sin freisin trí mheán na rialacha agus na gcaighdeán sin.
- (125) Tá conarthaí fadtéarmacha ina gcuid thábhachtach de sholáthar gáis na mBallstát . Mar sin féin, níor cheart iad a bheith ina bhacainn maidir le teacht isteach gás in-athnuaite agus ísealcharbóin, agus is ar an gcúis sin nach bhféadfadh fad na gconarthaí maidir leis an soláthar gáis iontaise a reáchtáil tar éis 2049. Beidh na conarthaí sin i gcomhréir le cuspóir na Treorach seo agus tá siad ag teacht le CFAE , lena n-áirítear na rialacha iomaíochta. Is gá conarthaí fadtéarmacha a chur san áireamh maidir le pleanáil a dhéanamh ar an acmhainneacht soláthair agus iompair a bheidh ag gnóthais .
- (126) Chun a áirithiú go gcoimeádfar ardchaighdeáin seirbhíse poiblí san Aontas , ba cheart fógra rialta a thabhairt don Choimisiún faoi na bearta go léir atá á ndéanamh ag na Ballstáit chun cuspóirí na Treorach seo a bhaint amach. Ba cheart don Choimisiún tuarascáil a fhoilsiú go rialta ina ndéanfar anailís ar bhearta arna ndéanamh ar an leibhéal náisiúnta chun cuspóirí seirbhíse poiblí a bhaint amach agus a n-éifeachtúlacht a chur i gcomparáid lena chéile, d'fhonn moltaí a dhéanamh maidir le bearta atá le déanamh ar an leibhéal náisiúnta chun ardchaighdeáin seirbhíse poiblí a bhaint amach.

- (127) Is ceanglas bunúsach de chuid na Treorach seo é ceanglais na seirbhíse poiblí a urramú, agus tá sé tábhachtach go sonrófar sa Treoir seo caighdeáin íosta chomhchoiteanna, a urramóidh na Ballstáit ar fad, ina gcuirfear san áireamh na cuspóirí maidir le cosaint chomhchoiteann, slándáil an tsoláthair, cosaint an chomhshaoil agus leibhéil choibhéiseacha iomaíochta sna Ballstáit go léir. Tá sé tábhachtach gur féidir na ceanglais seirbhíse poiblí a léirmhíniú ar bhonn náisiúnta, ag cur san áireamh imthosca náisiúnta agus faoi réir dlí an Aontais a urramú.
- (128) Ba cheart é a bheith indéanta go mbainfear amach leis na bearta a chuirfidh na Ballstáit chun feidhme cuspóirí an chomhtháthaithe shóisialta agus eacnamaíoch, lena n-áirítear, go háirithe, dreasachtaí eacnamaíocha leordhóthanacha a sholáthar, ag baint úsáid, i gcás inarb iomchuí, as na huirlisí náisiúnta agus na huirlisí Aontais go léir atá ann cheana. Ba cheart é a bheith indéanta a áireamh leis na huirlisí sin sásraí dliteanais chun an infheistíocht is gá a ráthú.

- (129) Sa mhéid gur Státchabhair faoi Airteagal 107(1) CFAE [...] iad na bearta arna ndéanamh ag Ballstáit chun oibleagáidí seirbhíse poiblí a chomhlíonadh, tá oibleagáid ann faoi Airteagal 108(3) CFAE [...] fógra a thabhairt don Choimisiún ina leith.
- (130) Ba cheart do na praghsanna margaidh na dreasachtaí cearta a thabhairt chun an gréasán a fhorbairt.
- (130a) I ngeall ar ghnéithe stairiúla agus leibhéil aibíochta a margaí gáis nádúrtha, ba cheart an deis a bheith ag Ballstáit áirithe maolú ó rialacha sonracha a bhunaítear sa Treoir seo chun pionósú nach bhfuil údar leis a chosc, agus chun tacú le forbairt éifeachtúil ar mhargaí gáis nádúrtha sna tíortha sin. Baineann sé sin go sonrach le Lucsamburg, mar gheall ar a saintréithe sonracha margaidh, agus leis na Ballstáit sin go léir nach bhfuil nasctha go fóill le córas idirnasctha aon Bhallstát eile nó nach bhfuil an chéad soláthar tráchtála dá gcéad chonradh fadtéarmach soláthair gáis nádúrtha faighte acu go fóill. Chun cur i bhfeidhm aonfhoirmeach dhlí an Aontais a áirithiú, ba cheart maoluithe de chineál sealadach a bheith i gcás na mBallstát sin nach bhfuil nasctha go fóill le córas idirnasctha aon Bhallstát eile nó nach bhfuil an chéad soláthar tráchtála dá gcéad chonradh soláthair gáis nádúrtha fadtéarmach faighte acu go dtí go mbeidh na Ballstáit sin in ann caighdeán níos airde a chomhlíonadh maidir le hoscailt an mhargaidh agus idirnasacht leis an gcóras comhtháite gáis san Aontas. I gcás ina mbeidh feidhm ag maolú den sórt sin, ba cheart a chumhdach leis freisin aon fhorálacha sa Treoir seo atá coimhdeach le haon cheann de na forálacha ar deonaíodh maolú ina leith, nó lena gceanglaítear cur i bhfeidhm roimh ré aon cheann de na forálacha sin.**
- (131) Ba cheart do na Ballstáit an tábhacht is mó is féidir a leagan ar iomaíocht chóir agus rochtain éasca do sholáthróirí éagsúla a chur chun cinn chun go bhféadfaidh tomhaltóirí leas iomlán a bhaint as na deiseanna atá le tapú i margadh inmheánach léirscaoilte sa ghás.

- (132) Chun cuidiú le slándáil an tsoláthair, agus meon dlúthpháirtíochta idir na Ballstáit á choinneáil ar bun an tráth céanna, go háirithe i gcás géarchéim soláthair fuinnimh, is mór an tábhacht é foráil a dhéanamh maidir le creat i ndáil le comhar réigiúnach de mheon dlúthpháirtíochta. Féadfaidh an comhar sin a bheith ag brath, má chinneann na Ballstáit amhlaidh, ar an gcéad dul síos ar shásraí atá bunaithe ar an margadh. Níor cheart é a bheith ina thoradh ar an gcomhar ar mhaithe leis an dlúthpháirtíocht réigiúnach agus dhéthaobhach a chur chun cinn go leagfar ualach díreireach ar rannpháirtithe sa mhargadh ná go ndéanfar idirdhealú eatarthu.
- (133) D’fhonn margadh inmheánach sa ghás nádúrtha a chruthú, ba cheart do na Ballstáit comhtháthú a gcuid margaí náisiúnta agus an comhar idir oibreoirí córais ar leibhéal an Aontais agus ar an leibhéal réigiúnach a chothú, agus na córais leithlisithe a ionchorprú lena gcomhdhéantar oileáin gháis arb ann dóibh go fóill san Aontas.
- (134) D’fhéadfadh tairbhí éagsúla a bheith mar thoradh ar chomhtháthú deonach na margaí réigiúnacha, go háirithe, cumaise mhargaidh, ag brath ar shainiúlachtaí na margaí. Le comhtháthú margaidh, d’fhéadfadh an deis a bheith ann an úsáid is fearr is féidir a bhaint as an mbonneagar ar choinníoll nach mbeidh tionchar diúltach aige sin ar mhargáí comharsanacha, mar shampla trí tharaifí trasteorann a mhéadú. Is deis é freisin an iomaíocht, an leachtacht agus an trádáil a mhéadú chun sochar na gcustaiméirí deiridh sa réigiún, trí sholáthróirí a mhealladh nach dtiocfadh murach sin mar gheall ar mhéid beag an mhargaidh. Le comhtháthú margaidh, is féidir limistéir níos mó a chruthú inar féidir rochtain a fháil ar níos mó foinsí soláthair freisin. D’fhéadfadh éagsúlú den chineál sin difear a dhéanamh do na praghsanna sa mhargadh mórdhíola, a bhuí leis an iomaíocht fheabhsaithe idir foinsí, ach d’fhéadfadh sé feabhas a chur ar shlándáil an tsoláthair freisin i gcás nach mbeidh aon phlódú inmheánach sa limistéar cónasctha nua. D’fhéadfadh an comhtháthú margaidh a bheith ina bhunús chun tacú a thuilleadh le claochlú an mhargaidh gáis nádúrtha, lena n-áirítear imscaradh na ngás in-athnuaite agus ísealcharbóin. Ba cheart do na Ballstáit, údaráis rialála agus **oibreoirí córas** tarchuir oibriú i gcomhar chun comhtháthú réigiúnach a éascú.

- (135) Ba cheart forbairt fíormhargaidh inmheánaigh sa ghás nádúrtha, trí ghréasán atá nasctha ar fud an Aontais, a bheith ar cheann de phríomhchuspóirí na Treorach seo agus, dá bhrí sin, ba cheart saincheisteanna rialála maidir le hidirnaisc thrasteorann agus margaí réigiúnacha a bheith ar cheann de phríomhchúraimí na n-údarás rialála, i ndlúthchomhar le ACER i gcás inarb ábhartha.
- (136) Ba cheart é a bheith ar cheann de phríomhchuspóirí na Treorach seo freisin rialacha comhchoiteanna maidir le fíormhargadh inmheánach a áirithiú, mar aon le soláthar leathan gáis. Chuige sin, sholáthródh praghsanna margaidh neamhshaofa dreasacht don trádáil trasteorann agus bheadh cóineasú praghsanna ina thoradh orthu.
- (137) Ba cheart do na húdaráis rialála faisnéis a sholáthar ar an margadh freisin ionas go bhféadfaidh an Coimisiún a ról a fheidhmiú i dtaobh breathnú agus faireachán a dhéanamh ar an margadh inmheánach sa ghás nádúrtha agus ar an gcaoi a dtiocfaidh sé chun cinn sa ghearrthréimhse, sa mheántréimhse agus san fhadtréimhse, lena n-áirítear gnéithe éagsúla, mar shampla soláthar agus éileamh, bonneagar tarchuir agus dáileacháin, cáilíocht seirbhíse, trádáil trasteorann, bainistiú ar phlódú, infheistíochtaí, praghsanna mórdhíola agus praghsanna tomhaltóirí, leachtacht mhargaidh agus feabhsuithe i dtaobh an chomhshaoil agus na héifeachtúlachta. Ba cheart do na húdaráis rialála tuairisciú do na húdaráis iomaíochta agus don Choimisiún faoi na Ballstáit sin ina gcuireann praghsanna bac ar an iomaíocht agus ar fheidhmiú cuí an mhargaidh.

- (138) Ós rud é nach féidir leis na Ballstáit aidhm na Treorach seo, eadhon margadh inmheánach sa ghás nádúrtha agus sa hidrigin atá go hiomlán oibríochtúil a chruthú, a ghnóthú go leordhóthanach, ach gur fearr is féidir, de bharr fhairsinge nó éifeachtaí na gníomhaíochta sin, é a ghnóthú ar leibhéal an Aontais, féadfaidh an tAontas bearta a ghlacadh i gcomhréir le prionsabal na coimhdeachta a leagtar amach in Airteagal 5 den Chonradh ar an Aontas Eorpach. I gcomhréir le prionsabal na comhréireachta a leagtar amach san Airteagal sin, ní théann an Treoir seo thar a bhfuil riachtanach chun an cuspóir sin a ghnóthú.
- (139) Faoi Rialachán (CE) Uimh. 715/2009 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle¹⁸, féadfaidh an Coimisiún treoirlínte nó cóid ghréasáin a ghlacadh chun an méid comhchuibhithe is gá a bhaint amach. Na treoirlínte nó cóid ghréasáin den chineál sin, ar rialacha ceangailteachta iad a ghlacadh i bhfoirm Rialacháin **cur chun feidhme** [...] ón gCoimisiún, is úsáideach an uirlis iad i dtaca le forálacha áirithe den Treoir seo freisin, uirlis is féidir a chur in oiriúint go tapa nuair is gá.
- (140) Ba cheart, go háirithe, an chumhacht a thabhairt don Choimisiún na treoirlínte is gá a ghlacadh d'fhonn an leibhéal íosta comhchuibhithe a sholáthar atá riachtanach chun aidhm na Treorach seo a bhaint amach.

¹⁸ Rialachán (CE) Uimh. 715/2009 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 13 Iúil 2009 maidir le coinníollacha le haghaidh rochtana ar na gréasáin gáis nádúrtha agus lena n-aisghairtear Rialachán (CE) Uimh. 1775/2005 (IO L 211, 14.8.2009, lch. 36).

- (141) I gcomhréir le Dearbhú Comhpháirteach Polaitiúil an 28 Meán Fómhair 2011 ó na Ballstáit agus ón gCoimisiún maidir le doiciméid mhíniúcháin, ghlac na Ballstáit mar chúram orthu féin, i gcásanna a bhfuil údar cuí leo, doiciméad amháin nó níos mó a chur leis an bhfógra maidir lena mbearta trasuite, ar doiciméid iad lena mínítear an gaol idir codanna de threoir agus páirteanna comhfhreagracha na n-ionstraimí náisiúnta trasuite. Maidir leis an Treoir seo, measann an reachtóir go bhfuil údar cuí leis na doiciméid sin a tharchur, go háirithe tar éis bhreithiúnas Chúirt Bhreithiúnais an Aontais Eorpaigh sa chás an Coimisiún v an Bheilg (cás C-543/17).
- (142) Leis an Treoir seo, urramaítear na cearta bunúsacha agus comhlíontar na prionsabail a aithnítear go háirithe sa Chairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh. Dá réir sin, ba cheart an Treoir seo a léirmhíniú agus a chur i bhfeidhm i gcomhréir leis na cearta agus na prionsabail sin, go háirithe an ceart chun sonraí pearsanta a chosaint a ráthaítear le hAirteagal 8 den Chairt. Tá sé fíor-riachtanach go gcomhlíonann aon phróiseáil sonraí faoin Treoir seo Rialachán (AE) 2016/679 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle¹⁹.

¹⁹ IO L 119, 4.5.2016, lch. 1.

- (143) Chun an leibhéal íosta comhchuibhithe is gá a sholáthar chun aidhm na Treorach seo a bhaint amach, ba cheart an chumhacht chun gníomhartha a ghlacadh i gcomhréir le hAirteagal 290 CFAE a tharmligean don Choimisiún i dtaca le gnéithe neamhriachtanacha de réimsí sonracha áirithe atá bunriachtanach chun cuspóirí na Treorach seo a bhaint amach. Tá sé tábhachtach, go háirithe, go rachadh an Coimisiún i mbun comhairliúcháin iomchuí le linn a chuid oibre ullmhúcháin, lena n-áirítear ar leibhéal na saineolaithe, agus go ndéanfaí na comhairliúcháin sin i gcomhréir leis na prionsabail a leagtar síos i gComhaontú Idirinstitiúideach an 13 Aibreán 2016 maidir le Reachtóireacht Níos Fearr²⁰. Go háirithe, chun rannpháirtíocht chomhionann a áirithiú agus gníomhartha tarmligthe á n-ullmhú, faigheann Parlaimint na hEorpa agus an Chomhairle na doiciméid uile an tráth céanna a fhaigheann saineolaithe na mBallstát iad, agus bíonn cead i gcónaí ag a gcuid saineolaithe freastal ar chruinnithe grúpaí saineolaithe de chuid an Choimisiúin a bhíonn ag déileáil le hullmhú na ngníomhartha tarmligthe.
- (144) Chun coinníollacha aonfhoirmeacha a áirithiú maidir le cur chun feidhme na Treorach seo, ba cheart cumhachtaí cur chun feidhme a thabhairt don Choimisiún chun ceanglais idir-inoibritheachta seirbhísí fuinnimh agus nósanna imeachta neamh-idirdhealaitheacha agus trédhearcacha maidir le rochtain a fháil ar shonraí a chinneadh. Ba cheart na cumhachtaí sin a fheidhmiú i gcomhréir le Rialachán (AE) Uimh. 182/2011.
- (145) Ba cheart an oibleagáid an Treoir seo a thrasú sa dlí náisiúnta a theorannú do na forálacha sin ar leasú substainteach iad i gcomparáid leis an Treoir a bhí ann roimhe seo. Is ann don oibleagáid na forálacha nach bhfuil athraithe a thrasú mar thoradh ar an Treoir a bhí ann roimhe seo.

²⁰ IO L 123, 12.5.2016, lch. 1.

- (146) Chun cur chun feidhme rianúil agus éifeachtach na bhforálacha a leagtar síos sa Treoir seo a áirithiú, tugann an Coimisiún tacaíocht do na Ballstáit tríd an Ionstraim Tacaíochta Teicniúla **arna bunú le Rialachán (AE) 2021/240 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle**²¹ agus lena gcuirtear saeolas teicniúil saincheaptha ar fáil chun athchóirithe a dhearadh agus a chur chun feidhme, lena n-áirítear na hathchóirithe lena gcuirtear chun cinn margadh inmheánach iomaíoch sa ghás nádúrtha agus sa hidrigin, lena gcumasaítear comhtháthú gás in-athnuaite agus ísealcharbóin agus lena méadaítear comhar agus comhordú idir oibreoirí córais tarchurtha agus dáileacháin. Maidir leis an tacaíocht theicniúil, mar shampla, baineann sé leis an acmhainneacht riaracháin a neartú, na creataí reachtacha a chomhchuibhiú agus dea-chleachtais ábhartha a roinnt.
- (147) Ba cheart an Treoir seo a bheith gan dochar d'oibleagáidí na mBallstát maidir leis na teorainneacha ama chun na Treoracha a leagtar amach i gCuid B d'Iarscríbhinn I a thrasú sa dlí náisiúnta agus maidir le dáta chur i bhfeidhm na dTreoracha a leagtar amach in Iarscríbhinn III, Cuid B.

²¹ Rialachán (AE) 2021/240 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 10 Feabhra 2021 lena mbunaítear Ionstraim um Thacaíocht Theicniúil (*IO L 57, 18.2.2021, lch. 1*).

Caibidil I

Ábhar, raon feidhme agus sainmhínithe

Airteagal 1

Ábhar agus raon feidhme

1. Bunaítear leis an Treoir seo rialacha comhchoiteanna maidir le gáis de réir bhrí Airteagal 2, pointe [...] **(3)** a úsáideann an córas gáis nádúrtha a shainmhínítear i bpointe [...] **(4)** den Airteagal sin a tharchur, a dháileadh, a sholáthar agus a stóráil. Leagtar síos léi na rialacha a bhaineann le heagrú agus feidhmiú na hearnála sin, rochtain ar an margadh, na critéir agus na nósanna imeachta is infheidhme maidir le húdaruithe a dheonú i dtaobh gáis a úsáideann an córas gáis nádúrtha a tharchur, a dháileadh, a sholáthar agus a stóráil, agus i dtaobh córais a oibriú.
2. Leis an Treoir seo, bunaítear na rialacha maidir le gás nádúrtha a iompar, a sholáthar agus a stóráil agus maidir le haistriú an chórais gáis nádúrtha i gcóras atá bunaithe ar gháis in-athnuaite agus ísealcharbóin.

3. Leis an Treoir seo bunaítear rialacha comhchoiteanna maidir le hidrigin a iompar, a sholáthar agus a stóráil trí úsáid an chórais hidrigine. Leagtar síos léi na rialacha a bhaineann le heagrú agus feidhmiú na hearnála sin, rochtain ar an margadh, na critéir agus na nósanna imeachta is infheidhme maidir le húdaruithe a dheonú i dtaobh gréasán, i dtaobh hidrigin a sholáthar agus a stóráil, agus i dtaobh córais a oibriú.
4. Leis an Treoir seo bunaítear na rialacha maidir le bunú de réir a chéile córais hidrigine idirnasctha ar fud an Aontais Eorpaigh a rannchuidíonn le laghdú glanastaíochtaí gás ceaptha teasa, **lena n-áirítear in [...]** earnálacha is deacair a dhícharbónú, agus ar an dóigh sin, tacaítear le dícharbónú chóras fuinnimh an Aontais Eorpaigh.

Airteagal 2

Sainmhínithe

Chun críocha na Treorach seo, tá feidhm ag na sainmhínithe seo a leanas:

- (1) ciallaíonn ‘gás nádúrtha’ na gáis uile arb éard atá iontu go príomha meatán, lena n-áirítear [...]bithmheatán, nó cineálacha eile gáis, ar féidir iad a chur isteach sa chóras gáis nádúrtha agus a iompar tríd go teicniúil agus go sábháilte;
- (2) ciallaíonn ‘gás in-athnuaite’ bithghás mar a shainmhínítear in Airteagal 2, pointe (28) de Threoir (AE) 2018/2001, lena n-áirítear bithmheatán, agus breoslaí gásacha in-athnuaite ar cuid iad de bhreoslaí de thionscnamh neamhbhitheolaíoch mar a shainmhínítear in Airteagal 2, pointe (36) den Treoir sin;
- (3) ciallaíonn ‘gáis’ gás nádúrtha agus hidrigin;
- (4) ciallaíonn ‘córas gáis nádúrtha’ córas bonneagar, lena n-áirítear píblínte, críochfoirt GNL agus saoraidí stórála, a iompraíonn gáis, arb éard atá iontu go príomha meatán, lena n-áirítear[...] bithmheatán, nó cineálacha eile gáis, ar féidir iad a chur isteach sa chóras píblíne gáis nádúrtha agus a iompar tríd go teicniúil agus go sábháilte.

- (5) ciallaíonn ‘córas hidrigine’ córas bonneagair, lena n-áirítear gréasáin hidrigine, stóráil hidrigine agus críochfoirt hidrigine, ina bhfuil hidrigin d’ardghrád íonachta **i gcomhréir leis na caighdeáin cáilíochta hidrigine is infheidhme don chóras [...] sin;**
- (6) ciallaíonn ‘saoráid stórála hidrigine’ saoráid a úsáidtear chun hidrigin d’ardghrád íonachta a stocáil:
- (a) lena n-áirítear an chuid de chríochfort hidrigine a úsáidtear le haghaidh stórála ach nach n-áirítear léi an chuid a úsáidtear le haghaidh oibríochtaí táirgthe[...], agus nach n-áirítear léi saoráidí a fhorchoimeádtar go heisiach le haghaidh oibreoirí gréasáin hidrigine atá i mbun a gcuid feidhmeanna;
 - (b) lena n-áirítear stóráil mhór hidrigine, go háirithe faoi thalamh ach nach n-áirítear suiteálacha stórála [...] hidrigine níos lú is éasca a mhacasamhlú léi;

- (6a) **ciallaíonn ‘oibreoir stórála hidrigine’ duine nádúrtha nó dlítheanach a chomhlíonann feidhm na stórála hidrigine agus atá freagrach as saoráid stórála hidrigine a oibriú;**
- (7) ciallaíonn ‘línephacáil hidrigine’ stóráil hidrigine ar ardghrád íonachta trí chomhbhrú i ngréasáin hidrigine, seachas saoráidí a fhorchoimeádtar le haghaidh oibreoirí gréasáin hidrigine atá i mbun a gcuid feidhmeanna;
- (8) ciallaíonn ‘críochfort hidrigine’ suiteáil a úsáidtear chun hidrigin leachtach [...] nó amóinia leachtach [...] **a dhíluchtú agus a chlaochlú ina hidrigin ghásach chun í a chur isteach sa ghréasán hidrigine nó sa chóras gáis nádúrtha** nó chun hidrigin ghásach a leachtú **agus í a luchtú**, lena n-áirítear seirbhísí coimhdeacha agus stóráil shealadach is gá le haghaidh phróiseas an chlaohlaithe agus chun hidrigin a chur isteach sa ghréasán hidrigine ina dhiaidh sin, ach ní aon chuid den chríochfort hidrigine a úsáidtear le haghaidh stórála;
- (8a) **ciallaíonn ‘oibreoir críochfoirt hidrigine’ duine nádúrtha nó dlítheanach a dhéanann hidrigin leachtach nó amóinia leachtach a dhíluchtú agus a chlaochlú ina hidrigin ghásach lena cur isteach sa líonra hidrigine nó sa chóras gáis nádúrtha nó i leachtú agus luchtú hidrigine gásaí agus atá freagrach as críochfort hidrigine a oibriú;**
- (9) ciallaíonn ‘cáilíocht hidrigine’ íonacht hidrigine agus éilleáin i gcomhréir leis na caighdeáin cháilíochta hidrigine is infheidhme le haghaidh an chórais hidrigine;
- (10) ciallaíonn ‘hidrigin ísealcharbóin’ a fhaigheann a luach fuinnimh ó fhoinsí nach foinsí inathnuaite iad, a chomhlíonann [...] an tairseach 70 % um laghdú astaíochtaí gás ceaptha teasa **i gcomparáid leis an táirge comparáide breoslaí iontaise EF(t) a leagtar amach in Iarscríbhinn V a ghabhann le Treoir (AE) 2018/2001;**

- (11) ciallaíonn ‘gás ísealcharbóin’ an chuid sin de bhreoslaí gásacha i mbreoslaí carbóin athchúrsáilte mar a shainmhínítear i bpointe (35) d’Airteagal 2 de Threoir (AE) 2018/2001, hidrigin ísealcharbóin agus breoslaí gásacha sintéiseacha a fhaigheann a luach fuinnimh ó hidrigin ísealcharbóin, a chomhlíonann an tairseach 70 % um laghdú astaíochtaí gás ceaptha teasa **i gcomparáid leis an táirge comparáide breoslaí iontaise EF(t) a leagtar amach in Iarscríbhinn V a ghabhann le Treoir (AE) 2018/2001;**
- (12) ciallaíonn ‘breoslaí ísealcharbóin’ breoslaí carbóin athchúrsáilte mar a shainmhínítear in Airteagal 2 de Threoir (AE) 2018/2001, hidrigin ísealcharbóin agus breoslaí gásacha sintéiseacha agus breoslaí leachtacha sintéiseacha a fhaigheann a luach fuinnimh ó hidrigin ísealcharbóin, a chomhlíonann an tairseach 70 % um laghdú astaíochtaí gás ceaptha teasa **i gcomparáid leis an táirge comparáide breoslaí iontaise EF(t) a leagtar amach in Iarscríbhinn V a ghabhann le Treoir (AE) 2018/2001;**
- (13) ciallaíonn ‘gnóthas hidrigine’ duine nádúrtha nó dlítheanach a dhéanann ar a laghad ceann amháin de na feidhmeanna seo a leanas: hidrigin a tháirgeadh, a iompar, a sholáthar, a cheannach nó a stóráil, nó críochfort hidrigine a oibriú, agus atá freagrach as na cúraimí tráchtála, teicniúla nó cothabhála a bhaineann leis na feidhmeanna sin, ach nach n-áirítear na custaiméirí deiridh leis;
- (14) ciallaíonn ‘gnóthas gáis nádúrtha’ duine nádúrtha nó dlítheanach a dhéanann ceann de na feidhmeanna seo a leanas: gás nádúrtha, lena n-áirítear GNL, a tháirgeadh, a tharchur, a dháileadh, a sholáthar, a cheannach nó a stóráil, agus atá freagrach as na cúraimí tráchtála, teicniúla nó cothabhála a bhaineann leis na feidhmeanna sin, ach nach n-áirítear custaiméirí deiridh léi ;

- (15) ciallaíonn ‘gréasán réamhtheachtach píblínte’ aon phíblíne nó gréasán píblínte a oibrítear agus/nó a fhoirgnítear mar chuid de thionscadal táirgthe ola nó gáis nádúrtha , nó a úsáidtear chun gás nádúrtha a iompar ó thionscadal amháin nó níos mó den sórt sin chuig monarcha próiseála nó críochfort nó críochfort deiridh cósta ag a dtugtar gás nó ola i dtír;
- (16) ciallaíonn ‘tarchur’ gás nádúrtha a iompar trí ghréasán, arb é atá ann den chuid is mó píblínte ardbhrú, seachas gréasán réamhtheachtach píblínte agus seachas an chuid de na píblínte ardbhrú a úsáidtear go príomha i gcomhthéacs an dáileacháin áitiúil ar ghás nádúrtha d’fhonn é a sheachadadh ar chustaiméirí, ach gan soláthar a áireamh ann;
- (17) ciallaíonn ‘oibreoir córais tarchurtha’ duine nádúrtha nó dlítheanach a chomhlíonann feidhm an tarchuir agus atá freagrach as an gcóras tarchurtha i limistéar áirithe agus, i gcás inarb infheidhme, na hidirnaisc atá aige le córais eile, a oibriú, a áirithiú go ndéanfar é nó iad a choinneáil ar bun agus, más gá, é nó iad a fhorbairt, agus atá freagrach as cumas an chórais san fhadtréimhse a áirithiú i dtaobh freastal ar éilimh réasúnta maidir le gás nádúrtha a iompar;
- (18) ciallaíonn ‘dáileadh’ gás nádúrtha a iompar trí ghréasáin píblínte áitiúla nó réigiúnacha d’fhonn é a sheachadadh do chustaiméirí, ach nach áirítear soláthar leis;
- (19) ciallaíonn ‘oibreoir córais dáileacháin’ duine nádúrtha nó dlítheanach a chomhlíonann feidhm an dáileacháin agus atá freagrach as an gcóras dáileacháin i limistéar áirithe agus, i gcás inarb infheidhme, na hidirnaisc atá aige le córais eile a oibriú, a áirithiú go ndéanfar é nó iad a choinneáil ar bun agus, más gá, é nó iad a fhorbairt, agus atá freagrach as cumas an chórais san fhadtréimhse a áirithiú i dtaobh freastal ar éilimh réasúnta maidir le gás nádúrtha a dháileadh;

- (20) ciallaíonn ‘gréasán hidrigine’ gréasán píblínte a úsáidtear chun hidrigin ar ardchaighdeán ionachta a iompar d’fhonn í a sheachadadh chuig custaiméirí, ach nach n-áirítear an soláthar leis;
- (21) ciallaíonn ‘iompar hidrigine’ iompar hidrigine trí ghréasán hidrigine d’fhonn í a sheachadadh chuig custaiméirí, ach nach n-áirítear an soláthar leis, gan beann ar an mbrú, ar an gclúdach geografach nó ar ghrúpa custaiméirí nasctha an ghréasáin;
- (22) ciallaíonn ‘oibreoir gréasáin hidrigine’ duine nádúrtha nó dlítheanach a chomhlíonann feidhm an iompair hidrigine agus atá freagrach as an ngréasán hidrigine i limistéar áirithe agus, i gcás inarb infheidhme, na hidirnaisc atá aige le gréasáin hidrigine eile, a oibriú, a áirithiú go ndéanfar é nó iad a choinneáil ar bun agus, más gá, é nó iad a fhorbairt, agus atá freagrach as cumas an chórais san fhadtréimhse a áirithiú i dtaobh freastal ar éilimh réasúnta maidir le hidrigin a iompar;
- (23) ciallaíonn ‘soláthar’ gás nádúrtha, lena n-áirítear GNL, nó hidrigin lena n-áirítear hidrigin leachtach **agus iompróirí hidrigine lena n-áirítear amóinia, meatánól nó iompróirí hidrigine orgánaí leachtaí**, a dhíol, lena n-áirítear athdhíol, le custaiméirí;
- (24) ciallaíonn ‘gnóthas soláthair’ aon duine nádúrtha nó dlítheanach a chomhlíonann feidhm an tsoláthair;
- (25) ciallaíonn ‘saoráid stórála’ saoráid a úsáidtear chun gás nádúrtha a stocáil agus atá faoi úinéireacht agus/nó á hoibriú ag gnóthas gáis nádúrtha, lena n-áirítear an chuid de shaoráidí GNL a úsáidtear le haghaidh stórála ach nach n-áirítear léi an chuid a úsáidtear le haghaidh oibrióchtaí táirgthe, agus nach n-áirítear léi saoráidí a fhorchoimeádtar go heisiach le haghaidh oibreoirí córais tarchurtha atá i mbun a gcuid feidhmeanna;

- (26) ciallaíonn ‘oibreoir córais stórála’ duine nádúrtha nó dlítheanach a chomhlíonann feidhm na stórála gáis nádúrtha agus atá freagrach as saoráid stórála a oibriú;
- (27) ciallaíonn ‘saoráid GNL’ críochfort a úsáidtear chun gás nádúrtha a leachtú nó chun GNL a allmhairiú, a dhíluchtú agus a athghású, lena n-áirítear seirbhísí coimhdeacha agus an stóráil shealadach is gá don phróiseas athghásaithe agus don seachadadh ina dhiaidh sin chuig an gcóras tarchurtha ach nach n-áirítear aon chuid de chríochfoirt GNL a úsáidtear le haghaidh stórála léi;
- (28) ciallaíonn ‘oibreoir córais GNL’ duine nádúrtha nó dlítheanach a chomhlíonann an fheidhm i dtaca le gás nádúrtha a leachtú, nó a dhéanann GNL a allmhairiú, a dhí-ualú agus a athghású, agus atá freagrach as saoráid GNL a oibriú;
- (29) ciallaíonn ‘córas’ aon ghréasán tarchurtha, gréasán dáileacháin, saoráid GNL nó saoráid stórála atá faoi úinéireacht nó a oibríonn gnóthas gáis nádúrtha, lena n-áirítear línephacáil agus a chuid saoráidí a sholáthraíonn seirbhísí coimhdeacha agus iad siúd de chuid na ngnóthas gaolmhara is gá chun rochtain ar tharchur, dáileadh agus GNL a sholáthar;
- (30) ciallaíonn ‘seirbhísí coimhdeacha’ na seirbhísí uile is gá chun gréasáin tarchurtha, gréasáin dáileacháin, saoráidí GNL nó saoráidí stórála a rochtain agus a oibriú, lena n-áirítear comhordú lóid, tamhgháis a chumasc, **a dhíchumasc** agus a instealladh, ach nach n-áirítear leo saoráidí a fhorchoimeádtar go heisiach le haghaidh oibreoirí córais tarchurtha atá i mbun a gcuid feidhmeanna;
- (31) ciallaíonn ‘línephacáil gáis nádúrtha’ gás nádúrtha a stóráil trína chomhbhrú i gcórais tarchurtha agus dáileacháin gáis, ach nach n-áirítear léi saoráidí a fhorchoimeádtar le haghaidh na n-oibreoirí córais tarchurtha atá i mbun a gcuid feidhmeanna;

- (32) ciallaíonn ‘córas idirnasctha’ roinnt córas atá nasctha le chéile;
- (33) ciallaíonn ‘idirnascaire’ líne tharchuir a thrasnaíonn teorainn nó a shíneann thar theorainn idir Ballstáit chun córas tarchurtha náisiúnta na mBallstát sin a nascadh nó líne tharchuir idir Ballstát agus tríú tír chomh fada le críoch an Bhallstáit sin nó chomh fada le farraige theorann an Bhallstáit sin;
- (34) ciallaíonn ‘idirnascaire hidrigine’ gréasán hidrigine a thrasnaíonn teorainn nó a shíneann thar theorainn idir Ballstáit **chun gréasáin hidrigine náisiúnta na mBallstát sin a nascadh** nó **gréasán hidrigine** idir Ballstát agus tríú tír chomh fada le críoch an Bhallstáit sin nó chomh fada le farraige theorann an Bhallstáit sin;
- (35) ciallaíonn ‘líne dhíreach’ píblíne gáis nádúrtha atá comhlántach leis an gcóras idirnasctha;
- (36) ciallaíonn ‘gnóthas gáis nádúrtha comhtháite’ gnóthas atá comhtháite go hingearach nó go cothrománach;

- (37) ciallaíonn ‘gnóthas gáis nádúrtha atá comhtháite go hingearach’ gnóthas gáis nádúrtha nó grúpa gnóthas gáis nádúrtha nó gnóthas hidrigine nó grúpa gnóthas hidrigine ina bhfuil an duine céanna nó na daoine céanna i dteideal rialú a fheidhmiú, go díreach nó go hindíreach, agus ina gcomhlíonann an gnóthas nó an grúpa gnóthas ceann amháin ar a laghad d’fheidhmeanna an tarchuir, an dáileacháin, an iompair hidrigine, na hoibríochta críochfoirt hidrigine, stóráil GNL nó gáis nádúrtha nó hidrigine, agus ceann amháin ar a laghad de na feidhmeanna a bhaineann le gás nádúrtha nó hidrigin a tháirgeadh nó a sholáthar;
- (38) ciallaíonn ‘gnóthas atá comhtháite go cothrománach’ gnóthas a dhéanann ceann amháin ar a laghad de na feidhmeanna a bhaineann le gás nádúrtha a tháirgeadh, a tharchur, a dháileadh, a sholáthar nó a stóráil, agus gníomhaíocht eile nach mbaineann le hearnáil an gháis nádúrtha;
- (39) ciallaíonn ‘gnóthas gaolmhar’ gnóthas cleamhnaithe, mar a shainmhínítear i bpointe (12) d’Airteagal 2 de Threoir 2013/34/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle²², nó gnóthas ar leis na scairshealbhóirí céanna é;
- (40) ciallaíonn ‘úsáideoir córais’ duine nádúrtha nó dlítheanach a chuireann soláthar ar fáil don chóras nó a gcuireann an córas soláthar ar fáil dó;
- (41) ciallaíonn ‘custaiméir’ custaiméir mórdhíola nó custaiméir deiridh gás nó gnóthas gáis nádúrtha nó hidrigine a cheannaíonn gáis;

²² Treoir 2013/34/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 26 Meitheamh 2013 maidir le ráitis airgeadais bhliantúla, ráitis airgeadais chomhdhlúite agus tuarascálacha gaolmhara de chineálacha áirithe gnóthas, lena leasaítear Treoir 2006/43/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle agus lena n- aisghairtear Treoracha 78/660/CEE agus 83/349/CEE ón gComhairle (IO L 182, 29.6.2013, lch. 19).

- (42) ciallaíonn ‘custaiméir teaghlaigh’ custaiméir a cheannaíonn gáis dá úsáid teaghlaigh féin;
- (43) ciallaíonn ‘custaiméir neamhtheaghlaigh’ custaiméir a cheannaíonn gáis nach dá úsáid teaghlaigh féin iad;
- (44) ciallaíonn ‘custaiméir deiridh’ custaiméir a cheannaíonn gáis dá úsáid féin;
- (45) ciallaíonn ‘custaiméir mórdhíola’ duine nádúrtha nó dlítheanach seachas oibreoir córais tarchurtha nó oibreoir córais dáileacháin a cheannaíonn gáis chun críche athdhíola laistigh den chóras ina bhfuil sé bunaithe nó lasmuigh de;
- (46) ciallaíonn ‘micrifhiontar’ fiontar ina bhfostaítear níos lú ná 10 bhfostaí agus nach mó ná EUR 2 mhilliún a láimhdeachas bliantúil agus/nó iomlán a chláir comhardaithe bhliantúil;
- (47) ciallaíonn ‘fiontar beag’ fiontar ina bhfostaítear níos lú ná 50 fostaí agus nach mó ná EUR 10 milliún a láimhdeachas bliantúil agus/nó iomlán a chláir comhardaithe bhliantúil;

- (48) ciallaíonn ‘slándáil’ idir slándáil an tsoláthair gáis nádúrtha agus an tsábháilteacht theicniúil;
- (49) ciallaíonn ‘conradh soláthair gáis’ conradh chun gáis a sholáthar, ach nach n-áirítear leis díorthach gáis;
- (50) ciallaíonn ‘díorthach gáis’ ionstraim airgeadais a shonraítear i bpointí 5, 6 nó 7 de Roinn C d’Iarscríbhinn I a ghabhann le Treoir 2014/65/AE maidir le hionstraimí airgeadais margai²³, i gcás ina mbaineann an ionstraim sin le gás;
- (51) ciallaíonn ‘rialú’ aon cheart, aon chonradh nó aon mhodh eile a mbaineann an fhéidearthacht leo, ar leithligh nó go comhpháirteach agus ag féachaint do na breithnithe fíorais nó dlí lena mbaineann, tionchar cinntitheach a fheidhmiú ar ghnóthas, ar an gcaoi seo a leanas go háirithe:
- (a) trí úinéireacht nó tríd an gceart na sócmhainní uile de chuid gnóthais, nó cuid díobh, a úsáid;
- (b) trí chearta nó conarthaí a mbíonn tionchar cinntitheach acu ar chomhdhéanamh, vótáil nó cinntí na gcomhlachtaí de chuid gnóthais;;
- (52) ciallaíonn ‘conradh fadtéarmach’ conradh soláthair is mó ná aon bhliain amháin;[...]

²³ IO L 173, 12.6.2014, lgh. 349–496 .

- (53) ciallaíonn ‘córas iontrála-scoir’ [...]samhail rochtana le haghaidh [...] gás nádúrtha ina gcuireann úsáideoirí córais a n-acmhainneacht in áirithe go neamhspleách ar phointí iontrála-scoir. Áirítear sa chóras iontrála-scoir an córas tarchurtha agus féadfar an córas dáileacháin nó codanna de chóras dáileacháin a áireamh ann. [...];
- (54) ciallaíonn ‘crios comhardúcháin’ córas [...] a bhfuil córas comhardúcháin sonrach infheidhme maidir leis agus a [...] n-áirítear leis an córas tarchurtha agus a bhféadfadh [...] córais dáileacháin nó codanna de chórais dáileacháin [...] den sórt sin a bheith san áireamh ann;
- (55) ciallaíonn ‘pointe trádála fíorúil’ pointe tráchtála neamh-fhisiceach laistigh de chóras iontrála-scoir ina ndéantar gáis a mhalartú idir díoltóir agus ceannaitheoir gan an gás acmhainneacht [...] a chur in áirithe;
- (55a) ciallaíonn ‘úsáideoir gréasáin’ custaiméir nó custaiméir a d’fhéadfadh a bheith ann nó custaiméir ionchasach de chuid oibreora córais, agus oibreoirí na gcóras iad féin, a mhéid is gá dóibh a gcuid feidhmeanna a chur i gcrích maidir le hiompar gáis nádúrtha agus hidrigine ;

- (56) ciallaíonn ‘pointe iontrála’ pointe atá faoi réir nósanna imeachta áirithinte ag úsáideoirí gréasáin [...] lena soláthraítear rochtain ar chóras iontrála-scoir;
- (57) ciallaíonn ‘pointe scoir’ pointe atá faoi réir nósanna imeachta áirithinte ag úsáideoirí gréasáin [...] lena gcumasaítear do shreabhadh gáis amach as córas iontrála-scoir;
- (58) ciallaíonn ‘pointe idirnaisc’ pointe fisiceach nó fíorúil a nascann córais chónagaracha iontrála-scoir nó a nascann córas iontrála-scoir le hidirnascaire, sa mhéid atá na pointí sin faoi réir nósanna imeachta áirithinte ag úsáideoirí gréasáin;
- (59) ciallaíonn ‘pointe idirnaisc fíorúil’ dhá phointe idirnaisc nó níos mó a nascann dhá chóras chónagaracha iontrála-scoir, atá comhtháite le chéile ar mhaithe le seirbhís toillte aonair a sholáthar;
- (60) ciallaíonn ‘rannpháirtí sa mhargadh’ aon duine nádúrtha nó dlítheanach a bhfuil gás á cheannach, á dhíol nó á tháirgeadh aige, ar oibreoir seirbhísí stórála é, lena n-áirítear trí orduithe a dhéanamh chun trádáil a dhéanamh, i gceann amháin nó níos mó de na margaí gáis, lena n-áirítear i margaí comhordúcháin;
- (61) ciallaíonn ‘táille scortha conartha’ muirear nó pionós a ghearrann soláthróirí nó rannpháirtithe sa mhargadh ar chustaiméirí as conradh soláthair nó seirbhíse gáis a fhoirceannadh;

- (62) ciallaíonn ‘táille a bhaineann le soláthróir a athrú’ muirear nó pionós, lena n-áirítear táillí foirceanta conartha, a ghearrann soláthróirí, rannpháirtithe sa mhargadh nó oibreoirí córas go díreach nó go hindíreach ar chustaiméirí as soláthróirí a athrú nó as rannpháirtithe sa mhargadh a athrú;
- (63) ciallaíonn ‘faisnéis bhilleála’ an fhaisnéis a thugtar ar bhille custaiméara deiridh, seachas iarraidh ar íocaíocht;
- (64) ciallaíonn ‘gnáthmhéadar’ méadar analógach nó méadar leictreonach gan an cumas sonraí a tharchur ná a ghlacadh araon;
- (65) ciallaíonn ‘córas méadraithe chliste’ córas leictreonach atá in ann an gás a chuirtear isteach san eangach nó an gás a ídítear ón eangach a thomhas[...] agus atá in ann sonraí a tharchur agus a fháil chun críoch faisnéise, faireacháin agus rialaithe, ag úsáid cumarsáid leictreonach de chineál áirithe;
- (66) ciallaíonn ‘idir-inoibritheacht’, i gcomhthéacs an mhéadraithe chliste, dhá cheann nó níos mó de ghréasáin, córais, feistí, feidhmchláir nó comhpháirteanna fuinnimh nó cumarsáide a bheith in ann idir-oibriú, agus faisnéis a mhalartú agus a úsáid chun feidhmeanna riachtanacha a dhéanamh;

- (67) ciallaíonn ‘is déanaí atá ar fáil’, i gcomhthéacs na sonraí mhéadraithe chliste, a sholáthraítear laistigh de thréimhse atá ag teacht leis an tréimhse réitigh is gaire sa mhargadh náisiúnta;
- (68) ciallaíonn ‘na teicnící is fearr atá ar fáil’, i gcomhthéacs na cosanta sonraí agus na slándála i dtimpeallacht méadraithe chliste, na teicnící is éifeachtaí, is airde agus is oiriúnaí go praiticiúil chun bonn a sholáthar, i bprionsabal, le haghaidh chomhlíonadh rialacha cosanta sonraí agus slándála an Aontais;
- (69) ciallaíonn ‘bochtaineacht fuinnimh’ an bhochtaineacht fuinnimh mar a shainmhínítear i bpointe (49) d’Airteagal 2 de Threoir (AE) 2021/0203 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle;
- (70) [...]
- [...]

[...]

[...]

- (70a) ciallaíonn ‘pobal fuinnimh saoránach’ eintiteas dlítheanach mar a shainmhínítear é i bpointe (11) d’Airteagal 2 de Threoir (AE) 2019/944 a oibríonn sa mhargadh gáis in-athnuaite.
- (71) ciallaíonn ‘custaiméir gníomhach’ custaiméir deiridh gáis nádúrtha, nó grúpa custaiméirí deiridh, a ghníomhaíonn go comhpháirteach agus a ídíonn nó a stóráilann gás in-athnuaite a tháirgtear laistigh dá áitreabh atá suite laistigh de theorainneacha cúnga nó, i gcás ina gceadaíonn Ballstát amhlaidh, laistigh d’áitreabh eile, nó a dhíolann gás in-athnuaite féintáirgthe tríd an gcóras gáis nádúrtha a úsáid, nó atá rannpháirteach **i solúbthacht nó atá rannpháirteach** i scéimeanna éifeachtúlachta fuinnimh, ar choinníoll nach iad na gníomhaíochtaí sin a phríomhghníomhaíocht tráchtála ná a phríomhghníomhaíocht ghairmiúil;

Caibidil II

Rialacha ginearálta maidir le heagrú an mhargaidh

Airteagal 3

Margaí le haghaidh gás atá iomaíoch, dírithe ar an tomhaltóir agus neamh-idirdhealaitheach

1. Áiritheoidh na Ballstáit go mbeidh na custaiméirí uile in ann gáis a cheannach óna rogha soláthróra agus áiritheoidh siad go mbeidh an tsaoirse ag na custaiméirí uile níos mó ná aon chonradh soláthair gáis nádúrtha nó hidrigine amháin a bheith acu san am céanna, ar choinníoll gur bunaíodh an nasc agus na pointí méadrúcháin is gá.
2. Áiritheoidh na Ballstáit nach gcuirfidh a reachtaíocht náisiúnta bacainn mhíchuí roimh thrádáil trasteorann gáis, roimh fheidhmiú agus teacht chun cinn trádála leachta le haghaidh gás, roimh rannpháirtíocht tomhaltóirí, roimh infheistíochtaí, go háirithe i ngáis in-athnuaite agus ísealcharbóin, ná roimh stóráil fuinnimh idir na Ballstáit, agus áiritheoidh siad go léireoidh praghsanna gáis an soláthar agus an t-éileamh iarbhír.

3. Áiritheoidh na Ballstáit nach ann d'aon bhacainní míchuí laistigh den mhargadh inmheánach le haghaidh gás a mhéid a bhaineann le dul isteach sa mhargadh agus imeacht as, trádáil sa mhargadh agus oibriú an mhargaidh.
4. Áiritheoidh na Ballstáit go mbeidh na gnóthais fuinnimh faoi réir rialacha, táillí agus cóireáil a bheidh trédhearcach, comhréireach agus neamh-idirdhealaitheach, go háirithe i ndáil le rochtain ar na margaí mórdhíola, le rochtain ar shonraí, le próisis chun athrú ó sholáthróir amháin go ceann eile agus córais bhilleála agus, i gcás inarb infheidhme, le ceadúnú.
5. Áiritheoidh na Ballstáit go gcomhlíonfaidh rannpháirtithe sa mhargadh ó thríú tíortha dlí an Aontais is infheidhme agus an dlí náisiúnta is infheidhme, **lena n-áirítear i réimsí an chomhshaoil agus na sábháilteachta**, agus iad ag oibriú laistigh den mhargadh inmheánach le haghaidh gás.

Praghsanna soláthair atá bunaithe ar an margadh

1. Beidh saoirse ag soláthróirí an praghas ag a soláthróidh siad gáis do na custaiméirí a chinneadh. Déanfaidh na Ballstáit gníomhaíochtaí iomchuí chun iomaíocht éifeachtach idir na soláthróirí a áirithiú.
2. Áiritheoidh na Ballstáit go ndéanfar na custaiméirí teaghlaigh atá buailte ag an mbochtaineacht fuinnimh agus atá leochaileach a chosaint de bhun Airteagal[...] 25 trí bheartas sóisialta nó trí mhodhanna eile seachas idirghabhálacha poiblí i leith shocrú na bpraghsanna le haghaidh soláthar gáis.
3. De mhaolú ar mhíreanna 1 agus 2, féadfaidh na Ballstáit idirghabhálacha poiblí a chur i bhfeidhm i leith shocrú na bpraghsanna le haghaidh soláthar gáis nádúrtha do chustaiméirí teaghlaigh atá buailte ag bochtaineacht fuinnimh nó atá leochaileach. Beidh na hidirghabhálacha poiblí sin faoi réir na gcoinníollacha a leagtar amach i míreanna 4 agus 5.
4. Maidir le hidirghabhálacha poiblí i leith shocrú na bpraghsanna le haghaidh soláthar gáis nádúrtha:
 - (a) saothróidh siad leas eacnamaíoch ginearálta agus ní rachaidh siad thar a bhfuil riachtanach chun an leas eacnamaíoch ginearálta sin a bhaint amach;
 - (b) beidh siad sainmhínithe, trédhearcach, neamh-idirdhealaitheach agus infhíoraithe;
 - (c) déanfaidh siad rochtain chomhionann ar ghnóthais gáis nádúrtha an Aontais a ráthú do chustaiméirí;
 - (d) beidh teorainn ama leo agus beidh siad comhréireach ó thaobh a dtairbhíthe de;
 - (e) ní éireoidh costais bhreise astu ar bhealach idirdhealaitheach do rannpháirtithe sa mhargadh.

5. Aon Bhallstát a dhéanfaidh idirghabhálacha poiblí i leith shocrú na bpraghsanna le haghaidh soláthar gáis nádúrtha a chur i bhfeidhm i gcomhréir le mír 3 den Airteagal seo, déanfaidh siad freisin pointe (d) d’Airteagal 3(3) agus Airteagal 24 de Rialachán (AE) 2018/1999 a chomhlíonadh, gan beann ar cé acu atá nó nach bhfuil líon suntasach de theaghlaigh atá buailte ag an mbochtaineacht fuinnimh sa Bhallstát lena mbaineann.
6. Ar mhaithe le hidirthréimhse chun iomaíocht éifeachtach le haghaidh conarthaí soláthair gáis nádúrtha a bhunú idir soláthróirí, agus chun praghsáil miondíola margadhbhunaithe gáis atá go hiomlán éifeachtach a bhaint amach i gcomhréir le mír 1, féadfaidh na Ballstáit idirghabhálacha poiblí a chur i bhfeidhm i leith shocrú na bpraghsanna le haghaidh soláthar gáis nádúrtha do chustaiméirí teaghlaigh [...] nach dtairbhíonn d’idirghabhálacha poiblí de bhun mhír 3 **agus do mhicrifhiontair.**
7. Idirghabhálacha poiblí de bhun mhír 6, comhlíonfaidh siad na critéir a leagtar amach i mír 4 agus:
- (a) beidh sraith de bhearta ag gabháil leo chun iomaíocht éifeachtach a bhaint amach mar aon le modheolaíocht chun measúnú a dhéanamh ar an dul chun cinn i ndáil leis na bearta sin;
 - (b) socrófar iad trí úsáid a bhaint as modheolaíocht lena n-áirithítear cóir neamh-idirdhealaitheach ar sholáthróirí;
 - (c) socrófar iad ag praghas a bheidh os cionn an chostais, ar leibhéal ag a bhféadfaidh iomaíocht éifeachtach praghsanna tarlú;
 - (d) beidh siad deartha chun aon tionchar diúltach ar an margadh gáis nádúrtha mórdhíola a íoslaghdú;
 - (e) áiritheoidh siad go mbeidh an fhéidearthacht ag gach tairbhí de na hidirghabhálacha poiblí sin tairiscintí margaidh iomaíocha a roghnú agus go ndéanfar, gach ráithe ar a laghad, na tairbhíthe sin a chur ar an eolas go díreach faoi thairiscintí agus coigiltis a bheith ar fáil sa mhargadh iomaíoch, agus go dtabharfar cúnamh dóibh athrú go tairiscint mhargadhbhunaithe;

- (f) áiritheoidh siad, i gcás ina leanann an Ballstát le méadrú cliste a imscaradh i gcomhréir le [...] hAirteagal[...] 16, [...] go gcuirfear tairbhíthe uile na n-idirghabhálacha poiblí sin [...] ar an eolas go díreach faoin bhféidearthacht méadair chliste a shuiteáil agus go dtabharfar an cúnamh is gá dóibh;
- (g) ní leanfaidh astu tras-fhóirdheonú díreach idir custaiméirí a fhaigheann soláthar ar phraghsanna saormhargaidh agus custaiméirí a fhaigheann soláthar ar phraghsanna soláthair rialáilte.
8. Tabharfaidh na Ballstáit fógra don Choimisiún faoi na bearta a dhéantar i gcomhréir le míreanna 3 agus 6 laistigh d’aon mhí amháin tar éis a nglactha agus féadfaidh siad iad a chur i bhfeidhm láithreach. Beidh míniú ag gabháil leis an bhfógra ar an bhfáth nárbh fhéidir le hionstraimí eile an cuspóir atá á shaothrú a ghnóthú go leordhóthanach, conas a chomhlíontar na ceanglais a leagtar amach i míreanna 4 agus 7 agus cad iad na héifeachtaí a bheidh ag na bearta ar tugadh fógra ina leith ar an iomaíocht. Tabharfar tuairisc san fhógra ar raon feidhme na dtairbhíthe, ré na mbeart agus líon na gcustaiméirí teaghlaigh a ndéanann na bearta difear dóibh, agus tabharfar míniú inti ar an gcaoi a ndearnadh na praghsanna rialáilte a chinneadh.

9. Ón 15 Márta 2025, agus gach 2 bhliain ina dhiaidh sin, mar chuid de na tuarascálacha comhtháite maidir le dul chun cinn náisiúnta fuinnimh agus aeráide, déanfaidh na Ballstáit tuarascálacha a chur faoi bhráid an Choimisiúin maidir le cur chun feidhme an Airteagail seo, maidir le riachtanas agus comhréireacht na n-idirghabhálacha poiblí faoin Airteagal seo, agus maidir le measúnú ar an dul chun cinn i dtreo iomaíocht éifeachtach a bhaint amach idir soláthróirí agus an t-aistriú go praghsanna margadhbhunaithe. Na Ballstáit a chuireann praghsanna rialáilte i bhfeidhm i gcomhréir le mír 6, tuairisceoidh siad ar chomhlíonadh na gcoinníollacha a leagtar amach i mír 7, lena n-áirítear ar a mhéid atá soláthróirí a cheanglaítear orthu na hidirghabhálacha sin a chur i bhfeidhm ag comhlíonadh na gcoinníollacha, chomh maith leis an tionchar atá ag praghsanna rialáilte ar chúrsaí airgeadais na soláthróirí sin.
10. Déanfaidh an Coimisiún athbhreithniú ar chur chun feidhme an Airteagail seo, agus déanfaidh sé tuarascáil ar an gcur chun feidhme sin a chur faoi bhráid Pharlaimint na hEorpa agus na Comhairle, chun críche praghsáil miondíola margadhbhunaithe an gás nádúrtha a bhaint amach, agus, más iomchuí, gabhfaidh togra reachtach léi nó tiocfaidh togra reachtach ina diaidh. Féadfar an tuarascáil sin a chomhcheangal leis an tuarascáil maidir le cur chun feidhme Airteagal 5 de Threoir (AE) 2019/944. Féadfar críochdháta do na praghsanna rialáilte a bheith ar áireamh sa togra reachtach sin.

Airteagal 4a

Rochtain ar fhuinneamh inacmhainne le linn géarchéim praghsanna gáis nádúrtha

- 1. Féadfaidh an Chomhairle, ar thogra ón gCoimisiún, trí bhíthin cinneadh cur chun feidhme, géarchéim réigiúnach nó uile-Aontais i bpraghsanna gáis nádúrtha a dhearbhu i gcás ina gcomhlíonfar na coinníollacha in Airteagal 66a(1) de Threoir (AE) 2019/944. Sonrófar sa chinneadh lena ndearbhaítear go bhfuil géarchéim praghsanna gáis nádúrtha réigiúnach nó uile-Aontais ann, bailíocht an chinnidh sin, ar tréimhse í a bhféadfaidh suas le bliain amháin a bheith i gceist léi.**
- 2. Tíolacfaidh an Coimisiún togra chun géarchéim den sórt sin i bpraghsanna gáis nádúrtha a dhearbhu, lena n-áirítear tréimhse bailíochta bheartaithe an chinnidh, i gcás ina measfaidh sé go bhfuil na coinníollacha dá dtagraítear i mír 1 comhlíonta.**
- 3. Féadfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di trí thromlach cáilithe, an togra ón gCoimisiún a leasú.**
- 4. I gcás ina mbeidh géarchéim fógartha ag an gComhairle de bhun mhír 1, féadfaidh na Ballstáit, ar feadh na tréimhse agus faoi réir na gcoinníollacha dá dtagraítear in Airteagal 66a(3) de Threoir (AE) 2019/944, idirghabhálacha poiblí spriocdhírthe a chur i bhfeidhm maidir le socrú praghsanna do sholáthar gáis nádúrtha d'fhiontair bheaga agus mheánmhéide, do theaghlaigh agus do sheirbhísí sóisialta riachtanacha mar a shainmhínítear i Rialachán (AE) 2017/1938 a bhaineann le bearta chun slándáil an tsoláthair gáis a choimirciú.**
- 5. Féadfar idirghabhálacha praghsanna de bhun mhír 2 agus do chustaiméirí teaghlaigh agus micrifhiontair dá dtagraítear in Airteagal 4(6) a shocrú, go heisceachtúil agus go sealadach, faoi bhun an chostais ar feadh na tréimhse, agus faoi réir na gcoinníollacha, dá dtagraítear in Airteagal 66a(4) de Threoir (AE) 2019/944.**
- 6. Chun an tAirteagal seo a chur i bhfeidhm, déanfar aon tagairtí do ‘leictreachas’ i dTreoir (AE) 2019/944 a fhorléiriú mar thagairtí do ‘gás nádúrtha’.**

Oibleagáidí seirbhíse poiblí

1. Áiríteoidh na Ballstáit, ar bhonn a n-eagrúcháin institiúidigh agus aird chuí á tabhairt ar phrionsabal na coimhdeachta, go bhfeidhmeofar gnóthais gáis nádúrtha agus hidrigine, gan dochar do mhír 2, i gcomhréir le prionsabail na Treorach seo d'fhonn margadh iomaíoch, slán atá inbhuanaithe ó thaobh an chomhshaoil de a bhaint amach i ngáis, agus ní dhéanfaidh siad idirdhealú idir na gnóthais sin maidir lena gcearta ná lena n-oibleagáidí.
2. Ag féachaint go hiomlán d'fhorálacha ábhartha CFAE , go háirithe Airteagal 106 de, féadfaidh na Ballstáit oibleagáidí seirbhíse poiblí a fhorchur ar ghnóthais gáis nádúrtha agus hidrigine, ar mhaithe leis an leas eacnamaíoch i gcoitinne, ar oibleagáidí iad a d'fhéadfadh a bheith bainteach le slándáil, lena n-áirítear slándáil an tsoláthair, rialtacht, agus cáilíocht soláthairtí, agus cosaint an chomhshaoil, lena n-áirítear éifeachtúlacht fuinnimh, fuinneamh ó fhoinsí in-athnuaite agus cosaint na haeráide **agus [...] le praghas an [...] tsoláthair gáis nádúrtha[...]**. Beidh na hoibleagáidí sin sainithe go soiléir, trédhearcach, neamh-idirdhealaitheach, infhíoraithe agus ráthófar leo go mbeidh comhionannas rochtana ag gnóthais gáis nádúrtha agus gnóthais hidrigine an Aontais ar thomhaltóirí náisiúnta.

3. Comhlíonfaidh [...] na hoibleagáidí seirbhíse poiblí a bhaineann le slándáil an tsoláthair gáis na caighdeáin soláthair gáis de bhun Airteagal 6 de Rialachán (AE) 2017/1938 agus beidh siad comhleanúnach le torthaí na measúnuithe riosca náisiúnta a dhéanfar de bhun Airteagal 7(3), mar a shonraítear sna Pleananna um Ghníomhaíocht Choisctheach a ullmhaítear de bhun Airteagal 9(1), pointí (c), (d) agus (k) den Rialachán céanna.
- Na hoibleagáidí seirbhíse poiblí a théann thar a bhfuil riachtanach chun a áirithiú go gcomhlíonfar Airteagal 6 de Rialachán (AE) 2017/1938, comhlíonfaidh siad na critéir a leagtar amach in Airteagal 8(1) de Rialachán (AE) 2017/1938.**
4. I gcás ina dtabharfar cúiteamh airgeadais nó cineálacha eile cúitimh a dheonaíonn Ballstát as comhlíonadh na n-oibleagáidí a leagtar amach san Airteagal seo, déanfar é ar bhealach neamh-idirdhealaitheach agus trédhearcach.
5. Ar chur chun feidhme na Treorach seo, cuirfidh na Ballstáit an Choimisiún ar an eolas maidir leis na bearta uile arna nglacadh chun oibleagáidí seirbhíse poiblí a chomhlíonadh, lena n-áirítear cosaint do thomhaltóirí agus cosaint an chomhshaoil, agus maidir lena n-éifeacht fhéideartha ar iomaíocht náisiúnta agus idirnáisiúnta, gan beann ar cé acu atá maolú ar fhorálacha na Treorach seo de dhíth i leith na mbeart sin nó nach bhfuil. Tabharfaidh siad fógra don Choimisiún ina dhiaidh sin gach 2 bhliain faoi aon athrú ar na bearta sin, gan beann ar cé acu atá maolú ar an Treoir seo de dhíth ina leith nó nach bhfuil.

Airteagal 6

Cur chun cinn an chomhair réigiúnaigh agus comhtháthú

1. Comhoibreoidh na Ballstáit agus na húdaráis rialála lena chéile chun a gcuid margaí náisiúnta a chomhtháthú ar leibhéal réigiúnach amháin nó níos mó, i dtreo margaí réigiúnacha a chruthú, i gcás inar chinn na Ballstáit chomh maith leis na húdaráis rialála amhlaidh, agus níos mó i dtreo margadh inmheánach a chruthú atá léirscaoilte ina iomláine. Go háirithe, déanfaidh na húdaráis rialála, i gcás ina mbeidh foráil déanta ag na Ballstáit maidir leis sin, nó na Ballstáit féin, an comhar idir oibreoirí córais tarchurtha gáis nádúrtha agus oibreoirí gréasáin hidrigine a chur chun cinn agus a éascú ar an leibhéal réigiúnach, lena n-áirítear i dtaobh saincheistanna trasteorann, agus é ina aidhm acu margadh inmheánach iomaíoch a chruthú le haghaidh gás, comhsheasmhacht a gcreata dhlíthiúil, rialála agus theicniúil a chothú agus éascú a dhéanamh ar chomhtháthú na gcóras leithlisithe lena gcomhdhéantar oileáin gháis arb ann dóibh go fóill san Aontas. Áireofar sna limistéir gheografacha a chumhdaítear leis an gcomhar réigiúnach sin comhar i limistéir gheografacha a shainítear i gcomhréir le hAirteagal 28(3) de **Rialachán Athmhúnlaithe maidir le Gás arna mholadh in COM(2021) 804 [...]**. Féadfaidh an comhar sin limistéir gheografacha eile a chumhdach. I gcás ina measann an Coimisiún go bhfuil na rialacha ar leibhéal an Aontais ábhartha maidir le comhtháthú réigiúnach na margaí le haghaidh gás, soláthróidh sé treoir **neamhcheangailteach** iomchuí lena gcuirfear san áireamh saineúlachtaí na margaí sin agus an tionchar ar na margaí comharsanachta.

2. Comhoibreoidh an Ghníomhaireacht um Chomhar idir Rialálaithe Fuinnimh ('ACER') le húdaráis rialála agus le hoibreoirí córais tarchurtha **agus oibreoirí an ghréasáin hidrigine** chun comhoiriúnacht na gcreataí rialála idir na réigiúin agus laistigh díobh a áirithiú d'fhonn margadh inmheánach iomaíoch i ngáis a chruthú. I gcás ina measfaidh ACER go bhfuil gá le rialacha ceangailteacha maidir leis an gcomhar sin, déanfaidh sí moltaí iomchuí.
3. I gcás ina mbeidh oibreoirí córais tarchurtha atá comhtháite go hingearach páirteach i ngnóthas comhpháirteach arna bhunú chun an comhar sin a chur chun feidhme, bunóidh an ngnóthas comhpháirteach clár comhlíontachta ina leagfar amach na bearta a bheidh le déanamh lena áirithiú go n-eisiafar iompar idirdhealaitheach agus iompar frithiomaíoch, agus cuirfidh sé chun feidhme an clár comhlíontachta sin. Leagfar amach sa chlár comhlíontachta sin na hoibleagáidí sonracha atá ar fhostaithe chun an cuspóir a chomhlíonadh i dtaobh iompar idirdhealaitheach agus iompar frithiomaíoch a eisiamh. Beidh sé faoi réir a fhormheasta ag ACER. Na hoifigigh chomhlíontachta de chuid na n-oibreoirí córais tarchurtha atá comhtháite go hingearach, déanfaidh siad faireachán neamhspleách ar chomhlíonadh an chláir.

Airteagal 7

Nós imeachta um údarú

1. In imthosca ina gceanglaítear údarú (mar shampla, ceadúnas, cead, lamháltas, toiliú nó formheas) i leith saoráidí gáis nádúrtha , saoráidí táirgthe hidrigine agus bonneagar córais hidrigine a fhoirgniú nó a oibriú, deonóidh na Ballstáit nó aon údarás inniúil a ainmneoidh siad údaruithe chun saoráidí, bonneagar, píblínte agus trealamh gaolmhar den sórt sin a thógáil agus/nó a oibriú ar a gcíoch, i gcomhréir le míreanna 2 go **10**. Féadfaidh na Ballstáit nó aon údarás inniúil a ainmneoidh siad údaruithe a dheonú freisin ar an mbonn céanna maidir le gáis a sholáthar agus maidir le custaiméirí mórdhíola.
2. I gcás ina mbeidh córas údarúcháin ag na Ballstáit, leagfaidh siad síos critéir oibiachtúla, neamh-idirdhealaitheacha a bheidh le comhlíonadh ag gnóthas a dhéanfaidh iarratas ar údarú chun gáis a sholáthar nó chun saoráidí gáis nádúrtha , saoráidí táirgthe hidrigine nó bonneagar córais hidrigine a fhoirgniú agus/nó a oibriú . Cuirfear ar fáil go poiblí na critéir agus na nósanna imeachta neamh-idirdhealaitheacha maidir le húdaruithe a dheonú. Áiríteoidh na Ballstáit go gcuirfear san áireamh, i gcás inarb iomchuí, i nósanna imeachta um údarú do shaoráidí, bonneagar, píblínte agus trealamh gaolmhar den sórt sin , tábhacht an tionscadail don mhargadh inmheánach le haghaidh gás .

- 2a. **I gcás soláthróirí gáis nádúrtha, féadfaidh na Ballstáit measúnú a dhéanamh ar láidreacht airgeadais agus cumais theicniúla na n-iarratasóirí mar chritéar maidir le húdarú. Ba cheart na critéir sin a bheith iomlán oibiachtúil, trédhearcach agus neamh-idirdhealaitheach.**
3. Ní mhairfidh na nósanna imeachta um údarú le haghaidh na ngníomhaíochtaí dá dtagraítear i mír 1 níos faide ná 2 bhliain, lena n-áirítear nósanna imeachta ábhartha uile na n-údarás inniúil. I gcás a bhfuil bonn cirt cuí leis ar fhorais gurb ann d'imthosca urghnácha, féadfar síneadh suas le bliain amháin eile a chur leis an tréimhse 2 bhliain sin
4. Déanfaidh na Ballstáit measúnú ar na bearta **náisiúnta** reachtacha agus neamhreachacha is gá chun nósanna imeachta um údarú a chuíchóiriú, lena n-áirítear aon chéim nós imeachta a bhaineann le nósanna imeachta um measúnú tionchair ar an gcomhshaol. Tuairisceoidh na Ballstáit don Choimisiún Eorpach maidir le torthaí an mheasúnaithe sin mar chuid dá bpleananna comhtháite náisiúnta fuinnimh agus aeráide dá dtagraítear sa nós imeachta a leagtar amach in Airteagal 3 agus in Airteagail 7 go 12 de Rialachán (AE) 2018/1999 agus i gcomhréir leis an nós imeachta sin, agus mar chuid dá dtuarascálacha comhtháite náisiúnta fuinnimh agus aeráide ar dhul chun cinn de bhun Airteagal 17 de Rialachán (AE) 2018/1999.
5. Beidh feidhm ag na sprioc-amanna a bhunaítear i mír 3 gan dochar d'oibleagáidí faoin dlí comhshaoil is infheidhme de chuid an Aontais, d'achomhairc, leigheasanna agus imeachtaí eile breithiúnacha os comhair cúirte nó binse agus d'achomhairc agus leigheasanna neamhbhreithiúnacha agus do shásraí réitigh díospóide malartacha, lena n-áirítear nósanna imeachta gearáin, achomhairc agus leigheasanna neamhbhreithiúnacha, agus féadfar síneadh a chur leo ionas go mairfidh siad ar feadh na tréimhse a mhairfidh na nósanna imeachta sin.

6. Bunóidh nó ainmneoidh na Ballstáit pointe teagmhála amháin nó níos mó. Treoróidh na pointí teagmhála sin, ar iarraidh sin ó iarratasóir, agus saor in aisce, an nós imeachta um údarú ar fad le haghaidh na ngníomhaíochtaí dá dtagraítear i mír 1 agus éascóidh siad an nós imeachta sin, go dtí go ndéanfaidh na húdaráis fhreagracha an nós imeachta a sheachadadh ag deireadh an nós imeachta. Ní cheanglófar ar an iarratasóir teagmháil a dhéanamh le níos mó ná pointe teagmhála amháin le haghaidh an phróisis ar fad.
7. Áiritheoidh na Ballstáit go mbeidh feidhm freisin ag údaruithe faoin dlí náisiúnta chun bonneagar [...] **an chórais gáis nádúrtha [...] a thógáil agus a oibriú maidir le [...] bonneagar an chórais hidrigine.[...]. [...] Tá an méid sin gan dochar do cheart na mBallstát na húdaruithe sin a chúlghairm mura gcomhlíonann an bonneagar hidrigine na rialacha sábháilteachta teicniúla maidir le bonneagar an chórais hidrigine a leagtar amach i ndlí an Aontais nó sa dlí náisiúnta.**
- [...]
8. Áiritheoidh na Ballstáit go ndéanfar na cearta [...] talamhúsáide atá ann cheana chun píblínte gáis nádúrtha agus sócmhainní gréasáin eile a fhoirgníú agus a oibriú [...] **a chur i bhfeidhm** freisin **maidir le** píblínte agus sócmhainní gréasáin eile chun hidrigin a iompar.

- 8a. I gcás úinéireacht ar bhonneagar a aistriú laistigh den ghnóthas céanna chun ceanglais Airteagal 63 a chomhlíonadh, déanfar na húdaruithe a bhaineann leis an mbonneagar sin a aistriú chuig an úinéir nua freisin.**
9. Áiritheoidh na Ballstáit, maidir le haon diúltú údarú a dheonú, gur cúiseanna oibiachtúla, neamh-idirdhealaitheacha a bheidh leis sin agus go dtabharfar don iarratasóir iad. Tabharfar fógra don Choimisiún, mar eolas, i dtaobh na gcúiseanna le diúltú den sórt sin. Bunóidh na Ballstáit nós imeachta lena gcuirfear ar chumas an iarratasóra achomharc a dhéanamh i gcoinne diúltú den sórt sin.
- 10 Chun forbairt a dhéanamh ar limistéir a bhfuil soláthar nua acu, agus ar mhaithe leis an oibriú éifeachtúil i gcoitinne, agus gan dochar d’Airteagal 30, féadfaidh na Ballstáit diúltú údarú breise a dheonú chun córais píblínte dáileacháin le haghaidh gáis nádúrtha a thógáil agus a oibriú i limistéar áirithe nuair a bheidh córais píblínte den sórt sin tógtha sa limistéar sin nó nuair a bheidh sé ceadaithe iad a thógáil ann, agus mura bhfuil an acmhainneacht atá ann cheana nó atá beartaithe sáithithe.

Breoslaí in-athnuaite agus ísealcharbóin a dheimhniú

1. **Chun breoslaí in-athnuaite agus ísealcharbóin a dheimhniú, ceanglóidh na Ballstáit ar na hoibreoirí eacnamaíocha a léiriú go gcomhlíontar na coinníollacha le haghaidh gás in-athnuaite [...]a leagtar amach in Airteagal [...] 25(2) agus 29 de Threoir (AE) 2018/2001. Léireofar go bhfuil na critéir inbhuanaitheachta sin [...] agus na critéir maidir le laghdú ar ghás ceaptha teasa á gcomhlíonadh i gcomhréir le hAirteagal 30 den Treoir sin [...].**
2. Chun a áirithiú gur 70 % ar a laghad an laghdú a bheidh ar astaíochtaí gás ceaptha teasa a thagann as breoslaí ísealcharbóin agus hidrigin ísealcharbóin a úsáid i gcomhréir leis na sainmhínte in Airteagal 2, pointí (10) agus (12) [...], cuirfidh na Ballstáit de cheangal ar oibreoirí eacnamaíocha a thaispeáint go gcomhlíontar an tairseach sin agus na ceanglais a bhunaítear sa mhodheolaíocht dá dtagraítear i mír 5 den Airteagal seo. Chun na gríoch sin, cuirfidh siad de cheangal ar na hoibreoirí eacnamaíocha córas comhordúcháin maise a úsáid i gcomhréir le hAirteagal 30(1) agus (2) de Threoir (AE) 2018/2001.
3. Áiritheoidh na Ballstáit go gcuirfidh na hoibreoirí eacnamaíocha faisnéis iontaofa i dtaobh chomhlíonadh na tairsí 70 % um laghdú astaíochtaí gás ceaptha teasa a leagtar amach i mír 2 agus maidir leis an modheolaíocht chun astaíochtaí gás ceaptha teasa a laghdú dá dtagraítear i mír 5, agus go gcuirfidh oibreoirí eacnamaíocha ar fáil don Bhallstát ábhartha, arna iarraidh sin, na sonraí a úsáideadh chun an fhaisnéis a fhorbairt. Ceanglóidh na Ballstáit ar na hoibreoirí eacnamaíocha caighdeán leordhóthanach iniúchóireachta neamhspleáiche ar an bhfaisnéis a chuirfear isteach a chur i bhfeidhm, agus fianaise a sholáthar go bhfuil an méid sin déanta acu. Fíorófar leis an iniúchóireacht go bhfuil na córais atá á n-úsáid ag na hoibreoirí eacnamaíocha cruinn, iontaofa agus cosanta ar chalaíochas.

4. Beidh feidhm ag na hoibleagáidí a leagtar síos i mír 2 gan beann ar cé acu a dhéantar na breoslaí ísealcharbóin a tháirgeadh laistigh den Aontas nó a allmhairiú isteach ann nó nach ndéantar. Déanfar an fhaisnéis faoi thionscnamh geografach agus cineál bunábhair na mbreoslaí ísealcharbóin nó hidrigine ísealcharbóin in aghaidh an tsoláthróra breosla a chur ar fáil do thomhaltóirí ar shuíomhanna gréasáin na n-oibreoirí, na soláthróirí nó na n-údarás ábhartha inniúil agus déanfar í a thabhairt cothrom le dáta ar bhonn bliantúil.
5. **Laistigh de 12 mhí ó theacht i bhfeidhm na Treorach seo[...], déanfaidh an Coimisiún gníomhartha tarmligthe a ghlacadh i gcomhréir le hAirteagal 83 chun an Treoir seo a fhorlíonadh tríd an modheolaíocht a shonrú chun laghdú ar astaíochtaí gás ceaptha teasa ó bhreoslaí ísealcharbóin a mheasúnú. Áiríteofar leis an modheolaíocht nach dtabharfar creidmheas d'astaíochtaí a seachnaíodh le haghaidh dé-ocsaíd charbóin a bhfuil creidmheas astaíochta faighte cheana ag a gabháil faoi fhorálacha eile dlí agus beidh sí comhsheasmhach leis an modheolaíocht chun measúnú a dhéanamh ar laghduithe ar astaíochtaí gás ceaptha teasa ó bhreoslaí in-athnuaite iompair leachtacha agus gásacha de thionscnamh neamhbhitheolaíoch agus ó bhreoslaí carbóin athchúrsáilte.**

6. Féadfaidh an Coimisiún a chinneadh go soláthraítear le scéimeanna deonacha náisiúnta nó idirnáisiúnta lena leagfar síos caighdeáin maidir le táirgeadh breoslaí ísealcharbóin nó hidrigin ísealcharbóin sonraí cruinne ar laghduithe ar astaíochtaí gás ceaptha teasa chun críocha an Airteagail seo agus go léiríonn siad comhlíonadh na modheolaíochta dá dtagraítear i mír 5[...]. **Ní ghlacfaidh an Coimisiún cinntí [...] ach amháin má chomhlíonann an scéim atá i gceist caighdeáin leordhóthanacha maidir le hiontaofacht, trédhearcacht agus iniúchóireacht neamhspleách i gcomhréir leis na ceanglais a leagtar amach i Rialachán (AE) 2022/996 maidir le deimhniú breoslaí in-athnuaite.**
7. I gcás ina soláthróidh oibreoir eacnamaíoch fianaise nó sonraí a fuarthas i gcomhréir le scéim a bhí faoi réir aitheantas de bhun mhír 6, ní cheanglóidh Ballstát ar an oibreoir eacnamaíoch tuilleadh fianaise a sholáthar maidir le comhlíonadh na gcritéar as a bhfuil an scéim aitheanta ag an gCoimisiún.
8. Déanfaidh údaráis inniúla na mBallstát maoirseacht ar oibríocht na gcomhlachtaí deimhniúcháin atá i mbun iniúchóireacht neamhspleách faoi scéim dheonach. Arna iarraidh sin do na húdaráis inniúla, cuirfidh na comhlachtaí deimhniúcháin isteach an fhaisnéis ábhartha uile is gá chun maoirseacht a dhéanamh ar an iniúchóireacht, lena n-áirítear dáta beacht na n-iniúchóireachtaí, an tráth a rinneadh iad agus an áit ina ndearnadh iad. I gcás ina n-aimsíonn na Ballstáit saincheisteanna maidir le neamhchomhlíonadh, cuirfidh siad sin in iúl don scéim dheonach gan mhoill.

9. Arna iarraidh sin do Bhallstát, a d'fhéadfadh a bheith bunaithe ar iarraidh ó oibreoir eacnamaíoch, scrúdóidh an Coimisiún, ar bhonn na fianaise uile a bheidh ar fáil, ar comhlíonadh nó nár comhlíonadh na critéir maidir le laghdú astaíochtaí gás ceaptha teasa a leagtar síos san Airteagal seo, an mhodheolaíocht a forbraíodh i gcomhréir le mír 5 den Airteagal seo, agus na tairseacha um laghdú astaíochtaí gás ceaptha teasa a leagtar síos in Airteagal 2, pointí (10[...]), (11) agus (12[...]). Laistigh de 6 mhí ón iarraidh sin a fháil, cinnfidh an Coimisiún an bhféadfaidh an Ballstát lena mbaineann na nithe seo a leanas a dhéanamh:
- (a) glacadh leis an bhfianaise a soláthraíodh cheana chun a thaispeáint go bhfuil na critéir maidir le laghdú ar astaíochtaí gás ceaptha teasa le haghaidh breoslaí ísealcharbóin á gcomhlíonadh; nó
 - (b) de mhaolú ar mhír 7, a cheangal ar sholáthróirí foinse na mbreoslaí ísealcharbóin tuilleadh fianaise a sholáthar maidir lena mhéid atá siad i gcomhréir leis na critéir maidir le laghdú astaíochtaí gás ceaptha teasa agus leis an tairseach 70 % um laghdú astaíochtaí gás ceaptha teasa.

10. Ceanglóidh na Ballstáit freisin ar na hoibreoirí eacnamaíocha ábhartha faisnéis a iontráil i mbunachar sonraí an Aontais, **nó i mbunachar sonraí náisiúnta atá ceangailte le bunachar sonraí an Aontais**, maidir leis na hidirbhearta a rinneadh agus maidir le saintréithe inbhuanaitheachta **gás in-athnuaite agus** breoslaí ísealcharbóin i gcomhréir leis na ceanglais le **haghaidh breoslaí in-athnuaite** a bhunaítear in [Airteagal 28 de Threoir (AE) 2018/2001]. **I gcás inar eisíodh ráthaíochtaí tionscnaimh chun coinsíneacht gás ísealcharbóin a tháirgeadh, beidh siad faoi réir na rialacha céanna a leagtar amach [...] in [Airteagal 28 de Threoir (AE) 2018/2001] maidir le ráthaíochtaí tionscnaimh arna n-eisiúint chun gáis in-athnuaite a tháirgeadh.**
11. Glacfaidh an Coimisiún cinntí faoi mhír 6 den Airteagal seo trí bhíthin gníomhartha cur chun feidhme. Déanfar na gníomhartha cur chun feidhme sin a ghlacadh i gcomhréir leis an nós imeachta scrúdúcháin dá dtagraítear in Airteagal 84(3). Beidh cinntí den sórt sin bailí ar feadh tréimhse nach faide ná 5 bliana.

[...]

Rialacha teicniúla

Áiritheoidh na húdaráis rialála, i gcás ina mbeidh foráil déanta maidir leis sin ag na Ballstáit, nó na Ballstáit féin, go saineofar critéir shábháilteachta theicniúla agus go bhforbrófar agus go gcuirfear ar fáil go poiblí rialacha teicniúla lena mbunófar an dearadh íosta teicniúil agus na híoscheanglais oibríochtúla maidir le saoráidí GNL, saoráidí stórála, córais eile tarchurtha nó dáileacháin, línte díreacha chomh maith leis an gcóras hidrigine, a nascadh leis an gcóras.

Áiritheofar leis na rialacha teicniúla sin idir-inoibritheacht na gcóras agus beidh siad oibiachtúil agus neamh-idirdhealaitheach. Féadfaidh ACER moltaí iomchuí a dhéanamh maidir le comhoiriúnacht na rialacha sin a bhaint amach, i gcás inarb iomchuí sin. Tabharfar fógra i leith na rialacha sin don Choimisiún i gcomhréir le hAirteagal 5 de Threoir (AE) 2015/1535 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle²⁴.

I gcás inarb ábhartha, cuirfidh **na húdaráis rialála nó, i gcás ina mbeidh foráil déanta maidir leis sin ag na Ballstáit, nó** na Ballstáit de cheangal ar na hoibreoirí córais tarchurtha, ar na hoibreoirí córais dáileacháin agus ar na hoibreoirí gréasáin hidrigine atá ar a gcríoch rialacha teicniúla a fhoilsiú i gcomhréir le hAirteagal 9, go háirithe i dtaca le rialacha maidir le nascadh leis an ngréasán agus ina n-áirítear ceanglais maidir le cáilíocht gáis, boladh a chur sa ghás, agus brú gáis. Ceanglóidh na Ballstáit freisin ar na hoibreoirí córas tarchurtha agus dáileacháin na taraifí nasctha, lena nasctar gás ó fhoinsí in-athnuaite a bhunaítear ar chritéir thrédhearcacha neamh-idirdhealaitheacha, a fhoilsiú.

²⁴ Treoir (AE) 2015/1535 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 9 Meán Fómhair 2015 lena leagtar síos nós imeachta um faisnéis a sholáthar i réimse na rialachán teicniúil agus rialacha maidir le seirbhísí na Sochaí Faisnéise (IO L 241, 17.9.2015, lch. 1).

CAIBIDIL III

TOMHALTÓIRÍ A CHUMHACHTÚ AGUS A CHOSAINT AGUS MARGAÍ MIONDÍOLA

Airteagal 10

Bunchearta conarthacha

1. Áiritheoidh na Ballstáit go mbeidh na custaiméirí deiridh uile [...]i dteideal soláthar gáis a fháil ó sholáthróir, faoi réir chomhaontú an tsoláthróra, gan beann ar an mBallstát ina bhfuil an soláthróir sin cláraithe, ar choinníoll go gcloífidh an soláthróir leis na rialacha trádála, [...] comhordúcháin agus **shlándaíl an tsoláthair is infheidhme agus leis na ceanglais a eascraíonn as Airteagal 7(2)**. Maidir leis sin, déanfaidh na Ballstáit na bearta uile atá riachtanach chun a áirithiú nach ndéanfar, de dheasca nósanna imeachta riaracháin, idirdhealú in aghaidh soláthróirí atá cláraithe cheana i mBallstát eile.
2. Gan dochar do rialacha an Aontais maidir le cosaint tomhaltóirí, go háirithe Treoir 2011/83/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle agus Treoir 93/13/CEE ón gComhairle, áiritheoidh na Ballstáit go mbeidh na cearta dá bhforáiltear i míreanna 3 go 11[...] den Airteagal seo ag na custaiméirí deiridh.

3. Beidh ag na custaiméirí deiridh an ceart chun Conradh a bheith acu lena soláthróir ina sonraítear an méid seo a leanas:
- (a) céannacht agus seoladh an tsoláthróra;
 - (b) na seirbhísí a sholáthraítear, leibhéil cáilíochta na seirbhísí a thairgtear, chomh maith leis an am don nascadh tosaigh;
 - (c) na cineálacha seirbhíse cothabhála a thairgtear;
 - (d) na bealaí inar féidir faisnéis cothrom le dáta a fháil faoi na tarairí, na muirir chothabhála uile is infheidhme agus faoi na táirgí nó seirbhísí cuachta;
 - (e) ré an chonartha, na coinníollacha chun an Conradh agus na seirbhísí a athnuachan agus a scor, lena n-áirítear táirgí nó seirbhísí atá cuachta leis na seirbhísí sin, agus cé acu a cheadaítear foirceannadh an chonartha gan aon mhuirear a íoc nó nach gceadaítear;
 - (f) aon chúiteamh agus na socruithe aisíocaíochta is infheidhme mura gcomhlíonfar na leibhéil cáilíochta seirbhíse arna gconrú, lena n-áirítear billeáil mhíchruinn nó dhéanach;
 - (g) an modh chun tús a chur le nós imeachta um réiteach díospóidí lasmuigh den chúirt i gcomhréir le hAirteagal 24;
 - (h) faisnéis a bhaineann le cearta tomhaltóirí, lena n-áirítear faisnéis maidir le gearáin a láimhseáil agus an fhaisnéis uile dá dtagraítear sa mhír seo, arna cur in iúl go soiléir ar an mbille nó ar shuíomh gréasáin an ghnóthais hidrigine nó gáis nádúrtha.

Beidh na coinníollacha cóir agus beidh siad ar eolas go maith roimh ré. In aon chás, soláthrófar an fhaisnéis sula ndéanfar an Conradh a thabhairt i gcrích nó a dhearbhu. I gcás ina dtabharfar conarthaí i gcrích trí idirghabhálaithe, tabharfar an fhaisnéis **a bhaineann leis na hábhair a leagtar amach sa mhír seo [...]** freisin sula dtabharfar an Conradh i gcrích.

Déanfar achoimre ar na príomhchoinníollacha conarthacha a thabhairt do chustaiméirí deiridh ar shlí fheiceálach agus i bhfriotal a bheidh beacht agus simplí. **Cuirfidh an Coimisiún treoir neamhcheangailteach ar fáil i ndáil leis sin.**

4. Tabharfar fógra iomchuí do na custaiméirí deiridh faoi aon intinn athrú a dhéanamh ar choinníollacha conarthacha agus cuirfear ar an eolas iad, tráth a thugtar an fógra sin, faoina gceart an conradh a fhoirceannadh. Déanfaidh soláthróirí, ar bhealach trédhearcach agus sothuigthe[...], fógra a thabhairt go díreach dá gcustaiméir deiridh faoi aon choigeartú ar an bpraghas soláthair agus faoi na cúiseanna leis an gchoigeartú, na réamhchoinníollacha a ghabhann leis agus lena raon feidhme, tráth nach déanaí ná 2 sheachtain, nó tráth nach déanaí ná mí amháin i gcás na gcustaiméirí teaghlaigh, roimh theacht i bhfeidhm an choigeartaithe. Áiríteoidh na Ballstáit go bhfuil saoirse ag na custaiméirí deiridh a gconradh a fhoirceannadh mura nglacfaidh siad le coinníollacha nua conarthacha nó leis na coigeartuithe ar an bpraghas soláthair ar thug a soláthróir fógra dóibh ina leith.
5. Déanfaidh soláthróirí faisnéis thrédhearcach a sholáthar do na custaiméirí deiridh faoi na pragsanna agus na tarairí is infheidhme agus faoi na téarmaí agus coinníollacha caighdeánacha, maidir le rochtain ar sheirbhísí gáis agus úsáid na seirbhísí sin.
6. Déanfaidh soláthróirí rogha leathan modhanna íocaíochta a thairiscint do chustaiméirí deiridh. Ní dhéanfaidh modhanna íocaíochta den sórt sin idirdhealú míchuí idir custaiméirí. Aon difríocht sna muirir a bhaineann le modhanna íocaíochta nó le córais réamhíocaíochta, beidh sí oibiachtúil, neamh-idirdhealaitheach agus comhréireach agus ní rachaidh sí thar na costais dhíreacha atá le seasamh ag an íocaí as modh íocaíochta sonrach nó as córas réamhíocaíochta a úsáid, i gcomhréir le hAirteagal 62 de Threoir (AE) 2015/2366 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle²⁵.
7. Ní dhéanfar na custaiméirí teaghlaigh, a bhfuil rochtain acu ar chórais réamhíocaíochta, a chur faoi mhíbhuntáiste de thairbhe na gcóras réamhíocaíochta.

²⁵ Treoir (AE) 2015/2366 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 25 Samhain 2015 maidir le seirbhísí íocaíochta sa mhargadh inmheánach, lena leasaítear Treoracha 2002/65/CE, 2009/110/CE agus 2013/36/AE agus Rialachán (AE) Uimh. 1093/2010, agus lena n-aisghairtear Treoir 2007/64/CE (IO L 337, 23.12.2015, lch. 35).

8. Déanfaidh soláthróirí téarmaí agus coinníollacha ginearálta atá cóir agus trédhearcach a thairiscint do na custaiméirí deiridh. Na téarmaí agus coinníollacha ginearálta, is i dteanga shoiléir agus shothuigthe a thabharfar iad agus ní bheidh bacainní neamhchonarthacha ar fheidhmiú chearta na gcustaiméirí iontu, mar shampla doiciméadú conarthach iomarcach. Déanfar na custaiméirí a chosaint ar mhodhanna díolacháin atá éagórach nó míthreorach.
9. Beidh ag na custaiméirí deiridh an ceart ar chaighdeán maith seirbhíse agus ar láimhseáil gearán ag a soláthróirí. Déanfaidh na soláthróirí gearáin a láimhseáil ar bhealach simplí, cóir agus pras.
10. Déanfaidh soláthróirí an fhaisnéis iomchuí a sholáthar do na custaiméirí teaghlaigh gáis nádúrtha faoi bhearta malartacha chun dínascadh **a sheachaint** fada go leor roimh aon dínascadh atá pleanáilte. Féadfar a áireamh sna bearta malartacha sin faisnéis faoi fhoinsí tacaíochta chun dínascadh a sheachaint, córais réamhíocaíochta, iniúchtaí fuinnimh, seirbhísí comhairliúcháin fuinnimh, pleananna íocaíochta malartacha, comhairle i dtaca le bainistiú fiach nó moratóirí ar dhínascadh agus ní bheidh costas breise do na custaiméirí a bhfuil an díscor ag tarlú dóibh i gceist leo.
11. Déanfaidh na soláthróirí cuntas clabhsúir deiridh a sholáthar do na custaiméirí deiridh tar éis aon athrú soláthróra tráth nach déanaí ná 6 seachtaine tar éis d'athrú den sórt sin tarlú.

An ceart chun athrú ó sholáthróir amháin go ceann eile agus rialacha maidir le táillí a bhaineann le soláthróir a athrú

1. Beidh an ceart ag custaiméirí athrú ó sholáthróir gáis amháin go ceann eile nó ó rannpháirtí amháin sa mhargadh go ceann eile. Áiritheoidh na Ballstáit go mbeidh an custaiméir ar mian leis athrú ó sholáthróirí nó ó rannpháirtithe sa mhargadh, agus coinníollacha conarthacha á n-urramú, i dteideal athrú den sórt sin a dhéanamh laistigh de 3 seachtaine ar a mhéad ó dháta na hiarrata. Faoin **1 Eanáir 2026** ar a dhéanaí, ní mhairfidh an próiseas chun athrú ó sholáthróir amháin go ceann eile nó ó rannpháirtí amháin sa mhargadh go ceann eile níos faide ná 24 uair an chloig agus beidh sé sin indéanta aon lá oibre.
2. Áiritheoidh na Ballstáit go ndéanfar an ceart athrú ó sholáthróir amháin go ceann eile nó ó rannpháirtí amháin sa mhargadh go ceann eile a dheonú do chustaiméirí ar bhealach neamh-idirdhealaitheach ó thaobh costais, díchill agus ama de.
3. Áiritheoidh na Ballstáit nach ngearrfar aon táille a bhaineann le soláthróir a athrú le haghaidh gáis, ar a laghad, ar chustaiméirí teaghlaigh agus ar fhiontair bheaga. Mar sin féin, féadfaidh na Ballstáit a cheadú do sholáthróirí nó do rannpháirtithe sa mhargadh táillí foirceanta conartha a ghearradh ar chustaiméirí i gcás ina ndéanfaidh na custaiméirí sin conarthaí soláthair ar théarma seasta, ar phraghas seasta, a fhoirceannadh go deonach roimh thráth a n-aibíochta, ar choinníoll:
 - (a) go bhfuil siad ina gcuid de chonradh a rinne an custaiméir go toiliúil; agus
 - (b) go gcuirtear iad in iúl don chustaiméir sula ndéanfar an conradh.

Beidh na táillí sin comhréireach agus ní bheidh siad níos mó ná an caillteanas eacnamaíoch díreach don soláthróir nó don rannpháirtí sa mhargadh de thoradh an custaiméir an conradh a fhoirceannadh. [...] **I gcás tairiscintí cuachta, [...] beidh custaiméirí in ann seirbhísí aonair conartha a fhoirceannadh.** [...] Is ar an soláthróir nó ar an rannpháirtí sa mhargadh a bheidh an t-ualach an caillteanas eacnamaíoch díreach a chruthú. Déanfaidh an t-údarás rialála, nó údarás inniúil náisiúnta eile faireachán ar incheadaitheacht táillí foirceanta conartha.

4. Beidh custaiméirí teaghlaigh le haghaidh gás i dteideal a bheith rannpháirteach i scéimeanna comhchoiteanna chun athrú ó sholáthróirí go cinn eile. Déanfaidh na Ballstáit gach bacainn rialála nó riaracháin a bheadh ann i leith athrú comhchoiteann a dhíchur, agus soláthróidh siad creat lena n-áiritheofar cosaint do thomhaltóirí ionas go seachnófar aon chleachtas mí-úsáideach.
5. **Áiritheoidh na Ballstáit go dtabharfar an ceart do chustaiméirí a gconarthaí soláthair gáis a fhoirceannadh ar ghearrfhógra.**

Airteagal 11a

Ceartha tomhaltóirí agus cosaint i ndáil le deireadh a chur de réir a chéile le gás nádúrtha

I gcás ina gceadaítear úsáideoirí gréasáin a dhícheangal de bhun Airteagal 34(4), áiritheoidh na Ballstáit go ndéanfar an méid seo a leanas:

- a. [...]rachfar i gcomhairle leis na húsáideoirí gréasáin lena mbaineann agus le geallsealbhóirí ábhartha eile, go háirithe eagraíochtaí tomhaltóirí;
- b. cuirfear úsáideoirí gréasáin agus geallsealbhóirí ábhartha ar an eolas luath go leor roimh ré faoin dáta atá beartaithe agus faoi na céimeanna ina dhiaidh sin don dínascadh;
- c. beidh rochtain ag custaiméirí deiridh ar fhaisnéis agus ar chomhairle iomchuí maidir le roghanna inbhuanaithe téimh tríd an nós imeachta ionad ilfhreastail arna bhunú i gcomhréir le hAirteagal 21 de Threoir (AE).../... [athmhúnlú EED];
- d. agus céimniú amach gáis nádúrtha á phleanáil agus á chur i gcrích, cuirfear riachtanais shonracha custaiméirí leochaileacha nó custaiméirí a ndéanann bochtaineacht fuinnimh difear dóibh san áireamh mar is cuí.

Uirlisí comparáide le haghaidh gáis nádúrtha

1. Áiritheoidh na Ballstáit go mbeidh rochtain, saor in aisce, ag na custaiméirí teaghlaigh gáis nádúrtha ar a laghad[...] agus ag na micrifhiontair **a bhfuil tomhaltas bliantúil ionchasach faoi bhun 100 000 kWh acu** [...] ar uirlis amháin ar a laghad lena gcuirtear i gcomparáid tairiscintí soláthróirí, lena n-áirítear tairiscintí cuachta. Déanfar na custaiméirí a chur ar an eolas go bhfuil na huirlisí sin le fáil agus beidh an fhaisnéis sin ina mbillí nó in éineacht lena mbillí nó déanfar ar bhealach eile é. Comhlíonfaidh an huirlisí ar a laghad na ceanglais seo a leanas:
 - (a) beidh siad neamhspleách ó rannpháirtithe sa mhargadh agus áiritheofar leo go dtabharfar cóir chomhionann do ghnóthais gáis **nádúrtha** i dtorthaí an chuardaigh;
 - (b) cuirfidh siad in iúl go soiléir cé hiad a gcuid úinéirí agus cén duine nádúrtha nó dlítheanach atá ag oibriú agus ag rialú na huirlise, chomh maith le faisnéis a thabhairt i dtaobh an chaoi a bhfuil na huirlisí á maoiniú;
 - (c) leagfaidh siad amach na critéir shoiléire oibiachtúla a mbeidh an chomparáid bunaithe orthu, lena n-áirítear seirbhísí, agus foilseoidh siad iad;
 - (d) úsáidfídh siad friotal atá soiléir agus gan débhrí;
 - (e) beidh an fhaisnéis a thabharfaidh siad cruinn agus cothrom le dáta agus luafar an uair dheireanach a tugadh chun dáta í;

- (f) beidh siad inrochtana ag daoine faoi mhíchumas, trína bheith inbhraite, inoibrithe, intuigthe agus stóinseach;
- (g) cuirfidh siad nós imeachta éifeachtach ar fáil chun tuairisciú a dhéanamh ar aon fhaisnéis mhícheart faoi na tairiscintí atá foilsithe;
- (h) déanfaidh siad comparáidí, ach fós beidh an méid sonraí pearsanta a iarrtar teoranta do na sonraí atá go hiomlán riachtanach chun an chomparáid a dhéanamh.

Áiritheoidh na Ballstáit go mbeidh uirlis amháin ar a laghad ann a chumhdóidh margadh an gháis nádúrtha ina iomláine. I gcás ina mbeidh níos mó ná uirlis amháin ann a chumhdóidh an margadh, áireofar sna huirlisí sin, ar bhealach chomh hiomlán agus is praiticiúil, raon tairiscintí gáis a chumhdóidh cuid shuntasach den mhargadh agus, i gcás nach gcumhdóidh na huirlisí sin an margadh go hiomlán, ráiteas soiléir chuige sin, sula dtaispeánfar na torthaí.

2. Féadfaidh aon eintiteas na huirlisí a oibriú, lena n-áirítear cuideachtaí príobháideacha agus údaráis phoiblí agus comhlachtaí poiblí.
3. Féadfaidh na Ballstáit a cheangal go mbeidh ar áireamh sna huirlisí comparáide dá dtagraítear i mír 1 critéir chomparáideacha a bhaineann le cineál na seirbhísí a thairgeann na soláthróirí.

4. Déanfaidh na Ballstáit údarás inniúil a cheapadh le bheith freagrach as marcanna iontaoibhe a eisiúint le haghaidh uirlisí comparáide a chomhlíonann na ceanglais a leagtar amach i mír 1, agus as a áirithiú go leanfaidh na huirlisí comparáide sin a bhfuil marc iontaoibhe ag gabháil leo de na ceanglais sin a chomhlíonadh. Beidh an t-údarás sin neamhspleách ar aon rannpháirtí sa mhargadh agus ar aon oibreoir uirlise comparáide.
5. Aon uirlis a dhéanann comparáid idir tairiscintí rannpháirtithe sa mhargadh, beidh sí incháilithe le hiarratas a dhéanamh ar mharc iontaoibhe i gcomhréir leis an Airteagal seo ar bhonn deonach agus neamh-idirdhealaitheach.
6. De mhaolú ar mhíreanna 4 agus 5, féadfaidh Ballstáit a roghnú gan foráil do mharcanna iontaoibhe a eisiúint d'uirlisí comparáide más rud é go bhfuil uirlis chomparáid a chomhlíonann na ceanglais a leagtar amach i mír 1 á soláthar ag údarás poiblí nó comhlacht poiblí.

Custaiméirí gníomhacha ar an margadh gáis nádúrtha

1. Áiritheoidh na Ballstáit go bhfuil custaiméirí deiridh i dteideal gníomhú mar chustaiméirí gníomhacha gan a bheith faoi réir ceanglais theicniúla, ceanglais riaracháin, nósanna imeachta agus muirear, agus muirir gréasáin nach bhfuil costléiritheach.
2. Áiritheoidh na Ballstáit maidir leis na custaiméirí gníomhacha:
 - (a) go bhfuil siad i dteideal oibriú go díreach;
 - (b) go bhfuil siad i dteideal gáis nádúrtha in-athnuaite féintáirgthe a dhíol tríd an gcóras gáis nádúrtha a úsáid;
 - (c) go bhfuil siad i dteideal a bheith rannpháirteach i scéimeanna éifeachtúlachta fuinnimh **agus athraithe éileamh**;
 - (d) go bhfuil siad i dteideal bainistiú na suiteálacha atá ag teastáil dá gcuid gníomhaíochtaí a tharmligean chuig tríú páirtí, lena n-áirítear suiteáil, oibriú, láimhseáil sonraí agus coinneáil ar bun, gan an tríú páirtí a bheith measta mar bheith ina chustaiméir gníomhach;
 - (e) faoi réir muirir atá costléiritheach, trédhearcach agus neamh-idirdhealaitheach, rud a áirithíonn go rannchuidíonn siad ar bhealach leormhaith agus cothrom le comhroinnt costais fhoriomlán an chórais;
 - (f) go bhfuil siad freagrach ar bhonn airgeadais as na míchothromaíochtaí sa chóras gáis nádúrtha arb iad is cúis leo, nó tarmligfidh siad a bhfreagracht chothromaíochta i gcomhréir le hAirteagal 3 (e) de [an t-athmhúnlú ar an Rialachán Gáis mar a moladh le COM(2021) [...] **804**].

3. Féadfaidh na Ballstáit forálacha éagsúla a bheith acu ina ndlí náisiúnta is infheidhme maidir leis na custaiméirí gníomhacha aonair agus custaiméirí gníomhacha a bhíonn ag gníomhú go comhpháirteach, ar choinníoll go ndéantar na cearta agus na hoibleagáidí uile faoin Airteagal seo a chur i bhfeidhm i leith gach custaiméir ghníomhaigh. Aon éagsúlacht sa chóir i leith custaiméirí gníomhacha a bhíonn ag gníomhú go comhpháirteach, beidh sí comhréireach agus cuí-réasúnaithe.
4. Áiritheoidh na Ballstáit maidir leis na custaiméirí gníomhacha a bhfuil úinéireacht acu ar shaoráidí ina stóráiltear gás in-athnuaite:
- (a) go mbeidh acu an ceart nascadh leis an eangach laistigh de thréimhse réasúnach amháin tar éis dóibh iarraidh chuige sin a dhéanamh, ar choinníoll go mbeidh na coinníollacha is gá, amhail freagracht chothromúcháin, comhlíonta;
 - (b) nach mbeidh siad faoi réir aon mhuirear dúbailte, lena n-áirítear muirir gréasáin, maidir le gás in-athnuaite stóráilte atá fós ina n-áitreabh;
 - (c) nach mbeidh siad faoi réir ceanglais cheadúnais nó táillí ceadúnais atá díréireach;
 - (d) go gceadófar dóibh roinnt seirbhísí a sholáthar san am céanna, más indéanta é sin go teicniúil.

Airteagal 14

Pobail fuinnimh saoránach *ar an margadh gáis nádúrtha*

1. **Féadfaidh** na Ballstáit [...] creat rialála cumasúcháin a sholáthar i gcás na bpobal fuinnimh saoránach.
2. **I gcás ina soláthróidh na Ballstáit creat cumasúcháin dá dtagraítear i mír 1, áiritheoidh siad an méid seo a leanas: [...]**
 - (a) go mbeidh rannpháirtíocht i bpobal fuinnimh saoránach oscailte agus deonach [...]
 - (b) go mbeidh baill nó scairshealbhóirí de phobal fuinnimh saoránach i dteideal an pobal a fhágáil, agus sa chás sin beidh feidhm ag Airteagal 11;

- (c) nach gcaillfidh baill nó scairshealbhóirí de phobal fuinnimh saoránach a gcearta agus a n-oibleagáidí mar chustaiméirí teaghlaigh nó mar chustaiméirí gníomhacha;
- (d) faoi réir cúiteamh cothrom arna mheas ag an údarás rialála, go ndéanfaidh na hoibreoirí córais dáileacháin ábhartha comhoibriú le pobail fuinnimh saoránach chun aistrithe gás [...]in-athnuaite laistigh de phobail fuinnimh saoránach a éascú;
- (e) go mbeidh na pobail fuinnimh saoránach faoi réir nósanna imeachta agus muirir atá neamh-idirdhealaitheach, cothrom, comhréireach agus trédhearcach, lena n-áirítear i ndáil le nascadh le heangach, clárú agus ceadúnú, chomh maith le muirir ghréasáin atá trédhearcach, neamh-idirdhealaitheach agus costléiritheach, rud a áirithíonn go rannchuidíonn siad ar bhealach leormhaith agus cothrom le comhroinnt costais fhoriomlán an chórais gáis nádúrtha.

3. **I gcás ina soláthróidh na Ballstáit creat cumasúcháin dá dtagraítear i mír 1, féadfaidh siad foráil a dhéanamh sa chreat cumasúcháin sin go ndéanfaidh na pobail fuinnimh saoránach an méid seo a leanas: [...]:**

- (a) go bhfuil siad oscailte do rannpháirtíocht trasteorann[...]
- (b) go bhfuil siad i dteideal úinéireacht a bheith acu ar gréasáin dáileacháin, nó na gréasáin sin a bhunú, a cheannach nó a léasú, agus go gceadaítear dóibh iad a bhainistiú go neamhspleách faoi réir na gcoinníollacha a leagtar amach i mír 4 den Airteagal seo;
- (c) go bhfuil siad faoi réir na ndíolúintí dá bhforáiltear in Airteagal 28(2).

4. **I gcás ina soláthróidh na Ballstáit creat cumasúcháin dá dtagraítear i mír 1, áiritheoidh siad go ndéanfaidh pobail fuinnimh saoránach an méid seo a leanas:[...]**

- (a) go mbeidh siad in ann rochtain a fháil ar gach margadh gáis nádúrtha ar bhealach neamh-idirdhealaitheach;
- (b) go gcaithfear leo ar bhealach neamh-idirdhealaitheach agus comhréireach maidir lena ngníomhaíochtaí, a gcearta agus a n-oibleagáidí mar chustaiméirí deiridh, táirgeoirí, soláthróirí, oibreoirí córais dáileacháin nó rannpháirtithe sa mhargadh;
- (c) go bhfuil siad freagrach ar bhonn airgeadais as na míchothromaíochtaí sa chóras gáis nádúrtha arb iad is cúis leo, nó tarmligfidh siad a bhfreagracht chothromaíochta i gcomhréir le hAirteagal 3 (e) de [an t-athmhúnlú ar an Rialachán Gáis mar a moladh le COM(2021) [...]**804**];
- (d) go gcaithfear leo mar chustaiméirí gníomhacha i gcomhréir le pointe (e) de mhír 2 agus le pointí (a), (c) agus (d) de mhír 4 d'Airteagal 13 [...];
- (e) go mbeidh siad i dteideal socrú a dhéanamh laistigh den phobal fuinnimh saoránach i dtaobh roinnt an gháis in-athnuaite a tháirgeann na haonaid táirgthe atá faoi úinéireacht an phobail, faoi réir na gceanglas eile a leagtar síos san Airteagal seo agus faoi réir cearta agus oibleagáidí a bheith á gcoimeád ag comhaltaí an phobail mar chustaiméirí deiridh.

Chun críocha an chéad fhomhír, pointe (e), i gcás ina ndéantar gáis in-athnuaite a roinnt, ní dochar an méid sin do mhuirir, taraifí agus tobhaigh an ghréasáin is infheidhme, i gcomhréir le hanailís costais agus tairbhe thrédhearcach ar na hacmhainní fuinnimh dáilte atá forbartha ag an údarás inniúil náisiúnta.

[...]5. Féadfaidh na Ballstáit a chinneadh an ceart gréasán dáileacháin a bhainistiú a dheonú do na pobail fuinnimh saoránach ina limistéar oibriúcháin agus na nósanna imeachta ábhartha a bhunú, gan dochar do Chaibidil VI ná do na rialacha agus rialacháin eile is infheidhme maidir leis na hoibreoirí córais dáileacháin.

I gcás [...] ina ndeonófar **ceart dá dtagraítear sa [...] chéad fhomhír**, áiritheoidh na Ballstáit an méid seo a leanas maidir leis na pobail fuinnimh saoránach:

- (a) go gceadaítear dóibh gás neamh-inathnuaite a iompar i gcás ina bhfuil gá leis an ngás sin [...] ar mhaithe le hoibriú slán an chórais;
- (b) go mbeidh siad i dteideal comhaontú maidir le hoibriú a ngréasáin a thabhairt i gcrích leis an oibreoir córais dáileacháin nó oibreoir córais tarchurtha ábhartha a bhfuil a ghréasán nasctha leis;
- (c) go mbeidh siad faoi réir muirir gréasáin iomchuí ag na pointí nasctha idir a ngréasán agus an gréasán dáileacháin lasmuigh den phobal fuinnimh saoránach;
- (d) nach ndéanfaidh siad idirdhealú in aghaidh na gcustaiméirí atá fós nasctha leis an gcóras dáileacháin ná nach ndéanfaidh siad aon díobháil dóibh.

6. I gcás ina soláthróidh na Ballstáit creat cumasúcháin dá dtagraítear i mír 1, áiríteoidh siad [...] an méid seo [...] a leanas:
- (a) maidir le gnóthais phríobháideacha atá ag gabháil do ghníomhaíocht tráchtála ar mhórsála agus ar príomhréimse gníomhaíochta eacnamaíche dóibh earnáil an gháis, nach gceadaítear dóibh a bheith rannpháirteach mar chomhaltaí ná mar scairshealbhóir nó comhoibriú trí mhodhanna eile amhail an infheistíocht, go díreach nó go hindíreach trí fhochuideachta [...].
 - (b) nach féidir le gnóthais phríobháideacha atá ag gabháil do ghníomhaíocht tráchtála ar mhórsála agus atá rannpháirteach sa phobal mar chomhaltaí nó mar scairshealbhóirí, nó a chomhoibríonn ar bhealaí eile amhail an infheistíocht, aon tionchar cinntitheach a imirt ar chinnteoireacht phobal fuinnimh na saoránach.
 - (c) go mbeidh pobail fuinnimh na saoránach neamhspleách ó thaobh an gheilleagair agus an airgeadais de ar ghnóthais phríobháideacha nach pobail fuinnimh in-athnuaite agus fiontair bheaga iad.
 - (d) go leithdháiltear 15 % ar a laghad de chearta vótála ar chustaiméirí teaghlaigh atá neamhspleách ar chomhaltaí nó scairshealbhóirí eile, amhail fiontair bheaga agus údaráis áitiúla.

Billí agus faisnéis bhilleála

1. Áiritheoidh na Ballstáit go mbeidh na billí agus an fhaisnéis bhilleála beacht, éasca le tuiscint, soiléir, gonta, furasta le húsáid agus curtha i láthair ar bhealach a éascóidh do na custaiméirí deiridh comparáid a dhéanamh agus go gcomhlíonfaidh siad na híoscheanglais a leagtar amach in Iarscríbhinn I. Arna iarraidh sin dóibh, gheobhaidh na custaiméirí deiridh míniú soiléir agus intuigthe ar an gcaoi ar cuireadh a mbille le chéile, go háirithe nuair nach bhfuil na billí sin bunaithe ar thomhaltas iarbhair.
2. Áiritheoidh na Ballstáit go bhfaighidh na custaiméirí deiridh a mbillí uile agus a bhfaisnéis bhilleála uile saor in aisce.
3. Áiritheoidh na Ballstáit go dtabharfar an rogha do na custaiméirí deiridh billí leictreonacha agus faisnéis bhilleála leictreonach a fháil agus, **i gcás custaiméirí teaghlaigh agus fiontar beag agus micrifhiontar, ar a laghad, [...] go ndéanfar socrúithe solúbtha d'íocaíocht iarbhair na mbillí a thairiscint dóibh.**
4. I gcás ina bhforáiltear sa chonradh go bhféadfaí athrú ar tháirge nó ar phraghas a thabhairt isteach amach anseo, nó má fhoráiltear sa chonradh do lascaine, déanfar sin a lua ar an mbille in éineacht leis an dáta ar a dtarlóidh an t-athrú sin.
5. Rachaidh na Ballstáit i gcomhairle le heagraíochtaí tomhaltóirí aon uair a bheidh siad ag smaoineamh ar athruithe a dhéanamh ar na ceanglais maidir le hinneachar na mbillí.

Córais méadraithe chliste sa chóras gáis nádúrtha

1. Chun an éifeachtúlacht fuinnimh a chur chun cinn agus chun na custaiméirí deiridh a chumhachtú, molfaidh na Ballstáit nó, i gcás ina mbeidh foráil déanta amhlaidh ag Ballstát, molfaidh an t-údarás rialála go láidir do ghnóthais gáis nádúrtha úsáid gáis nádúrtha a bharrfheabhsú, *inter alia* trí sheirbhísí bainistithe fuinnimh a sholáthar agus trí chórais méadraithe chliste atá idir-inoibritheach a thabhairt isteach, go háirithe le córais bainistithe fuinnimh do thomhaltóirí agus le heangaí cliste, i gcomhréir le rialacha cosanta sonraí an Aontais is infheidhme.

2. Áiríteoidh na Ballstáit imscaradh na gcóras méadraithe chliste ina gcríoch.

In ainneoin na chéad fomhíre, féadfaidh an [...] oibleagáid sin chun imscaradh a bheith faoi réir measúnú costais agus tairbhe a dhéanfar i gcomhréir leis na prionsabail a leagtar síos in Iarscríbhinn II. Ina measúnú costais agus tairbhe, féadfaidh na Ballstáit measúnuithe ar leithligh a dhéanamh ar chatagóirí éagsúla custaiméirí agus grúpaí custaiméirí, mar shampla teaghlaigh, fiontair bheaga agus mheánmhéide agus an earnáil tionscail.

3. Na Ballstáit sin a rachaidh ar aghaidh le córais méadraithe chliste a imscaradh, glacfaidh siad agus foilseoidh siad na riachtanais íosta fheidhmiúla agus theicniúla le haghaidh na gcóras méadraithe chliste a bheidh le himscaradh ar a gcríoch, i gcomhréir le hAirteagal 18 agus le hIarscríbhinn II. Áiríteoidh na Ballstáit idir-inoibritheacht na gcóras méadraithe chliste sin chomh maith lena chumas aschur a sholáthar do chórais bhainistithe fuinnimh do thomhaltóirí. Ina leith sin, beidh aird chuí ag na Ballstáit ar úsáid na gcaighdeán ábhartha atá ar fáil, lena n-áirítear na cinn sin lena gcumasaítear an idir-inoibritheacht, ar na dea-chleachtais agus ar a thábhachtaí atá sé eangacha cliste a fhorbairt agus an margadh inmheánach don ghás nádúrtha a fhorbairt.

4. Na Ballstáit sin a rachaidh ar aghaidh leis na córais méadraithe chliste a imscaradh, áiritheoidh siad gur ar bhealach trédhearcach agus neamh-idirdhealaitheach a rannchuideoidh na custaiméirí deiridh leis na costais a bhaineann leis an imscaradh, agus aird á tabhairt acu ar na tairbhí fadtéarmacha a bheidh ann don slabhra luacha ina iomláine. Déanfaidh na Ballstáit nó, i gcás ina bhforálann Ballstát dá leithéid, na húdaráis inniúla ainmnithe, faireachán go tráthrialta ar an imscaradh sin ina gcríocha chun tabhairt i gcrích na dtairbhí do na tomhaltóirí a rianú.
5. I gcás ina bhfuil measúnú diúltach déanta ar imscaradh na gcóras méadraithe chliste de thoradh an mheasúnaithe costais agus tairbhe dá dtagraítear i mír 2, áiritheoidh na Ballstáit go ndéanfar an measúnú a athbhreithniú gach 4 bliana ar a laghad, mar fhreagairt ar athruithe ar na toimhdí bunúsacha agus mar fhreagairt ar fhorbairtí teicneolaíochta agus margaidh. Tabharfaidh na Ballstáit fógra don Choimisiún maidir le toradh an mheasúnaithe costais agus tairbhe nuashonraithe nuair a bheidh sé ar fáil.
6. Na forálacha maidir le córais méadraithe chliste atá sa Treoir seo, beidh feidhm acu maidir le suiteálacha a bheidh ann sa todhchaí agus maidir le suiteálacha a thagann in ionad seanmhéadair chliste. Féadfaidh na córais méadraithe chliste a suiteáladh cheana, nó ar thosaigh ‘tús na n-oibreacha’ ina leith, roimh [dháta an teachta i bhfeidhm], leanúint de bheith ag feidhmiú thar a shaolré. Mar sin féin, an méadrú cliste nach gcomhlíonann ceanglais Airteagal [...]18 agus Iarscríbhinn II, ní fhéadfar é a fhágáil i mbun oibríochta níos faide ná an [12 bhliain tar éis theacht i bhfeidhm na Treorach seo].
7. Chun críoch mhír 6, ciallaíonn ‘tús oibreacha’ tús oibreacha foirgnithe ar an infheistíocht nó an chéad ghealltanas ceangailteach trealamh a ordú nó aon ghealltanas eile a bhfuil sé mar thoradh air go mbeidh an infheistíocht dochúlaithe, cibé acu is túisce. Ní mheastar gur tús oibreacha é talamh a cheannach ná obair ullmhúcháin ar nós ceadúnais a fháil agus réamhstaidéir indéantachta a dhéanamh. Maidir le táthcheangail, ciallaíonn ‘tús oibreacha’ an tráth a fhaightear na sócmhainní a bhaineann go díreach leis an mbunaíocht arna fáil.

Córais méadraithe chliste sa chóras gáis nádúrtha

1. Áiritheoidh na Ballstáit imscaradh na gcóras méadraithe chliste lenar féidir an tomhaltas a thomhas go cruinn, faisnéis a sholáthar faoi am iarbhír úsáide agus atá in ann sonraí a tharchur agus a ghlacadh chun críoch faisnéise, faireacháin agus rialaithe, ag úsáid cumarsáid leictreonach de chineál áirithe.

In ainneoin na chéad fomhíre, féadfaidh an [...] oibleagáid sin chun imscaradh a bheith faoi réir measúnú costais agus tairbhe a dhéanfar i gcomhréir leis na prionsabail a leagtar síos in Iarscríbhinn II.

2. Áiritheoidh na Ballstáit slándáil na gcóras méadrúcháin agus na cumarsáide sonraí a thagann astu, agus príobháideacht na gcustaiméirí deiridh, i gcomhréir le reachtaíocht ábhartha an Aontais maidir le cosaint sonraí agus príobháideachas, chomh maith lena n-idir-inoibritheacht agus aird chuí á tabhairt ar úsáid na gcaighdeán iomchuí.

3. Glacfaidh an Coimisiún, trí bhíthin gníomhartha cur chun feidhme, ceanglais idir-inoibritheachta le haghaidh méadrú cliste agus nósanna imeachta chun a áirithiú, dóibh siúd atá incháilithe, rochtain ar shonraí a thagann as an méadrú sin. Glacfar na gníomhartha cur chun feidhme sin i gcomhréir leis an nós imeachta comhairleach dá dtagraítear in Airteagal 4 de Rialachán (AE) Uimh. 182/2011.
4. **Na Ballstáit sin a rachaidh ar aghaidh leis na córais méadraithe chliste a imscaradh, áiritheoidh siad gur ar bhealach trédhearcach agus neamh-idirdhealaitheach a rannchuideoidh na custaiméirí deiridh leis na costais a bhaineann leis an imscaradh, agus aird á tabhairt acu ar na tairbhí fadtéarmacha a bheidh ann don slabhra luacha ina iomláine. Déanfaidh na Ballstáit [...] faireachán rialta ar imscaradh den sórt sin ar a gcríocha chun seachadadh na dtairbhí do thomhaltóirí a rianú.**
5. **I gcás ina bhfuil measúnú diúltach déanta ar imscaradh na gcóras méadraithe chliste de thoradh an mheasúnaithe costais agus tairbhe dá dtagraítear i mír 1, áiritheoidh na Ballstáit go ndéanfar an measúnú a athbhreithniú gach 4 bliana ar a laghad, mar fhreagairt ar athruithe ar na toimhdí bunúsacha agus mar fhreagairt ar fhorbairtí teicneolaíochta agus margaidh. Tabharfaidh na Ballstáit fógra don Choimisiún maidir le toradh an mheasúnaithe costais agus tairbhe nuashonraithe nuair a bheidh sé ar fáil.**

Feidhmiúlachtaí na gcóras méadraithe chliste sa chóras gáis nádúrtha

I gcás ina bhfuil measúnú dearfach déanta ar imscaradh na gcóras méadraithe chliste de thoradh an mheasúnaithe costais agus tairbhe dá dtagraítear in Airteagal 16(2), nó i gcás ina bhfuil na córais méadraithe chliste imscartha go córasach tar éis an [dáta an teachta i bhfeidhm], déanfaidh na Ballstáit an méadrú sin a imscaradh i gcomhréir le caighdeáin Eorpacha, leis na ceanglais seo a leanas agus le hIarscríbhinn II:

- (a) leis na córais méadraithe chliste tomhaisfear go cruinn an tomhaltas gáis nádúrtha agus beifear in ann faisnéis a sholáthar do na custaiméirí deiridh faoin am iarbhir úsáide, lena n-áirítear sonraí tomhaltais stairiúil atá bailíochtaithe a chuirfear ar fáil go héasca agus ar bhealach slán agus léireofar iad do na custaiméirí deiridh ar iarratas agus gan aon chostas breise, agus déanfar na sonraí tomhaltais is déanaí atá ar fáil ach nach bhfuil bailíochtaithe a chur ar fáil go héasca agus ar bhealach slán do na custaiméirí deiridh gan aon chostas breise, trí chomhéadan caighdeánaithe nó trí chianrochtain, chun tacú le cláir éifeachtúlachta fuinnimh uathoibrithe, agus seirbhísí eile;
- (b) comhlíonfaidh slándáil na gcóras méadraithe chliste agus na cumarsáide sonraí rialacha slándála ábhartha de chuid an Aontais, agus aird chuí á tabhairt ar na teicnící is fearr atá ar fáil chun an leibhéal is airde cibearshlándála a áirithiú, agus na costais agus prionsabail na comhréireachta á meabhrú i gcónaí;
- (c) comhlíonfaidh príobháideacht na gcustaiméirí deiridh agus cosaint a sonraí rialacha ábhartha cosanta sonraí agus rialacha príobháideachta de chuid an Aontais;

- (d) má iarrann na custaiméirí deiridh iad, cuirfear sonraí maidir lena dtomhaltas gáis nádúrtha ar fáil dóibh i gcomhréir leis na gníomhartha cur chun feidhme arna nglacadh de bhun Airteagal [...]22, trí chomhéadan caighdeánaithe cumarsáide nó trí chianrochtain, nó do thríú páirtí atá ag gníomhú thar a gceann, i bhformáid shothuigthe, a chuirfidh ar a gcumas tairiscintí a chur i gcomparáid ar bhonn ‘macasamhail le macasamhail’;
- (e) tabharfar comhairle agus faisnéis iomchuí do na custaiméirí deiridh roimh nó ag an tráth a shuiteálfar na méadair chliste, go háirithe maidir lena bpoitéinseal iomlán i ndáil le bainistiú léimh an mhéadair agus faireachán ar thomhaltas fuinnimh, agus maidir le bailiú agus próiseáil sonraí pearsanta i gcomhréir leis na rialacha cosanta sonraí is infheidhme de chuid an Aontais;
- (f) fágfaidh na córais méadraithe chliste gur féidir na custaiméirí deiridh a mhéadrú agus a réiteach de réir an taifigh ama chéanna leis an tréimhse réitigh is gaire a shocrú sa mhargadh náisiúnta.

Chun críocha phointe (d) den chéad fhomhír, beidh sé indéanta ag custaiméirí deiridh a gcuid sonraí méadraithe a aisghabháil nó a tharchur chuig páirtí eile, gan aon chostas breise agus i gcomhréir lena gceart chun iniomparthacht sonraí faoi rialacha cosanta sonraí an Aontais.

Teidlíocht i leith méadar cliste le haghaidh gás nádúrtha

1. I gcás ina bhfuil measúnú diúltach déanta ar imscaradh an mhéadraithe chliste de thoradh an mheasúnaithe costais agus tairbhe dá dtagraítear in Airteagal 16(2), agus nach ndéantar méadrú cliste [...]a imscaradh go córasach, áiríteoidh na Ballstáit go bhfuil gach custaiméir deiridh i dteideal, arna iarraidh sin dó, cé gurb é féin a sheasfaidh na costais ghaolmhara, méadar cliste a fháil suiteáilte nó, i gcás inarb infheidhme, uasghrádaithe, faoi choinníollacha córa, réasúnacha agus cost-éifeachtacha, ar méadar é a chomhlíonfaidh na ceanglais seo a leanas:
 - (a) go mbeidh aige, más indéanta go teicniúil é, na feidhmiúlachtaí dá dtagraítear in Airteagal 18, nó go mbeidh aige íos-tacar feidhmiúlachtaí atá le saineáil agus le foilsiú ag na Ballstáit ar an leibhéal náisiúnta agus i gcomhréir le hIarscríbhinn II;
 - (b) go mbeidh sé idir-inoibrithe agus ábalta an nascthaight is inmhianaithe don bhonneagar méadraithe le córais bainistithe fuinnimh do thomhaltóirí a sholáthar.
2. I gcás n-iarrann custaiméir méadar cliste de bhun mhír 1, déanfaidh na Ballstáit, nó i gcás ina mbeidh foráil déanta amhlaidh ag Ballstát, na húdaráis inniúla ainmnithe:
 - (a) a áirithiú go ndéanfar an méid seo a leanas a shonrú go sainráite maille le tuairisc shoiléir sa tairiscint a thabharfar don chustaiméir deiridh a d'iarr suiteáil an mhéadair chliste:
 - (i) na feidhmeanna agus an idir-inoibritheacht is féidir leis an méadar cliste a thacú agus na seirbhísí is féidir a sholáthar chomh maith leis na sochair is féidir a fháil go réalaíoch ach an méadar cliste sin a bheith ag an gcustaiméir an tráth sin;
 - (ii) aon chostais ghaolmhara atá le hiompar ag an gcustaiméir deiridh;

- (b) a áirithiú go ndéanfar an méadar cliste a shuiteáil laistigh d'achar réasúnta ama, agus in aon chás, tréimhse nach déanaí ná 4 mhí tar éis na hiarrata ón gcustaiméir;
- (c) go tráthrialta, agus gach 2 bhliain ar a laghad, na costais ghaolmhara a athbhreithniú agus a chur ar fáil go poiblí, agus éabhlóid na gcostas sin a rianú i bhfianaise fhorbairtí na teicneolaíochta agus aon uasghrádú a d'fhéadfadh a bheith déanta ar an gcóras méadrúcháin.

Airteagal 20

Méadair choinbhinsiúnacha gáis nádúrtha

1. Más rud é nach mbeidh méadair chliste ag custaiméirí deiridh gáis nádúrtha, áiritheoidh na Ballstáit go soláthrófar gnáthmhéadair aonair do chustaiméirí deiridh a thomhaisfidh go cruinn a dtomhaltas iarbhír. **Féadfaidh na Ballstáit custaiméirí teaghlaigh nach n-úsáideann gás chun críocha téimh a dhíolmhú ón gceanglas sin. Féadfar an díolúine a leathnú freisin chuig tomhaltóirí neamhtheaghlaigh atá lonnaithe i bhfoirgnimh i gcás inar teaghlaigh atá incháilithe le haghaidh díolúine iad formhór na dtomhaltóirí, mura bhfuil an t-imscaradh sin indéanta go teicniúil.**
2. Áiritheoidh na Ballstáit go mbeidh na custaiméirí deiridh gáis nádúrtha in ann a ngnáthmhéadair a léamh gan dua, bíodh sin go díreach nó go hindíreach trí chomhéadan ar líne nó trí chomhéadan iomchuí eile.

Bainistiú sonraí

1. Agus na rialacha maidir le bainistiú agus malartú sonraí á leagan síos acu, sonróidh na Ballstáit, nó i gcás ina mbeidh foráil déanta amhlaidh ag Ballstát, an t-údarás inniúil atá ainmnithe na rialacha a ghabhann le rochtain ag páirtithe incháilithe ar shonraí an chustaiméara deiridh i gcomhréir leis an Airteagal seo agus le creat dlí an Aontais is infheidhme. Chun críocha na Treorach seo, tabharfar le fios le sonraí go n-áireofar sonraí méadrúcháin agus tomhaltais chomh maith leis na sonraí a theastaíonn tráth a athraíonn custaiméir ó sholáthróir go ceann eile, agus seirbhísí eile.
2. Eagróidh na Ballstáit an bainistiú sonraí chun rochtain agus malartú éifeachtúil agus slán a áirithiú maidir leis na sonraí, chomh maith le cosaint sonraí agus slándáil sonraí.

Go neamhspleách ar an tsamhail bainistithe sonraí a chuirfear i bhfeidhm i ngach Ballstát, déanfaidh na páirtithe atá freagrach as an mbainistiú sonraí rochtain ar shonraí an chustaiméara deiridh a sholáthar d'aon pháirtí incháilithe, i gcomhréir le mír 1. Beidh na sonraí a bheidh iarrtha ar fáil do na páirtithe incháilithe ar bhealach neamh-idirdhealaitheach agus go comhuaineach. Beifear in ann na sonraí a rochtain go héasca, agus cuirfear na nósanna imeachta ábhartha chun rochtain a fháil ar shonraí ar fáil go poiblí.

3. Na rialacha maidir le rochtain ar shonraí agus stóráil sonraí chun críocha na Treorach seo, comhlíonfaidh siad dlí ábhartha an Aontais.

Próiseáil sonraí pearsanta a dhéantar faoi chuimsiú na Treorach seo, déanfar í i gcomhréir le Rialachán (AE) 2016/679.

4. Déanfaidh na Ballstáit nó, i gcás ina mbeidh foráil déanta amhlaidh ag Ballstát, na húdaráis inniúla atá ainmnithe na páirtithe atá freagrach as bainistiú sonraí a údarú agus a dheimhniú nó, i gcás inarb infheidhme, a mhaoirsiú chun a áirithiú go gcomhlíonfaidh siad ceanglais na Treorach seo.

Gan dochar do chúraimí na n-oifigeach cosanta sonraí faoi Rialachán (AE) 2016/679, féadfaidh na Ballstáit cinneadh a dhéanamh ceangal a chur ar na páirtithe atá freagrach as bainistiú sonraí oifigigh chomhlíontachta a cheapadh a bheidh freagrach as faireachán a dhéanamh ar chur chun feidhme na mbeart arna ndéanamh ag na páirtithe sin chun rochtain neamh-idirdhealaitheach ar na sonraí agus comhlíonadh cheanglais na Treorach seo a áirithiú.

Féadfaidh na Ballstáit oifigigh chomhlíontachta nó comhlachtaí comhlíontachta dá dtagraítear i bpointe (d) d'Airteagal [...]42(2) den Treoir seo a cheapadh chun na hoibleagáidí faoin mír seo a chomhlíonadh.

5. Ní ghearrfar aon chostais bhreise ar na custaiméirí deiridh as rochtain ar a sonraí ná as a iarraidh go ndéanfaí a gcuid sonraí a chur ar fáil.

Beidh na Ballstáit freagrach as na muirir ábhartha a shocrú maidir le rochtain na bpáirtithe incháilithe ar na sonraí.

Déanfaidh na Ballstáit nó[...] a áirithiú go mbeidh aon mhuirear a ghearrann eintitis rialáilte a sholáthraíonn seirbhísí sonraí réasúnach agus cuí-réasúnaithe.

Ceanglais agus nósanna imeachta idir-inoibritheachta maidir le rochtain ar shonraí sa mhargadh gáis nádúrtha

1. Chun iomaíochas sa mhargadh miondíola gáis nádúrtha a chur chun cinn agus chun costais riaracháin iomarcacha a sheachaint do na páirtithe incháilithe, éascóidh na Ballstáit lán-idir-inoibritheacht na seirbhísí fuinnimh laistigh den Aontas.
2. Glacfaidh an Coimisiún, trí bhíthin gníomhartha cur chun feidhme, ceanglais idir-inoibritheachta agus nósanna imeachta neamh-idirdhealaitheacha agus trédhearcacha chun rochtain a fháil ar na sonraí dá dtagraítear in Airteagal 21(1). Glacfar na gníomhartha cur chun feidhme sin i gcomhréir leis an nós imeachta comhairleach dá dtagraítear in Airteagal 4 de Rialachán (AE) Uimh. 182/2011.
3. Áiritheoidh na Ballstáit go ndéanfaidh gnóthais gáis nádúrtha na ceanglais idir-inoibritheachta agus na nósanna imeachta chun rochtain a fháil ar na sonraí dá dtagraítear i mír 2 a chur bhfeidhm. Beidh na ceanglais agus na nósanna imeachta sin bunaithe ar na cleachtais náisiúnta atá ann cheana.

Airteagal 23

Pointí teagmhála aonair

Áiritheoidh na Ballstáit go mbunófar pointí teagmhála aonair a sholáthróidh do na custaiméirí an fhaisnéis uile is gá maidir lena gcearta, an dlí is infheidhme agus na sásraí um réiteach díospóidí a bheidh ar fáil dóibh i gcás díospóide. Féadfaidh na pointí teagmhála aonair sin a bheith ina gcuid de phointí faisnéise tomhaltóra ginearálta agus d'fhéadfadh na heintitis chéanna a bheith i gceist leo agus atá i gceist i gcás na bpointí teagmhála aonair le haghaidh leictreachais dá dtagraítear in Airteagal 26 de Threoir 2019/944/AE maidir le rialacha comhchoiteanna don mhargadh inmheánach don leictreachas.

An ceart chun díospóidí a réiteach lasmuigh den chúirt

1. Áiritheoidh na Ballstáit go mbeidh rochtain ag na custaiméirí deiridh ar shásraí um réiteach díospóidí lasmuigh den chúirt atá simplí, cóir, **réasúnach**, trédhearcach, neamhspleách, **cost-éifeachtach** agus éifeachtúil chun díospóidí a réiteach i dtaca leis na cearta agus na hoibleagáidí a bhunaítear faoin Treoir seo, agus go mbeidh sé sin acu trí shásra neamhspleách mar shampla ombudsman fuinnimh nó comhlacht tomhaltóirí, nó trí údarás rialála. I gcás inar tomhaltóir é an custaiméir deiridh de réir bhrí Threoir 2013/11/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle⁽²³⁾, comhlíonfaidh na sásraí um réiteach díospóidí lasmuigh den chúirt sin ceanglais cháilíochta na Treorach sin agus déanfar foráil ann, i gcás ina bhfuil údar cuí leis, maidir le córais aisíocaíochta agus cúitimh.
2. I gcás inar gá sin, áiritheoidh na Ballstáit go gcomhoibreoidh eintitis um réiteach malartach díospóidí le chéile chun sásraí um réiteach díospóidí lasmuigh den chúirt atá simplí, cóir, trédhearcach, neamhspleách, éifeachtach agus éifeachtúil a sholáthar i gcás aon díospóid a eascraíonn as táirgí nó seirbhísí atá ceangailte nó cuachta le haon táirge nó seirbhís a thagann faoi raon feidhme na Treorach seo.
3. Beidh rannpháirtíocht gnóthas gás i sásraí um réiteach díospóidí lasmuigh den chúirt do chustaiméirí teaghlaigh éigeantach mura rud é go léiríonn an Ballstát lena mbaineann don Choimisiún go bhfuil sásraí eile ann atá chomh héifeachtach céanna.

Custaiméirí leochaileacha [...] agus soláthróirí na rogha deiridh a chosaint

1. Déanfaidh na Ballstáit bearta iomchuí chun na custaiméirí deiridh a chosaint, agus, go háirithe, áiritheoidh siad go mbeidh coimircí leormhaithe ann chun na custaiméirí leochaileacha a chosaint. Sa chomhthéacs sin, saineoidh gach Ballstát coincheap na gcustaiméirí leochaileacha a d'fhéadfadh tagairt a dhéanamh don bhochtaineacht fuinnimh. [...] **Féadfar a áireamh ar na critéir chun sainmhíniú a dhéanamh ar choincheap na gcustaiméirí leochaileacha leibhéil ioncaim, an sciar den chaiteachas fuinnimh as ioncam indiúscartha, éifeachtúlacht fuinnimh na dtithe, dianspleáchas ar threalamh gáis ar chúiseanna sláinte, mar gheall ar aois nó bunaithe ar chritéir eile.** Féadfaidh sé go n-áireofar ar na bearta chun **custaiméirí [...]** leochaileacha a chosaint, inter alia, [...]toirmeasc a chur ar dhínascadh **na [...]** gcustaiméirí sin ag tráthanna criticiúla.
2. Go háirithe, déanfaidh na Ballstáit bearta iomchuí chun na custaiméirí deiridh, atá i gceantair iargúlta agus atá nasctha leis na córais gáis nádúrtha nó hidrigine, a chosaint. Féadfaidh na Ballstáit soláthróir na rogha deiridh a cheapadh i leith custaiméirí teaghlaigh agus, i gcás ina measann na Ballstáit é a bheith iomchuí, i leith fiontair bheaga **agus micrifhiontair [...]** atá nasctha leis an gcóras gáis **nádúrtha nó hidrigine**. Áiritheoidh **na Ballstáit [...]** ardleibhéal cosanta do thomhaltóirí, go háirithe maidir le trédhearcacht i dtaobh téarmaí agus coinníollacha conarthacha, **agus praghanna iomaíocha, trédhearcacha agus neamh-idirdhealaitheacha**, faisnéis ghinearálta agus sásraí um réiteach díospóidí.

Caibidil IV

Rochtain tríú páirtí ar bhonneagar

ROINN I

ROCHTAIN AR BHONNEAGAR GÁIS NÁDÚRTHA

Airteagal 26

Rochtain ar an margadh le haghaidh gáis in-athnuaite agus ísealcharbóin

Déanfaidh na Ballstáit rochtain na ngás in-athnuaite agus ísealcharbóin ar an margadh agus ar an mbonneagar a chumasú gan beann ar cé acu atá saoráidí táirgthe na ngás in-athnuaite agus ísealcharbóin nasctha leis na gréasáin dáileacháin nó tarchurtha nó nach bhfuil.

Rochtain tríú páirtí ar dháileadh agus tarchur gáis nádúrtha agus críochfoirt GNL

1. Áiritheoidh na Ballstáit go gcuirfear chun feidhme córas um rochtain tríú páirtí ar an gcóras tarchurtha agus dáileacháin, agus ar shaoráidí GNL, bunaithe ar tharaifí foilsithe, córas is infheidhme maidir le gach custaiméir, lena n-áirítear gnóthais soláthair, agus a chuirfear i bhfeidhm go hoibiachtúil agus gan idirdhealú a dhéanamh idir úsáideoirí córais. Áiritheoidh na Ballstáit go bhformheasfaidh údarás rialála dá dtagraítear in Airteagal 70 na taraifí sin, nó na modheolaíochtaí is bun lena ríomh, sula dtiocfaidh siad i bhfeidhm, i gcomhréir le hAirteagal 72, agus go bhfoilseofar na taraifí sin – agus na modheolaíochtaí, i gcás nach ndéanfar ach modheolaíochtaí a fhormheas – sula dtiocfaidh siad i bhfeidhm. **Ní fhéadfar [...] lascainí taraife a dheonú ach amháin má fhoráiltear dó sin le reachtaíocht an Aontais.**
2. **Beidh rochtain ag oibreoirí córais tarchuir, más gá sin, chun a bhfeidhmeanna a chomhlíonadh lena n-áirítear maidir le tarchur trasteorann, ar ghréasán de chuid oibreoirí córais tarchurtha eile.**
3. Le forálacha na Treorach seo, ní choiscfear conarthaí fadtéarmacha le haghaidh gáis in-athnuaite agus ísealcharbóin a thabhairt i gcrích a mhéid a chomhlíonann siad rialacha iomaíochta an Aontais agus a rannchuidíonn siad le dícharbónú. Ní thabharfar aon chonarthaí fadtéarmacha maidir le soláthar gáis iontaise gan choinne i gcrích a mhairfidh níos faide ná deireadh na bliana 2049.
4. Beidh feidhm ag an Airteagal seo freisin maidir leis na pobail fuinnimh saoránach a bhainistíonn gréasáin dáileacháin.

Rochtain ar ghréasáin píblínte réamhtheachtacha gáis nádúrtha

1. Déanfaidh na Ballstáit na bearta is gá lena áirithiú go mbeidh gnóthais gáis nádúrtha agus custaiméirí incháilithe, gan beann ar an áit a bhfuil siad, in ann rochtain a fháil ar ghréasáin réamhtheachtacha píblínte, lena n-áirítear saoráidí a sholáthraíonn seirbhísí teicniúla ar gné theagmhasach iad den rochtain sin, i gcomhréir leis an Airteagal seo, cé is moite de na codanna de na gréasáin agus na saoráidí sin a úsáidtear le haghaidh oibríochtaí táirgthe áitiúla ar shuíomh ceantair ina dtáirgtear an gás. Tabharfar fógra don Choimisiún faoi na bearta i gcomhréir le forálacha Airteagal 88.
2. An rochtain dá dtagraítear i mír 1, soláthrófar í ar bhealach a chinnfidh an Ballstát i gcomhréir leis na hionstraimí dlíthiúla ábhartha. Cuirfidh na Ballstáit i bhfeidhm na cuspóirí maidir le rochtain chothrom oscailte, margadh iomaíoch sa ghás nádúrtha a bhaint amach agus aon mhí-úsáid as ceannasacht a sheachaint, agus iad ag cur san áireamh slándáil agus rialacht soláthairtí, acmhainneacht atá ar fáil nó is féidir a chur ar fáil go réasúnach, agus cosaint an chomhshaoil. Féadfar na riachtanais seo a leanas a chur san áireamh:

- (a) an gá atá le rochtain a dhiúltú i gcás ina bhfuil neamhréireacht sonraíochtaí teicniúla i gceist, ar neamhréireacht í nach féidir í a shárú go réasúnach;
- (b) an gá atá ann deacrachtaí a sheachaint ar deacrachtaí iad nach féidir a shárú go réasúnach agus a d'fhéadfadh dochar a dhéanamh do tháirgeadh éifeachtúil hidreacarbón, anois agus an táirgeadh atá beartaithe amach anseo, lena n-áirítear hidreacarbóin arna dtáirgeadh ó cheantair atá imeallach ó thaobh na hinmharthanachta eacnamaíche;
- (c) an gá atá le hurramú na riachtanas réasúnach, a bhfuil bunús iomchuí leo, atá ag úinéir nó oibreoir an ghréasáin réamhtheachtaigh píblínte maidir le gás a iompar agus a phróiseáil agus na leasanna atá ag na húsáideoirí uile eile an ghréasáin réamhtheachtaigh píblínte nó na saoráidí ábhartha próiseála nó láimhseála, ar úsáideoirí iad a d'fhéadfadh sin difear a dhéanamh dóibh; agus
- (d) an gá atá lena ndlíthe agus a nósanna imeachta riaracháin a chur i bhfeidhm, i gcomhréir le dlí an Aontais, maidir le húdarú a dheonú i leith táirgthe nó forbairt réamhtheachtach.

3. Áiritheoidh na Ballstáit go mbeidh socruithe um réiteach díospóidí i bhfeidhm acu, lena n-áirítear údarás atá neamhspleách ar na páirtithe agus a bhfuil rochtain aige ar an bhfaisnéis ábhartha uile, ionas go bhféadfar réiteach gasta a fháil ar dhíospóidí a bhaineann le rochtain ar ghréasáin réamhtheachtacha píblínte, agus aird á tabhairt ar na critéir i mír 2 agus an líon páirtithe a bhféadfadh baint a bheith acu le caibidlíocht a dhéanamh ar rochtain ar na gréasáin sin.

4. I gcás díospóidí trasteorann, cuirfear i bhfeidhm na socruithe um réiteach díospóidí don Bhallstát a bhfuil dlínse aige ar an ngréasán réamhtheachtach píblínte a bhfuil rochtain á diúltú aige. Más rud é, i ndíospóidí trasteorann, go gcumhdaíonn níos mó ná Ballstát amháin an ghréasáin lena mbaineann, rachaidh na Ballstáit lena mbaineann i gcomhairle lena chéile d'fhonn a áirithiú go gcuirfear forálacha na Treorach seo i bhfeidhm go comhsheasmhach. I gcás ina dtagann an gréasán píblínte réamhtheachtach as tríú tír agus go ndéanann sé nasc le Ballstát amháin, ar a laghad, rachaidh na Ballstáit lena mbaineann i gcomhairle le chéile agus rachaidh an Ballstát ina bhfuil an chéad phointe isteach chuig gréasán an Bhallstáit eile i gcomhairle leis an tríú tír lena mbaineann as a dtagann an gréasán réamhtheachtach píblínte, d'fhonn a áirithiú, ó thaobh an ghréasáin lena mbaineann, go gcuirfear an Treoir seo i bhfeidhm go comhsheasmhach ar chríoch na mBallstát.

Rochtain ar stóráil gáis nádúrtha

1. Ar mhaithe le heagrú a dhéanamh ar an rochtain ar shaoráidí stórála agus ar línephacáil i gcás ina mbeidh gá teicniúil nó eacnamaíoch leis sin ar mhaithe le rochtain éifeachtúil ar an gcóras chun soláthar a chur ar fáil do chustaiméirí, agus ar mhaithe le heagrú a dhéanamh ar an rochtain ar sheirbhísí coimhdeacha, féadfaidh na Ballstáit ceachtar den dá nós imeachta dá dtagraítear i míreanna 3 agus 4, nó an dá cheann acu sin a roghnú. Feidhmeofar na nósanna imeachta sin i gcomhréir le critéir atá oibiachtúil, trédhearcach agus neamh-idirdhealaitheach.

Agus an nós imeachta maidir le rochtain ar stóráil á roghnú faoin Airteagal seo, cuirfidh na Ballstáit san áireamh torthaí na measúnuithe riosca comhchoiteanna agus náisiúnta a dhéantar faoi Airteagal 7 de Rialachán (AE) 2017/1938.

Saineoidh agus foilseoidh na húdaráis rialála, critéir ar dá réir a fhéadfar an córas rochtana is infheidhme maidir le saoráidí stórála agus línephacáil a chinneadh. Cuirfidh siad ar fáil go poiblí, nó cuirfidh siad d'oibleagáid ar oibreoirí córais stórála agus oibreoirí córais tarchuir a chur ar fáil go poiblí, na saoráidí stórála, nó na codanna de na saoráidí stórála sin, agus an línephacáil a chuirfear ar fáil faoi na nósanna imeachta éagsúla dá dtagraítear i míreanna 3 agus 4.

2. Ní bheidh feidhm ag mír 1 maidir le seirbhísí coimhdeacha agus stóráil shealadach a bhaineann le saoráidí GNL agus atá riachtanach don phróiseas athghásaithe agus do sheachadadh ina dhiaidh sin chuig an gcóras tarchurtha.
3. I gcás rochtain chaibidlithe, , na húdaráis rialála, na bearta is gá ionas go mbeidh gnóthais agus custaiméirí incháilithe, atá laistigh den chríoch nó lasmuigh di agus a chumhdaítear leis an gcóras idirnasctha, in ann rochtain ar shaoráidí stórála agus ar línephacáil a chaibidliú, nuair a bheidh gá teicniúil agus/nó eacnamaíoch leis sin chun rochtain éifeachtúil ar an gcóras a sholáthar, chomh maith le rochtain ar sheirbhísí coimhdeacha eile a eagrú. Beidh sé d'oibleagáid ar na páirtithe dul i mbun caibidlíochta de mheon macánta maidir le rochtain ar stóráil, ar línephacáil agus ar sheirbhísí coimhdeacha eile.

Déanfar conarthaí le haghaidh rochtain ar stóráil, ar línephacáil agus ar sheirbhísí coimhdeacha eile a chaibidliú leis an oibreoir córais stórála ábhartha . Ceanglóidh na húdaráis rialála nó na Ballstáit féin, ar oibreoirí córais stórála agus ar ghnóthais gáis nádúrtha a bpríomhchoinníollacha tráchtála a fhoilsiú maidir le húsáid stórála, línephacála agus seirbhísí coimhdeacha eile go bliantúil .

Agus na coinníollacha sin á bhforbairt acu, rachaidh oibreoirí stórála i gcomhairle le húsáideoirí córais.

4. I gcás rochtain rialáilte, déanfaidh na húdaráis rialála, na bearta is gá chun an ceart a thabhairt do ghnóthais gáis nádúrtha agus custaiméirí incháilithe, atá laistigh den chríoch nó lasmuigh di agus a chumhdaítear leis an gcóras idirnasctha, rochtain a bheith acu ar stóráil, línephacáil agus ar sheirbhísí coimhdeacha eile, ar bhonn taraifí foilsithe nó téarmaí agus oibleagáidí eile i leith an stóráil agus an línephacáil sin a úsáid, nuair a bheidh gá teicniúil nó eacnamaíoch leis sin chun rochtain éifeachtúil ar an gcóras a sholáthar, chomh maith le rochtain ar sheirbhísí coimhdeacha eile a eagrú. Rachaidh na húdaráis rialála, i gcomhairle le húsáideoirí córais agus na taraifí sin nó na modheolaíochtaí i leith na dtaraifí sin á bhforbairt acu. Féadfar an ceart rochtana do chustaiméirí incháilithe a thabhairt trína chur ar a gcumas conarthaí soláthair a dhéanamh le gnóthais iomaíocha seachas úinéir nó oibreoir an chórais nó gnóthas gaolmhar.

Línte díreacha le haghaidh gáis nádúrtha

1. Déanfaidh na Ballstáit na bearta is gá chun an méid seo a leanas a chumasú:
 - (a) i gcás gnóthais atá bunaithe laistigh dá gcríoch, go soláthróidh siad gás do na custaiméirí incháilithe trí líne dhíreach; agus
 - (b) i gcás aon chustaiméir den sórt sin laistigh dá gcríoch, go soláthróidh gnóthais gáis nádúrtha gás dóibh trí líne dhíreach.
2. In imthosca ina gceanglaítear údarú ceadúnas, cead, lamháltas, toiliú nó formheas, mar shampla i leith línte díreacha a fhoirgniú nó a oibriú, leagfaidh na Ballstáit nó aon údarás inniúil a ainmneoidh siad síos na critéir maidir le húdaruithe a dheonú i dtaobh línte den sórt sin a thógáil nó a oibriú ina gcríoch. Beidh na critéir sin oibiachtúil, trédhearcach agus neamh-idirdhealaitheach.
3. Féadfaidh na Ballstáit údarú a eisiúint chun líne dhíreach a fhoirgniú faoi réir diúltú do rochtain ar chóras ar bhonn Airteagal 34 nó faoi réir nós imeachta um réiteach díospóidí a oscailt faoi Airteagal 73.

ROINN II

ROCHTAIN AR STÓRÁIL HIDRIGINE

Airteagal 31

Rochtain tríú tír ar ghréasáin hidrigine

1. Áiritheoidh na Ballstáit go gcuirfear chun feidhme córas rochtana rialáilte tríú páirtí ar ghréasáin hidrigine bunaithe ar tharaifí foilsithe agus a chuirtear i bhfeidhm go hoibiachtúil agus gan idirdhealú a dhéanamh idir aon úsáideoirí gréasáin hidrigine.
2. Áiritheoidh na Ballstáit go bhformheasfaidh údarás rialála dá dtagraítear in Airteagal 70 na taraifí sin, nó na modheolaíochtaí is bun lena ríomh, sula dtiocfaidh siad i bhfeidhm, i gcomhréir le hAirteagal 72, agus go bhfoilseofar na taraifí sin – agus na modheolaíochtaí, i gcás nach ndéanfar ach modheolaíochtaí a fhormheas – sula dtiocfaidh siad i bhfeidhm.
3. Beidh rochtain ag na hoibreoirí gréasáin hidrigine, más gá sin chun a gcuid feidhmeanna a chomhlíonadh lena n-áirítear maidir le hiompar gréasáin trasteorann hidrigine, ar an ngréasán de chuid oibreoirí gréasáin hidrigine eile.

4. Go dtí an 31 Nollaig [203[...]**5**], féadfaidh Ballstát a chinneadh gan mír 1 a chur i bhfeidhm. I gcás den sórt sin, áiritheoidh an Ballstát go gcuirfear chun feidhme córas rochtana arna chaibidliú ag tríú páirtí ar ghréasáin hidrigine i gcomhréir le critéir oibiachtúla, thrédhearcacha agus neamh-idirdhealaitheacha. Déanfaidh na húdaráis rialála na bearta is gá chun go mbeidh úsáideoirí gréasáin hidrigine in ann caibidlíocht a dhéanamh maidir le rochtain ar ghréasáin hidrigine **agus chun a áirithiú go mbeidh [...]** sé d'oibleagáid ar na páirtithe rochtain ar ghréasáin hidrigine a chaibidil de mheon macánta.
5. I gcás ina n-úsáidfear rochtain chaibidlithe **dá dtagraítear i mír 4**, cuirfidh na húdaráis rialála treoir ar fáil d'úsáideoirí gréasáin hidrigine maidir leis an tionchar a bheidh ar tharaifí caibidlithe nuair a thabharfar isteach rochtain rialáilte tríú páirtí.

Rochtain tríú páirtí ar chríochfoirt hidrigine

1. Áiritheoidh na Ballstáit go gcuirfear chun feidhme córas rochtana tríú páirtí ar chríochfoirt hidrigine a bheidh bunaithe ar rochtain caibidlíthe ar mhodh oibiachtúil, trédhearcach agus neamh-idirdhealaitheach, ar mhodh a ghlacfaidh na húdaráis rialála na bearta is gá chun go mbeidh úsáideoirí na gcríochfort hidrigine in ann rochtain ar na críochfoirt sin a chaibidliú. Beidh sé d'oibleagáid ar na páirtithe dul i mbun caibidlíochta de mheon macánta maidir le rochtain. **Féadfaidh na Ballstáit a chinneadh freisin rochtain [...] tríú páirtí rialáilte a chur i bhfeidhm ar chríochfoirt hidrigine.**
2. Déanfaidh na húdaráis rialála faireachán ar na coinníollacha maidir le rochtain tríú páirtí ar chríochfoirt hidrigine agus a dtionchar ar na margaí hidrigine agus, i gcás inar gá sin chun iomaíochas a choimirciú, déanfaidh siad bearta chun rochtain a fheabhsú i gcomhréir leis na critéir a leagtar amach i mír 1.

Rochtain ar stóráil hidrigine

1. **Áiritheoidh na Ballstáit go gcuirfear chun feidhme córas rochtana tríú páirtí ar stóráil hidrigine agus, nuair is gá sin go teicniúil agus ó thaobh na heacnamaíochta de chun rochtain éifeachtúil ar an gcóras a chur ar fáil chun soláthar a dhéanamh do chustaiméirí, rochtain ar línephacáil, agus chun rochtain ar sheirbhísí coimhdeacha a eagrú bunaithe ar rochtain chaibidlithe ar bhealach oibiachtúil, trédhearcach agus neamh-idirdhealaitheach, nó córas rochtana rialáilte tríú páirtí i gcomhréir le mír 2.**
2. **Ón 1 Eanáir 2036,** áiritheoidh na Ballstáit go gcuirfear chun feidhme córas rochtana rialáilte tríú páirtí ar stóráil hidrigine, agus [...] nuair is gá sin go teicniúil [...]nó ó thaobh na heacnamaíochta de chun rochtain éifeachtúil ar an gcóras[...] a chur ar fáil chun soláthar a dhéanamh do chustaiméirí, **rochtain ar línephacáil**, chomh maith le rochtain ar sheirbhísí coimhdeacha a eagrú, bunaithe ar tharaifí foilsithe agus arna gcur i bhfeidhm go hoibiachtúil agus gan idirdhealú a dhéanamh idir aon úsáideoirí córais hidrigine. Áiritheoidh na Ballstáit go ndéanfaidh an t-údarás rialála taraifí, nó na modheolaíochtaí is bunús lena ríomh, a fhormheas sula dtiocfaidh siad i bhfeidhm i gcomhréir le hAirteagal 72.

ROINN III

ROCHTAIN AGUS NASCADH A DHIÚLTÚ

Airteagal 34

Rochtain agus nascadh a dhiúltú

1. Féadfaidh **oibreoirí an chórais tarchurtha agus oibreoirí an chórais dáileacháin [...]** agus **gnóthais** hidrigine rochtain ar an gcóras gáis nádúrtha nó an córas hidrigine nó nascadh leo a dhiúltú ar bhonn easpa acmhainneachta. [...]
2. **Gan dochar do [...]** chuspóirí náisiúnta agus cuspóirí an Aontais maidir le dícharbónú, déanfaidh na Ballstáit bearta iomchuí chun a áirithiú, i gcás **oibreoir an chórais tarchurtha, [...]** **oibreoir an chórais dáileacháin [...]** nó an ghnóthais hidrigine a dhiúltóidh rochtain ar an gcóras gáis nádúrtha nó hidrigine nó nascadh leis ar bhonn easpa acmhainneachta nó ceal naisc, go ndéanfaidh sé na feabhsuithe is gá, a mhéid is eacnamúil é sin a dhéanamh, nó nuair a bheidh custaiméir féideartha toilteanach íoc astu.
3. Ní fhéadfar rochtain ar an gcóras le haghaidh gáis in-athnuaite agus ísealcharbóin a dhiúltú ach amháin faoi réir fhorálacha Airteagail 18 agus 33 de [an t-athmhúnlú ar an Rialachán Gáis mar a moladh le COM(2021) [...] **804**].

4. De mhaolú ar mhíreanna 1[...] go 3, féadfaidh Ballstát foráil a dhéanamh maidir le córas lena gceadaítear d'oibreoirí an chórais tarchurtha agus d'oibreoirí an chórais dáileacháin rochtain nó nasc a dhiúltú, nó dínascadh a dhéanamh, d'úsáideoirí gréasáin gáis nádúrtha, go háirithe chun a áirithiú go gcomhlíonfar cur chun feidhme an chuspóra aeráidneodrachta a leagtar amach in Airteagal 2(1) de Rialachán (AE) 2021/1119, sna cásanna seo a leanas:
- a. beartaítear díchoimisiúnú an chórais tarchurtha nó codanna ábhartha de leis an bplean forbartha gréasáin de bhun Airteagal 51 [...]nó;
 - b. d'fhormheas an t-údarás náisiúnta ábhartha díchoimisiúnú [...]an ghréasáin dáileacháin nó codanna ábhartha de.

Na Ballstáit a cheadaíonn rochtain agus nascadh a dhiúltú nó úsáideoirí gréasáin a dhínascadh de bhun na míre seo [...], áiritheoidh siad go ndéanfar an méid sin bunaithe ar chritéir oibiachtúla, thrédhearcacha agus neamh-idirdhealaitheacha [...]arna sainmhíniú ag an údarás rialála náisiúnta, agus na leasanna dá ndéantar difear á gcur san áireamh. Déanfaidh na Ballstáit bearta leordhóthanacha chun úsáideoirí gréasáin a chosaint i gcomhréir le hAirteagal 11a nuair a bheidh dínascadh á cheadú acu.

5. Tabharfar cúiseanna a bhfuil bunús cuí leo [...]le haon diúltú rochtana nó nasctha agus le haon dínascadh de bhun an Airteagail seo.

Caibidil V

Na rialacha is infheidhme maidir le tarchur, stóráil agus oibreoirí córais GNL gáis nádúrtha

Airteagal 35

Cúraimí na n-oibreoirí córais tarchuir, córais stórála nó chóras GNL

1. Déanfaidh gach oibreoir córais tarchuir, córais stórála nó chóras GNL an méid seo a leanas:
 - (a) saoráidí stórála nó GNL atá slán, iontaofa agus éifeachtúil a oibriú, a choinneáil ar bun agus a fhorbairt i ndea-chaoi eacnamaíoch chun margadh oscailte a áirithiú, agus aird chuí á tabhairt ar an gcomhshaol, ar na hoibleagáidí a leagtar síos i [Rialachán (AE) 2022/ ... (Rialachán Meatáin)] agus modhanna leordhóthanacha a áirithiú i dtaobh oibleagáidí seirbhíse a chomhlíonadh;
 - (b) ní dhéanfaidh siad idirdhealú idir úsáideoirí córais nó aicmí úsáideoirí córais, go sonrach i bhfabhar gnóthais ghaolmhara dá chuid féin;
 - (c) faisnéis leordhóthanach a sholáthar d'aon oibreoir córais tarchuir eile, d'aon oibreoir córais stórála eile, d'aon oibreoir córais GNL eile nó d'aon oibreoir córais dáileacháin chun a áirithiú go bhféadfar gás nádúrtha a iompar agus a stóráil ar bhealach atá comhoiriúnach leis an gcóras idirnasctha a oibriú ar bhealach slán, éifeachtúil;
 - (d) an fhaisnéis a sholáthar d'úsáideoirí córais a theastaíonn uathu chun rochtain éifeachtúil a bheith acu ar an gcóras.

2. Tógfaidh gach oibreoir córais tarchuir acmhainneacht leordhóthanach trasteorann chun go mbeidh sé in ann comhtháthú a dhéanamh ar bhonneagar tarchurtha Eorpach lena bhfreastalófar ar na héilimh uile ar acmhainneacht ar éilimh iad atá barainneach agus atá indéanta go teicniúil, agus slándáil an tsoláthair gáis á cur san áireamh.
3. Comhoibreoidh na hoibreoirí córais tarchuir leis na hoibreoirí córais dáileacháin chun rannpháirtíocht éifeachtach rannpháirtithe sa mhargadh atá nasctha leis an eangach i margaí miondíola, mórdhíola agus comhardú a áirithiú.
4. Áiritheoidh na hoibreoirí córais tarchuir go ndéanfar bainistiú éifeachtúil ar cháilíocht gáis ina gcuid saoráidí i gcomhréir leis na caighdeáin is infheidhme maidir le cáilíocht gáis.
5. Na rialacha a ghlacfaidh na hoibreoirí córais tarchuir maidir leis an gcóras tarchurtha gáis a chomhardú, beidh siad oibiachtúil, trédhearcach agus neamh-idirdhealaitheach, agus áireofar leo rialacha maidir le muirear a ghearradh ar úsáideoirí córais de chuid a ngréasán i leith éagothroime fuinnimh. Na téarmaí agus na coinníollacha, lena n-áirítear rialacha agus taraifí, maidir le soláthar seirbhísí den sórt sin ag oibreoirí córais tarchuir, bunófar iad de bhun modheolaíocht atá comhoiriúnach le hAirteagal 72 (7), ar bhealach atá neamh-idirdhealaitheach agus costléiritheach, agus foilseofar iad.
6. Féadfaidh na húdaráis rialála, i gcás ina mbeidh foráil déanta amhlaidh ag na Ballstáit, nó na Ballstáit féin, a cheangal ar oibreoirí córais tarchuir íoschaighdeáin a chomhlíonadh maidir leis an gcóras tarchurtha, lena n-áirítear an acmhainneacht idirnáisc, a choinneáil ar bun agus a fhorbairt.

7. Féadfaidh Ballstáit a fhoráil go mbeidh ceann amháin nó níos mó de na freagrachtaí a liostaítear i mír 1 sannta chuig oibreoir córais tarchuir seachas an t-oibreoir sin a bhfuil úinéireacht aige ar an gcóras tarchurtha chuig a mbeadh na freagrachtaí lena mbaineann infheidhme thairis sin. An t-oibreoir córais tarchuir dó a bhfuil na cúraimí sannta, beidh sé deimhnithe faoi shamhail an oibreora úinéireachta díchuachta, faoi shamhail an oibreora córais neamhspleách nó faoi shamhail an oibreora córais tarchurtha neamhspleách, agus comhlíonfaidh sé na ceanglais dá bhforáiltear in Airteagal 54, ach ní bheidh sé de cheangal air úinéireacht a bheith aige ar an gcóras tarchurtha a bhfuil sé freagrach as.
8. [...]Comhlíonfaidh oibreoir córais tarchurtha **ar leis an córas tarchurtha** na ceanglais dá bhforáiltear i gCaibidil IX agus beidh sé deimhnithe i gcomhréir le hAirteagal [...]65. Beidh an méid seo gan dochar don fhéidearthacht a bheith ag na hoibreoirí córas tarchurtha atá deimhnithe faoi shamhail an oibreora córais úinéireachta díchuachta neamhspleách nó faoi shamhail an oibreora córais tarchurtha neamhspleách go ndéanfaidís, ar a dtionscnamh féin agus faoina maoirseacht, cúraimí áirithe a tharmligean chuig oibreoirí córas tarchurtha eile, atá deimhnithe faoi shamhail an oibreora córais úinéireachta díchuachta neamhspleách nó faoi shamhail an oibreora tarchurtha neamhspleách, i gcás nach ndéanann tarmligean na gcúraimí sin cearta cinnteoireachta éifeachtacha agus neamhspleácha an oibreora córais tarchurtha a dhéanann an tarmligean a chur i gcontúirt.

9. Comhoibreoidh na hoibreoirí córais GNL, na hoibreoirí córais **tarchuir** agus na hoibreoirí córais stórála, laistigh de Bhallstát amháin agus go réigiúnach, chun a áirithiú go mbainfear an úsáid is éifeachtúla as acmhainneachtaí saoráidí agus as sineirgí idir na saoráidí sin, agus sláine agus oibriú an chórais **á gcur san áireamh agus gan srianta a chruthú maidir le saoráidí GNL agus stórála a oibriú.**
- 10 Is de réir nósanna imeachta atá trédhearcach, neamh-idirdhealaitheach agus bunaithe ar an margadh a gheobhaidh na hoibreoirí córais tarchuir an fuinneamh a úsáideann siad chun a bhfeidhmeanna a chomhlíonadh.

Rúndacht i ndáil leis na hoibreoirí córais tarchuir agus úinéirí córais tarchurtha

1. Gan dochar d’Airteagal 68 ná d’aon dualgas dlíthiúil eile i dtaobh faisnéis a nochtadh, caomhnóidh gach oibreoir córais tarchuir, córais stórála nó córais GNL, agus gach úinéir córais tarchurtha, rúndacht aon fhaisnéise atá íogair ó thaobh na tráchtála de a fhaightear le linn a ghníomhaíochtaí a chur i gcrích, agus déanfaidh sé a chosc go nochtfar ar bhealach idirdhealaitheach faisnéis faoina chuid gníomhaíochtaí féin lena bhféadfaí buntáiste tráchtála a thabhairt. Go háirithe, ní nochtfaidh sé aon fhaisnéis íogair tráchtála do na codanna eile den ghnóthas **nach oibreoirí córais tarchuir nó dáileacháin nó oibreoirí gréasáin hidrigine iad**, ach amháin más gá sin chun idirbheart gnó a dhéanamh. Chun a áirithiú go n-urramófar go hiomlán na rialacha maidir le díchuachadh faisnéise, áiritheoidh na Ballstáit, maidir le húinéir an chórais tarchurtha, lena n-áirítear, i gcás oibreoir iloibríochtaí, an t-oibreoir córais dáileacháin, agus maidir leis an gcuid eile den ghnóthas **nach oibreoir córais tarchuir nó dáileacháin nó oibreoir gréasáin hidrigine í**, nach n-úsáidfídh siad seirbhísí coiteanna, amhail seirbhísí coiteanna dlí, cé is moite d’fheidhmeanna nach bhfuil iontu ach feidhmeanna riaracháin nó feidhmeanna TF, agus na feidhmeanna sin amháin.

2. Ní bhainfidh oibreoirí córais tarchuir, córais stórála nó córais GNL, i gcomhthéacs díolacháin nó ceannacháin gáis nádúrtha ag gnóthais ghaolmhara, mí-úsáid as faisnéis íogair tráchtála a fhaightear ó thríú páirtithe i gcomhthéacs rochtain ar an gcóras a sholáthar nó caibidlíocht a dhéanamh i leith na rochtana sin.
3. Cuirfear ar fáil go poiblí an fhaisnéis is gá le haghaidh iomaíocht éifeachtach agus fheidhmiú éifeachtúil an mhargaidh. Beidh an oibleagáid sin gan dochar d'fhaisnéis íogair tráchtála a chosaint.

Cumhachtaí cinnteoireachta maidir le saoráidí táirgthe le haghaidh gáis carbóin in-athnuaite agus ísealcharbóin a nascadh [...] leis an gcóras tarchurtha

1. Déanfaidh an t-oibreoir córais tarchurtha nósanna imeachta trédhearcacha agus éifeachtúla a leagan síos agus a fhoilsiú maidir le nascadh neamh-idirdhealaitheach suiteálacha táirgthe [...] gás in-athnuaite agus ísealcharbóin. Beidh na nósanna imeachta sin faoi réir a bhformheasa ag na húdaráis rialála.

[...]

Cumhachtaí cinnteoireachta maidir le nascadh leis an gcóras tarchurtha agus an gréasán hidrigine

1. Bunóidh agus oibreoidh an t-oibreoir córais tarchuir agus an t-oibreoir córais hidrigine nósanna imeachta agus tarairí trédhearcacha, éifeachtúla maidir le saoráidí stórála gáis nádúrtha agus hidrigine, saoráidí athghásaithe GNL, críochfoirt hidrigine agus custaiméirí tionsclaíocha a nascadh ar bhealach neamh-idirdheallaitheach leis an gcóras tarchurtha agus leis an ngréasán hidrigine. Beidh na nósanna imeachta sin faoi réir a bhformheasta ag an údarás rialála.
2. Ní bheidh an t-oibreoir córais tarchuir agus an t-oibreoir gréasáin hidrigine i dteideal diúltú saoráid stórála gáis nádúrtha nó hidrigine, saoráid athghásaithe GNL, críochfort hidrigine nó custaiméir tionsclaíoch nua a nascadh ar an mbonn go bhféadfadh teorainneacha a bheith ann amach anseo maidir leis na hacmhainní gréasáin atá ar fáil nó ar bhonn costais bhreise a bhaineann le méadú riachtanach acmhainneachta. Áiritheoidh an t-oibreoir córais tarchuir agus an t-oibreoir gréasáin hidrigine go mbeidh acmhainneacht leordhóthanach iontrála agus fágála ann don nasc nua.

Caibidil VI

Oibriú córais dáileacháin gáis nádúrtha

Airteagal 39

Oibreoirí córais dáileacháin a ainmniú

Ainmneoidh na Ballstáit, nó ceanglóidh siad ar ghnóthais ar leo córais dáileacháin nó atá freagrach as a n-ainmniú, ar feadh tréimhse a bheidh le cinneadh ag na Ballstáit, ag féachaint don éifeachtúlacht agus don chomhardúchán eacnamaíoch, oibreoir córais dáileacháin amháin nó níos mó agus áiritheoidh siad go ngníomhóidh na hoibreoirí sin i gcomhréir le hAirteagail 40, 42 agus 43.

Cúraimí na n-oibreoirí córais dáileacháin

1. Beidh gach oibreoir córais dáileacháin freagrach as cumas an chórais san fhadtréimhse a áirithiú maidir le freastal ar éilimh réasúnta ar ghás a dháileadh, agus as córas atá slán, iontaofa agus éifeachtúil a oibriú, a choinneáil ar bun agus a fhorbairt **nó a dhíchoimisiúnú** i ndea-chaoi eacnamaíoch ina limistéar, agus aird chuí á tabhairt ar an gcomhshaol , ar na hoibleagáidí a leagtar síos i [Rialachán (AE) 2022/ ... (Rialachán Meatain)] agus ar an éifeachtúlacht fuinnimh.
2. Nuair a chinnfidh na húdaráis rialála sin, féadfaidh na hoibreoirí córais dáileacháin a bheith freagrach as bainistiú éifeachtúil cáilíochta gáis a áirithiú ina saoráidí i gcomhréir leis na caighdeáin cáilíochta gáis is infheidhme, i gcás inar gá sin chun an córas a bhainistiú de bharr instealladh gáis in-athnuaite agus ísealcharbóin.
3. In aon chás, ní dhéanfaidh an t-oibreoir córais dáileacháin idirdhealú idir úsáideoirí córais nó aicmí úsáideoirí córais, go háirithe i bhfabhar gnóthais ghaolmhara dá chuid féin.
4. Soláthróidh gach oibreoir córais dáileacháin faisnéis d'aon oibreoir córais dáileacháin eile, d'aon oibreoir córais tarchuir eile, d'aon oibreoir córais GNL eile agus/nó d'aon oibreoir córais stórála eile, ar faisnéis leordhóthanach í lena áirithiú go ndéanfar gás nádúrtha a iompar agus a stóráil ar bhealach atá comhoiriúnach leis an gcóras idirnasctha a oibriú ar bhealach slán éifeachtúil.

5. Soláthróidh gach oibreoir córais dáileacháin d'úsáideoirí córais an fhaisnéis a theastaíonn uathu chun rochtain éifeachtúil a bheith acu ar an gcóras, lena n-áirítear chun an córas a úsáid.
6. I gcás ina mbeidh oibreoir córais dáileacháin freagrach as an gcóras dáileacháin a chomhardú, beidh na rialacha a ghlacfaidh sé chun na críche sin oibiachtúil, trédhearcach agus neamh-idirdhealaitheach, lena n-áirítear rialacha maidir le muirear a ghearradh ar úsáideoirí córais i leith éagothroime fuinnimh. Na téarmaí agus na coinníollacha, lena n-áirítear rialacha agus taraifí, le haghaidh soláthar seirbhísí den sórt sin ag oibreoirí córais dáileacháin, bunófar iad de bhun modheolaíocht atá comhoiriúnach le hAirteagal 72(7), ar bhealach atá neamh-idirdhealaitheach agus costléiritheach, agus foilseofar iad.
7. Comhoibreoidh na hoibreoirí córas dáileacháin leis na hoibreoirí córas tarchurtha chun rannpháirtíocht éifeachtach rannpháirtithe sa mhargadh atá nasctha lena [...] **mbonneagar** i margaí miondíola, mórdhíola agus cothromúcháin a áirithiú sa chóras iontrála-scoir a bhfuil an córas dáileacháin ina chuid de.

[...]

[...]

Cumhachtaí cinnteoireachta maidir le saoráidí táirgthe le haghaidh gáis carbóin in-athnuaite agus ísealcharbóin a nascadh [...] leis an gcóras dáileacháin

Ceanglóidh [...] na húdaráis rialála ar an oibreoir córais dáileacháin nósanna imeachta trédhearcacha agus éifeachtúla a fhoilsiú maidir le nascadh neamh-idirdhealaitheach suiteálacha táirgthe [...] gás in-athnuaite agus ísealcharbóin. Beidh na nósanna imeachta sin faoi réir a bhformheasa ag na húdaráis rialála.

(Aistrithe ó Airteagal 40)[...]

Oibreoirí córais dáileacháin a dhíchuachadh

1. I gcás ina mbeidh an t-oibreoir córais dáileacháin ina chuid de ghnóthas gáis nádúrtha atá comhtháite go hingearach, beidh sé neamhspleách ar a laghad i dtéarmaí a fhoirme dlíthiúla, a eagraithe agus a chinnteoireachta ar ghníomhaíochtaí eile nach mbaineann le dáileadh. Ní chruthófar leis na rialacha sin oibleagáid i dtaobh úinéireacht ar shócmhainní an chórais dáileacháin a dheighilt ón ngnóthas gáis nádúrtha atá comhtháite go hingearach.
2. De bhreis ar na ceanglais faoi mhír 1, i gcás ina mbeidh an t-oibreoir córais dáileacháin ina chuid de ghnóthas gáis nádúrtha atá comhtháite go hingearach, beidh sé neamhspleách ar a laghad i dtéarmaí a eagraithe agus a chinnteoireachta ar na gníomhaíochtaí eile nach mbaineann le dáileadh. Chun an cuspóir sin a bhaint amach, beidh feidhm ag na híoschritéir seo a leanas:
 - (a) i gcás na ndaoine atá freagrach as bainistiú a dhéanamh ar an oibreoir córais dáileacháin, ní bheidh siad páirteach i struchtúir chuideachta an ghnóthais gáis nádúrtha chomhtháite atá freagrach, go díreach nó go hindíreach, as an oibriú laethúil a dhéantar i dtaobh gáis a tháirgeadh, a tharchur, a iompar[...] agus a sholáthar;
 - (b) déanfar bearta iomchuí chun a áirithiú go gcuirfear san áireamh leasanna gairmiúla daoine atá freagrach as bainistiú a dhéanamh ar an oibreoir córais dáileacháin ar bhealach lena n-áirithítear go mbeidh sé in ann gníomhú go neamhspleách;

- (c) beidh cearta éifeachtacha cinnteoireachta ag an oibreoir córais dáileacháin, a bheidh neamhspleách ar an ngnóthas gáis nádúrtha comhtháite, i leith na sócmhainní is gá chun an gréasán a oibriú, a choinneáil ar bun nó a fhorbairt; chun na cúraimí sin a chomhlíonadh, beidh na hacmhainní is gá ar fáil don oibreoir córais dáileacháin, lena n-áirítear acmhainní daonna, teicniúla, airgeadais agus fisiceacha; ní chuirfear cosc leis sin ar shásraí comhordúcháin iomchuí a bheith ann chun a áirithiú go gcosnófar cearta maoirseachta eacnamaíche agus bainistithe na máthairchuideachta maidir le toradh ar shócmhainní, a rialaítear go hindíreach i gcomhréir le hAirteagal 72(7), i bhfochuideachta; go háirithe, cuirfidh sé sin ar chumas na máthairchuideachta formheas a dhéanamh ar an bplean airgeadais bliantúil, nó aon ionstraim choibhéiseach, de chuid an oibreora córais dáileacháin agus teorainneacha domhanda a leagan síos maidir leis an leibhéal féichiúnais atá ar a fochuideachta; ní cheadóidh sé don mháthairchuideachta teoracha a thabhairt maidir le hoibríochtaí laethúla, ná maidir le cinntí aonair a bhaineann le línte dáileacháin a fhoirgníú nó a uasghrádú, nach sáraíonn téarmaí an phlean airgeadais fhormheasta, ná téarmaí aon ionstraime coibhéisí;
- (d) déanfaidh oibreoir córais dáileacháin clár comhlíontachta a bhunú, ina leagfar amach na bearta a dhéanfar chun a áirithiú go ndéanfar iompar idirdhealaitheach a eisiamh, agus a áirithiú go ndéanfar faireachán leormhaith ar urramú an chláir sin; leagfar amach sa chlár comhlíontachta na hoibleagáidí sonracha a bheidh ar fhostaithe i dtaobh an cuspóir sin a chomhlíonadh; an duine nó an comhlacht atá freagrach as faireachán a dhéanamh ar an gclár comhlíontachta, an t-oifigeach comhlíontachta de chuid an oibreora córais dáileacháin, cuirfidh sé tuarascáil bhliantúil, ina leagfar amach na bearta arna ndéanamh, faoi bhráid an údarais rialála dá dtagraítear in Airteagal 70(1), agus foilseofar an tuarascáil bhliantúil sin; an t-oifigeach comhlíontachta de chuid an oibreora córais dáileacháin, beidh sé iomlán neamhspleách agus, chun a chúram a chomhlíonadh, beidh rochtain aige ar an bhfaisnéis uile is gá de chuid an oibreora córais dáileacháin agus de chuid aon ghnóthais chleamhnaithe.

3. I gcás ina mbeidh an t-oibreoir córais dáileacháin ina chuid de ghnóthas gáis nádúrtha atá comhtháite go hingearach, áiritheoidh na Ballstáit go ndéanfaidh údaráis rialála nó comhlachtaí inniúla eile faireachán ar ghníomhaíochtaí an oibreora córais dáileacháin ionas nach féidir leis leas a bhaint as a chomhtháthú ingearach chun an iomaíocht a shaobhadh. Go háirithe, ní dhéanfaidh oibreoirí córais dáileacháin atá comhtháite go hingearach, ina gcumarsáid ná ina mbrandáil, mearbhall a chruthú i leith fhéiniúlacht ar leithligh bhraíne soláthair an ghnóthais gáis nádúrtha atá comhtháite go hingearach.
4. Féadfaidh na Ballstáit a chinneadh gan míreanna 1, 2 ná 3 a chur i bhfeidhm maidir le gnóthais gáis nádúrtha chomhtháite a fhreastalaíonn ar níos lú ná 100 000 custaiméir nasctha.

Airteagal 43

Na hoibleagáidí atá ar na hoibreoirí córais dáileacháin i dtaobh na rúndachta

1. Gan dochar d’Airteagal 68 ná d’aon dualgas dlíthiúil eile i dtaobh faisnéis a nochtadh, caomhnóidh gach oibreoir córais dáileacháin rúndacht aon fhaisnéise atá íogair ó thaobh na tráchtála de a fhaightear le linn a ghnó a dhéanamh, agus déanfaidh sé a chosc go nochtfar ar bhealach idirdhealaitheach faisnéis faoina chuid gníomhaíochtaí féin lena bhféadfaí buntáiste tráchtála a thabhairt.
2. Ní bhainfidh oibreoirí córais dáileacháin, i gcomhthéacs díolacháin nó ceannacháin gáis nádúrtha ag gnóthais ghaolmhara, mí-úsáid as faisnéis íogair tráchtála a fhaightear ó thríú páirtithe i gcomhthéacs rochtain ar an gcóras a sholáthar nó caibidlíocht a dhéanamh i leith na rochtana sin.

Córais dáileacháin iata gáis nádúrtha

1. I gcás córais a dháileann gás nádúrtha laistigh de shuíomh tionsclaíoch, suíomh tráchtála nó suíomh seirbhísí comhroinnte atá críochaithe go geografach, agus nach soláthraíonn, gan dochar do mhír 4, gás do chustaiméirí teaghlaigh, féadfaidh na Ballstáit a fhoráil maidir le húdaráis rialála nó údaráis inniúla eile an córas sin a aicmiú mar chóras dáileachán iata más rud é:
 - (a) ar chúiseanna sonracha teicniúla nó sábháilteachta, go bhfuil oibríochtaí nó próiseas táirgeachta úsáideoirí an chórais sin comhtháite; nó
 - (b) go ndáileann an córas sin gás nádúrtha go príomha ar úinéir nó oibreoir an chórais nó ar a ngnóthais ghaolmhara.
2. Féadfaidh na Ballstáit a fhoráil maidir le húdaráis rialála an t-oibreoir córais dáileacháin iata gáis nádúrtha a dhíolmhú ón gceanglas faoi Airteagal 27(1) go ndéanfar taraifí, nó na modheolaíochtaí is bun lena ríomh, a fhorhmeas sula dtiocfaidh siad i bhfeidhm i gcomhréir le hAirteagal 72.

3. I gcás ina ndeonófar díolúine faoi mhír 2, déanfar na taraifí is infheidhme, nó na modheolaíochtaí is bun lena ríomh, a athbhreithniú agus a fhormheas i gcomhréir le hAirteagal 72 arna iarraidh sin ag úsáideoir de chuid an chórais dáileacháin iata gáis nádúrtha.
4. I gcás úsáid theagmhasach ag líon beag teaghlach a bhfuil ceangal fostaíochta nó ceangal cosúil acu le húinéir an chórais dáileacháin agus atá suite laistigh den limistéar a bhfreastalaíonn córas dáileacháin iata air, ní chuirfidh an úsáid sin bac ar dhíolúine faoi mhír 2 a dheonú.
5. Measfar gur córais dáileacháin iad na córais dáileacháin iata chun críocha na Treorach seo.

Airteagal 45

Oibreoir iloibríochtaí

Ní chuirfidh Airteagal [...] **42** (1) cosc ar an oibriú a dhéanann oibreoir iloibríochtaí córais tarchurtha, córais GNL, córais stórála agus córais dáileacháin ar choinníoll go gcomhlíonfaidh an t-oibreoir sin Airteagal 54(1), nó Airteagail 55 agus 56, nó Caibidil IX.

Caibidil VII

Rialacha is infheidhme maidir leis na gréasáin hidrigine tiomanta

Airteagal 46

Cúraimí na n-oibreoirí gréasáin, stórála agus críochfoirt hidrigine

1. Beidh gach oibreoir gréasáin, stórála, críochfoirt hidrigine freagrach as na nithe seo a leanas a dhéanamh:
 - (a) bonneagar slán, iontaofa a oibriú, a choinneáil ar bun agus a fhorbairt i ndea-chaoi eacnamaíoch le haghaidh hidrigin a iompar agus a stóráil agus aird chuí á tabhairt ar an gcomhshaol, i ndlúthchomhar leis na hoibreoirí gréasáin hidrigine nasctha agus comharsanacha;
 - (b) cumas fadtéarmach an chórais hidrigine a áirithiú chun freastal ar éilimh réasúnta ar iompar agus ar stóráil hidrigine;
 - (c) a áirithiú go mbeidh modhanna iomchuí ann chun a chuid oibleagáidí a chomhlíonadh[...];
 - (d) a leordhóthain faisnéise a sholáthar d'oibreoir aon ghréasáin nó córais eile a bhfuil a chóras idirnasctha leis chun oibriú slán agus éifeachtúil, forbairt chomhordaithe agus idir-inoibritheacht an chórais idirnasctha a áirithiú;
 - (e) gan idirdhealú a dhéanamh idir úsáideoirí córais **hidrigine** nó aicmí úsáideoirí bonneagair, go sonrach i bhfabhar gnóthais ghaolmhara dá chuid féin; agus

- (f) an fhaisnéis a theastaíonn ó na húsáideoirí córais **hidrigine** le haghaidh rochtain éifeachtúil ar an mbonneagar a sholáthar dóibh;
- (g) gach beart réasúnta atá ar fáil a dhéanamh chun astaíochtaí hidrigine ina n-oibríochtaí a chosc agus a íoslaghdú agus suirbhé ar sceitheadh hidrigine agus deisiú a dhéanamh go tráthrialta ar na comhpháirteanna ábhartha uile atá faoi fhreagracht an oibreora;
- (h) tuarascáil maidir le sceitheadh hidrigine a bhrath agus, i gcás inar gá, clár deisithe nó athsholáthair a chur faoi bhráid na n-údarás inniúil;

2. [...]Beidh sé **mar aidhm** ag oibreoirí córais hidrigine **a áirithiú [...]** go mbeidh acmhainneacht trasteorann ann chun go mbeidh sé in ann comhtháthú a dhéanamh ar bhonneagar hidrigine Eorpach lena bhfreastalófar ar na héilimh uile ar acmhainneacht ar éilimh iad atá réasúnach ó thaobh na heacnamaíochta de agus indéanta go teicniúil, agus slándáil an tsoláthair hidrigine á cur san áireamh. **Ar a ndeimhniú de bhun Airteagal 65 den Treoir seo agus Airteagal 13 den [athmhúnlú ar an Rialachán maidir le Gás mar a mholtar in COM (2021) 804], féadfaidh údaráis inniúla na mBallstát cinneadh a dhéanamh an fhreagracht as acmhainneacht trasteorann a áirithiú a chur de chúram ar cheann amháin nó ar líon teoranta oibreoirí gréasáin hidrigine [...].**

3. **Féadfaidh an t-údarás rialála cinneadh a dhéanamh a chur de chúram[...]** ar oibreoirí gréasáin hidrigine bainistiú éifeachtúil cáilíochta hidrigine a áirithiú ina ngréasáin i gcomhréir leis na caighdeáin cháilíochta hidrigine is infheidhme, i gcás inar gá sin le haghaidh bhainistiú an chórais[...].
4. **Beidh oibreoirí gréasáin hidrigine freagrach as comhardú a dhéanamh ina ngréasáin ón 1 Eanáir 2036, nó ó dháta níos luaithe i gcás ina bhforálann an [...] t-údarás rialála amhlaidh. Na rialacha a ghlacfaidh na hoibreoirí gréasáin hidrigine maidir leis an ngréasán hidrigine a chomhardú, beidh siad oibiachtúil, trédhearcach agus neamh-idirdhealaitheach, agus áireofar leo rialacha maidir le muirear a ghearradh ar úsáideoirí de chuid a ngréasán i leith éagothroime fuinnimh.**

Gréasáin hidrigine atá ann cheana

1. Féadfaidh na Ballstáit **foráil a dhéanamh maidir le húdaráis rialála [...]** maolú a dheonú, [...]ó na ceanglais atá i **gceann amháin nó níos mó de** na hAirteagail 31, 62, 63,[...]64 **agus 65** den Treoir seo, agus Airteagail 6 agus 47 den [athmhúnlú ar an Rialachán maidir le Gás mar a mholtar in COM(2021) [...] **804**] do ghréasáin hidrigine ar le gnóthas gáis nádúrtha atá comhtháite go hingearach iad ar [dháta an teacht i bhfeidhm]. Beidh raon feidhme an mhaolaithe teoranta don acmhainneacht ghréasáin atá i bhfeidhm ar [dháta an teachta i bhfeidhm].
2. Rachaidh an maolú [...] in éag:
 - (a) i gcás ina gcuirfidh an gnóthas gáis nádúrtha atá comhtháite go hingearach iarraidh faoi bhráid an údaráis rialála deireadh a chur leis an maolú agus ina bhformheasfaidh an t-údarás rialála an iarraidh sin;
 - (b) i gcás ina mbeidh an gréasán hidrigine a thairbhíonn den mhaolú nasctha le gréasán hidrigine eile;

- (c) i gcás ina ndéantar an gréasán hidrigine a thairbhíonn den mhaolú nó a acmhainneacht a leathnú **níos mó ná [5 %] ó thaobh faid nó acmhainneachta de i gcomparáid le [dáta theacht i bhfeidhm na Treorach seo]; [...] nó**
- (d) [...] i gcás ina dtiocfaidh an t-údarás rialála ar an tátal, le cinneadh, go mbeadh riosca ann maidir le leanúint de chur i bhfeidhm an mhaolaithe go gcuirfí bac ar iomaíocht nó go ndéanfaí dochar d'imscaradh éifeachtúil bonneagair hidrigine nó d'fhorbairt an mhargaidh hidrigine sa Bhallstát nó san Aontas.

3. Féadfaidh údaráis rialála a iarraidh ar oibreoirí gréasáin hidrigine atá ann cheana an fhaisnéis uile is gá chun a gcúraimí a chur i gcrích a chur ar fáil dóibh.

Na gréasáin hidrigine atá teoranta ó thaobh na geografaíochta de

1. Féadfaidh na Ballstáit foráil a dhéanamh d'údaráis rialála maolú[...] ó Airteagail 62 agus 65 do ghréasáin hidrigine a iompraíonn hidrigin [...]chuig líon teoranta pointí scoir laistigh de limistéar atá teoranta ó thaobh na geografaíochta[...] de. **Ar feadh ré an mhaolaithe, comhlíonfaidh an gréasán sin na coinníollacha uile seo a leanas:**
 - i. Ní áireofar ann idirnascairí hidrigine. [...]
 - ii. Ní bheidh naisc dhíreacha aige le saoráidí[...] stórála hidrigine nó críochfoirt hidrigine, mura mbeidh na saoráidí stórála nó na críochfoirt sin nasctha le gréasán hidrigine freisin nach dtairbhíonn de mhaolú faoin Airteagal seo ná faoi Airteagal 47.
 - iii. [...]
 - iv. [...]Beidh sé de chuspóir aige hidrigin a sholáthar do chustaiméirí atá nasctha go díreach leis an ngréasán sin.

2. **Glacfaidh an t-údarás rialála náisiúnta cinneadh chun an maolú a tharraingt siar de bhun mhír 1 má thagann sé ar an tátal go mbeadh riosca ann maidir le leanúint de chur i bhfeidhm an mhaolaithe go gcuirfí bac ar iomaíocht nó go ndéanfaí dochar d'imscaradh éifeachtúil bonneagair hidrigine nó d'fhorbairt an mhargaidh hidrigine sa Bhallstát nó san Aontas, nó i gcás nach gcomhlíontar aon cheann de na coinníollacha a liostaítear faoi mhír 1 a thuilleadh.**

[...]

Idirnascairí hidrigine le tríú tíortha

1. **Tabharfaidh an tAontas, i gcás gach idirnascaire hidrigine idir na Ballstáit agus tríú tíortha, comhaontú idirnáisiúnta i gcrích, sula n-oibreofar é, i gcomhréir le hAirteagal 218 CFAE leis an tríú tír nasctha, nó le tríú tíortha, ina leagfar amach na rialacha oibriúcháin don idirnascaire hidrigine lena mbaineann, i gcás inar gá sin chun comhleanúnachas agus comhsheasmhacht a áirithiú leis na rialacha is infheidhme maidir le gréasáin hidrigine a leagtar amach sa Treoir seo agus san [athmhúnlú ar an Rialachán maidir le Gás mar a mholtar in COM (2021) 804]. Ní mheasfar comhaontú idirnáisiúnta a bheith riachtanach i gcás ina ndéanfaidh an Ballstát nasctha nó an Ballstát a bhfuil rún aige a bheith nasctha le hidirnascaire hidrigine comhaontú idirnáisiúnta a chaibidil agus a thabhairt i gcrích i gcomhréir le hAirteagal 82 leis an tríú tír nasctha nó leis na tríú tíortha lena mbaineann, ina leagfar amach na rialacha oibriúcháin don idirnascaire hidrigine lena mbaineann chun comhleanúnachas agus comhsheasmhacht a áirithiú leis na rialacha is infheidhme maidir le gréasáin hidrigine a leagtar amach sa Treoir seo agus san [athmhúnlú ar an Rialachán maidir le Gás mar a mholtar in COM (2021)804].**

[...]

2. **Beidh mír 1 gan dochar d’Airteagal 79 agus do leithdháileadh na n-inniúlachtaí idir an tAontas agus na Ballstáit.**

[...]

3. **Áiritheoidh na Ballstáit go gcuirfear san áireamh i bhforfheidhmiú na rialacha dá dtagraítear i mír 1 a gcur i bhfeidhm éifeachtach ar chríoch an Aontais agus cineál comhtháite an idirnascaire.**

[...]

Rúndacht d'oibreoirí gréasáin hidrigine, saoráidí stórála hidrigine agus críochfort hidrigine

1. Gan dochar do na dualgais dhlíthiúla i dtaobh faisnéis a nochtadh, caomhnóidh gach oibreoir córais hidrigine, saoráide stórála hidrigine nó críochfoirt hidrigine, agus gach úinéir córais hidrigine, rúndacht aon fhaisnéise atá íogair ó thaobh na tráchtála de a fhaightear le linn a ghníomhaíochtaí a chur i gcrích, agus déanfaidh sé a chosc go nochtfar ar bhealach idirdhealaitheach faisnéis faoina chuid gníomhaíochtaí féin lena bhféadfaí buntáiste tráchtála a thabhairt. Go háirithe, más cuid de ghnóthas gáis nádúrtha atá comhtháite go hingearach é oibreoir gréasáin hidrigine, oibreoir saoráide stórála hidrigine nó oibreoir críochfoirt hidrigine, nó úinéir gréasáin hidrigine, ní nochtfaidh sé aon fhaisnéis íogair tráchtála do na codanna eile den ghnóthas **nach oibreoirí córais tarchuir nó dáileacháin nó oibreoirí gréasáin hidrigine iad**, mura mbeidh gá leis sin chun idirbheart gnó a dhéanamh.

2. Ní bhainfidh an t-oibreoir gréasáin hidrigine, oibreoir saoráide stórála hidrigine nó oibreoir críochfoirt hidrigine, i gcomhthéacs díolacháin nó ceannacháin hidrigine ag gnóthais ghaolmhara, mí-úsáid as faisnéis íogair tráchtála a fhaightear ó thríú páirtithe i gcomhthéacs rochtain ar an gcóras a sholáthar nó caibidlíocht a dhéanamh i leith na rochtana sin.
3. Cuirfear ar fáil go poiblí an fhaisnéis is gá le haghaidh iomaíocht éifeachtach agus fheidhmiú éifeachtúil an mhargaidh. Beidh an oibleagáid sin gan dochar d'fhaisnéis íogair tráchtála a chosaint.

Caibidil VIII

Pleanáil i ndáil le gréasáin chomhtháite

Airteagal 51

Forbairt gréasán le haghaidh gás nádúrtha agus cumhachtaí i dtaobh cinntí infheistíochta a dhéanamh

1. Gach 2 bhliain ar a laghad, cuirfidh na hoibreoirí córas tarchurtha uile plean forbartha gréasáin 10 mbliana faoi bhráid an údaráis rialála ábhartha a bheidh bunaithe ar an soláthar agus ar an éileamh mar atá siad agus mar a thuartar go mbeidh siad, tar éis dóibh dul i gcomhairle leis na geallsealbhóirí ábhartha uile. Beidh plean forbartha gréasáin aonair amháin ann, ar a laghad, in aghaidh an Bhallstáit. Maidir leis na hoibreoirí bonneagair, lena n-áirítear na hoibreoirí críochfoirt GNL, na hoibreoirí stórála, na hoibreoirí córais dáileacháin chomh maith leis na hoibreoirí hidrigine, bonneagair téimh ceantair agus leictreachais, ceanglófar orthu an fhaisnéis ábhartha uile a sholáthar agus a mhalartú do na hoibreoirí córais tarchuir a bhfuil gá léi chun an plean aonair a fhorbairt. Cuimseofar sa phlean forbartha gréasáin sin bearta éifeachtúla chun leormhaitheas an chórais gáis nádúrtha agus slándáil an tsoláthair a ráthú, go háirithe comhlíonadh na gcaighdeán bonneagair faoi Rialachán (AE) 2017/1938. Foilseofar an plean forbartha gréasáin deich mbliana agus beidh sé inrochtana ar shuíomh gréasáin.

2. Go háirithe, sa phlean forbartha gréasáin deich mbliana:
- (a) beidh **faisnéis chuimsitheach mhionsonraithe** maidir leis an bpríomhbhonneagar is gá a thógáil nó a uasghrádú sna 10 mbliana atá amach romhainn **agus aon bhonneagar is gá chun suiteálacha gáis in-athnuaite agus ísealcharbóin a nascadh á chur san áireamh agus bonneagar arna fhorbairt [...] chun sreafaí cultreo chuig an ngréasán tarchurtha a chumasú á chur san áireamh freisin;**
 - (b) beidh na hinfheistíochtaí uile a bhfuil cinneadh déanta ina leith cheana agus sainaitheofar infheistíochtaí nua nach mór a fhorghníomhú sna 3 bliana atá amach romhainn;
 - (c) áireofar faisnéis **chuimsitheach mhionsonraithe** maidir leis an mbonneagar is féidir a dhíchoimisiúnú nó a dhéanfar a dhíchoimisiúnú; [...]
 - (d) déanfar foráil maidir le hamchlár do na tionscadail infheistíochta agus díchoimisiúnaithe uile;
 - (e) beidh sé bunaithe ar chomhchreat cáis arna fhorbairt idir na hoibreoirí bonneagair ábhartha, lena n-áirítear na hoibreoirí córais dáileacháin ábhartha, a bhaineann le gás **nádúrtha** agus leictreachas ar a laghad. **Beidh cásanna den sórt sin bunaithe ar thoirmeach réasúnacha maidir le héabhlóid an táirgthe, an tsoláthair, an tomhaltais agus na malartuithe le tíortha eile;**

- (f) beidh sé comhsheasmhach le torthaí na measúnuithe riosca comhchoiteanna agus náisiúnta a dhéantar faoi Airteagal 7 de Rialachán 2017/1938;
- (g) beidh sé i gcomhréir leis an bplean comhtháite náisiúnta fuinnimh agus aeráide agus leis na nuashonruithe air, agus leis na tuarascálacha comhtháite náisiúnta fuinnimh agus aeráide a chuirfear isteach i gcomhréir le Rialachán (AE) 2018/1999 agus tacóidh siad leis an gcuspóir aeráidneodrachta a leagtar amach in Airteagal 2(1) de Rialachán (AE) 2021/1119.

3. Agus an plean forbartha gréasáin deich mbliana á tharraingt suas aige, cuirfidh an t-oibreoir córais tarchuir san áireamh go hiomlán an fhéidearthacht maidir le roghanna malartacha ar mhéadú an chórais, mar shampla úsáid na freagartha ar éileamh, chomh maith leis an tomhaltas a bhfuil coinne leis tar éis chur i bhfeidhm chéad phrionsabal na héifeachtúlachta fuinnimh **agus spriocanna i ndáil le laghdú ar éileamh**, trádáil le tíortha eile agus an plean forbartha gréasáin uile-Aontais. **I bhfianaise chomhtháthú an chórais fuinnimh, [...]**déanfaidh an t-oibreoir córais tarchuir measúnú ar conas aghaidh a thabhairt ar an ngá ar fud córas leictreachais agus gáis, i gcás inar féidir, lena n-áirítear faisnéis faoi shuíomh agus méid stórála fuinnimh is fearr agus cumhacht chuig sócmhainní gáis.

4. Rachaidh an t-údarás rialála i gcomhairle le gach úsáideoir córais iarbhír agus gach úsáideoir córais féideartha, ar bhealach oscailte trédhearcach, maidir leis an bplean forbartha gréasáin deich mbliana. I gcás daoine nó gnóthais a mhaíonn gur úsáideoirí córais féideartha iad, d'fhéadfadh sé go gceanglófaí orthu bunús a thabhairt leis an maíomh sin. Foilseoidh an t-údarás rialála toradh an phróisis comhairliúcháin, go háirithe riachtanais fhéideartha i dtaobh infheistíochtaí.
5. Scrúdóidh an t-údarás rialála an gcumhdaíonn an plean forbartha gréasáin deich mbliana na riachtanais infheistíochta uile a sainithníodh le linn an phróisis comhairliúcháin, agus an bhfuil sé ag teacht le hionsamhlúchán uile-Aontais na gcásanna suaite arna ndéanamh ag ENTSO le haghaidh Gáis faoi Airteagal 7 de Rialachán (AE) 2017/1938, le measúnuithe riosca réigiúnacha agus náisiúnta agus leis na pleananna forbartha gréasáin deich mbliana uile- Aontais neamhcheangailteach (pleananna forbartha gréasáin uile-Aontais) dá dtagraítear in Airteagal 30(1) pointe (b) de Rialachán (AE) 2019/943, **Airteagal 29 den [athmhúnlú ar an Rialachán maidir le Gás mar a mholtar in COM (2021) 804]** agus **Airteagal 43 den [athmhúnlú ar an Rialachán maidir le Gás mar a mholtar in COM (2021) 804]**. Má bhíonn aon amhras ann faoin gcomhsheasmhacht leis an bplean forbartha gréasáin uile-Aontais, rachaidh an t-údarás rialála i gcomhairle le ACER . Féadfaidh an t-údarás rialála a cheangal ar an oibreoir córais tarchuir a phlean forbartha gréasáin deich mbliana a leasú.

Déanfaidh na húdaráis inniúla náisiúnta scrúdú ar chomhsheasmhacht an phlean forbartha gréasáin deich mbliana leis an **gcuipóir aeráidneodrachta a leagtar amach in Airteagal 2(1) de Rialachán (AE) 2021/1119**, leis an bplean náisiúnta fuinnimh agus aeráide agus na nuashonruithe a rinneadh air sin agus leis na tuarascálacha comhtháite náisiúnta fuinnimh arna dtíolacadh i gcomhréir le Rialachán (AE) 2018/1999 **agus, i gcás neamhréireachta, féadfaidh siad tuairim chuí-réasúnaithe a sholáthar don údarás rialála ina leagfar amach an neamhréireacht, a bhfuil aird chuí le tabhairt uirthi.**

6. Déanfaidh an t-údarás rialála faireachán agus meastóireacht ar chur chun feidhme an phlean forbartha gréasáin deich mbliana.
7. In imthosca nach bhforghníomhóidh an t-oibreoir córais neamhspleách nó an t-oibreoir tarchurtha neamhspleách, ar chúiseanna seachas cúiseanna sáraitheacha nach bhfuil neart aige orthu, infheistíocht a bhí, faoin bplean forbartha gréasáin deich mbliana, le forghníomhú sna 3 bliana ina dhiaidh sin, áiríteoidh na Ballstáit go gceanglófar ar an údarás rialála ceann amháin ar a laghad de na bearta seo a leanas a dhéanamh chun a áirithiú go ndéanfar an infheistíocht atá i gceist má tá an infheistíocht sin fós ábhartha ar bhonn an phlean forbartha gréasáin deich mbliana is déanaí:

- (a) a cheangal ar an oibreoir córais tarchuir na hinfheistíochtaí atá i gceist a fhorghníomhú;
- (b) nós imeachta tairisceana a eagrú atá oscailte d'aon infheisteoir maidir leis an infheistíocht atá i gceist;
- (c) a chur d'oibleagáid ar an oibreoir córais tarchuir glacadh le méadú caipitil chun na hinfheistíochtaí is gá a mhaoiniú agus a cheadú d'infheisteoirí neamhspleácha a bheith páirteach sa chaipiteal.

I gcás inar bhain an t-údarás rialála leas as a chumhachtaí faoi phointe (b) den chéad fhomhír, féadfaidh sé a chur d'oibleagáid ar an oibreoir córais tarchuir toiliú le ceann amháin nó níos mó díobh seo a leanas:

- (a) maoiniú ag aon tríú páirtí;
- (b) foirgniú ag aon tríú páirtí;
- (c) na sócmhainní nua lena mbaineann a thógáil é féin;
- (d) na sócmhainní nua lena mbaineann a oibriú é féin.

Soláthróidh an t-oibreoir córais tarchuir do na hinfheisteoirí an fhaisnéis uile is gá chun an infheistíocht a dhéanamh, nascfaidh sé sócmhainní nua leis an ngréasán tarchurtha agus déanfaidh sé a dhícheall i gcoitinne cur chun feidhme an tionscadail infheistíochta a éascú.

Beidh na socruithe maoinithe ábhartha faoi réir a bhformheasta ag an údarás rialála.

8. I gcás inar bhain an t-údarás rialála úsáid as a chuid cumhachtaí faoi mhír 7, cumhdóidh na rialacháin tarraife ábhartha costais na n-infheistíochtaí atá i gceist.

Forbairt gréasáin hidrigine a thuairisciú

1. Cuirfidh oibreacha gréasáin hidrigine faoi bhráid an údaráis rialála [...], **gach 2 bhliain [...]**, forléargas ar an mbonneagar gréasáin hidrigine a bhfuil sé d'aidhm acu a fhorbairt.
Cuirfear an chéad fhorléargas isteach laistigh de 6 mhí ó dheimhniú [...] oibreacha an ghréasáin hidrigine de bhun Airteagal 65 den Treoir seo agus Airteagal 13 den [athmhúnlú ar an Rialachán maidir le Gás mar a mholtar in COM (2021)[...] 804]], nó laistigh de 12 mhí tar éis [...] maolú de bhun Airteagail 47 nó 48 a fháil, cibé acu is túisce. Maidir le hoibreacha gréasáin hidrigine atá ann cheana tráth theacht i bhfeidhm na Treorach seo, cuirfear an chéad fhorléargas isteach laistigh de 6 mhí de theacht i bhfeidhm na Treorach seo. Leis an bhforléargas sin, déanfar an méid seo a leanas go háirithe:
- (a) faisnéis a chur san áireamh maidir le riachtanais acmhainneachta, i dtoirt agus i bhfad araon, mar a caibidlíodh idir úsáideoirí gréasáin **hidrigine** agus oibreacha gréasáin hidrigine, **chomh maith le faisnéis maidir le suíomh úsáideoirí deiridh an ghréasáin hidrigine agus an tsoláthair hidrigine a d'fhéadfadh a bheith ann amach anseo [...]** ar deacair iad a dhícharbónú;

- (b) áireofar ann faisnéis faoin méid a úsáidfear píblínte gáis nádúrtha athchuspóiracha chun hidrigin a iompar;
- (c) beidh siad i gcomhréir leis an bplean comhtháite náisiúnta fuinnimh agus aeráide agus leis na nuashonruithe a rinneadh air sin, agus leis na tuarascálacha comhtháite náisiúnta fuinnimh agus aeráide a chuirfear isteach i gcomhréir le Rialachán (AE) 2018/1999 agus tacóidh siad leis an gcuspóir aeráidneodrachta a leagtar amach in Airteagal 2(1), de Rialachán (AE) 2021/1119.
- (d) **an fhaisnéis a mhalartaítear le hoibreoirí gréasáin hidrigine i mBallstáit chomharsanachta de bhun mhír 2.**

2. Soláthróidh agus malartóidh na hoibreoirí stórála hidrigine agus na hoibreoirí críochfoirt **hidrigine** an fhaisnéis ábhartha uile a bhfuil gá léi chun an forléargas a fhorbairt leis na hoibreoirí gréasáin hidrigine. **Malartóidh oibreoirí gréasáin hidrigine an fhaisnéis ábhartha uile is gá chun an forléargas a fhorbairt le hoibreoirí gréasáin hidrigine eile, lena n-áirítear le hoibreoirí gréasáin hidrigine sna Ballstáit chomharsanachta [...].**

3. Scrúdóidh an t-údarás rialála an forléargas **agus déanfaidh sé moltaí maidir le leasuithe ar an bhforléargas a dhéanfaidh an gréasán hidrigine [...]**. Cuirfidh sé riachtanas foriomlán an ghréasáin hidrigine ó thaobh na heacnamaíochta agus fuinnimh de sa scrúdú sin chomh maith leis an gcomhchreat cáis faoi Airteagal 51(2), pointe (e). **Maidir le forléargais arna gcur isteach i ndáil le gréasáin hidrigine a thairbhíonn de mhaolú de bhun Airteagal 47 nó Airteagal 48, féadfaidh an t-údarás rialála staonadh ón bhforléargas a scrúdú agus ó mholtaí le haghaidh leasuithe.**
4. Cuirfidh an t-údarás rialála an scrúdú ar an bhforléargas san áireamh ina fhormheas ar mhuirir thiomnaithe de réir bhrí Airteagal 4 den [athmhúnlú ar an Rialachán maidir le Gás mar a mholtar in COM(2021)[...] **804**].
5. Foilseoidh na hoibreoirí gréasáin hidrigine [...] **gach 2 bhliain** tuarascáil chomhpháirteach maidir le forbairt an chórais hidrigine a bheidh bunaithe ar an bhforléargas a chuirfear faoi bhráid an údaráis rialála. Cuirfidh siad san áireamh scrúdú **agus moltaí** an údaráis rialála faoi mhír [...] **3. Féadfaidh an t-údarás rialála tuairim a thabhairt ar an tuarascáil.**

- 5a. Go dtí an 31 Eanáir 2035, agus gan dochar do chumhachtaí an údaráis rialála maoirseacht a dhéanamh ar rialacha maidir le rochtain ar an eangach, féadfaidh na Ballstáit a chur de chúram ar údarás inniúil eile an forléargas a scrúdú agus moltaí a dhéanamh maidir le leasuithe ar an bhforléargas a dhéanfaidh oibreoir an ghréasáin hidrigine chun comhsheasmhacht a áirithiú leis na pleananna comhtháite náisiúnta fuinnimh agus aeráide agus leis na nuashonruithe a ndéanfar orthu. [...]**
- 6. I gcás ina gcuireann na Ballstáit córas rialáilte rochtana tríú páirtí i bhfeidhm maidir le gréasáin hidrigine i gcomhréir le mír 1 d’Airteagal 31, cuirfidh na Ballstáit [...] na ceanglais i bhfeidhm de bhun Airteagal 51 maidir le hoibreoirí gréasáin hidrigine cé is moite de na ceanglais sin a bhaineann le Rialachán (AE) 2017/1938. Más amhlaidh an cás, scrúdóidh an t-údarás rialála freisin cíbe acu atá nó nach bhfuil an plean forbartha gréasáin deich mbliana arna thíolacadh ag oibreoirí gréasáin hidrigine comhsheasmhach le plean forbartha gréasáin deich mbliana uile-Aontais do hidrigin dá dtagraítear in Airteagal 43 den [athmhúnlú ar an Rialachán maidir le Gás].**
- 7. Seachas an tAirteagal seo a chur i bhfeidhm, féadfaidh na Ballstáit a chinneadh na ceanglais a leagtar amach in [...]Airteagal 51 a chur i bhfeidhm maidir le hoibreoirí gréasáin hidrigine ó [dháta theacht i bhfeidhm na Treorach seo].**

Bonneagar hidrigine trasteorann a mhaoiniú

1. I gcás **ina bhfeidhmíonn na Ballstáit córas rialáilte rochtana tríú páirtí ar ghréasáin hidrigine de bhun mhír 1 d’Airteagal 31 agus i gcás** nach tionscadal leasa choitinn é tionscadal idirnascaire hidrigine [...] dá dtagraítear i [gCaibidil II agus in Iarscríbhinn I pointe 3 de Rialachán xxx maidir le Treoirlínte le haghaidh bonneagair thras-Eorpaigh fuinnimh], **seasfaidh** na hoibreoirí gréasáin hidrigine atá cóngarach lena chéile agus a ndéantar difear dóibh **costais an tionscadail agus féadfaidh siad iad a áireamh ina gcórais taraife faoi seach. Má shainaithníonn siad bearna shubstaintiúil idir na tairbhí agus na costais, féadfaidh siad [...]** plean tionscadail a dhearadh, lena n-áirítear iarraidh ar leithdháileadh costais trasteorann, agus é a chur faoi bhráid go comhpháirteach faoi na n-údarás rialála lena mbaineann lena fhormheas go comhpháirteach.

2. **I gcás ina gcuirfidh oibreoirí gréasáin hidrigine plean tionscadail isteach mar a leagtar amach i mír 1 den Airteagal seo, beidh feidhm [...] ag an méid seo a leanas:**
- a) Beidh anailís costais is tairbhe a bheidh sonrach don tionscadal ag gabháil leis an bplean tionscadail agus leis an iarraidh ar leithdháileadh costas trasteorann, agus cuirfear san áireamh na sochair thar theorainneacha na mBallstát lena mbaineann, agus plean gnó ina ndéanfar meastóireacht ar inmharthanacht airgeadais an tionscadail, ina n-áireofar réiteach maoinithe agus ina sonrófar an aontaíonn na hoibreoirí gréasáin hidrigine lena mbaineann maidir le togra cuí-réasúnaithe le haghaidh leithdháileadh costais trasteorann.
 - b) **Féadfaidh [...] na húdaráis rialála lena mbaineann, tar éis dóibh dul i gcomhairle leis na hoibreoirí gréasáin hidrigine, cinntí comhordaithe a dhéanamh maidir le leithdháileadh na gcostas infheistíochta a bheidh le híoc ag gach oibreoir gréasáin le haghaidh an tionscadail.**
 - c) I gcás nach féidir leis na húdaráis rialála lena mbaineann teacht ar chomhaontú maidir leis an iarraidh [...], **féadfaidh siad cinneadh a dhéanamh an cás a chur faoi bhráid ACER go comhpháirteach.** Glacfaidh ACER cinneadh tar éis an phróisis de bhun Airteagal 6(10) de Rialachán (AE) 2019/942.

[...]

[...]

Caibidil IX

Díchuachadh oibreoirí córais tarchurtha

ROINN 1

ÚINÉIREACHT A DHÍCHUACHADH

Airteagal 54

Córais tarchurtha agus oibreoirí córais tarchuir a dhíchuachadh

1. Áiritheoidh na Ballstáit an méid seo a leanas :
 - (a) i gcás gach gnóthais ar leis córas tarchurtha, go ngníomhóidh sé mar oibreoir córais tarchurtha;
 - (b) nach mbeidh an duine ná na daoine céanna i dteideal:
 - (i) rialú a fheidhmiú, go díreach nó go hindíreach, ar ghnóthas a dhéanann aon cheann de na feidhmeanna táirgthe nó soláthair, ná rialú a fheidhmiú ná aon cheart a fheidhmiú, go díreach nó go hindíreach, ar oibreoir córais tarchurtha nó ar chóras tarchurtha; ná
 - (ii) rialú a fheidhmiú, go díreach nó go hindíreach, ar oibreoir córais tarchurtha nó ar chóras tarchurtha, ná rialú a fheidhmiú ná aon cheart a fheidhmiú, go díreach nó go hindíreach, ar ghnóthas a dhéanann aon cheann de na feidhmeanna táirgthe nó soláthair;

- (c) nach mbeidh an duine nó na daoine céanna i dteideal comhaltaí a cheapadh ar an mbord maoirseachta, ar an mbord riaracháin ná comhaltaí de chomhlachtaí atá ina n-ionadaithe dlíthiúla don ghnóthas, de chuid oibreoir córais tarchuir nó córas tarchurtha, ná rialú a dhéanamh ná aon cheart a fheidhmiú, go díreach nó go hindíreach, ar ghnóthas a dhéanann aon cheann de na feidhmeanna táirgthe nó soláthair;
- (d) nach mbeidh an duine céanna i dteideal a bheith ina chomhalta den bhord maoirseachta, den bhord riaracháin ná de chomhlachtaí atá ina n-ionadaithe dlíthiúla don ghnóthas, de chuid gnóthais a dhéanann aon cheann de na feidhmeanna táirgthe nó soláthair ná de chuid oibreoir córais tarchuir nó córas tarchurtha.

2. Áireofar, go háirithe, leis na cearta dá dtagraítear i bpointí (b) agus (c), de mhír 1 an méid seo a leanas:

- (a) an chumhacht cearta vótála a fheidhmiú;
- (b) an chumhacht comhaltaí a cheapadh ar an mbord maoirseachta, ar an mbord riaracháin nó comhaltaí de chomhlachtaí atá ina n-ionadaithe dlíthiúla don ghnóthas; nó
- (c) scair thromlaigh a shealbhú.

3. Chun críocha mhír 1, pointe (b), tuigfear go n-áireofar leis an téarma ‘a dhéanann aon cheann de na feidhmeanna táirgthe nó soláthair’ ‘gnóthas a dhéanann aon cheann de na feidhmeanna giniúna [...] nó soláthair’ de réir bhrí Threoir (AE) 2019/944 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle²⁶, agus tuigfear go n-áireofar leis na téarmaí ‘oibreoir córais tarchuir’ agus ‘córas tarchurtha’ ‘oibreoir córais tarchuir’ agus ‘córas tarchurtha’ de réir bhrí na Treorach sin.

²⁶ Treoir (AE) 2019/944 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 5 Meitheamh 2019 maidir le rialacha comhchoiteanna don mhargadh inmheánach leictreachais agus lena leasaítear Treoir 2012/27/AE (IO L 158, 14.6.2019, lch. 125).

4. [...]

5. Measfar gur comhlíonadh an oibleagáid a leagtar amach i mír 1, pointe (a), den Airteagal seo más rud é, i gcás dhá ghnóthas nó níos mó ar leo córais tarchurtha, gur chruthaigh na gnóthais sin comhfhiontar a ghníomhaíonn mar oibreoir córais tarchuir in dhá Bhallstát nó níos mó i leith na gcóras tarchurtha lena mbaineann. Ní fhéadfaidh aon ghnóthas eile a bheith ina chuid den chomhfhiontar, murar formheasadh é faoi Airteagal 55 mar oibreoir córais neamhspleách nó mar oibreoir tarchurtha neamhspleách chun críocha Roinn 3.
6. Chun an tAirteagal seo a chur chun feidhme, i gcás inarb é an duine dá dtagraítear i bpointí (b), (c) agus (d) de mhír 1 an Ballstát nó comhlacht poiblí eile, ní mheasfar gurb é an duine céanna nó gurb iad na daoine céanna dhá chomhlacht phoiblí ar leithligh a bhfuil rialú á fheidhmiú acu ar oibreoir córais tarchuir nó ar chóras tarchurtha ar thaobh amháin, agus ar ghnóthas a dhéanann aon cheann de na feidhmeanna táirgthe nó soláthair ar an taobh eile.

7. Áiritheoidh na Ballstáit, maidir le faisnéis íogair tráchtála dá dtagraítear in Airteagal 36 agus atá ina sheilbh ag oibreoir córais tarchuir a bhí ina chuid de ghnóthas gáis nádúrtha atá comhtháite go hingearach, agus foireann oibreora córais tarchurtha den sórt sin, nach ndéanfar ceachtar acu a aistriú chuig gnóthais a dhéanann aon cheann de na feidhmeanna táirgthe agus soláthair.
8. Sa chás gur le gnóthas gáis nádúrtha atá comhtháite go hingearach an córas tarchurtha ar an 3 Meán Fómhair 2009, féadfaidh Ballstát a chinneadh gan mír 1 a chur i bhfeidhm. Maidir leis an gcuid sin den chóras tarchurtha a nascann Ballstát le tríú tír idir teorainn an Bhallstáit sin agus an chéad phointe nasctha chuig gréasán an Bhallstáit sin, sa chás gur le gnóthas gáis nádúrtha atá comhtháite go hingearach an córas tarchurtha an 23 Bealtaine 2019, féadfaidh Ballstát a chinneadh gan mír 1 a chur i bhfeidhm.

I gcás den sórt sin, déanfaidh an Ballstát lena mbaineann ceann de na bearta seo a leanas:

- (a) oibreoir córais neamhspleách a ainmniú i gcomhréir le hAirteagal 55, nó
- (b) forálacha Roinn 3 a chomhlíonadh.

9. Sa chás gur le gnóthas gáis nádúrtha atá comhtháite go hingearach an córas tarchurtha ar an 3 Meán Fómhair 2009 agus go bhfuil socruithe i bhfeidhm lena ráthófar neamhspleáchas níos éifeachtaí oibreoir an chórais tarchurtha i gcomparáid le forálacha Roinn 3, féadfaidh Ballstát cinneadh a dhéanamh gan mír 1 den Airteagal seo a chur i bhfeidhm.

Maidir leis an gcuid sin den chóras tarchurtha a nascann Ballstát le tríú tír idir teorainn an Bhallstáit sin agus an chéad phointe nasctha chuig gréasán an Bhallstáit sin, sa chás gur le gnóthas gáis nádúrtha atá comhtháite go hingearach an córas tarchurtha agus go bhfuil socruithe i bhfeidhm a ráthóidh neamhspleáchas níos éifeachtaí oibreoir an chórais tarchurtha i gcomparáid le forálacha Roinn 3 an 23 Bealtaine 2019, féadfaidh an Ballstát sin cinneadh a dhéanamh gan mír 1 den Airteagal seo a chur i bhfeidhm.

10. Sula ndéanfar gnóthas a fhormheas agus a ainmniú mar oibreoir córais tarchurtha faoi mhír 9 den Airteagal seo, déanfar é a dheimhniú i gcomhréir leis na nósanna imeachta a leagtar síos in Airteagal 65(4), (5) agus (6) den Treoir seo agus in Airteagal 13 de[...] **Rialachán COM(2021) 804 final [tagairt don Rialachán athmhúnlaithé]** [...] Ina dhiaidh sin, fíoróidh an Coimisiún gur léir go rathaítear leis na socruithe atá i bhfeidhm neamhspleáchas níos éifeachtaí an oibreora córais tarchurtha ná mar a rathaítear le forálacha Roinn 3.
11. I gcás gnóthas gáis nádúrtha atá comhtháite go hingearach agus ar leo córas tarchurtha, ní chuirfear cosc orthu in aon chás bearta a dhéanamh chun mír 1 a chomhlíonadh.
12. I gcás gnóthas a dhéanann aon cheann de na feidhmeanna táirgthe nó soláthair, ní bheidh siad in ann, in aon chás, rialú a dhéanamh ná aon cheart a fheidhmiú, go díreach nó go hindíreach, ar na hoibreoirí córais tarchuir dhíchuachta sna Ballstáit a chuireann mír 1 i bhfeidhm.

ROINN 2

OIBREOIRÍ CÓRAIS NEAMHSPLEÁCHA

Airteagal 55

Oibreoirí córais neamhspleácha

1. Sa chás gurbh le gnóthas gáis nádúrtha atá comhtháite go hingearach an córas tarchurtha ar an 3 Meán Fómhair 2009, féadfaidh Ballstát cinneadh a dhéanamh gan Airteagal [...] **54** (1) a chur i bhfeidhm, agus oibreoir córais neamhspleách a ainmniú ar mholadh ó úinéir an chórais tarchurtha.

Maidir leis an gcuid sin den chóras tarchurtha a nascann Ballstát le tríú tír idir críoch an Bhallstáit sin agus an chéad phointe nasctha chuig gréasán an Bhallstáit sin, sa chás gurbh le gnóthas atá comhtháite go hingearach an córas tarchurtha an 23 Bealtaine 2019, féadfaidh an Ballstát sin cinneadh a dhéanamh gan Airteagal **54**(1) a chur i bhfeidhm agus oibreoir córais neamhspleách a ainmniú ar mholadh ó úinéir an chórais tarchurtha.

Beidh ainmniú oibreoir córais neamhspleách faoi réir formheas ón gCoimisiún.

2. Ní fhéadfaidh an Ballstát oibreoir córais neamhspleách a fhormheas agus a ainmniú ach amháin sna cásanna a leanas:
- (a) má léirigh an t-oibreoir is iarrthóir go gcomhlíonann sé ceanglais Airteagal 54(1), pointí (b), (c) agus (d);
 - (b) má léirigh an t-oibreoir is iarrthóir go bhfuil na hacmhainní airgeadais, teicniúla, fisiceacha agus daonna is gá aige chun a chúraimí faoi Airteagal 35 a chomhlíonadh;
 - (c) má tá gealltanas tugtha ag an oibreoir is iarrthóir plean forbartha gréasáin deich mbliana a chomhlíonadh faoi fhaireachán an údaráis rialála;
 - (d) má léirigh úinéir an chórais tarchurtha go bhfuil ar a chumas a chuid oibleagáidí faoi mhír 5 a chomhlíonadh, agus chuige sin, soláthróidh sé na dréachtshocruithe conarthacha ar fad leis an ngnóthas is iarrthóir agus le haon eintiteas ábhartha eile;
 - (e) inar léirigh an t-oibreoir is iarrthóir go bhfuil ar a chumas a chuid oibleagáidí faoin [athmhúnlú ar an Rialachán maidir le Gás mar a mholtar in COM(2021) [...] 804] a chomhlíonadh, lena n-áirítear comhar na n-oibreoirí córais tarchuir ar an leibhéal Eorpach agus an leibhéal réigiúnach.
3. I gcás gnóthais a bhfuil sé deimhnithe ag an údarás rialála ina leith gur chomhlíon siad ceanglais Airteagal 66 agus ceanglais mhír 2 den Airteagal seo, déanfaidh na Ballstáit iad a fhormheas agus a ainmniú mar oibreoirí córais neamhspleácha. Is é an nós imeachta deimhniúcháin i gceachtar d'Airteagal 65 den Treoir seo nó Airteagal 3 de Rialachán (CE) Uimh. 715/2009 nó in Airteagal 66 den Treoir seo a bheidh infheidhme.

4. Beidh gach oibreoir córais neamhspleách freagrach as rochtain tríú páirtí a dheonú agus a bhainistiú, lena n-áirítear muirir rochtana agus muirir phlódúcháin a bhailiú, as an gcóras tarchurtha a oibriú, a choinneáil ar bun agus a fhorbairt, agus as cumas an chórais san fhadtréimhse a áirithiú freisin maidir le freastal ar éileamh réasúnta trí infheistíocht a phleanáil. Agus an córas tarchurtha á fhorbairt aige, beidh an t-oibreoir córais neamhspleách freagrach as an mbonneagar nua a phleanáil (lena n-áirítear an nós imeachta um údarú), a fhoirgniú agus a choimisiúnú. Chun na críche sin, gníomhóidh an t-oibreoir córais neamhspleách mar oibreoir córais tarchuir i gcomhréir leis an gCaibidil seo. Ní bheidh úinéir an chórais tarchurtha freagrach as rochtain tríú páirtí a dheonú ná a bhainistiú, ná as infheistíocht a phleanáil.
5. I gcás ina mbeidh oibreoir córais neamhspleách ainmnithe, déanfaidh úinéir an chórais tarchurtha an méid seo a leanas:
- (a) soláthróidh sé an comhar agus an tacaíocht ábhartha uile don oibreoir córais neamhspleách chun a chuid cúraimí a chomhlíonadh, lena n-áirítear go háirithe an fhaisnéis ábhartha uile;
 - (b) maoineoidh sé na hinfheistíochtaí a chinnfidh an t-oibreoir córais neamhspleách agus a dhéanfaidh an t-údarás rialála a fhormheas, nó toileoidh sé le maoiniú ó aon pháirtí leasmhar lena n-áirítear an t-oibreoir córais neamhspleách; beidh na socruithe maoinithe ábhartha faoi réir a bhformheasta ag an údarás rialála; sula dtabharfaidh an t-údarás rialála an formheas sin, rachaidh sé i gcomhairle le húinéir an chórais tarchurtha agus le páirtithe leasmhara eile;

- (c) déanfaidh sé foráil maidir le cumhdach dliteanais a bhaineann le sócmhainní an ghréasáin, cé is moite den dliteanas a bhaineann le cúraimí an oibreora córais neamhspleách;
 - (d) soláthróidh sé ráthaíochtaí chun maoiniú ar aon leathnú ar an ngréasán a éascú, cé is moite de na hinfheistíochtaí sin arb amhlaidh ina leith, de bhun phointe (b), gur thoiligh sé le maoiniú ó aon pháirtí leasmhar lena n-áirítear an t-oibreoir córais neamhspleách.
6. I ndlúthchomhar leis an údarás rialála, deonófar don údarás iomaíochta náisiúnta ábhartha na cumhachtaí ábhartha uile chun faireachán éifeachtach a dhéanamh ar chomhlíonadh úinéir an chórais tarchurtha ar a chuid oibleagáidí faoi mhír 5.

Úinéirí córais tarchurtha, úinéirí córais stórála gréasáin hidrigine agus oibreoirí stórála hidrigine a dhíchuachadh

Maidir le húinéirí córais tarchurtha agus gréasáin hidrigine, i gcás ina mbeidh oibreoir córais neamhspleách nó **oibreoir** gréasáin hidrigine neamhspleách ceaptha, agus oibreoirí córais stórála nó oibreoirí saoráide stórála hidrigine atá ina gcuid de ghnóthais gáis nádúrtha atá comhtháite go hingearach, beidh siad neamhspleách ar a laghad i dtéarmaí a bhfoirme dlíthiúla, a n-eagrúcháin agus a gcinnteoireachta ar ghníomhaíochtaí eile nach mbaineann le tarchur, dáileadh, iompar ná stóráil gás.

Ní bheidh feidhm ag an Airteagal seo ach amháin maidir le saoráidí stórála gáis nádúrtha a bhfuil gá teicniúil agus/nó eacnamaíoch leo chun rochtain éifeachtúil a sholáthar ar an gcóras ar mhaithe le soláthar a chur ar fáil do chustaiméirí de bhun Airteagal 29.

Chun neamhspleáchas úinéir an chórais tarchurtha nó córais hidrigine agus an t-oibreoir córais stórála nó an t-oibreoir stórála hidrigine dá dtagraítear **sa chéad fhomhír** [...] a áirithiú, beidh feidhm ag na híoschritéir seo a leanas:

- (a) i gcás daoine atá freagrach as bainistiú a dhéanamh ar úinéir an chórais tarchurtha nó an ghréasáin hidrigine agus ar an oibreoir córais stórála nó stórála hidrigine, ní bheidh siad rannpháirteach i struchtúir chuideachta an ghnóthais gáis nádúrtha chomhtháite atá freagrach, go díreach nó go hindíreach, as an oibriú laethúil a dhéantar i dtaobh gáis a tháirgeadh agus a sholáthar;
- (b) déanfar bearta iomchuí chun a áirithiú, maidir leis na leasanna gairmiúla atá ag daoine atá freagrach as bainistiú a dhéanamh ar úinéir an chórais tarchurtha nó an ghréasáin hidrigine agus ar an oibreoir córais stórála nó stórála hidrigine, go gcuirfear san áireamh na leasanna sin ar bhealach lena n-áirithítear go bhfuil na daoine sin in ann gníomhú go neamhspleách;
- (c) beidh cearta éifeachtacha cinnteoireachta ag an oibreoir córais stórála nó stórála hidrigine, a bheidh neamhspleách ar an ngnóthas gáis nádúrtha comhtháite, maidir leis na sócmhainní is gá chun na saoráidí stórála a oibriú, a choinneáil ar bun nó a fhorbairt; ní fhágfar leis sin nach féidir sásraí comhordúcháin iomchuí a bheith ann chun a áirithiú go gcosnófar cearta maoirseachta eacnamaíche agus bainistithe na máthairchuideachta maidir le toradh ar shócmhainní, a rialaítear go hindíreach i gcomhréir le hAirteagal 72(7), i bhfochuideachta; cuirfidh sé sin ar chumas na máthairchuideachta go háirithe formheas a dhéanamh ar an bplean airgeadais bliantúil, nó ar aon ionstraim choibhéiseach, atá ag oibreoir an chórais stórála nó stórála hidrigine agus teorainneacha domhanda a leagan síos maidir le leibhéal na bhfiach atá ar a fochuideachta; ní cheadóidh sé don mháthairchuideachta teoracha a thabhairt maidir le hoibríochtaí laethúla, ná i leith cinntí aonair a bhaineann le saoráidí stórála a fhoirgníú nó a uasghrádú, nach sáraíonn téarmaí an phlean airgeadais fhormheasta, ná téarmaí aon ionstraime coibhéisi;

- (d) bunóidh an t-úinéir córais tarchurtha nó córais hidrigine agus an t-oibreoir córais stórála nó stórála hidrigine clár comhlíontachta, ina leagfar amach na bearta arna ndéanamh chun a áirithiú go ndéanfar iompar idirdhealaitheach a eisiámh, agus chun a áirithiú go ndéanfar faireachán leormhaith ar urramú an chláir sin; leagfar amach ann freisin na hoibleagáidí sonracha atá ar fhostaithe i dtaobh na cuspóirí sin a chomhlíonadh; an duine nó an comhlacht atá freagrach as faireachán a dhéanamh ar an gclár comhlíontachta, cuirfidh sé tuarascáil bhliantúil, ina leagfar amach na bearta arna ndéanamh, faoi bhráid an údaráis rialála, agus foilseofar an tuarascáil bhliantúil sin.

Tugtar de chumhacht don Choimisiún gníomhartha tarmligthe a ghlacadh i gcomhréir le hAirteagal 83 chun an Treoir seo a fhorlíonadh [...] chun treoirlínte a shocrú chun a áirithiú go gcomhlíonfaidh úinéir an chórais tarchurtha nó an ghréasáin hidrigine agus oibreoir an chórais stórála nó stórála hidrigine mír 2 den Airteagal seo go hiomlán agus go héifeachtach.

ROINN 3

OIBREOIRÍ TARCHURTHA NEAMHSPLEÁCHA

Airteagal 57

Sócmhainní, trealamh, foireann agus féiniúlacht

1. Beidh na hoibreoirí córais tarchuir feistithe leis na hacmhainní daonna, teicniúla, fisiceacha agus airgeadais uile is gá chun a gcuid oibleagáidí faoin Treoir seo a chomhlíonadh agus chun gníomhaíocht an tarchuir gáis a chomhlíonadh, go háirithe:
 - (a) na sócmhainní is gá le haghaidh ghníomhaíocht an tarchuir gáis, lena n-áirítear an córas tarchurtha, is faoi úinéireacht an oibreora córais tarchurtha a bheidh siad;
 - (b) na pearsanra is gá le haghaidh ghníomhaíocht an tarchuir gáis, lena n-áirítear comhlíonadh na gcúraimí corparáideacha uile, beidh siad fostaithe ag an oibreoir córais tarchuir;
 - (c) beidh toirmeasc ar phearsanra a léasú le haon chodanna eile den ghnóthas gáis nádúrtha atá comhtháite go hingearach nó uathu, agus ar sheirbhísí a dhéanamh dóibh nó a fháil uathu. Féadfaidh oibreoir córais tarchuir, áfach, seirbhísí a dhéanamh don ghnóthas gáis nádúrtha atá comhtháite go hingearach ar choinníoll:
 - (i) nach ndéanfar idirdhealú idir úsáideoirí an chórais le soláthar na seirbhísí sin, go mbeidh an soláthar ar fáil do gach úsáideoir córais ar na téarmaí agus na coinníollacha céanna agus nach bhfágfaidh an soláthar go gcuirfear srian ar iomaíocht nó go ndéanfar iomaíocht a shaobhadh nó a chosc maidir le táirgeadh nó soláthar;
 - (ii) go ndéanfaidh an t-údarás rialála formheas ar na téarmaí agus na coinníollacha a bhaineann le soláthar na seirbhísí sin;

- (d) gan dochar do chinntí an chomhlachta maoirseachta faoi Airteagal 60, go gcuirfidh an gnóthas gáis nádúrtha atá comhtháite go hingearach ar fáil in am trátha don oibreoir córais tarchuir acmhainní airgeadais iomchuí do thionscadail infheistíochta sa todhchaí nó chun sócmhainní atá ann cheana a athsholáthar, tar éis iarraidh iomchuí a fháil ón oibreoir córais tarchuir.

2. Áireofar le gníomhaíocht an tarchuir gáis na cúraimí seo a leanas ar a laghad i dteannta na gcúraimí a liostaítear in Airteagal 35:

- (a) ionadaíocht ar an oibreoir córais tarchuir agus teagmhálacha le tríú páirtithe agus leis na húdaráis rialála;
- (b) ionadaíocht ar an oibreoir córais tarchuir laistigh den Ghréasán AE d'Oibreoirí Córais Tarchurtha Gáis (ENTSO le haghaidh Gáis);
- (c) rochtain tríú páirtí a dheonú agus a bhainistiú ar bhonn neamh-idirdhealaitheach idir úsáideoirí córais nó aicmí d'úsáideoirí córais;
- (d) na muirir uile a bhaineann leis an gcóras tarchurtha a bhailiú, lena n-áirítear muirir rochtana, muirir chomhardúcháin i leith seirbhísí coimhdeacha amhail cóireáil gáis, seirbhísí a cheannach (costais chomhardúcháin, fuinneamh i leith caillteanas);
- (e) córas tarchurtha atá slán, éifeachtúil agus eacnamúil a oibriú, a choinneáil agus a fhorbairt;

- (f) infheistíocht a phleanáil lena n-áirítear cumas an chórais san fhadtréimhse chun freastal ar éileamh réasúnta agus lena rathaítear slándáil an tsoláthair fuinnimh;
 - (g) comhfhiontair iomchuí a bhunú, lena n-áirítear le hoibreoir córais tarchuir amháin nó níos mó, le malartáin gháis, agus leis na gníomhairí ábhartha eile a bhfuil sé de chuspóir acu cruthú margaí réigiúnacha a fhorbairt nó an próiseas léirscaoilte a éascú;
 - (h) gach seirbhís chorparáideach, lena n-áirítear seirbhísí dlí, cuntasáíochta agus TF.
3. Beidh na hoibreoirí córais tarchurtha eagraithe de réir na foirme dlíthiúla dá dtagraítear in [...] **Iarscríbhinn II a ghabhann le [...] Treoir [...] (AE) 2017/1132** ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle²⁷.
4. Ní bheidh an t-oibreoir córais tarchuir, ó thaobh féiniúlacht chorparáideach, cumarsáid, brandáil nó áitreabh de, ina chúis le mearbhall a chruthú i leith fhéiniúlacht ar leithligh an ghnóthais gáis nádúrtha atá comhtháite go hingearach ná aon chuid de.
5. Ní dhéanfaidh an t-oibreoir córais tarchuir córais ná trealamh TF, áitreabh fisiceach ná córais rochtana slándála a chomhroinnt le haon chuid den ghnóthas gáis nádúrtha atá comhtháite go hingearach, ná ní bhainfidh sé leas as na sainchomhairleoirí céanna ná na conraitheoirí seachtracha céanna le haghaidh córais nó trealamh TF, ná córais rochtana slándála.
6. Is iniúchóir eile seachas an t-iniúchóir a dhéanfaidh iniúchadh ar an ngnóthas gáis nádúrtha atá comhtháite go hingearach nó ar aon chuid de a dhéanfaidh iniúchadh ar chuntais oibreoirí córais tarchuir.

²⁷———Treoir 2009/101/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 16 Meán Fómhair 2009 maidir le comhordú coimircí a cheanglaíonn Ballstáit ar chuideachtaí de réir bhrí an dara mír d’Airteagal 48 den Chonradh, ar mhaithe le leasanna comhaltaí agus tríú páirtithe a chosaint, d’fhonn na coimircí sin a dhéanamh coibhéiseach (IO L 258, 1.10.2009, lch. 11).

Neamhspleáchas an oibreora córais tarchurtha

1. Gan dochar do chinntí an chomhlachta maoirseachta faoi Airteagal 60, beidh ag an oibreoir córais tarchuir na nithe seo leanas:
 - (a) cearta éifeachtacha cinnteoireachta, a bheidh neamhspleách ar an ngnóthas gáis nádúrtha atá comhtháite go hingearach, i leith na sócmhainní is gá chun an córas tarchurtha a oibriú, a choinneáil ar bun nó a fhorbairt;
 - (b) an chumhacht airgead a bhailiú ar an margadh caipitil, go háirithe trí iasachtaíocht agus méadú caipitil.
2. Gníomhóidh an t-oibreoir córais tarchuir i gcónaí lena áirithiú go bhfuil na hacmhainní aige atá de dhíth air chun gníomhaíocht an tarchuir a chur i gcrích go cuí agus go héifeachtúil agus chun córas tarchurtha atá éifeachtúil, slán agus eacnamúil a fhorbairt agus a choinneáil ar bun.

3. Ní bheidh aon scairsheilbh dhíreach ná indíreach san oibreoir córais tarchuir ag fochuideachta de chuid an ghnóthais gáis nádúrtha atá comhtháite go hingearach, ar fochuideachtaí iad a dhéanann feidhmeanna táirgthe nó soláthair. Ní bheidh aon scairsheilbh dhíreach ná indíreach ag an oibreoir córais tarchuir in aon fhochuideachta de chuid an ghnóthais gáis nádúrtha atá comhtháite go hingearach, ar fochuideachta í a dhéanann feidhmeanna táirgthe nó soláthair, ná ní bhfaighidh sé díbhinní ná aon sochar airgeadais eile ón bhfochuideachta sin.
4. Áiritheofar le struchtúr bainistíochta foriomlán agus le reachtanna corparáideacha an oibreora córais tarchurtha neamhspleáchas éifeachtach an oibreora córais tarchurtha i gcomhlíonadh na Caibidle seo. An gnóthas gáis nádúrtha atá comhtháite go hingearach, ní leagfaidh sé amach go díreach ná go hindíreach iompraíocht iomaíoch an oibreora córais tarchurtha i ndáil le gníomhaíochtaí ó lá go lá an oibreora córais tarchurtha agus bainistiú an ghréasáin, ná i ndáil leis na gníomhaíochtaí is gá le haghaidh ullmhú an phlean forbartha gréasáin deich mbliana arna fhorbairt de bhun Airteagal 51.

5. Agus iad ag comhlíonadh a gcuid cúraimí a liostaítear in Airteagal 35 agus in Airteagal 57(2) den Treoir seo, agus i gcomhlíonadh Airteagal 15(1), Airteagal 5(1)(a), Airteagal 9(2), (3) agus (5), Airteagal 30(6) agus Airteagal 12(1) den [athmhúnlú ar an Rialachán maidir le Gás mar a mholtar in COM(2021) [...] 804] , ní dhéanfaidh oibreoirí córais tarchuir idirdhealú in aghaidh daoine difriúla nó eintitis dhifriúla ná ní dhéanfaidh siad an iomaíocht i dtaobh táirgthe nó soláthair a shrianadh, a shaobhadh ná a chosc.
6. I gcás caidreamh tráchtála agus airgeadais idir an gnóthas gáis nádúrtha atá comhtháite go hingearach agus an t-oibreoir córais tarchuir, lena n-áirítear iasachtaí a dhéanfaidh an t-oibreoir córais tarchuir leis an ngnóthas atá comhtháite go hingearach, comhlíonfaidh sé coinníollacha an mhargaidh. Coimeádfaidh an t-oibreoir córais tarchuir taifid mhionsonraithe ar an gcaidreamh tráchtála agus airgeadais sin agus cuirfidh sé ar fáil iad don údarás rialála arna iarraidh sin.
7. Cuirfidh an t-oibreoir córais tarchuir faoi bhráid an údaráis rialála lena bhformheas na comhaontuithe tráchtála agus airgeadais uile leis an ngnóthas gáis nádúrtha atá comhtháite go hingearach.
8. Cuirfidh an t-oibreoir córais tarchuir an t-údarás rialála ar an eolas faoi na hacmhainní airgeadais, dá dtagraítear in Airteagal 57(1), pointe (d), atá ar fáil le haghaidh tionscadail infheistíochta sa todhchaí nó chun sócmhainní atá ann cheana a athsholáthar.

9. Staonfaidh an gnóthas gáis nádúrtha atá comhtháite go hingearach ó aon bheart lena gcuirfear bac ar an oibreoir córais tarchuir a chuid oibleagáidí sa Chaibidil seo a chomhlíonadh nó lena rachfar i gcion air i dtaca le gan a chuid oibleagáidí sa Chaibidil seo a chomhlíonadh, agus ní cheanglóidh sé ar an oibreoir córais tarchuir cead a lorg ón ngnóthas atá comhtháite go hingearach i gcomhlíonadh na n-oibleagáidí sin.
10. I gcás gnóthas a bhfuil sé deimhnithe ag an údarás rialála ina leith go bhfuil ceanglais na Caibidle seo comhlíonta aige, déanfaidh an Ballstát lena mbaineann é a fhormheas agus a ainmniú mar oibreoir córais tarchuir. Is é an nós imeachta deimhniúcháin i gceachtar d'Airteagal 65 den Treoir seo nó Airteagal 13 den **[athmhúnlú]** ar an Rialachán maidir le **Gás [...] [...] a mholtar in COM X/Y]** nó in Airteagal 66 den Treoir seo a bheidh infheidhme.
11. Poibleoidh na hoibreoirí córais tarchurtha faisnéis mhionsonraithe maidir le cáilíocht na ngás a iompraítear ar a ghréasáin, bunaithe ar Airteagail 16 agus 17 de Rialachán (AE) 2015/703.

Neamhspleáchas fhoireann agus lucht bainistíochta an oibreora córais tarchurtha

1. Is é comhlacht maoirseachta an oibreora córais tarchurtha arna cheapadh i gcomhréir le hAirteagal 60 a dhéanfaidh cinntí maidir le ceapadh agus athnuachan conartha, coinníollacha oibre lena n-áirítear luach saothair, agus foirceannadh téarma oifige na ndaoine atá freagrach as an mbainistiú nó chomhaltaí chomhlachtaí riaracháin an oibreora córais tarchurtha.
2. Tabharfar fógra don údarás rialála i leith chéannacht na ndaoine arna n-ainmniú ag an gcomhlacht maoirseachta lena gceapadh nó lena gconradh a athnuachan mar dhaoine atá freagrach as bainistiú feidhmiúcháin chomhlachtaí riaracháin an oibreora córais tarchurtha agus/nó mar chomhaltaí chomhlachtaí riaracháin an oibreora córais tarchurtha, agus na coinníollacha lena rialaítear a dtéarma oifige, fad a dtéarma oifige agus foirceannadh a dtéarma oifige, agus na cúiseanna le haon chinneadh a bheartaítear lena ndéanfar foirceannadh ar an téarma oifige sin. Ní bheidh na coinníollacha sin ná na cinntí dá dtagraítear i mír 1 ceangailteach ach amháin más rud é nach mbeidh aon agóid déanta ag an údarás rialála laistigh de 3 seachtaine ón bhfógra a fháil.

Féadfaidh an t-údarás rialála agóid a dhéanamh i gcoinne na gcinntí dá dtagraítear i mír 1 más rud é:

- (a) go mbeidh amhras ann faoi neamhspleáchas gairmiúil duine ainmnithe atá freagrach as na comhlachtaí riaracháin a bhainistiú agus/nó neamhspleáchas gairmiúil comhalta de chuid na gcomhlachtaí riaracháin; nó
- (b) i gcás ina ndéanfar téarma oifige a fhoirceannadh roimh am, go mbeidh amhras ann maidir le húdar a bheith leis an bhfoirceannadh sin roimh am.

3. Maidir le haon phost gairmiúil nó aon fhreagracht ghairmiúil, aon chaidreamh leasa nó gnó, díreach nó indíreach, leis an ngnóthas gáis nádúrtha atá comhtháite go hingearach nó le haon chuid de nó lena chuid scairshealbhóirí rialaithe seachas an t-oibreoir córais tarchuir, ní dhéanfar iad a fheidhmiú ar feadh tréimhse 3 bliana roimh cheapadh na ndaoine atá freagrach as an oibreoir córais tarchuir a bhainistiú /nó roimh cheapadh chomhaltaí chomhlachtaí riaracháin an oibreora córais tarchurtha, ar daoine iad atá faoi réir na míre seo.

4. I gcás na ndaoine atá freagrach as an mbainistiú agus/nó comhaltaí na gcomhlachtaí riaracháin, agus i gcás fostaithe de chuid an oibreora córais tarchurtha, ní bheidh aon phost gairmiúil eile acu ná ní bheidh aon fhreagracht ghairmiúil eile orthu, ná ní bheidh aon chaidreamh leasa ná gnó eile acu, go díreach nó go hindíreach, le haon chuid eile den ghnóthas gáis nádúrtha atá comhtháite go hingearach ná lena chuid scairshealbhóirí rialaithe.
5. Na daoine atá freagrach as an mbainistiú nó comhaltaí na gcomhlachtaí riaracháin, agus fostaithe de chuid an oibreora córais tarchurtha, ní bheidh aon leas acu, go díreach nó go hindíreach, in aon chuid den ghnóthas gáis nádúrtha atá comhtháite go hingearach seachas an t-oibreoir córais tarchuir, ná ní bhfaighidh siad aon sochar airgeadais, go díreach nó go hindíreach, ó aon chuid den ghnóthas atá comhtháite go hingearach seachas an t-oibreoir córais tarchuir. Ní bheidh a luach saothair ag brath ar ghníomhaíochtaí ná ar thorthaí an ghnóthais gáis nádúrtha atá comhtháite go hingearach seachas ar na gníomhaíochtaí agus na torthaí sin de chuid an oibreora córais tarchurtha.
6. Déanfar cearta éifeachtacha achomhairc chuig an údarás rialála a ráthú maidir le haon ghearán ó na daoine atá freagrach as an mbainistiú nó ó chomhaltaí chomhlachtaí riaracháin an oibreora córais tarchurtha, ar gearáin iad a bhaineann le foirceannadh a dtéarma oifige roimh am.
7. Tar éis fhoirceannadh a dtéarma oifige leis an oibreoir córais tarchuir, ní bheidh aon phost gairmiúil ag na daoine atá freagrach as an oibreoir córais tarchuir a bhainistiú ná ag comhaltaí a chomhlachtaí riaracháin ná ní bheidh aon fhreagracht orthu, ná ní bheidh aon leas acu in aon chuid den ghnóthas gáis nádúrtha atá comhtháite go hingearach ná aon chaidreamh gnó leis, cé is moite den oibreoir córais tarchuir, ná lena scairshealbhóirí rialaithe, ar feadh tréimhse nach lú ná 4 bliana.

8. Beidh feidhm ag mír 3 maidir le tromlach na ndaoine atá freagrach as an mbainistiú nó tromlach de chomhaltaí chomhlachtaí riaracháin an oibreora córais tarchurtha.

Na daoine atá freagrach as an mbainistiú nó comhaltaí chomhlachtaí riaracháin an oibreora córais tarchurtha, ar daoine iad nach bhfuil faoi réir mhír 3, ní bheidh aon ghníomhaíocht bhainistíochta ná aon ghníomhaíocht ábhartha eile déanta acu sa ghnóthas gáis nádúrtha atá comhtháite go hingearach ar feadh tréimhse 6 mhí ar a laghad sula gceapfar iad.

Beidh an chéad fhomhír den mhír seo agus míreanna 4 go 7 infheidhme maidir leis an lucht bainistíochta feidhmiúcháin uile agus maidir leis na daoine a thuairiscíonn go díreach dóibh i ndáil le nithe a bhaineann leis an ngréasán a oibriú, a choinneáil ar bun nó a fhorbairt.

Comhlacht Maoirseachta

1. Beidh comhlacht maoirseachta ag an oibreoir córais tarchuir a bheidh i gceannas ar chinntí a dhéanamh a bhféadfadh tionchar suntasach a bheith acu ar luach shócmhainní na scairshealbhóirí san oibreoir córais tarchuir, go háirithe cinntí maidir le pleananna airgeadais bliantúla agus pleananna airgeadais níos fadtéarmaí a fhormheas, maidir le leibhéal na bhfiach atá ar an oibreoir córais tarchuir agus maidir le méid na ndíbhiní a dháilfear ar scairshealbhóirí. Ní áireofar leis na cinntí a thagann faoi shainchúram an chomhlachta maoirseachta na cinntí sin a bhaineann le gníomhaíochtaí laethúla an oibreora córais tarchurtha agus bainistiú an ghréasáin, ná cinntí a bhaineann leis na gníomhaíochtaí is gá chun an plean forbartha gréasáin deich mbliana arna fhorbairt de bhun Airteagal 51 a ullmhú.
2. Beidh an comhlacht maoirseachta comhdhéanta de chomhaltaí a dhéanann ionadaíocht thar ceann an ghnóthais gáis nádúrtha atá comhtháite go hingearach, comhaltaí a dhéanann ionadaíocht thar ceann scairshealbhóirí tríú páirtí agus, i gcás ina bhforáiltear amhlaidh i reachtaíocht ábhartha Bhallstáit, comhaltaí a dhéanann ionadaíocht thar ceann páirtithe leasmhara eile amhail fostaithe de chuid an oibreora córais tarchurtha.
3. Beidh feidhm ag Airteagal 59(2), an chéad fhomhír, agus Airteagal 59(3) go (7) maidir le leath na gcomhaltaí de chuid an chomhlachta maoirseachta, lúide comhalta amháin, ar a laghad.

Beidh feidhm ag Airteagal 59(2), , an dara fomhír, pointe (b), maidir le comhaltaí uile an chomhlachta maoirseachta.

Clár comhlíontachta agus oifigeach comhlíontachta

1. Áiritheoidh na Ballstáit go ndéanfaidh na hoibreoirí córais tarchuir clár comhlíontachta a bhunú agus a chur chun feidhme ina leagfar amach na bearta a dhéanfar chun a áirithiú go ndéanfar iompar idirdhealaitheach a eisiamh, agus chun a áirithiú go ndéanfar faireachán leormhaith ar chomhlíonadh an chláir sin. Leagfar amach sa chlár comhlíontachta na hoibleagáidí sonracha atá ar fhostaithe i dtaobh na cuspóirí sin a chomhlíonadh. Beidh sé faoi réir a fhormheasta ag an údarás rialála. Gan dochar do chumhachtaí an rialtóra náisiúnta, déanfaidh oifigeach comhlíontachta faireachán neamhspleách ar chomhlíonadh an chláir.
2. Is é an Comhlacht Maoirseachta a cheapfaidh an t-oifigeach comhlíontachta, faoi réir a fhormheasta ag an údarás rialála. Ní fhéadfaidh an t-údarás rialála formheas an oifigigh comhlíontachta a dhiúltú ach amháin ar chúiseanna a bhaineann le heaspa neamhspleáchais nó easpa cáil ghairmiúil. Féadfaidh sé gur duine nádúrtha nó dlítheanach é an t-oifigeach comhlíontachta. Beidh feidhm ag Airteagal 59(2) go (8) maidir leis an oifigeach comhlíontachta.

3. Beidh an t-oifigeach comhlíontachta i gceannas ar na nithe seo a leanas:
- (a) faireachán a dhéanamh ar chur chun feidhme an chláir comhlíontachta;
 - (b) tuarascáil bhliantúil a tharraingt suas, ina leagfar amach na bearta arna ndéanamh chun an clár comhlíontachta a chur chun feidhme, agus í a chur faoi bhráid an údaráis rialála;
 - (c) tuairisciú don chomhlacht maoirseachta agus moltaí a eisiúint maidir leis an glár comhlíontachta agus a chur chun feidhme;
 - (d) fógra a thabhairt don údarás rialála maidir le haon sárú suntasach i ndáil le cur chun feidhme an chláir comhlíontachta;
 - (e) tuairisciú don údarás rialála maidir le haon chaidreamh tráchtála agus airgeadais idir an gnóthas gáis nádúrtha atá comhtháite go hingearach agus an t-oibreoir córais tarchuir.
4. Na cinntí atá beartaithe maidir leis an bplean infheistíochta nó maidir le hinfeistíochtaí aonair sa ghréasán, cuirfidh an t-oifigeach comhlíontachta faoi bhráid an údaráis rialála iad. Tarlóidh sé sin ar a dhéanaí an tráth a chuirfidh lucht bainistíochta nó comhlacht riaracháin inniúil an oibreora córais tarchurtha faoi bhráid an chomhlachta maoirseachta iad.

5. I gcás inar chuir an gnóthas gáis nádúrtha atá comhtháite go hingearach, sa chomhthionól ginearálta nó trí vóta de chuid chomhaltai an chomhlachta maoirseachta a cheap sé, cosc ar chinneadh a ghlacadh agus a bhfuil mar thoradh air sin go ndéanfar infheistíochtaí a chosc nó a mhoilliú, ar cinneadh é a bhí le forghníomhú sna 3 bliana le teacht faoin bplean forbartha gréasáin deich mbliana, tuairisceoidh an t-oifigeach comhlíontachta an méid sin don údarás rialála, agus gníomhóidh an t-údarás rialála ansin i gcomhréir le hAirteagal 51.
6. Beidh na coinníollacha lena rialaítear sainordú nó coinníollacha fostaíochta an oifigigh comhlíontachta, lena n-áirítear fad a shainordaithe, faoi réir a bhformheasta ag an údarás rialála. Áiríteofar leis na coinníollacha sin neamhspleáchas an oifigigh comhlíontachta, lena n-áirítear trí na hacmhainní uile a sholáthar dó is gá chun a chuid dualgas a chomhlíonadh. Le linn thréimhse a shainordaithe, ní bheidh aon phost gairmiúil eile ag an oifigeach comhlíontachta, ná aon fhreagracht ghairmiúil eile air, ná aon leas gairmiúil eile aige, go díreach nó go hindíreach, sa ghnóthas atá comhtháite go hingearach ná in aon chuid de, ná leis an ngnóthas gáis nádúrtha atá comhtháite go hingearach ná le aon chuid de, ná lena chuid scairshealbhóirí rialaithe.
7. Tuairisceoidh an t-oifigeach comhlíontachta go rialta, ó bhéal nó i scríbhinn, don údarás rialála agus beidh sé de cheart aige tuairisciú go rialta, ó bhéal nó i scríbhinn, do chomhlacht maoirseachta an oibreora córais tarchurtha.
8. Féadfaidh an t-oifigeach comhlíontachta freastal ar gach cruinniú de chuid chomhlachtaí bainistíochta nó riaracháin an oibreora córais tarchurtha, agus ar chruinnithe an chomhlachta maoirseachta agus an chomhthionóil. Freastalóidh an t-oifigeach comhlíontachta ar na cruinnithe uile ina dtabharfar aghaidh ar na nithe seo a leanas:

- (a) na coinníollacha maidir le rochtain ar an ngréasán, mar a shainítear iad san [athmhúnlú ar an Rialachán maidir le Gás mar a mholtar in COM(2021)[...] 804], go háirithe maidir le taraifí, seirbhísí rochtana tríú páirtí, leithdháileadh acmhainneachta agus bainistiú ar phlódú, trédhearcacht, comhardú agus margáí tánaisteacha;
 - (b) tionscadail a dhéanfar chun an córas tarchurtha a oibriú, a choinneáil ar bun agus a fhorbairt, lena n-áirítear infheistíochtaí i naisc iompair nua, i leathnú acmhainneachta agus in uasmhéadú a dhéanamh ar an acmhainneacht atá ann cheana;
 - (c) ceannacháin nó díolacháin fuinnimh is gá chun an córas tarchurtha a oibriú.
- 9. Déanfaidh an t-oifigeach comhlíontachta faireachán ar chomhlíonadh Airteagal 36 ag an oibreoir córais tarchurtha.
 - 10. Beidh rochtain ag an oifigeach comhlíontachta ar na sonraí ábhartha uile agus ar oifigí an oibreora córais tarchurtha agus ar an bhfaisnéis uile is gá chun a chúram a chomhlíonadh.
 - 11. Tar éis formheas roimh ré ón údarás rialála, féadfaidh an comhlacht maoirseachta an t-oifigeach comhlíontachta a bhriseadh as a phost. Brisfidh sé an t-oifigeach comhlíontachta as a phost ar chúiseanna a bhaineann le heaspa neamhspleáchais nó easpa acmhainneacht ghairmiúil arna iarraidh sin don údarás rialála.
 - 12. Beidh rochtain ag an oifigeach comhlíontachta ar oifigí an oibreora córais tarchurtha gan fógra roimh ré.

ROINN 4

OIBREOIRÍ GRÉASÁIN HIDRIGINE TIOMANTA A DHÍCHUACHADH

Airteagal 62

Oibreoirí gréasáin hidrigine a dhíchuachadh

1. Áiritheoidh na Ballstáit go ndíchuachfar na hoibreoirí gréasáin hidrigine ó [...] **deireadh** na tréimhse trasuímh + 1 bhliain] i gcomhréir leis na rialacha maidir leis na hoibreoirí córais tarchurtha gáis nádúrtha a leagtar amach in Airteagail 5[...]4(1) go (3), (6), (7) **agus (12) [...]**.
2. Chun críoch an Airteagail seo, Airteagail 42 agus 54, agus Airteagail 35 agus 43 de Threoir (AE) 2019/944, áireofar le ‘táirgeadh nó soláthar’ táirgeadh agus soláthar hidrigine, agus áireofar le ‘tarchur’ iompar hidrigine.
3. [...] **Maidir le** gréasáin hidrigine [...] **ar le [...]** gnóthas atá comhtháite go hingearach iad, féadfaidh Ballstát a chinneadh gan mír 1 a chur i bhfeidhm. Sa chás sin, ainmneoidh an Ballstát lena mbaineann oibreoir neamhspleách gréasáin hidrigine a bheidh díchuachta i gcomhréir leis na rialacha maidir le hoibreoirí córais neamhspleácha le haghaidh gáis nádúrtha a leagtar amach **in** Airteagal 55. **Féadfaidh [...]** na hoibreoirí gréasáin hidrigine agus na hoibreoirí córais tarchurtha gáis a dhíchuachtar i gcomhréir le hAirteagal 54(1) gníomhú mar oibreoir neamhspleách gréasáin hidrigine, faoi réir na gceanglas de bhun Airteagal 63.

4. **Gan dochar d’Airteagal 54, i gcás ina mbaineann gréasán hidrigine le hoibreoir córais tarchurtha deimhnithe le haghaidh gáis, nó [...] i gcás inar le gnóthas atá comhtháite go hingearach gréasán hidrigine ar [theacht i bhfeidhm na Treorach], féadfaidh na Ballstáit cinneadh a dhéanamh gan mír 1 a chur i bhfeidhm agus eintiteas a ainmniú faoi rialú aonair an oibreora córais tarchurtha nó an ghnóthais gáis nádúrtha nó hidrigine atá comhtháite go hingearach [...] mar oibreoir gréasáin comhtháite hidrigine a bheidh díchuachta i gcomhréir leis na rialacha maidir le hoibreoirí tarchurtha neamhspleácha le haghaidh gáis nádúrtha mar a leagtar amach i Roinn 3 de Chaibidil IX. [...]**
5. Beidh feidhm ag na rialacha is infheidhme maidir leis na hoibreoirí córais tarchurtha a leagtar amach in Airteagal 66 maidir leis na hoibreoirí gréasáin hidrigine.

Airteagal 63

Oibreoirí gréasáin hidrigine a dhíchuachadh go cothrománach

I gcás ina bhfuil oibreoir gréasáin hidrigine ina chuid de ghnóthas atá gníomhach i dtarchur nó dáileadh gáis nádúrtha nó leictreachais, beidh sé neamhspleách i dtéarmaí a fhoirme dlíthiúla ar a laghad.

Airteagal 64

Cuntais a dhíchuachadh le haghaidh oibreoirí córais hidrigine

Áiritheoidh na Ballstáit go gcoinneofar cuntais na n-oibreoirí córais hidrigine i gcomhréir le hAirteagal 69.

ROINN 5

OIBREOIRÍ GÁIS NÁDÚRTHA AGUS GRÉASÁN HIDRIGINE A AINMNIÚ AGUS A DHEIMHNIÚ

Airteagal 65

Ainmniú agus deimhniú oibreoirí córais tarchurtha agus gréasáin hidrigine

1. Sula ndéanfar gnóthas a fhorghnóthas agus a ainmniú mar oibreoir córais tarchurtha nó mar oibreoir gréasáin hidrigine, déanfar é a dheimhniú de réir na nósanna imeachta a leagtar síos i míreanna 4, 5 agus 6 den Airteagal seo agus in Airteagal 13 den [athmhúnlú ar an Rialachán maidir le Gás a mholtar in COM(2021) /.../ 804].
2. I gcás gnóthas a bhfuil sé deimhnithe ag an údarás rialála gur chomhlíon siad ceanglais Airteagal 54 nó 62 , de bhun an nós imeachta deimhniúcháin, déanfaidh na Ballstáit iad a fhorghnóthas agus a ainmniú mar oibreoirí córais tarchurtha nó oibreoirí gréasáin hidrigine. Tabharfar fógra don Choimisiún faoi ainmniú oibreoirí córais tarchurtha agus oibreoirí gréasáin hidrigine agus déanfar é a fhoilsiú in Iris Oifigiúil an Aontais Eorpaigh.
3. Tabharfaidh na gnóthais dheimhnithe fógra don údarás rialála faoi aon idirbheart atá beartaithe a bhféadfadh athmheasúnú a bheith ag teastáil ina leith maidir le ceanglais Airteagal 54 nó Airteagal 62 a bheith á gcomhlíonadh acu.

4. Déanfaidh na húdaráis rialála faireachán ar cheanglais Airteagal 54 nó Airteagal 62 a bheith á gcomhlíonadh i rith an ama ag na gnóthais dheimhnithe. Oslóidh siad nós imeachta deimhniúcháin lena áirithiú go bhfuil na ceanglais sin á gcomhlíonadh acu:
- (a) ar fhógra a fháil ón ngnóthas deimhnithe de bhun mhír 3;
 - (b) ar a dtionscnamh féin i gcás ina bhfuil eolas acu go bhféadfadh sárú ar Airteagal 54 nó Airteagal 62 a bheith ina thoradh ar athrú beartaithe ar chearta nó ar thionchar ar ghnóthais deimhnithe ar úinéirí córais tarchurtha, nó i gcás ina bhfuil cúis acu lena chreidiúint go bhféadfadh sé gur tharla sárú den sórt sin; nó
 - (c) ar iarraidh réasúnaithe ón gCoimisiún.
5. Glacfaidh na húdaráis rialála cinneadh maidir le deimhniúchán oibreora córais tarchurtha [...] nó oibreora gréasáin hidrigine laistigh de 100 lá oibre ó dháta an fhógra ón oibreoir córais tarchurtha[...] nó ón oibreoir gréasáin hidrigine nó ó dháta na hiarrata ón gCoimisiún. Tar éis don tréimhse sin dul in éag, measfar gur deonaíodh an deimhniúchán. Ní bheidh éifeacht ag cinneadh sainráite nó intuigthe an údaráis rialála go dtí go mbeidh an nós imeachta a leagtar amach i mír 6 tugtha i gcrích.

6. Tabharfaidh an t-údarás rialála fógra don Choimisiún gan mhoill faoin gcinneadh sainráite nó intuigthe maidir leis an deimhniúchán , mar aon leis an bhfaisnéis ábhartha uile i dtaca leis an gcinneadh sin. Gníomhóidh an Coimisiún i gcomhréir leis an nós imeachta a leagtar síos in Airteagal 13 den [athmhúnlú ar an Rialachán maidir le Gás a mholtar le COM(2021) [...] **804**].
7. Féadfaidh na húdaráis rialála agus/nó an Coimisiún aon fhaisnéis a iarraidh ar oibreoirí córais tarchurtha, oibreoirí gréasáin hidrigine agus gnóthais a dhéanann aon cheann de na feidhmeanna táirgthe nó soláthair, ar faisnéis í atá ábhartha maidir le comhlíonadh a gcúraimí faoin Airteagal seo.
8. Déanfaidh na húdaráis rialála agus an Coimisiún rúndacht aon fhaisnéise atá íogair ó thaobh na tráchtála de a chaomhnú.

Deimhniúchán i ndáil le tríú tíortha

1. I gcás ina bhfaighfear iarraidh ar dheimhniúchán ó úinéir córais tarchurtha, ó oibreoir córais tarchurtha, oibreoir gréasáin hidrigine nó úinéir gréasáin hidrigine atá faoi rialú ag duine nó daoine ó thríú tír nó tríú tíortha, tabharfaidh an t-údarás rialála fógra don Choimisiún.

Ina theannta sin, tabharfaidh an t-údarás rialála fógra don Choimisiún gan mhoill faoi aon imthosca a mbeadh sé ina thoradh orthu go bhfaigheadh duine nó daoine ó thríú tír nó tríú tíortha rialú ar chóras tarchurtha, ar oibreoir córais tarchurtha, ar chóras hidrigine [...] nó ar **oibreoir** gréasáin hidrigine [...].

2. Tabharfaidh an t-oibreoir córais tarchurtha an t-oibreoir gréasáin hidrigine fógra don údarás rialála faoi aon imthosca a mbeadh sé ina thoradh orthu go bhfaigheadh duine nó daoine ó thríú tír nó tríú tíortha rialú ar an gcóras tarchurtha nó ar an oibreoir córais tarchurtha **nó ar an ngréasán hidrigine nó ar an oibreoir gréasáin hidrigine.**

3. Glacfaidh an t-údarás rialála dréachtchinneadh maidir le deimhniúchán oibreora córais tarchurtha nó oibreoir gréasáin hidrigine laistigh de 100 lá oibre ó dháta an fhógra ón oibreoir córais tarchurtha **nó ón oibreoir gréasáin hidrigine**. Diúltóidh sé an deimhniúchán a dheonú más rud é nach mbeidh sé léirithe:
- (a) cé acu atá nó nach bhfuil ceanglais Airteagal 54 nó Airteagal 62 á gcomhlíonadh ag an eintiteas lena mbaineann; agus
 - (b) don údarás rialála nó d'údarás inniúil eile arna ainmniú ag an mBallstát nach bhfágfaidh deonú an deimhniúcháin go gcuirfear slándáil sholáthar fuinnimh an Bhallstáit agus an Aontais i mbaol. Agus an cheist sin á breithniú, cuirfidh an t-údarás rialála nó an t-údarás inniúil eile arna ainmniú amhlaidh san áireamh:
 - (i) cearta agus oibleagáidí an Aontais maidir leis an tríú tír sin a eascraíonn as an dlí idirnáisiúnta, lena n-áirítear aon chomhaontú arna thabhairt i gcrích le tríú tír amháin nó níos mó a bhfuil an tAontas ina pháirtí ann agus lena dtugtar aghaidh ar na saincheisteanna maidir le slándáil an tsoláthair fuinnimh;
 - (ii) cearta agus oibleagáidí an Bhallstáit maidir leis an tríú tír sin a eascraíonn as comhaontuithe arna dtabhairt i gcrích léi, a mhéid a chomhlíonann siad dlí an Aontais;
 - (iii) fíorais shonracha agus imthosca sonracha eile an cháis agus an tríú tír lena mbaineann.

4. Tabharfaidh an t-údarás rialála fógra don Choimisiún gan mhoill faoin gcinneadh, mar aon leis an bhfaisnéis ábhartha uile i dtaca leis an gcinneadh sin.
5. Forálfaidh na Ballstáit, i ndáil leis an údarás rialála nó leis an údarás inniúil ainmnithe dá dtagraítear i mír 3, pointe (b), go n-iarrfaidh sé tuairim ón gCoimisiún, sula nglacfaidh an t-údarás rialála cinneadh faoin deimhniúchán, maidir leis an méid seo a leanas:
 - (a) cé acu atá nó nach bhfuil ceanglais Airteagal 54 nó Airteagal 62 á gcomhlíonadh ag an eintiteas lena mbaineann; agus
 - (b) nach gcuirfear slándáil an tsoláthair fuinnimh i mbaol san Aontas de thairbhe an deimhniú a dheonú.
6. Déanfaidh an Coimisiún scrúdú ar an iarraidh dá dtagraítear i mír 5 a luaithे a gheofar í. Laistigh de thréimhse 50 lá oibre tar éis dó an iarraidh a fháil, tabharfaidh sé a thuairim don údarás rialála nó, más é an t-údarás inniúil ainmnithe a rinne an iarraidh, don údarás sin.

Agus an tuairim á hullmhú aige, féadfaidh an Coimisiún tuairimí a iarraidh ó ACER , ón mBallstát lena mbaineann, agus ó pháirtithe leasmhara. Sa chás go ndéanfaidh an Coimisiún iarraidh den sórt sin, cuirfear síneadh 50 lá oibre eile leis an tréimhse 50 lá oibre sin.

In éagmais tuairim ón gCoimisiún laistigh den tréimhse dá dtagraítear sa chéad agus sa dara fomhír, measfar nach bhfuil agóid á déanamh ag an gCoimisiún i gcoinne chinneadh an údaráis rialála.

7. Agus measúnú á dhéanamh aige féachaint an gcuirfear i mbaol slándáil an tsoláthair fuinnimh chuig an Aontas de bharr an rialaithe ag duine nó daoine ó thríú tír nó tríú tíortha, cuirfidh an Coimisiún san áireamh:
- (a) fíorais shonracha an cháis agus an tríú tír nó na tríú tíortha lena mbaineann; agus
 - (b) cearta agus oibleagáidí an Aontais maidir leis an tríú tír sin a eascraíonn as an dlí idirnáisiúnta, lena n-áirítear aon chomhaontú arna thabhairt i gcrích le tríú tír amháin nó níos mó a bhfuil an tAontas ina pháirtí ann agus lena dtugtar aghaidh ar na saincheisteanna maidir le slándáil an tsoláthair fuinnimh.
8. Laistigh de thréimhse 50 lá oibre tar éis dheireadh na tréimhse dá dtagraítear i mír 6, glacfaidh an t-údarás rialála a chinneadh críochnaitheach maidir leis an deimhniúchán. Agus a chinneadh críochnaitheach á ghlacadh aige, cuirfidh an t-údarás rialála san áireamh a mhéid is mó is féidir an tuairim ón gCoimisiún. In aon chás, beidh sé de cheart ag na Ballstáit a dhiúltú deimhniúchán a dheonú i gcás ina bhfágfadh deonú deimhniúcháin go gcuirfí i mbaol slándáil sholáthar fuinnimh an Bhallstáit nó slándáil sholáthar fuinnimh Ballstáit eile. I gcás inar ainmnigh an Ballstát údarás inniúil eile chun mír 3, pointe (b) a mheasúnú, féadfaidh sé a cheangal ar an údarás rialála a chinneadh críochnaitheach a ghlacadh i gcomhréir le measúnú an údaráis inniúil sin. Foilseofar in éineacht lena chéile cinneadh críochnaitheach an údaráis rialála agus an tuairim ón gCoimisiún. I gcás ina n-imeoidh an cinneadh críochnaitheach ón tuairim ón gCoimisiún, soláthróidh agus foilseoidh an Ballstát lena mbaineann, i dteannta an chinnidh sin, an réasúnaíocht is bonn leis an gcinneadh sin.

9. Ní dhéanfaidh aon ní san Airteagal seo difear do cheart na mBallstát, i gcomhlíonadh dhlí an Aontais, chun rialuithe dlíthiúla náisiúnta a fheidhmiú ar mhaithe le leasanna dlisteanacha slándála poiblí a chosaint.
10. Tugtar de chumhacht don Choimisiún gníomhartha tarmligthe a ghlacadh i gcomhréir le hAirteagal 83 **chun an Treoir seo a fhorlíonadh trí** threoirlínte **a** sholáthar[...] ina leagtar amach mionsonraí an nós imeachta atá le leanúint chun an tAirteagal seo a chur i bhfeidhm.

Airteagal 67

Ainmniú oibreoirí stórála gáis nádúrtha, stórála hidrigine, shaoráidí LNG agus críochfort hidrigine

Ainmneoidh na Ballstáit, nó ceanglóidh siad ar ghnóthais ar leo saoráidí stórála gáis nádúrtha, saoráidí stórála hidrigine, saoráidí GNL agus críochfoirt hidrigine a ainmniú, ar feadh tréimhse a bheidh le cinneadh ag na Ballstáit, ag féachaint don éifeachtúlacht agus don chothromaíocht eacnamaíoch, oibreoir amháin nó níos mó le haghaidh na mbonneagar sin.

ROINN 6

DÍCHUACHADH AGUS TRÉDHEARCACHT NA gCUNTAS

Airteagal 68

An ceart chun rochtain a fháil ar chuntais

1. Beidh ceart rochtana ag na Ballstáit nó ag aon údarás inniúil a ainmneoidh siad, lena n-áirítear na húdaráis rialála dá dtagraítear in Airteagal 70(1) agus na húdaráis um réiteach díospóidí dá dtagraítear in Airteagal 24(3), a mhéid is gá chun a gcuid feidhmeanna a chomhlíonadh, ar chuntais gnóthas gáis nádúrtha agus hidrigine mar a leagtar amach in Airteagal 71.
2. Caomhnóidh na Ballstáit agus aon údarás inniúil ainmnithe, lena n-áirítear na húdaráis rialála dá dtagraítear in Airteagal 70(1) agus na húdaráis um réiteach díospóidí, rúndacht aon fhaisnéise atá íogair ó thaobh na tráchtála de. Féadfaidh na Ballstáit foráil a dhéanamh maidir le faisnéis den sórt sin a nochtadh i gcás inar gá sin chun go gcomhlíonfaidh na húdaráis inniúla a gcuid feidhmeanna.

Cuntais a dhíchuachadh

1. Déanfaidh na Ballstáit na bearta is gá lena áirithiú go gcoimeádfar cuntais gnóthas gáis nádúrtha agus hidrigine i gcomhréir le míreanna 2 go 5.
2. Déanfaidh gnóthais gáis nádúrtha agus hidrigine, is cuma cén córas úinéireachta atá acu nó cén fhoirm dhlíthiúil ina bhfuil siad, a gcuntais bhliantúla a tharraingt suas, a chur faoi bhráid iniúchóra agus a fhoilsiú i gcomhréir le rialacha an dlí náisiúnta maidir le cuntais bhliantúla cuideachtaí faoi dhliteanas teoranta arna nglacadh de bhun Threoir 2013/34/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle²⁸.

I gcás gnóthas nach bhfuil oibleagáid orthu faoin dlí a gcuid cuntas bliantúil a fhoilsiú, coimeádfaidh siad cóip de na cuntais sin ar fáil don phobal ag a gceannoifig.

²⁸ Treoir 2013/34/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 26 Meitheamh 2013 maidir le ráitis airgeadais bhliantúla, ráitis airgeadais chomhdhlúite agus tuarascálacha gaolmhara de chineálacha áirithe gnóthas, lena leasaítear Treoir 2006/43/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle agus lena n- aisghairtear Treoracha 78/660/CEE agus 83/349/CEE ón gComhairle (IO L 182, 29.6.2013, lch. 19).

3. Coimeádfaidh gnóthais, ina gcuntasaíocht inmheánach, cuntais ar leithligh maidir le gach ceann dá ngníomhaíochtaí tarchurtha, dáileacháin, GNL, críochfoirt hidrigine, stórála gáis nádúrtha agus hidrigine agus iompair hidrigine de réir mar a bheadh de cheangal orthu a dhéanamh dá mbeadh na ngníomhaíochtaí i gceist á ndéanamh ag gnóthais ar leithligh, d'fhonn idirdhealú, tras-fhóirdheonú agus saobhadh na hiomaíochta a sheachaint. Coimeádfaidh siad cuntais freisin, ar féidir iad a chomhdhlúthú, i leith ngníomhaíochtaí eile nach mbaineann le tarchur, dáileadh, GNL críochfort hidrigine, stóráil gáis nádúrtha agus hidrigine agus ngníomhaíochtaí iompair hidrigine. Déanfar an t-ioncam ó úinéireacht an ghréasáin tarchuir, an ghréasáin dáileacháin nó an ghréasáin hidrigine a shonrú sna cuntais. I gcás inarb iomchuí, coimeádfaidh siad cuntais chomhdhlúite i leith ngníomhaíochtaí eile, nach ngníomhaíochtaí gáis iad. Áireofar sna cuntais inmheánacha clár comhardaithe agus cuntas brabúis agus caillteanais i leith gach ngníomhaíochta.
4. San iniúchadh dá dtagraítear i mír 2 fíorófar, go háirithe, go bhfuil urramú á dhéanamh ar an oibleagáid i dtaobh idirdhealú agus tras-fhóirdheontais a sheachaint, dá dtagraítear i mír 3.
5. Sonróidh na gnóthais ina gcuntasaíocht inmheánach na rialacha maidir le sócmhainní agus dliteanais, caiteachas agus ioncam a leithdháileadh, chomh maith leis na rialacha maidir le dímheas, gan dochar do rialacha cuntasaíochta is infheidhme go náisiúnta, rialacha a leanann siad agus na cuntais ar leithligh dá dtagraítear i mír 3 á dtarraingt suas acu. Ní fhéadfar na rialacha inmheánacha sin a leasú ach amháin i gcásanna eisceachtúla. Luafar na leasuithe sin agus beidh bunús cuí leo.
6. Cuirfear in iúl i nótaí a ghabhann leis na cuntais bhliantúla aon idirbheart de mhéid áirithe arna sheoladh le gnóthais ghaolmhara.

Caibidil X

Údaráis Rialála

Airteagal 70

Ainmniú agus neamhspleáchas údarás rialála

1. Ainmneoidh gach Ballstát údarás rialála amháin ar an leibhéal náisiúnta.
2. Beidh mír 1 gan dochar d'ainmniú údarás rialála eile ar an leibhéal réigiúnach laistigh de na Ballstáit, ar choinníoll go mbeidh ionadaí sinsearach amháin, chun críoch ionadaíochta agus teagmhála ar leibhéal an Aontais, ar Bhord Rialálaithe ACER i gcomhréir le hAirteagal 7(1) de Rialachán (AE) 2019/942.
3. De mhaolú ar mhír 1, féadfaidh Ballstát údaráis rialála a ainmniú i leith córais bheaga i réigiún atá ar leithligh go geografach agus a raibh tomhaltas ann, in 2008, a bhí níos lú ná 3 % de thomhaltas iomlán an Bhallstáit a bhfuil sé ina chuid de. Beidh an maolú sin gan dochar do cheapadh ionadaí shinsearaigh amháin, chun críoch ionadaíochta agus teagmhála ar leibhéal an Aontais, ar Bhord Rialálaithe ACER i gcomhlíonadh Airteagal 7(1) de Rialachán (AE) 2019/942 .
4. Rathóidh na Ballstáit neamhspleáchas an údaráis rialála agus áiritheoidh siad go bhfeidhmeoidh sé a chuid cumhachtaí ar bhealach atá neamhchlaonta agus trédhearcach. Chun na críche sin, áiritheoidh na Ballstáit, agus na cúraimí rialála a thugtar dóibh leis an Treoir seo agus le reachtaíocht ghaolmhar á gcomhlíonadh acu, go mbeidh an méid seo a leanas amhlaidh i leith an údaráis rialála:
 - (a) beidh sé neamhspleách ó thaobh dlí agus feidhme de ar aon eintiteas poiblí nó príobháideach eile;

(b) áiritheoidh sé, maidir lena bhaill foirne agus na daoine atá freagrach as é a bhainistiú:

(i) go ngníomhóidh siad go neamhspleách ar aon leas margaidh;

(ii) nach ndéanfaidh siad treoracha díreacha a lorg ná a thógáil ó aon eintiteas rialtais ná aon eintiteas poiblí ná príobháideach eile agus na cúraimí rialála á gcomhlíonadh acu. Tá an ceanglas sin gan dochar don dlúthchomhar, de réir mar is iomchuí, le húdaráis náisiúnta ábhartha eile ná do threoirlínte beartais ginearálta arna n-eisiúint ag an rialtas agus nach mbaineann leis na cumhachtaí agus dualgais rialála faoi Airteagal 72.

5. Chun neamhspleáchas an údaráis rialála a chosaint, áiritheoidh na Ballstáit go háirithe:

(a) go bhféadfaidh an t-údarás rialála cinntí uathrialacha a dhéanamh, go neamhspleách ar aon chomhlacht polaitiúil;

(b) go bhfuil ag an údarás rialála na hacmhainní daonna agus airgeadais riachtanacha uile a theastaíonn uaidh chun a chuid dualgas a dhéanamh agus a chuid cumhachtaí a fheidhmiú ar bhealach éifeachtach agus éifeachtúil;

(c) go bhfuil ag an údarás rialála leithdháiltí buiséadacha bliantúla ar leithligh agus go bhfuil neamhspleáchas aige i gcur chun feidhme an bhuiséid sin atá leithdháilte air;

(d) go gceapfar comhaltaí bhord an údaráis rialála nó, in éagmais boird, lucht ardbhainistíochta an údaráis rialála, ar feadh téarma seasta idir 5 bliana agus 7 mbliana, ar féidir athnuachan a dhéanamh air uair amháin.

- (e) go gceaptar comhaltaí bhord an údaráis rialála nó, mura bhfuil bord ann, bainistíocht shinsearach an údaráis rialála, bunaithe ar chritéir oibiachtúla, thrédhearcacha agus atá foilsithe, faoi nós imeachta neamhspleách neamhchlaonta, lena n-áirithítear go mbeidh na scileanna agus an taithí is gá ag na hiarrthóirí d'aon phost ábhartha san údarás rialála; ;
- (f) go bhfuil forálacha maidir le coinbhleacht leasa i bhfeidhm agus go leanann oibleagáidí rúndachta d'fheidhm a bheith acu tar éis dheireadh théarma oifige chomhaltaí bhord an údaráis rialála nó, mura bhfuil bord ann, bhainistíocht shinsearach an údaráis rialála;
- (g) nach bhféadfar comhaltaí bhord an údaráis rialála nó, mura bhfuil bord ann, comhaltaí bhainistíocht shinsearach an údaráis rialála a bhriseadh as a bpost ach amháin ar bhonn critéir thrédhearcachta atá i bhfeidhm;
- (h) Féadfaidh na Ballstáit a fhoráil go ndéanfaidh iniúchóir neamhspleách rialú *ex-post* ar chuntais bhliantúla na n-údarás rialála.

Maidir leis an gcéad fhomhír, pointe (d), áiritheoidh na Ballstáit go mbeidh scéim uainíochta iomchuí ann le haghaidh an bhoird nó an lucht ardbhainistíochta. Ní fhéadfar comhaltaí an bhoird nó, in éagmais boird, daoine den lucht ardbhainistíochta a chur as oifig i rith a dtéarma ach amháin mura gcomhlíonann siad a thuilleadh na coinníollacha a leagtar amach san Airteagal seo nó má bhí siad ciontach as mí-iompar faoin dlí náisiúnta.

6. Faoin 5 Iúil 2022 agus gach 4 bliana ina dhiaidh sin, déanfaidh an Coimisiún tuarascáil a chur faoi bhráid Pharlaimint na hEorpa agus na Comhairle maidir le comhlíonadh phrionsabal an neamhspleáchais a leagtar amach san Airteagal seo ag na húdaráis náisiúnta.

Cuspóirí ginearálta an údaráis rialála

Agus na cúraimí rialála a sonraítear sa Treoir seo á ndéanamh aige, déanfaidh an t-údarás rialála gach beart réasúnta chun na cuspóirí seo a leanas a bhaint amach laistigh de chreat a ndualgais agus a gcumhachtaí mar a leagtar síos in Airteagal 72 iad, i ndlúthchomhar le húdaráis náisiúnta ábhartha eile lena n-áirítear údaráis iomaíochta agus údaráis ó thíortha béal dorais, tríú tíortha san áireamh, de réir mar is iomchuí, agus gan dochar dá n-inniúlachtaí:

- (a) cur chun cinn a dhéanamh, i ndlúthchomhar le húdaráis rialála de chuid na mBallstát eile, leis an gCoimisiún agus ACER, ar mhargadh inmheánach sa ghás nádúrtha atá iomaíoch, solúbtha, slán agus inbhuanaithe ó thaobh an chomhshaoil de, gáis in-athnuaite agus ísealcharbóin agus hidrigin laistigh den Aontas, agus coinníollacha iomchuí a áirithiú maidir le gréasán gáis nádúrtha agus hidrigine a oibriú ar bhealach éifeachtach iontaofa **agus comhtháthú an chórais fuinnimh a chur chun cinn**, agus cuspóirí fadtéarmacha á gcur san áireamh, agus dá bhrí sin, ag cur le dlí an Aontais a chur i bhfeidhm ar bhealach éifeachtúil agus éifeachtach chun le spriocanna an Aontais maidir leis an aeráid agus fuinneamh a bhaint amach;
- (b) margaí réigiúnacha trasteorann iomaíocha a bhíonn ag dea-fheidhmiú a fhorbairt laistigh den Aontas d'fhonn na cuspóirí dá dtagraítear i bpointe (a) a bhaint amach;

- (c) deireadh a chur le srianta ar thrádáil gáis nádúrtha agus hidrigine idir na Ballstáit, lena n-áirítear deireadh a chur le srianta a bhíonn ann de thoradh difríochtaí i gcáilíocht na ngás nó difríochtaí i dtoirt hidrigine a chumasctar i gcóras gáis nádúrtha nó difríochtaí i gcáilíocht na hidrigine sa chóras hidrigine, acmhainní iomchuí ó thaobh an tarchuir agus/nó iompair trasteorann a fhorbairt chun freastal ar an éileamh agus feabhas a chur ar chomhtháthú na margaí náisiúnta lena n-áirítear idir-inoibritheacht chóras gáis nádúrtha idirnasctha an Aontais, lena bhféadfaí an sreabhadh gáis nádúrtha ar fud an Aontais a éascú;
- (d) Cabhrú, **agus céadphrionsabal na héifeachtúlachta fuinnimh á chur i bhfeidhm**, chun córais neamh-idirdheallaitheacha slána, iontaofa agus éifeachtacha atá dírithe ar chustaiméirí a fhorbairt, agus é sin a dhéanamh ar an mbealach is costéifeachtaí, agus leormhaitheas an chórais a chur chun cinn agus, i gcomhréir le cuspóirí ginearálta an bheartais fuinnimh agus aeráide, éifeachtúlacht fuinnimh a chur chun cinn, chomh maith le comhtháthú na táirgeachta mórsála agus mionsála gáis ó fhoinsí in-athnuaite agus ó ghiniúint dháilte sna gréasáin tarchurtha agus dáileacháin araon agus éascú a dhéanamh ar a n-oibriú siúd i dtaca le gréasáin fuinnimh gáis nó teasa eile;
- (e) rochtain ar an ngréasán a éascú d'acmhainneacht táirgthe nua, go háirithe deireadh a chur le bacainní a d'fhéadfadh cosc a chur ar rochtain d'iontrálaithe nua sa mhargadh agus rochtain i gcás gás agus hidrigin ó fhoinsí in-athnuaite;
- (f) a áirithiú go ndéantar dreasachtaí oiriúnacha a dheonú d'oibreacha córais agus d'úsáideoirí córais, sa ghearrthearma agus san fhadthearma, chun éifeachtúlachtaí, go háirithe éifeachtúlacht fuinnimh, a mhéadú i bhfeidhmíocht na gcóras agus comhtháthú na margaí a chothú;
- (g) a áirithiú go mbainfidh custaiméirí tairbhe as trí fheidhmiú éifeachtach a margaidh náisiúnta, iomaíocht éifeachtach a chur chun cinn agus cabhrú chun cosaint do chustaiméirí a áirithiú i ndlúthchomhar leis na húdaráis cosanta tomhaltóirí ábhartha;
- (h) cabhrú le hardchaighdeán seirbhíse poiblí a bhaint amach maidir le gás nádúrtha, cuidiú chun custaiméirí leochaileacha a chosaint agus cuidiú le comhoiriúnacht na bpróiseas malartaithe sonraí is gá i dtaobh aistriú custaiméirí.

Airteagal 72

Dualgais agus cumhachtaí an údaráis rialála

1. Beidh na dualgais seo a leanas ar an údarás rialála:
 - (a) taraifi tarchuir nó dáileacháin nó na modheolaíochtaí a ghabhann leo, nó an dá cheann, a shocrú nó a fhormheas, i gcomhréir leis na critéir thrédhearcacha;
 - (b) ón 1 Eanáir [...]2036 nó ó dháta chur i bhfeidhm [...]Airteagal 31(1) den Treoir seo, taraifi le haghaidh rochtain ar an ngréasán hidrigine nó a modheolaíochtaí, nó iad araon, a shocrú nó a fhormheas i gcomhréir le critéir thrédhearcacha;
 - (c) na nithe seo a leanas a shocrú nó a fhormheas, i gcomhréir le critéir thrédhearcacha:
 - (i) méid agus fad an mhuirir thiomnaithe dá dtagraítear in Airteagal 4 de [an Rialachán athmhúnlaithe maidir le Gás mar a mholtar in COM(2021) [...] 804] nó a modheolaíochtaí nó iad araon
 - (ii) luach sócmhainní aistrithe agus ceann scríbe aon bhrabúis agus caillteanais a d'fhéadfadh tarlú dá thoradh sin agus (iii) leithdháileadh na ranníocaíochtaí chuig an muirear tiomnaithe;

- (d) a áirithiú go gcomhlíonfaidh na hoibreoirí córais tarchurtha agus na hoibreoirí córais dáileacháin agus, i gcás inarb iomchuí, na húinéirí córais, na hoibreoirí gréasáin hidrigine chomh maith le haon ghnóthas gáis nádúrtha agus gnóthas hidrigine agus rannpháirtithe eile sa mhargadh, lena n-áirítear pobail fuinnimh saoránach, a gcuid oibleagáidí faoin Treoir seo, [an t-athmhúnlú ar an Rialachán Gáis mar a moladh le COM(2021) [...] 804], na cóid ghréasáin agus na treoirlínte a glacadh de bhun Airteagail 52 agus 53 den Rialachán Gáis, Rialachán (AE) 2017/1938 agus faoi reachtaíocht ábhartha eile an Aontais, lena n-áirítear maidir le saincheisteanna trasteorann, chomh maith le cinntí ó ACER;
- (e) i ndlúthchomhordú leis na húdaráis rialála eile, a áirithiú go bhfuil ENTSO le haghaidh Gáis, eintiteas AE do OCDanna agus Gréasán AE Oibreoirí Gréasáin Hidrigine (ENNOH) ag comhlíonadh a n-oibleagáidí faoin Treoir seo [an t-athmhúnlú ar an Rialachán Gáis mar a moladh le COM(2021) [...] 804], na cóid ghréasáin agus na treoirlínte arna nglacadh de bhun Airteagail 52 go 56 de [an t-athmhúnlú ar an Rialachán Gáis mar a moladh le COM(2021) [...] 804], agus dlí ábhartha eile an Aontais, lena n-áirítear i dtaca le saincheisteanna trasteorann, mar aon le cinntí ó ACER, agus neamhchomhlíonadh ag ENTSO le haghaidh Gáis, eintiteas AE do OCDanna agus ENNOH i leith a gcuid oibleagáidí faoi seach a shainaithint go comhpháirteach; i gcás nach mbeidh na húdaráis rialála in ann teacht ar chomhaontú laistigh de thréimhse 4 mhí tar éis tús a chur leis na comhairliúcháin chun neamhchomhlíonadh a shainaithint go comhpháirteach, déanfar an cheist a tharchur chuig ACER le haghaidh cinnidh, de bhun Airteagal 6(10) de Rialachán (AE) 2019/942;

- (f) faireachán a dhéanamh ar fhorbairt cháilíochtaí gáis agus ar bhainistiú cáilíochta gáis ag na hoibreoirí córais tarchurtha agus, i gcás inarb ábhartha, ag na hoibreoirí córais dáileacháin, lena n-áirítear faireachán ar fhorbairt na gcostas a bhaineann le bainistiú cháilíocht an gháis ag na hoibreoirí córais agus ar na forbairtí a bhaineann le hidrigin a chumasc agus a dhíchumasc [...] sa chóras gáis nádúrtha. **Más rud é go mbíonn sainordú tugtha i mBallstát d'údarás inniúil eile cheana féin chun an fhaisnéis sin a bhailiú, roinnfidh an t-údarás inniúil an fhaisnéis sin leis an údarás rialála.**
- (g) faireachán a dhéanamh ar fhorbairt na cáilíochta hidrigine agus ar bhainistiú cáilíochta hidrigine ag na hoibreoirí gréasáin hidrigine i gcás inarb ábhartha dá dtagraítear in Airteagal 46, lena n-áirítear faireachán ar fhorbairt na gcostas a bhaineann le bainistiú na cáilíochta hidrigine.
- (h) scrúdú agus measúnú a dhéanamh ar an bhforléargas **chomh maith le tuairim a thabhairt agus leasuithe a mholadh ar an tuarascáil** a thíolaic oibreoirí gréasáin hidrigine maidir le bonneagar iompair hidrigine a fhorbairt i gcomhréir le hAirteagal 52, agus riachtanas foriomlán eacnamaíoch fuinnimh an ghréasáin hidrigine á chur san áireamh sa scrúdú sin chomh maith leis an gcreat cáis chomhpháirtigh faoi Airteagal 51(2), pointe (e) maidir le pleanáil forbartha gréasáin **agus an plean deich mbliana uile-Aontais maidir le forbairt gréasáin do hidrigin mar a leagtar amach in Airteagal 43 de [an Rialachán athmhúnlaithe maidir le Gás];**

- (i) agus scrúdú agus measúnú ar fhorléargas fhorbairt an bhonneagair iompair hidrigine mar a iarrtar faoi phointe [...] **(h)** á gcur san áireamh agus muirir thiomnaithe á bhformheas de réir bhrí Airteagal 4 de [an t-athmhúnlú ar an Rialachán Gáis mar a moladh le COM(2021) [...] **804**].
- (j) comhoibriú le húdarás rialála nó le húdaráis rialála na mBallstát lena mbaineann agus le ACER i ndáil le saincheisteanna trasteorann , go háirithe trí rannpháirtíocht in obair Bhord Rialálaithe ACER de bhun Airteagal 21 de Rialachán (AE) 2019/942
- I dtaca le bonneagar go dtí tríú tíortha agus uathu, féadfaidh údarás rialála an Bhallstáit ina bhfuil an chéad phointe idirnaisc chuig gréasán an Bhallstáit oibriú i gcomhar le húdaráis ábhartha an tríú tír, lena n-áirítear údaráis Pháirtithe Conarthacha an Chomhphobail Fuinnimh, tar éis dó dul i gcomhairle le húdaráis rialála na mBallstát eile lena mbaineann, ar mhaithe le, ó thaobh an bhonneagair sin de, an Treoir seo a chur i bhfeidhm i gcríoch na mBallstát;

- (k) aon chinneadh ábhartha ó ACER agus ón gCoimisiún, ar cinneadh é atá ceangailteach ó thaobh dlí de, a chomhlíonadh agus a chur chun feidhme;
- (l) tuairisciú go bliantúil ar a ghníomhaíocht agus ar chomhlíonadh a dhualgas d'údaráis ábhartha na mBallstát, d'ACER agus don Choimisiún. Cumhdófar sna tuarascálacha sin na bearta a rinneadh agus na torthaí a fuarthas maidir le gach ceann de na cúraimí a liostaítear san Airteagal seo;
- (m) a áirithiú nach bhfuil tras-fhóirdheontais ann idir gníomhaíochtaí tarchuir, dáileacháin, iompair hidrigine, stórála gáis nádúrtha agus hidrigine agus chríochfoirt LNG agus críochfort hidrigine agus soláthair gáis nádúrtha agus hidrigine
mura bhforáiltear a mhalairt le dlí an Aontais;
- (n) faireachán a dhéanamh ar phleananna infheistíochta na n-oibreoirí córais tarchurtha, agus measúnú a sholáthar ina thuarascáil bhliantúil ar phleananna infheistíochta na n-oibreoirí córais tarchurtha maidir lena gcomhsheasmhacht leis an bplean forbartha gréasáin uile-Aontais dá dtagraítear i bpointe (x) d'Airteagal 29 de [an t-athmhúnlú ar an Rialachán Gáis mar a moladh le COM(2021) [...] 804] ; féadfar a áireamh sa mheasúnú sin moltaí maidir leis na pleananna infheistíochta sin a leasú;

- (o) faireachán a dhéanamh ar chomhlíonadh rialacha slándála agus iontaofachta gréasáin agus athbhreithniú a dhéanamh ar an bhfeidhmíocht ina leith san am atá caite, agus caighdeán agus ceanglais a leagan síos nó a fhormheas maidir le cáilíocht seirbhíse agus soláthair nó cuidiú leis an méid sin in éineacht le húdaráis inniúla eile;
- (p) faireachán a dhéanamh ar leibhéal na trédhearcachta, lena n-áirítear i dtaca le praghsanna mórdhíola, agus a áirithiú go gcomhlíonfaidh gnóthais gáis nádúrtha agus hidrigine na hoibleagáidí trédhearcachta;
- (q) faireachán a dhéanamh ar leibhéal agus éifeachtacht oscailt an mhargaidh agus na hiomaíochta ar an leibhéal mórdhíola agus an leibhéal miondíola, lena n-áirítear faireachán ar mhalartáin gáis nádúrtha agus hidrigine , ar phraghsanna do na custaiméirí teaghlaigh lena n-áirítear córais réamhíocaíochta, ar rátaí aistrithe, ar rátaí díscóir, ar mhuirir i leith seirbhísí cothabhála agus a bhforghníomhú, agus ar ghearáin ó chustaiméirí teaghlaigh, chomh maith le haon shaobhadh nó srian ar an iomaíocht, lena n-áirítear aon fhaisnéis ábhartha a sholáthar, agus aon chás ábhartha a thabhairt chuig na húdaráis iomaíochta ábhartha;

- (r) faireachán a dhéanamh ar chleachtais chonarthacha shriantacha a bheith ag tarlú, lena n-áirítear clásail eiseachais a d'fhéadfadh cosc a chur ar chustaiméirí móra neamhtheaghlaigh ó bheith faoi chonradh an tráth céanna le níos mó ná soláthróir amháin nó srian a chur ar an rogha atá acu ina leith sin, agus, i gcás inarb iomchuí, na húdaráis iomaíochta náisiúnta a chur ar an eolas faoi na cleachtais sin;
- (s) saoirse chonarthach a urramú maidir le conarthaí soláthair fadtéarmacha ar choinníoll go bhfuil siad comhoiriúnach le dlí an Aontais agus go bhfuil siad ag teacht le beartais an Aontais agus go gcuireann siad le cuspóirí maidir le dícharbónú. Ní thabharfar aon chonarthaí fadtéarmacha maidir le soláthar gáis iontaise gan choinne i gcrích a mhairfidh níos faide ná deireadh na bliana 2049;
- (t) faireachán a dhéanamh ar an achar ama a thógann sé ar na hoibreoirí córais tarchurtha gáis nádúrtha agus dáileacháin nó oibreoirí gréasáin hidrigine naisc agus deisiúcháin a dhéanamh;
- (u) faireachán agus athbhreithniú a dhéanamh ar na coinníollacha rochtana ar stóráil, línephacáil agus seirbhísí coimhdeacha eile mar a fhoráiltear dóibh in Airteagal 29 nó Airteagal 33. I gcás ina saineofar an córas rochtana ar stóráil gáis nádúrtha de réir Airteagal 29(3), ní chuirfear athbhreithniú ar tharaifí san áireamh leis an gcúram sin;

- (y) a chuidiú lena áirithiú, in éineacht le húdaráis ábhartha eile, go bhfuil na bearta cosanta tomhaltóirí, lena n-áirítear iad siúd a leagtar amach in Iarscríbhinn I, éifeachtach agus go bhfuil siad á bhforfheidhmiú;
- (w) moltaí a fhoilsiú, ar a laghad gach bliain, maidir le comhlíonadh Airteagal 6 i gcás praghsanna soláthair, agus na moltaí sin a sholáthar do na húdaráis iomaíochta, i gcás inarb iomchuí sin;
- (x) a áirithiú go mbeidh rochtain neamh-idirdhealaitheach ann ar shonraí tomhaltais na gcustaiméirí, go soláthrófar, lena húsáid ar bhonn roghnach, formáid chomhchuibhithe is furasta a thuiscint ar an leibhéal náisiúnta i leith sonraí tomhaltais, agus go mbeidh rochtain phras ag na custaiméirí uile ar shonraí den sórt sin de bhun Airteagail 22 agus 23 ;
- (y) faireachán a dhéanamh ar chur chun feidhme rialacha a bhaineann le róil agus freagrachtaí na n-oibreoirí córais tarchurtha, na n-oibreoirí córais dáileacháin, na n-oibreoirí gréasáin hidrigine, na soláthróirí agus na gcustaiméirí agus páirtithe eile sa mhargadh de bhun [an t-athmhúnlú ar an Rialachán Gáis mar a moladh le COM(2021) [...] 804];

- (z) faireachán a dhéanamh ar chur i bhfeidhm ceart na gcritéar lena gcinntear an dtagann saoráid stórála gáis nádúrtha faoi Airteagal 29(3) nó (4); agus
- (aa) faireachán a dhéanamh ar chur chun feidhme na mbeart coimirce dá dtagraítear in Airteagal 77;
- (bb) cuidiú le comhoiriúnacht na bpróiseas malartaithe sonraí i gcás na bpróiseas margaidh is tábhachtaí ar an leibhéal réigiúnach;
- (cc) na cóid ghréasáin agus treoirlínte arna nglacadh de bhun Airteagail 52 **den [athmhúnlú ar an Rialachán maidir le Gás]** a chur chun feidhme trí bhíthin bearta náisiúnta nó, i gcás inar gá sin, trí bhíthin bearta comhordaithe réigiúnacha nó uile-Aontais;
- (dd) próiseas trédhearcach éifeachtúil a áirithiú chun an plean forbartha gréasáin náisiúnta a leagan síos i gcomhréir leis na ceanglais a leagtar amach in Airteagail 51 agus 52;
- (ee) na pleananna forbartha gréasáin **dá dtagraítear in Airteagal 51, [...] in Airteagal 52(6) agus in Airteagal 52(7)** a fhormheas agus a leasú;

(ff) [...]

(gg) [...]

(hh) faireachán a dhéanamh ar infhaighteacht láithreán gréasáin um chomparáid a dhéanamh, lena n-áirítear uirlisí chun comparáid a dhéanamh a chomhlíonann na critéir in Airteagal 12;

(ii) faireachán a dhéanamh ar dhíchur bacainní agus srianta neamhréasúnaithe ar fhorbairt an tomhaltais gáis nádúrtha in-athnuaite fhéinghinte agus na bpobal fuinnimh saoránach.

2. I gcás ina mbeidh foráil déanta amhlaidh ag Ballstát, féadfaidh údaráis eile seachas an t-údarás rialála na dualgais faireacháin a leagtar amach i mír 1 a chomhlíonadh. I gcás den sórt sin, cuirfear an fhaisnéis a eascraíonn as an bhfaireachán sin ar fáil don údarás rialála a luaithe is féidir.

Agus a neamhspleáchas á chaomhnú acu, gan dochar dá n-inniúlachtaí sonracha féin agus ag teacht le prionsabail na rialála níos fearr, rachaidh an t-údarás rialála, de réir mar is iomchuí, i gcomhairle le hoibreoirí córais tarchurtha gáis nádúrtha agus gréasáin hidrigine agus, de réir mar is iomchuí, comhoibreoidh sé go dlúth le húdaráis náisiúnta ábhartha eile agus na dualgais a leagtar amach i mír 1 á gcomhlíonadh aige.

3. De bhreis ar na dualgais a thugtar dó faoi mhír 1 den Airteagal seo, nuair a bheidh oibreoir córais neamhspleách nó oibreoir gréasáin hidrigine neamhspleách ainmnithe faoi Airteagal 55 nó Airteagal 62, déanfaidh an t-údarás rialála an méid seo a leanas:
- (a) faireachán a dhéanamh ar chomhlíonadh a gcuid oibleagáidí faoin Airteagal seo ag úinéir an chórais tarchurtha agus ag an oibreoir córais neamhspleách agus ag úinéir an ghréasáin hidrigine agus ag oibreoir an ghréasáin hidrigine neamhspleách , agus pionóis a eisiúint maidir le neamhchomhlíonadh i gcomhréir le mír 4, pointe (d);
 - (b) faireachán a dhéanamh ar an gcaidreamh agus ar an gcumarsáid idir an t-oibreoir córais neamhspleách agus úinéir an chórais tarchurtha nó an t-úinéir gréasáin hidrigine agus an t-oibreoir gréasáin hidrigine neamhspleách , lena áirithiú go gcomhlíonfaidh an t-oibreoir córais neamhspleách nó an t-oibreoir gréasáin hidrigine neamhspleách a chuid oibleagáidí, agus go háirithe conarthaí a fhormheas agus gníomhú mar údarás réitigh díospóidí idir an t-oibreoir córais neamhspleách agus úinéir an chórais tarchurtha nó an t-úinéir gréasáin hidrigine agus an t-oibreoir gréasáin hidrigine neamhspleách i leith aon ghearán a chuirfidh ceachtar páirtí isteach de bhun mhír 11;

- (c) gan dochar don nós imeachta faoi Airteagal 55(2), pointe (c), don chéad phlean forbartha gréasáin deich mbliana, formheas a dhéanamh ar phleanáil na n-infheistíochtaí agus ar an bplean forbartha gréasáin ilbhliantúil a chuirfidh an t-oibreoir córais neamhspleách nó an t-oibreoir gréasáin hidrigine neamhspleách isteach gach bliain;
- (d) a áirithiú go n-áireofar leis na tarairí rochtana gréasáin a bhaileoidh an t-oibreoir córais neamhspleách nó an t-oibreoir gréasáin hidrigine neamhspleách luach saothair don úinéir gréasáin nó do na húinéirí gréasáin, lena ndéantar foráil maidir le luach saothair leordhóthanach ar shócmhainní an ghréasáin agus ar aon infheistíocht nua a dhéanfar sna sócmhainní sin, ar choinníoll gur go heacnamúil agus go héifeachtúil a thabhfófar iad;
- (e) cumhacht cigireachtaí a dhéanamh, lena n-áirítear cigireachtaí gan fógra roimh ré, ag áitreabh úinéir an chórais tarchurtha agus oibreoir an chórais neamhspleách, nó úinéir an ghréasáin hidrigine agus oibreoir an ghréasáin hidrigine neamhspleách.

4. Áiritheoidh na Ballstáit go dtabharfar na cumhachtaí d'údaráis rialála lena gcuirfear ar a gcumas na dualgais dá dtagraítear i míreanna 1, 3 agus 6 a chomhlíonadh ar bhealach éifeachtúil gasta. Chun na críche sin, beidh na cumhachtaí seo a leanas ar a laghad ag an údarás rialála:
- (a) an cumhacht cinntí ceangailteacha a eisiúint maidir le gnóthais gáis nádúrtha agus hidrigine;
 - (b) an cumhacht imscrúduithe a dhéanamh maidir le feidhmiú na margaí le haghaidh gás , agus aon bheart comhréireach is gá a chinneadh agus a fhorchur chun iomaíocht éifeachtach a chur chun cinn agus feidhmiú na margaí le haghaidh gás a áirithiú agus, i gcás inarb iomchuí, beidh sé de chumhacht ag an údarás rialála freisin comhoibriú leis an údarás iomaíochta náisiúnta agus le rialálaithe an mhargaidh airgeadais nó leis an gCoimisiún maidir le himscrúdú a dhéanamh a bhaineann le dlí na hiomaíochta;
 - (c) a cheangal ar ghnóthais gáis nádúrtha agus hidrigine aon fhaisnéis a sholáthar is ábhartha chun a chuid cúraimí a chomhlíonadh, lena n-áirítear an t-údar atá le haon diúltú do rochtain tríú páirtí a dheonú, agus aon fhaisnéis maidir le bearta is gá chun an gréasán a threisiú;

- (d) pionóis atá éifeachtach, comhréireach agus athchomhairleach a fhorchur ar ghnóthais gáis nádúrtha agus hidrigine nach gcomhlíonfaidh a n-oibleagáidí faoin Treoir seo nó aon chinneadh ábhartha de chuid an údaráis rialála nó ACER , ar cinneadh é atá ceangailteach ó thaobh dlí de, nó a mholadh do chúirt inniúil pionóis den sórt sin a fhorchur , lena n-áirítear an chumhacht chun pionóis suas le 10 % de láimhdeachas bliantúil an oibreora córais tarchurtha nó an oibreora gréasáin hidrigine nó suas le 10 % de láimhdeachas bliantúil an ghnóthais gáis nádúrtha atá comhtháite go hingearach a fhorchur ar an oibreoir córais tarchurtha nó ar an oibreoir gréasáin hidrigine nó ar an ngnóthas gáis nádúrtha atá comhtháite go hingearach, de réir mar a bheidh, nó a mholadh go ndéanfar na pionóis sin a fhorchur, maidir le neamhchomhlíonadh a n-oibleagáidí féin de bhun na Treorach seo;
- (e) cearta iomchuí imscrúduithe agus cumhachtaí ábhartha maidir le teoracha i dtaobh réiteach díospóidí faoi mhíreanna 11 agus 12.

5. An t-údarás rialála atá suite sa Bhallstáit ina bhfuil a shuíomh ag ENTSO le haghaidh Gáis, Gréasán AE d'Oibreoirí Córais Tarchurtha Hidrigine nó ag eintiteas AE do OCDanna, beidh de chumhacht aige pionóis éifeachtacha, chomhréireacha agus athchomhairleacha a fhorchur ar na heintitis sin i gcás nach gcomhlíonann siad a n-oibleagáidí faoin Treoir seo, [an t-athmhúnlú ar an Rialachán Gáis mar a moladh le COM(2021) [...] 804] nó faoi aon chinneadh ábhartha ón údarás rialála nó ó ACER atá ceangailteach ó thaobh dlí, nó moladh a dhéanamh go ngearrfaidh cúirt inniúil pionóis den sórt sin orthu.

6. De bhreis ar na dualgais agus na cumhachtaí a thugtar dó faoi mhíreanna 1 agus 4 den Airteagal seo, nuair a bheidh oibreoir tarchuir neamhspleách nó oibreoir gréasáin hidrigine atá comhtháite ainmnithe i gcomhréir le Caibidil IX, Roinn 3, tabharfar na dualgais agus na cumhachtaí seo a leanas ar a laghad don údarás rialála:
- (a) pionóis a eisiúint i gcomhréir le mír 4, pointe (d) as ucht iompar idirdhealaitheach i bhfabhar an ghnóthais gáis nádúrtha atá comhtháite go hingearach;
 - (b) faireachán a dhéanamh ar an gcumarsáid idir an t-oibreoir córais tarchurtha nó an t-oibreoir gréasáin hidrigine atá comhtháite agus an gnóthas gáis nádúrtha atá comhtháite go hingearach ionas go n-áiritheofar go gcomhlíonfaidh an t-oibreoir córais tarchurtha nó an t-oibreoir gréasáin hidrigine atá comhtháite a chuid oibleagáidí;
 - (c) gníomhú mar údarás réitigh díospóidí idir an gnóthas gáis nádúrtha atá comhtháite go hingearach agus an t-oibreoir córais tarchurtha nó an t-oibreoir gréasáin hidrigine atá comhtháite i leith aon ghearán a chuirfear isteach de bhun mhír 11;
 - (d) faireachán a dhéanamh ar an gcaidreamh tráchtála agus airgeadais, lena n-áirítear iasachtaí, idir an gnóthas gáis nádúrtha atá comhtháite go hingearach agus an t-oibreoir córais tarchurtha nó an t-oibreoir gréasáin hidrigine atá comhtháite;

- (e) formheas a dhéanamh ar gach comhaontú tráchtála agus gach comhaontú airgeadais idir an ghnóthas gáis nádúrtha atá comhtháite go hingearach agus an t-oibreoir córais tarchurtha nó an t-oibreoir gréasáin hidrigine , ar an gcoinníoll go gcomhlíonfaidh siad coinníollacha an mhargaidh;
- (f) údar a iarraidh ar an ngnóthas gáis nádúrtha atá comhtháite go hingearach nuair a thabharfaidh an t-oifigeach comhlíontachta fógra i gcomhréir le hAirteagal 64(4), go háirithe, lena n-áirítear fianaise nár tharla aon iompar idirdhealaitheach a bhí chun tairbhe an ghnóthais gáis nádúrtha atá comhtháite go hingearach;
- (g) cigireachtaí a dhéanamh, lena n-áirítear cigireachtaí gan fógra, ar áitribh an ghnóthais gáis nádúrtha atá comhtháite go hingearach agus an oibreora córais tarchurtha nó an t-oibreoir gréasáin hidrigine atá comhtháite;
- (h) cúraimí uile an oibreora córais tarchurtha nó an oibreoir gréasáin hidrigine atá comhtháite go hingearach nó cúraimí sonracha dá chuid a shannadh d'oibreoir córais neamhspleách nó d'oibreoir gréasáin hidrigine neamhspleách, arna cheapadh i gcomhréir le hAirteagal 64 i gcás sárú leanúnach a bheith á dhéanamh ag an oibreoir córais tarchurtha nó ag an oibreoir gréasáin hidrigine atá comhtháite ar a chuid oibleagáidí faoin Treoir seo, go háirithe i gcás iompar idirdhealaitheach a bheith ag tarlú arís agus arís eile chun tairbhe an ghnóthais gáis nádúrtha atá comhtháite go hingearach.

7. Beidh na húdaráis rialála freagrach as a shocrú nó a fhormheas, fada go leor roimh a dteacht i bhfeidhm, ar a laghad na modheolaíochtaí a úsáidfear chun iad seo a leanas a ríomh nó chun na téarmaí agus na coinníollacha ina leith a leagan síos:
- (a) naisc le gréasáin náisiúnta gáis nádúrtha agus rochtain orthu, lena n-áirítear taraifí tarchuir agus dáileacháin, agus téarmaí, coinníollacha agus taraifí maidir le rochtain ar shaoráidí GNL, agus ar an mbealach sin fágfaidh na taraifí nó na modheolaíochtaí gur féidir na hinfheistíochtaí is gá sna gréasáin agus sna saoráidí GNL a dhéanamh ar bhealach lenar féidir leis na hinfheistíochtaí sin inmharthanacht na ngréasán agus na saoráidí GNL a áirithiú;
 - (b) nascadh le gréasáin hidrigine náisiúnta agus rochtain orthu, lena n-áirítear, ón 1 Eanáir 2031 ar aghaidh, taraifí an ghréasáin hidrigine, **i gcás inarb infheidhme**, agus na téarmaí agus an coinníoll maidir le taraifí chun rochtain a fháil ar stóráil hidrigine agus ar chríochfoirt hidrigine,[...];
 - (c) seirbhísí cothromaíochta a sholáthar a dhéanfar ar an mbealach is eacnamaíche agus lena soláthrófar dreasachtaí iomchuí d'úsáideoirí gréasán chun comhardú a dhéanamh ar a n-ionchur gáis agus a n-aistarraingt gáis ar bhealach cóir neamh-idirdhealaitheach agus beidh siad bunaithe ar chritéir oibiachtúla;
 - (d) muirir thiomnaithe a fhormheas agus faireachán a dhéanamh orthu i gcomhréir le hAirteagal 4 de [an t-athmhúnlú ar an Rialachán Gáis mar a moladh le COM(2021) [...] 804].
 - (e) rochtain ar bhonneagair thrasteorann, lena n-áirítear na nósanna imeachta maidir le leithdháileadh acmhainneachta agus bainistiú ar phlódú.
8. Foilseofar na modheolaíochtaí nó na téarmaí agus coinníollacha dá dtagraítear i mír 7.

9. Agus na taraifí nó na modheolaíochtaí agus na seirbhísí cothromaíochta á socrú nó á bhformheas acu, áiritheoidh na húdaráis rialála go dtabharfar dreasacht iomchuí do na hoibreoirí córais tarchurtha agus dáileacháin agus, ón 1 Eanáir 203[...] **6 nó ón dáta a gcuirfear Airteagal 31(1) i bhfeidhm**, do na hoibreoirí gréasáin hidrigine, sa ghearrthréimhse agus san fhadtréimhse araon, chun cur le héifeachtúlachtaí, chun comhtháthú an mhargaidh agus slándáil an tsoláthair a chothú agus chun tacú leis na gníomhaíochtaí taighde gaolmhara.
10. Déanfaidh na húdaráis rialála faireachán ar an mbainistiú ar phlódú i dtaobh gréasáin náisiúnta tarchurtha agus gréasáin náisiúnta hidrigine lena n-áirítear idirnascairí, agus ar chur chun feidhme na rialacha maidir le bainistiú ar phlódú. Chuige sin, cuirfidh na hoibreoirí córais tarchurtha, na hoibreoirí gréasáin hidrigine nó na hoibreoirí margaidh a gcuid rialacha maidir le bainistiú ar phlódú, lena n-áirítear leithdháileadh acmhainneachta, faoi bhráid na n-údarás rialála. Féadfaidh údaráis rialála leasuithe ar na rialacha sin a iarraidh.

Cinntí agus gearáin

- 1 Beidh sé d'údarás ag na húdaráis rialála a cheangal ar oibreoirí córais tarchurtha gáis nádúrtha, córais stórála, córais GNL agus córais dáileacháin, na hoibreoirí stórála hidrigine agus críochfoirt hidrigine, agus, [...]na **hoibreoirí** gréasáin hidrigine más gá, na téarmaí agus na coinníollacha, lena n-áirítear na taraifí agus na modheolaíochtaí dá dtagraítear san Airteagal seo, a mhodhnú chun a áirithiú go mbeidh siad comhréireach agus go gcuirfear i bhfeidhm ar bhealach neamh-idirdhealaitheach iad. Sa chás go saineofar an córas rochtana ar stóráil de réir Airteagal 29(3), ní chuirfear modhnú taraifí san áireamh leis an gcúram sin. **I gcás ina mbeidh an córas rochtana ar stóráil hidrigine nó ar ghréasáin hidrigine bunaithe ar rochtain caibidlithe tríú páirtí i gcomhréir le hAirteagal 31(4), le hAirteagal 32(1) nó le hAirteagal 33(1), ní dhéanfar modhnú ar tharaifí a eisiamh ón gcúram sin.** I gcás moill a bheith ann maidir le taraifí tarchuir agus dáileacháin gáis nádúrtha a shocrú agus, i gcás inarb iomchuí, taraifí gréasáin hidrigine, beidh sé de chumhacht ag údaráis rialála taraifí nó modheolaíochtaí sealadacha tarchuir agus dáileacháin a shocrú nó a fhorghnó agus taraifí gréasáin hidrigine agus modheolaíochtaí agus a chinneadh céard iad na bearta cúitimh iomchuí má chlaonann na taraifí nó na modheolaíochtaí deiridh ó na taraifí nó na modheolaíochtaí sealadacha sin.

- 2 Aon pháirtí a bhfuil gearán aige in aghaidh oibreoir córais tarchurtha gáis nádúrtha , córais stórála, córais GNL nó córais dáileacháin nó oibreoir gréasáin hidrigine, stórála hidrigine nó críochfoirt hidrigine i ndáil leis na hoibleagáidí atá ar an oibreoir sin faoin Treoir seo, féadfaidh sé an gearán a tharchur chuig an údarás rialála, a eiseoidh cinneadh, ag gníomhú dó mar údarás réitigh díospóidí, laistigh de thréimhse 2 mhí tar éis dó an gearán a fháil. Féadfar síneadh 2 mhí a chur leis an tréimhse sin i gcás ina lorgóidh na húdaráis rialála faisnéis bhreise. Féadfar síneadh ama eile a chur leis an tréimhse shínithe sin le comhaontú ón ngearánaí. Beidh éifeacht cheangailteach ag cinneadh an údaráis rialála ach amháin má chuirtear ar neamhní é ar bhonn achomhairc, agus go dtí go ndéantar é sin.
- 3 Aon pháirtí a ndéanfar difear dó agus a bhfuil sé de cheart aige gearán a dhéanamh faoi chinneadh maidir le modheolaíochtaí a rinneadh de bhun an Airteagail seo nó, i gcás ina mbeidh dualgas comhairliúcháin ar an údarás rialála, faoi na tarairí nó na modheolaíochtaí atá beartaithe, féadfaidh sé, laistigh de 2 mhí ar a dhéanaí, nó laistigh de thréimhse níos giorra arna foráil ag na Ballstáit, tar éis fhoilsiú an chinnidh nó an togra maidir le cinneadh, gearán a chur isteach ina n-iarrtar athbhreithniú. Ní bheidh éifeacht fionraíochta ag gearán den sórt sin.

- 4 Cruthóidh na Ballstáit sásraí iomchuí éifeachtúla le haghaidh rialála, rialú agus trédhearcachta ionas go seachnófar aon mhí-úsáid ceannasachta, go háirithe mí-úsáid a dhéanfaidh díobháil do thomhaltóirí, agus aon iompraíocht chreachach. Leis na sásraí sin, cuirfear forálacha CFAE, go háirithe Airteagal 102 de, san áireamh.
5. Áiritheoidh na Ballstáit go ndéanfar na bearta iomchuí, lena n-áirítear gníomhaíocht riaracháin nó imeachtaí coiriúla i gcomhréir lena ndlí náisiúnta, i gcoinne na ndaoine nádúrtha nó dlítheanacha atá freagrach i gcás nach ndearnadh urramú ar na rialacha rúndachta a fhorchuirtear leis an Treoir seo.
- 6 Na gearáin dá dtagraítear i míreanna 2 agus 3, beidh siad gan dochar d'fheidhmiú ceart achomhairc faoi dhlí an Aontais nó faoin dlí náisiúnta.
- 7 Déanfar cinntí a dhéanfaidh údaráis rialála a lánréasúnú agus tabharfar údar iomlán leo ionas gur féidir athbhreithniú breithiúnach a dhéanamh. Beidh na cinntí ar fáil don phobal agus caomhnófar rúndacht aon fhaisnéise atá íogair ó thaobh na tráchtála de san am céanna.
- 8 Áiritheoidh na Ballstáit gur ann do shásraí oiriúnacha ar an leibhéal náisiúnta faoina mbeidh ceart achomhairc ag páirtí a ndéanfaidh cinneadh de chuid údarás rialála difear dó, chuig comhlacht atá neamhspleách ar na páirtithe lena mbaineann agus ar aon rialtas.

Comhar réigiúnach idir údaráis rialála maidir le saincheisteanna trasteorann

1. Rachaidh údaráis rialála i ndlúthchomhairle lena chéile agus comhoibreoidh siad lena chéile, agus go háirithe laistigh de ACER agus déanfaidh siad aon fhaisnéis is gá chun a gcúraimí faoin Treoir seo a chomhlíonadh a thabhairt dá chéile agus do ACER . Maidir leis an bhfaisnéis a mhalartófar, áiríteoidh an t-údarás is faighteoir an leibhéal céanna rúndachta agus a cheanglófar ar an údarás tionscnaimh.
2. Comhoibreoidh na húdaráis rialála, ar an leibhéal réigiúnach ar a laghad, chun:
 - (a) a chothú go gcruthófar socruithe oibriúcháin chun an bainistiú is fearr is féidir a dhéanamh ar an ngréasán, chun malartuithe comhpháirteacha gáis agus hidrigine agus leithdháileadh acmhainneachta trasteorann a chur chun cinn, agus chun leibhéal leordhóthanach acmhainneachta idirnáisc a chumasú, lena n-áirítear trí idirnáisc nua, laistigh den réigiún agus idir réigiúin ionas gur féidir iomaíocht éifeachtach a fhorbairt agus slándáil an tsoláthair a fheabhsú gan idirdhealú a dhéanamh idir gnóthais soláthair i mBallstáit éagsúla;
 - (b) comhordú a dhéanamh ar fhorbairt na gcód gréasáin uile i leith na n-oibreoirí córais tarchurtha ábhartha, oibreoirí gréasáin hidrigine ábhartha agus gníomhairí margaidh ábhartha eile;
 - (c) comhordú a dhéanamh ar fhorbairt na rialacha lena rialaítear bainistiú ar phlódú;
 - (d) comhlíonadh rialála na n-eintiteas dlíthiúil a chomhlíonann cúraimí na n-oibreoirí tarchurtha agus na n-oibreoirí gréasáin ar an leibhéal trasteorann nó réigiúnach a áirithiú.

3. Beidh sé de cheart ag na húdaráis rialála socruithe comhair a dhéanamh lena chéile ar mhaithe leis an gcomhar rialála a chothú.
4. Déanfar na bearta dá dtagraítear i mír 2, de réir mar is iomchuí, i ndlúthchomhairliúchán leis na húdaráis náisiúnta ábhartha eile agus gan dochar dá n-inniúlachtaí sonracha.
5. Tugtar de chumhacht don Choimisiún gníomhartha tarmligthe a ghlacadh i gcomhréir le hAirteagal 83 chun an Treoir seo a fhorlíonadh trí threoirlínte a bhunú maidir lena mhéid a bheidh sé de dhualgais ar na húdaráis rialála comhoibriú le chéile agus le ACER.
6. Féadfaidh na húdaráis rialála, nó, i gcás inarb iomchuí, údaráis inniúla eile, dul i gcomhairle le húdaráis ábhartha tríú tíortha, lena n-áirítear Páirtithe Conarthacha an Chomhphobail Fuinnimh, agus oibreoidh siad i gcomhar leo maidir le bonneagar gáis agus hidrigine a oibriú go dtí tríú tíortha agus uathu d'fhonn a áirithiú, maidir leis an mbonneagar lena mbaineann, go gcuirfear an Treoir seo i bhfeidhm go comhsheasmhach i gcríoch agus i bhfarraige teorann Ballstáit.

Comhlíonadh na gcód agus na dtreoirlínte

1. Féadfaidh aon údarás rialála agus an Coimisiún tuairim ACER a iarraidh faoi chomhlíonadh cinneadh arna dhéanamh ag údarás rialála leis na cóid ghréasáin agus na cóid ghréasáin agus treoirlínte dá dtagraítear sa Treoir seo nó i [an t-athmhúnlú ar an Rialachán Gáis mar a moladh le COM(2021) [...] **804**].
2. Soláthróidh ACER a thuairim don údarás rialála a d'iarr an tuairim sin nó don Choimisiún, faoi seach, agus don údarás rialála a rinne an cinneadh atá i gceist, laistigh de 3 mhí ón dáta a fuarthas an iarraidh.
3. I gcás nach gcomhlíonfaidh an t-údarás rialála a rinne an cinneadh an tuairim ó ACER laistigh de 4 mhí ón dáta a fuarthas an tuairim sin, cuirfidh ACER an Coimisiún ar an eolas dá réir sin.

4. Féadfaidh aon údarás rialála an Coimisiún a chur ar an eolas i gcás ina measfaidh sé, maidir le cinneadh atá ábhartha i dtaobh trádáil trasteorann agus ar cinneadh é a rinne údarás rialála eile, nach gcomhlíontar leis an gcinneadh sin na **cóid gréasáin agus** na treoirlínte dá dtagraítear sa Treoir seo ná i [an t-athmhúnlú ar an Rialachán Gáis mar a moladh le COM(2021) [...] **804**] laistigh de 2 mhí ó dháta an chinnidh sin.
5. I gcás ina n-aimsíonn an Coimisiún, laistigh de 2 mhí tar éis do ACER é a chur ar an eolas i gcomhréir le mír 3, nó d'údarás rialála é a chur ar an eolas i gcomhréir le mír 4, nó ar a thionscnamh féin, laistigh de trí mhí ó dháta an chinnidh, go n-ardaíonn an cinneadh ón údarás rialála amhras tromchúiseach i dtaca lena comhoiriúnacht leis na cóid ghréasáin agus leis na treoirlínte dá dtagraítear sa Treoir seo nó i [an t-athmhúnlú ar an Rialachán Gáis mar a moladh le COM(2021) [...] **804**], féadfaidh an Coimisiún cinneadh a dhéanamh scrúdú breise a dhéanamh ar an gcás. I gcás den sórt sin, iarrfaidh sé ar an údarás rialála agus ar na páirtithe sna himeachtaí teacht os comhair an údaráis rialála chun barúlacha a chur isteach.
6. I gcás ina ndéanfaidh an Coimisiún cinneadh an cás a scrúdú a thuilleadh, eiseoidh sé cinneadh críochnaitheach laistigh de 4 mhí ó dháta an chinnidh sin:
 - (a) gan agóid a dhéanamh i gcoinne an chinnidh ón údarás rialála; nó
 - (b) a chur de cheangal ar an údarás rialála lena mbaineann a chinneadh a tharraingt siar ar an mbonn nár comhlíonadh na cóid ghréasáin agus na treoirlínte.

7. I gcás nach mbeidh cinneadh déanta ag an gCoimisiún an cás a scrúdú a thuilleadh ná nach mbeidh cinneadh críochnaitheach déanta aige laistigh de na teorainneacha ama a leagtar síos i míreanna 5 agus 6 faoi seach, measfar nach ndearna sé agóid i gcoinne an chinnidh ón údarás rialála.
8. An cinneadh ón gCoimisiún i dtaobh cinneadh ón údarás rialála a tharraingt siar, comhlíonfaidh an t-údarás rialála é laistigh de thréimhse 2 mhí agus cuirfidh sé an Coimisiún ar an eolas dá réir sin.
9. Tugtar de chumhacht don Choimisiún gníomhartha tarmligthe a ghlacadh i gcomhréir le hAirteagal 83 **chun** an Treoir seo a fhorlíonadh[...] trí threoirlínte a bhunú ina leagtar amach mionsonraí an nós imeachta atá le leanúint chun an tAirteagal seo a chur i bhfeidhm.

Coimeád taifead

1. Ceanglóidh na Ballstáit ar na gnóthais soláthair a choimeád ar fáil do na húdaráis náisiúnta, lena n-áirítear an t-údarás rialála, na húdaráis náisiúnta iomaíochta agus an Coimisiún, chun a gcuid cúraimí a chomhlíonadh, ar feadh 5 bliana ar a laghad, na sonraí ábhartha a bhaineann le gach idirbheart i gconarthaí soláthair gáis nádúrtha agus hidrigine i ndíorthaigh gháis nádúrtha agus hidrigine le custaiméirí mórdhíola agus le hoibreoirí córais tarchurtha, le hoibreoirí stórála agus oibreoirí GNL chomh maith le hoibreoirí gréasáin hidrigine, oibreoirí stórála agus oibreoirí críochfoirt.
2. Áireofar leis na sonraí mionsonraí maidir le saintréithe na n-idirbheart ábhartha, amhail fad, seachadadh agus rialacha maidir le rialú, an chainníocht, dátaí agus amanna an fhorghníomhaithe agus praghsanna na n-idirbheart agus na modhanna chun an custaiméir mórdhíola lena mbaineann a aithint, chomh maith le sonraí i dtaobh na gconarthaí soláthair gáis nádúrtha agus hidrigine agus na ndíorthach gáis nádúrtha agus hidrigine uile nach bhfuil socraithe.
3. Féadfaidh an t-údarás rialála a chinneadh gnéithe den fhaisnéis sin a chur ar fáil do rannpháirtithe sa mhargadh ar choinníoll nach scaoilfear faisnéis íogair tráchtála faoi ghníomhaithe margaidh aonair ná faoi idirbhearta aonair. Ní bheidh feidhm ag an mír seo maidir le faisnéis faoi ionstraimí airgeadais a thagann faoi raon feidhme Threoir 2014/65/AE .

4. Tugtar de chumhacht don Choimisiún gníomhartha tarmlichte a ghlacadh **chun** an Treoir seo a fhorlíonadh[...] i gcomhréir le hAirteagal 83, trí Threoirlínte a bhunú ina saineofar na modhanna agus na socruithe maidir le coimeád taifead chomh maith le foirm agus ábhar na sonraí a choimeádfar.
5. Maidir le hidirbhearta i ndíorthaigh gáis nádúrtha agus hidrigine de chuid gnóthais soláthair le custaiméirí mórdhíola agus oibreoirí córais tarchurtha gáis nádúrtha , oibreoirí stóras agus oibreoirí GNL chomh maith le hoibreoirí gréasáin, stórála agus críochfoirt hidrigine , ní bheidh feidhm ag an Airteagal seo go dtí go nglacfaidh an Coimisiún na treoirlínte dá dtagraítear i mír 4.
6. Ní chruthófar le forálacha an Airteagail seo oibleagáidí breise i leith na n-údarás dá dtagraítear i mír 1 i gcás eintitis a thagann faoi raon feidhme Threoir 2014/65/AE .
7. Sa chás go mbeidh gá ag na húdaráis dá dtagraítear i mír 1 le rochtain a bheith acu ar shonraí a choimeádann na heintitis a thagann faoi raon feidhme Threoir 2014/65/AE, cuirfidh na húdaráis atá freagrach faoin Treoir sin na sonraí is gá ar fáil dóibh.

Caibidil XI

Forálacha críochnaitheacha

Airteagal 77

Bearta coimirce

1. I gcás géarchéim thobann sa mhargadh fuinnimh nó i gcás ina bhfuil sábháilteacht nó slándáil fhisiciúil daoine, gaireas nó suiteálacha nó sláine an chórais faoi bhagairt, féadfaidh Ballstát **na bearta dá bhforáiltear sa phlean éigeandála náisiúnta a ghlacadh agus staid éigeandála** a fhógairt, **más infheidhme**, de bhun Airteagal 11 de Rialachán (AE 2017/1938)[...].

Airteagal 78

Cothrom na Féinne

1. I gcás bearta a fhéadfaidh na Ballstáit a dhéanamh de bhun na Treorach seo chun cothrom na Féinne a áirithiú, beidh siad comhoiriúnach le CFAE, go háirithe Airteagal 36 de, agus le reachtaíocht an Aontais .
2. Maidir leis na bearta dá dtagraítear i mír 1, beidh siad comhréireach, neamh-idirdhealaitheach agus trédhearcach. Ní fhéadfar na bearta sin a chur i bhfeidhm ach amháin tar éis fógra a thabhairt don Choimisiún agus tar éis don Choimisiún iad a fhormheas.
3. Gníomhóidh an Coimisiún de bhun an fhógra dá dtagraítear i mír 2 laistigh de 2 mhí tar éis an fógra a fháil. Tosóidh an tréimhse sin ar an lá tar éis an fhaisnéis iomlán a fháil. Sa chás nár ghníomhaigh an Coimisiún laistigh den tréimhse 2 mhí sin, measfar nach ndearna sé agóid i gcoinne na mbeart ar tugadh fógra ina leith.

Comhaontuithe teicniúla maidir le hoibriú línte píblínte gáis nádúrtha agus hidrigine le tríú tíortha

Ní **dhéanfaidh** [...] an Treoir seo difear do shaoirse oibreoirí an chórais tarchurtha , oibreoirí gréasáin hidrigine ná d'oibreoirí eacnamaíocha eile a choimeád i bhfeidhm nó comhaontuithe teicniúla maidir le saincheisteanna a bhaineann le feidhmiú píblínte idir Ballstát agus tríú tír a thabhairt i gcrích, a mhéid atá na comhaontuithe sin i gcomhréir le dlí an Aontais agus iad ag luí le cinntí ábhartha údaráis rialála na mBallstát lena mbaineann. Cuirfear údaráis rialála na mBallstát lena mbaineann ar an eolas maidir leis na comhaontuithe sin.

Maoluithe maidir le córas gáis nádúrtha

1. Na Ballstáit nach bhfuil nasctha go díreach le córas idirnasctha aon Bhallstáit eile, féadfaidh siad **maolú [...]** ó Airteagail 3, 7, **30**, 54 nó 27 **(1)**. Rachaidh aon mhaolú den sórt sin in éag a luaithe a chuirfear an chéad idirnascaire chuig an mBallstát i gcrích.
Tabharfar fógra don Choimisiún maidir le haon bheart den sórt sin.
2. Féadfaidh na Ballstáit a iarraidh ar an gCoimisiún maoluithe ar Airteagail 3, 7, 54 nó 27 a chur i bhfeidhm maidir leis na réigiúin is forimeallaí de réir bhrí Airteagal 349 CFAE nó maidir le limistéir iargúlta eile. Rachaidh aon mhaolú den sórt sin in éag a luaithe a chuirfear nasc i gcrích ón réigiún nó ón limistéar chuig Ballstát le córas idirnasctha.
- 2a. Féadfaidh Lucsamburg maolú ar Airteagal 54. Tabharfar fógra don Choimisiún maidir le haon mhaolú den sórt sin.**
3. Cuirfidh an Coimisiún na Ballstáit ar an eolas faoi iarratais ar mhaoluithe dá dtagraítear i mír[...] **2 [...]** sula ndéanfaidh sé cinneadh, agus aird á tabhairt aige ar iarrataí a bhfuil bonn cirt leo ar fhaisnéis íogair tráchtála.

4. Beidh na maoluithe a dheonóidh an Coimisiún **de bhun mhír 2** teoranta ó thaobh ama agus faoi réir coinníollacha a bhfuil sé d’aidhm acu iomaíocht sa mhargadh inmheánach agus comhtháthú an mhargaidh inmheánaigh a mhéadú agus chun a áirithiú nach gcuirfidh na maoluithe isteach ar an aistriú chuig fuinneamh in-athnuaite ná ar chur i bhfeidhm chéadphrionsabal na héifeachtúlachta fuinnimh de réir bhrí Airteagal 2, pointe (18) de Rialachán (AE) 2018/1999.
5. Rachaidh na maoluithe de bhun Threoir 2009/73/CE gan dáta éaga **nó gan tréimhse shonraithe cur i bhfeidhm** in éag an 31 Nollaig 2025. Maidir leis na Ballstáit atá fós ag baint tairbhe as na maoluithe sin tráth theacht i bhfeidhm na Treorach seo, féadfaidh siad **cinneadh a dhéanamh maidir le maolú nua de bhun mhíreanna 1 nó 5a, nó féadfaidh siad** iarratas a chur faoi bhráid an Choimisiúin ar mhaolú nua i gcomhréir leis na coinníollacha a bhunaítear i **mír 2 [...]**.
- 5a. [...]Na Ballstáit a fhaigheann an chéad soláthar tráchtála dá gcéad chonradh soláthair gáis nádúrtha fadtéarmach tar éis theacht i bhfeidhm na Treorach seo, féadfaidh siad maolú [...] ó [...] Airteagail 3(1) go (4), 4(1), 7, 27(1), 30, 35(1)(5), 39, 40(6), 42, 54, 55 agus 69.[...] Tabharfar fógra don Choimisiún faoi aon mhaolú den sórt sin.
6. Foilseofar **fógraí maidir le [...] maoluithe chomh maith le [...]**cinntí chun maoluithe a dheonú **dá dtagraítear i míreanna 1, 2 agus 5a** in *Iris Oifigiúil an Aontais Eorpaigh*.

Airteagal 80a

Maoluithe maidir le hidrigin

Go dtí an 31 Nollaig 2030, féadfaidh an Laitvia agus an Liotuáin maolú ar Airteagal 63. Tabharfar fógra don Choimisiún maidir le haon mhaolú den sórt sin.

Airteagal 81

Maoluithe maidir le línte tarchurtha gáis nádúrtha go dtí tríú tíortha agus uathu

1. Maidir leis na línte tarchurtha gáis idir Ballstát agus tríú tír arna gcur i gcrích roimh an 23 Bealtaine 2019, féadfaidh an Ballstát ina bhfuil an chéad phointe nasctha de líne tharchuir den sórt sin le gréasán Ballstáit cinneadh a dhéanamh maolú ar Airteagail 54, 65, 66 agus 27 agus ar Airteagal 72(7), (9) agus Airteagal 73 (1) do na codanna de sin ina bhfuil líne tarchurtha gáis ina chríoch agus ina fharraige theorann, ar chúiseanna oibiachtúla mar shampla trí aisghabháil an infheistíocht a rinneadh a éascú nó ar chúiseanna a bhaineann le slándáil an tsoláthair, ar choinníoll nach ndéanann an maolú dochar do chumas iomaíochta ná d'fheidhmiú éifeachtach an mhargaidh inmheánaigh sa ghás nádúrtha, ná do shlándáil an tsoláthair san Aontas.

Beidh teorainn ama leis an maolú sin suas go dtí 20 bliain bunaithe ar údar oibiachtúil, tréimhse is féidir a athnuachan má bhíonn údar leis sin agus féadfaidh sé bheith faoi réir coinníollacha a chuideoidh chun na dálaí sa chéad fhomhír a bhaint amach.

Ní bheidh feidhm ag na maoluithe sin maidir le línte tarchuir idir Ballstát agus tríú tír a bhfuil sé d'oibleagáid air an Treoir seo a thrasú agus a chuireann an Treoir seo chun feidhme go héifeachtach ina dhlíchóras faoi chomhaontú arna thabhairt i gcrích leis an Aontas.

2. I gcás ina bhfuil an líne tharchuir lena mbaineann suite i gcríoch níos mó ná Ballstát amháin, is é an Ballstát ina bhfuil an chéad phointe nasctha ina chríoch chuig gréasán na mBallstát a dhéanfaidh cinneadh maidir le maolú i dtaca leis an líne tharchuir sin a dheonú tar éis dul i gcomhairle leis na Ballstáit uile lena mbaineann.

Ar iarraidh ó na Ballstáit lena mbaineann, féadfaidh an Coimisiún cinneadh a dhéanamh gníomhú mar bhreathnóir i gcomhairliúchán idir an Ballstát a bhfuil an chéad phointe nasctha ar a chríoch agus an tríú tír a bhaineann le cur i bhfeidhm comhsheasmhach na Teorach seo i gcríoch agus i bhfarraige an Bhallstáit ina bhfuil an chéad phointe idirnaisc suite, lena n-áirítear díolúintí a dheonú i ndáil le línte tarchuir den sórt sin.

3. Glacfar cinntí de bhun mhíreanna 1 agus 2 faoin 24 Bealtaine 2020. Tabharfaidh na Ballstáit fógra faoi aon chinneadh den sórt sin don Choimisiún agus foilseoidh siad iad.

Nós imeachta cumhachtaithe

1. Gan dochar d'oibleagáidí eile faoi dhlí an Aontais, agus do leithdháileadh na n-inniúlachtaí idir an tAontas agus na Ballstáit, féadfar na comhaontuithe atá ann cheana idir Ballstát agus tríú tír maidir le líne tharchuir nó an gréasán réamhtheachtach píblínte a oibriú agus a choimeád i bhfeidhm go dtí go mbeidh comhaontú a dhéanfar ina dhiaidh sin idir an tAontas agus an tríú tír chéanna sin i bhfeidhm nó go dtí go mbeidh an nós imeachta faoi mhíreanna 2 go 15 den Airteagal seo i bhfeidhm.
2. Gan dochar do leithdháileadh na n-inniúlachtaí idir an tAontas agus na Ballstáit, i gcás ina mbeidh sé ar intinn ag Ballstát dul i mbun caibidlíochta le tríú tír chun comhaontú a leasú, a shíneadh, a oiriúnú, a athnuachan nó a thabhairt i gcrích, maidir le líne tharchuir a oibriú le tríú tír **nó idirnascaire hidrigine le tríú tír** i dtaca le nithe a thagann, go hiomlán nó i bpáirt, laistigh de raon feidhme na Treorach seo nó raon feidhme an **[Rialachán athmhúnlaith maidir le Gás]**, tabharfaidh sé fógra don Choimisiún faoina intinn i scríbhinn.

Áireofar san fhógra sin an doiciméadacht ábhartha agus léiriú ar na forálacha a dtabharfar aghaidh orthu sa chaibidlíocht nó atá le hathchaibidil, cuspóirí na caibidlíochta agus aon fhaisnéis ábhartha eile agus tarchuirfear an méid sin ar fad chuig an gCoimisiún, 5 mhí, ar a laghad, roimh an dáta atá beartaithe tús a chur leis an gcaibidlíocht.

3. De bhun aon fhógra a fháil de bhun mhír 2, tabharfaidh an Coimisiún údarú don Bhallstát lena mbaineann, dul i mbun caibidlíocht fhoirmiúil le tríú tír maidir leis an gcuid a d'fhéadfadh difear a dhéanamh do rialacha comhchoiteanna an Aontais ach i gcás ina measann sé go dtarlódh na nithe seo a leanas dá rachfaí i mbun na caibidlíochta sin:
- (a) bheadh an méid sin ar neamhréir le dlí an Aontais seachas na neamhluithe a eascraíonn as leithdháileadh inniúlachta idir an tAontas agus na Ballstáit;
 - (b) dhéanfaí dochar d'fheidhmiú an mhargaidh inmheánaigh sa ghás nádúrtha **nó sa hidrigin**, d'iomaíocht, nó do shlándáil an tsoláthair i mBallstát nó san Aontas, **agus prionsabal na dlúthpháirtíochta idir na Ballstáit de bhun Airteagal 194(1) CFAE á chur san áireamh**;
 - (c) bhainfí an bonn ó chuspóirí na caibidlíochta atá ar feitheamh maidir leis na comhaontuithe [...] **idirnáisiúnta** atá ag an Aontas le tríú tír;
 - (d) bheadh an méid sin idirdhealaitheach.
4. Agus an measúnú á dhéanamh faoi mhír 3, cuirfidh an Coimisiún san áireamh an mbaineann an comhaontú atá beartaithe le líne tharchuir nó le píblíne réamhtheachtach a rannchuidíonn le héagsúlú soláthairtí agus soláthróirí gáis nádúrtha trí bhíthin foinsí nua gáis nádúrtha.

5. Laistigh de 90 lá ón tráth a bhfaighfear an fógra dá dtagraítear i mír 2, glacfaidh an Coimisiún cinneadh lena dtabharfar údarú nó lena ndiúltófar údarú do Bhallstát dul i mbun caibidlíochta chun comhaontú a leasú, a shíneadh, a oiriúnú, nó a athnuachan nó a thabhairt i gcrích le tríú tír. I gcás inar gá faisnéis bhreise le cinneadh a ghlacadh, tosóidh an tréimhse 90 lá ón dáta a bhfaightear an fhaisnéis bhreise sin.
6. I gcás ina nglacfaidh an Coimisiún cinneadh lena ndiúltófar údarú a thabhairt do Bhallstát dul i mbun caibidlíochta chun comhaontú a leasú, a shíneadh, a oiriúnú, nó a athnuachan nó a thabhairt i gcrích le tríú tír, cuirfidh sé an méid sin in iúl don Bhallstát lena mbaineann agus tabharfaidh sé na cúiseanna a bhí leis sin.
7. Glacfar cinntí lena dtabharfar údarú nó lena ndiúltófar údarú do Bhallstát dul i mbun caibidlíochta chun comhaontú a leasú, a shíneadh, a oiriúnú, nó a athnuachan nó a thabhairt i gcrích le tríú tír, trí bhíthin gníomhartha cur chun feidhme, i gcomhréir leis an nós imeachta dá dtagraítear in Airteagal 83(2).
8. Féadfaidh an Coimisiún treoir a sholáthar agus féadfaidh sé a iarraidh go gcuirfear clásail ar leith isteach sa chomhaontú atá beartaithe chun comhréireacht le dlí an Aontais a áirithiú i gcomhréir le Cinneadh (AE) 2017/684 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle²⁹.

²⁹ Cinneadh (AE) 2017/684 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 5 Aibreán 2017 maidir le sásra a bhunú chun eolas a mhalartú i ndáil le comhaontuithe idir-rialtasacha agus ionstraimí neamhcheangailteacha idir na Ballstáit agus tríú tíortha i réimse an fhuinnimh agus lena n-aisghairtear Cinneadh Uimh. 994/2012/AE (IO L 99, 12.4.2017, lch. 1).

9. Coinneofar an Coimisiún ar an eolas faoi dhul chun cinn agus torthaí na caibidlíochta maidir le comhaontú a leasú, a shíneadh, a oiriúnú, a athnuachan nó a thabhairt i gcrích ó chéim go céim, agus féadfaidh sé rannchuidiú sa chaibidlíocht idir an Ballstát agus an tríú tír a iarraidh i gcomhréir le Cinneadh (AE) 2017/684.
10. Cuirfidh an Coimisiún Parlaimint na hEorpa agus an Chomhairle ar an eolas faoi na cinntí a ghlactar de bhun mhír 5.
11. Sula síneoidh sé comhaontú le tríú tír, tabharfaidh an Ballstát lena mbaineann fógra don Choimisiún maidir le toradh na gcaibidlíochtaí agus déanfaidh sé téacs an chomhaontaithe chaibidlithe a tharchur chuig an gCoimisiún.
12. Chomh luath agus a gheobhaidh sé fógra de bhun mhír 11, déanfaidh an Coimisiún measúnú ar an gcomhaontú caibidlithe de bhun mhír 3. I gcás ina gcinneann an Coimisiún go bhfuil comhaontú ann de thoradh ar na caibidlíochtaí agus go bhfuil sé i gcomhréir le mír 3, tabharfaidh sé údarú don Bhallstát an comhaontú a shíniú agus a thabhairt i gcrích.

13. Laistigh de 90 lá ón tráth a bhfaighfear an fógra dá dtagraítear i mír 11, glacfaidh an Coimisiún cinneadh lena dtabharfar údarú nó lena ndiúltófar údarú do Bhallstát an comhaontú le tríú tír a shíniú agus a thabhairt i gcrích. I gcás inar gá faisnéis bhreise le cinneadh a ghlacadh, tosóidh an tréimhse 90 lá ón dáta a bhfaightear an fhaisnéis bhreise sin.
14. I gcás ina nglacann an Coimisiún cinneadh de bhun mhír 13, lena n-údarófar do Bhallstát an comhaontú le tríú tír a shíniú agus a thabhairt i gcrích, tabharfaidh an Ballstát lena mbaineann fógra don Choimisiún maidir le tabhairt i gcrích agus teacht i bhfeidhm an chomhaontaithe, agus maidir le haon athrú a dhéanfar ar stádas an chomhaontaithe sin dá éis sin.
15. I gcás ina nglacann an Coimisiún cinneadh lena ndiúltófar údarú a thabhairt do Bhallstát an comhaontú le tríú tír a shíniú agus a thabhairt i gcrích de bhun mhír 13, cuirfidh sé an Ballstát lena mbaineann ar an eolas dá réir sin agus tabharfaidh sé na cúiseanna a bhí leis sin.

An tarmligean a fheidhmiú

1. Is faoi réir na gcoinníollacha a leagtar síos san Airteagal seo a thugtar an chumhacht don Choimisiún gníomhartha tarmligthe a ghlacadh.
2. Déanfar na cumhachtaí chun na gníomhartha tarmligthe dá dtagraítear in Airteagail 8, 56, 66, 74, 75 agus 76 a ghlacadh a thabhairt don Choimisiún go ceann tréimhse neamhchinntithe ama ón [dáta teacht i bhfeidhm].
3. Féadfaidh Parlaimint na hEorpa nó an Chomhairle tarmligean na cumhachta dá dtagraítear in Airteagail 8, 56, 66, 74, 75 agus 76 a chúlghairm aon tráth. Déanfaidh cinneadh chun cúlghairm a dhéanamh deireadh a chur le tarmligean na cumhachta atá sonraithe sa chinneadh sin. Gabhfaidh éifeacht leis an lá tar éis fhoilsiú an chinnidh in *Iris Oifigiúil an Aontais Eorpaigh* nó ar dháta is déanaí a shonrófar sa chinneadh. Ní dhéanfaidh sé difear do bhailíocht aon ghnímh tharmligthe atá i bhfeidhm cheana.
4. Roimh dó gníomh tarmligthe a ghlacadh, rachaidh an Coimisiún i mbun comhairliúchán le saineolaithe arna a ainmneoidh gach Ballstát i gcomhréir leis na prionsabail a leagtar síos i gComhaontú Idirinstitiúideach an 13 Aibreán 2016 maidir le Reachtóireacht Níos Fearr.
5. A luaithe a ghlacfaidh sé gníomh tarmligthe, tabharfaidh an Coimisiún fógra, an tráth céanna, do Pharlaimint na hEorpa agus don Chomhairle.

6. Ní thiocfadh gníomh tarmlichte a ghlactar de bhun Airteagail 8, 56, 66, 74, 75 agus 76 i bhfeidhm ach amháin mura mbeidh aon agóid curtha in iúl ag Parlaimint na hEorpa ná ag an gComhairle laistigh de thréimhse 2 mhí tar éis fógra faoin ngníomh sin a thabhairt do Pharlaimint na hEorpa agus don Chomhairle nó más rud é, roimh dhul in éag na tréimhse sin, go mbeidh Parlaimint na hEorpa agus an Chomhairle araon tar éis a chur in iúl don Choimisiún nach ndéanfaidh siad aon agóid. Déanfar an tréimhse sin a fhadú 2 mhí ar thionscnamh Pharlaimint na hEorpa nó na Comhairle.

Airteagal 84

An nós imeachta coiste

1. Tabharfaidh coiste cúnamh don Choimisiún. Beidh an coiste sin ina choiste de réir bhrí Rialachán (AE) Uimh. 182/2011.
2. I gcás ina ndéantar tagairt don mhír seo, beidh feidhm ag Airteagal 4 de Rialachán (AE) Uimh. 182/2011.
3. I gcás ina ndéantar tagairt don mhír seo, beidh feidhm ag Airteagal 5 de Rialachán (AE) Uimh. 182/2011.

Athbhreithniú agus tuairisciú

1. Faoi 31 Nollaig 2030, athbhreithneoidh an Coimisiún an Treoir seo agus cuirfidh sé tuarascáil faoi bhráid Pharlaimint na hEorpa agus na Comhairle, **lena ngabhfaidh, más gá, tograí reachtacha iomchuí.** San athbhreithniú sin, déanfar scrúdú ar an méid seo a leanas go háirithe:
 - i. ar chur i bhfeidhm Airteagal 8, agus ar chur i bhfeidhm na sainmhínithe gaolmhara in Airteagal 2, chun a mheas ar cheart go léireofaí leis na saoráidí a chuirfear i bhfeidhm ón 1 Eanáir 2031 go mbeadh laghdú níos airde ar astaíochtaí gás ceaptha teasa ina thoradh ar úsáid breoslaí ísealcharbóin agus hidrigin ísealcharbóin chun deimhniú a fháil de bhun an Airteagail sin.
 - ii. **creat rialála aonfhoirmeach a chur i bhfeidhm maidir le hoibreoirí gréasáin hidrigine gan idirdhealú idir feidhmeanna tharchur [...] na hidrigine agus dáileadh na hidrigine, lena n-áirítear an tionchar a bheadh ag cur i bhfeidhm na gceanglas a leagtar amach in Airteagal 62 maidir le gach gréasán hidrigine.**
2. Faoi 31 Nollaig 2031 [...] déanfaidh an Coimisiún measúnú ar chur chun feidhme na rialacha maidir le hoibreoirí tarchurtha neamhspleácha le haghaidh gáis nádúrtha ar oibreoirí ainmnithe gréasáin chomhtháite hidrigine, agus feidhmiú an mhargaidh hidrigine, an iomaíocht, an leachtacht agus forbairt an bhonneagair hidrigine á gcur san áireamh, agus cuirfidh sé tuarascáil faoi bhráid Pharlaimint na hEorpa agus na Comhairle. Leagfar amach sa tuarascáil torthaí mheasúnú an Choimisiúin. I gcás inarb iomchuí, molfaidh an Coimisiún athbhreithniú ar na forálacha a leagtar amach sa mhír seo.

Airteagal 86

Leasuithe ar Threoir 2012/27/AE

Leasaítear Treoir 2012/27/AE mar a leanas:

- (1) scriostar Airteagail 9, 10 agus 11;
- (2) scriostar larscríbhinn VII.

Trasuí

1. Na forálacha reachtaíochta, rialúcháin agus riaracháin is gá chun **Airteagail 2 go 5, Airteagail 7 go 27, Airteagail [...] 29, Airteagail 31 go 34, Airteagal 35(1)(a), (3), (4), (7), (8) agus (9), Airteagail 37 agus 38, Airteagal 40(1), (2), (7), (8), agus (9), Airteagal 41, Airteagal 42(2), Airteagail 46 go 53, Airteagail 56 agus 58(11), Airteagail 62 go 69, Airteagal 70(5) agus (6), Airteagail 71 go 73, Airteagal 75(1), (5), (6) agus (9), Airteagail 76 agus 77, Iarscríbhinní I agus II a chomhlíonadh, déanfaidh na Ballstáit iad a thabhairt i bhfeidhm faoin [...] 2 bhliain tar éis theacht i bhfeidhm na Treorach seo]. Cuirfidh siad téacs na bhforálacha sin in iúl don Choimisiún láithreach.**

Nuair a ghlacfaidh na Ballstáit na bearta sin, beidh tagairt iontu don Treoir seo nó beidh tagairt den sórt sin ag gabháil leo tráth a bhfoilsithe oifigiúil. Is iad na Ballstáit a chinnfidh an bealach le tagairt den sórt sin a dhéanamh agus conas a dhéanfar an ráiteas sin a leagan amach.

2. Déanfaidh na Ballstáit téacs phríomhfhorálacha an dlí náisiúnta a ghlacfaidh siad sa réimse a chumhdaítear leis an Treoir seo a chur in iúl don Choimisiún.

Airteagal 88

Aisghairm

Déantar Treoir 2009/73/CE, mar a leasaítear leis na gníomhartha a liostaítear in Iarscríbhinn III, Cuid A, a aisghairm le héifeacht ón [1 Eanáir 2023], gan dochar d'oibleagáidí na mBallstát a bhaineann leis na teorainneacha ama maidir leis an trasuí sa dlí náisiúnta agus dáta chur i bhfeidhm na dTeoracha a leagtar amach in Iarscríbhinn III, Cuid B .

Déanfar tagairtí don Treoir aisghairthe a fhorléiriú mar thagairtí don Treoir seo agus léifear iad i gcomhréir leis an tábla comhghaoil atá in Iarscríbhinn IV.

Airteagal 89

Teacht i bhfeidhm

Tiocfaidh an Treoir seo i bhfeidhm an fichiú lá tar éis lá a foilsithe in *Iris Oifigiúil an Aontais Eorpaigh*.

Airteagal 90

Seolaithe

Is chuig na Ballstáit a dhírítear an Treoir seo.

Arna dhéanamh sa Bhruiséil,

Thar ceann Pharlaimint na hEorpa
An tUachtarán

Thar ceann na Comhairle
An tUachtarán

IARSCRÍBHINN I

CEANGLAIS ÍOSTA MAIDIR LE BILLEÁIL AGUS FAISNÉIS BHILLEÁLA
LE hAGHAIDH GÁS

- 1. AN FHAISNÉIS ÍOSTA ATÁ LE BHEITH AR AN MBILLE AGUS SAN FHAISNÉIS BHILLEÁLA LE hAGHAIDH GÁS**
- 1.1. Léireofar go feiceálach an phríomhfhaisnéis seo a leanas do na custaiméirí deiridh ina mbillí, agus beidh sí scartha amach go soiléir ó chodanna eile den bhille:
 - (a) an praghas atá le híoc agus miondealú ar an bpraghas i gcás inar féidir, in éineacht le ráiteas soiléir gur féidir leis na foinsí fuinnimh go léir tairbhiú freisin ó dhreasachtaí nár maoiníodh trí na tobhaigh a luaitear sa mhiondealú ar an bpraghas agus, i gcás inarb indéanta sin, miondealú ar an bpraghas;
 - (b) an dáta a mbeidh an íocaíocht dlite.

- 1.2. Léireofar go feiceálach an phríomhfhaisnéis seo a leanas do na custaiméirí deiridh ina mbillí agus san fhaisnéis bhilleála, agus beidh sí scartha amach go soiléir ó chodanna eile den bhille agus den fhaisnéis bhilleála:
- (a) tomhaltas gás le haghaidh na tréimhse billeála;
 - (b) ainm agus sonraí teagmhála an tsoláthróra, lena n-áirítear beolíne tacaíochta tomhaltóirí agus seoladh ríomhphoist;
 - (c) ainm na taraife;
 - (d) críochdháta an chonartha, más infheidhme;
 - (e) an fhaisnéis faoi fháil a bheith ar dheis athrú ó sholáthróir amháin go ceann eile agus na tairbhí a ghabhann leis sin;
 - (f) cód pointe seachadta an chustaiméara deiridh nó an cód uathúil aitheantais le haghaidh phointe soláthair an chustaiméara deiridh;
 - (g) faisnéis faoi chearta na gcustaiméirí deiridh a mhéid a bhaineann le réiteach díospóidí lasmuigh den chúirt, lena n-áirítear sonraí teagmhála an eintitis atá freagrach de bhun Airteagal [...] 24;
 - (h) an pointe teagmhála aonair dá dtagraítear in Airteagal [...] 23;
 - (i) le haghaidh gás nádúrtha amháin, nasc chuig uirlisí comparáide, nó tagairt don áit a bhfuil fáil orthu, dá dtagraítear in Airteagal [...] 12.

1.3. I gcás ina bhfuil billí bunaithe ar thomhaltas iarbhír nó ar chianléamh ag an oibreoir, déanfar an fhaisnéis seo a leanas a chur ar fáil do na custaiméirí deiridh ina mbillí agus ina mbillí réitithe tréimhsiúla, nó déanfar an fhaisnéis sin a chur leo nó comhartha ina leith sin a chur iontu:

- (a) comparáidí idir tomhaltas reatha gás an chustaiméara deiridh agus tomhaltas an chustaiméara deiridh le haghaidh na tréimhse céanna den bhliain roimhe sin i bhfoirm léaráide;
- (b) faisnéis theagmhála na n-eagraíochtaí tomhaltóirí, na ngníomhaireachtaí fuinnimh nó a macasamhail de chomhlachtaí, lena n-áirítear seoltaí suíomhanna gréasáin, ar féidir faisnéis a fháil uathu faoi na bearta feabhsaithe éifeachtúlachta fuinnimh atá ar fáil le haghaidh trealamh a úsáideann fuinneamh;
- (c) comparáidí le meánchustaiméir deiridh normalaithe nó tagarmharcáilte sa chatagóir úsáideora chéanna.

2. MINICÍOCHT NA BILLEÁLA AGUS SOLÁTHAR NA FAISNÉISE BILLEÁLA:

- (a) déanfar an bhilleáil uair sa bhliain ar a laghad ar bhonn an tomhaltais iarbhír;
- (b) i gcás nach bhfuil méadar ag custaiméir deiridh a ligeann don oibreoir cianléamh a dhéanamh, nó i gcás inar roghnaigh an custaiméir deiridh go gníomhach cianléamh a dhíchumasú i gcomhréir leis an dlí náisiúnta, déanfar faisnéis bhilleála bheacht bunaithe ar an tomhaltas iarbhír a chur ar fáil don chustaiméir deiridh gach 6 mhí, ar a laghad, nó uair amháin gach 3 mhí, arna iarraidh sin nó i gcás ina bhfuil sé roghnaithe ag an gcustaiméir deiridh billeáil leictreonach a fháil;

- (c) i gcás nach bhfuil méadar ag custaiméir deiridh a ligeann don oibreoir cianléamh a dhéanamh, nó i gcás inar roghnaigh an custaiméir deiridh go gníomhach cianléamh a dhíchumasú i gcomhréir leis an dlí náisiúnta, féadfar na hoibleagáidí i bpointí (a) agus (b) a chomhlíonadh trí bhíthin córas féinléitheoireachta rialta ag an gcustaiméir deiridh, trína ndéanann an custaiméir deiridh na léamha ón méadar a chur in iúl don oibreoir; ní fhéadfar an bhilleáil nó an fhaisnéis bhilleála a bheith bunaithe ar an tomhaltas measta nó ar ráta comhréidh ach amháin sa chás nár chuir an custaiméir deiridh léamh méadair ar fáil maidir le tréimhse billeála ar leith;
- (d) i gcás ina bhfuil méadar ag an gcustaiméir deiridh a ligeann don oibreoir cianléamh a dhéanamh, déanfar faisnéis bhilleála bheacht bunaithe ar an tomhaltas iarbhír a sholáthar uair sa mhí ar a laghad; féadfar faisnéis den sórt a chur ar fáil tríd an idirlíon freisin, agus déanfar í a thabhairt cothrom le dáta a mhinice is incheadaithe leis na feistí tomhais agus na córais tomhais a úsáidtear.

3. Miondealú AR PHRAGHAS AN CHUSTAIMÉARA DEIRIDH

Suim na dtrí chomhpháirt a leanas a bheidh i bpraghas an chustaiméara deiridh: comhpháirt an fhuinnimh agus an tsoláthair, comhpháirt an ghréasáin (tarchur, dáileadh, iompar) agus comhpháirt na gcánacha, na dtobhach, na dtáillí agus na muirear.

I gcás ina mbeidh miondealú ar phraghas an chustaiméara deiridh curtha i láthair i mbillí, úsáidfear ar fud an Aontais na sainmhínithe coiteanna ar na trí chomhpháirt sa mhiondealú sin a bhunaítear faoi Rialachán (AE) 2016/1952 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle.

4. Rochtain ar fhaisnéis chomhlántach faoin tomhaltas stairiúil

Ceanglóidh na Ballstáit, sa mhéid go bhfuil fáil ar fhaisnéis chomhlántach faoin tomhaltas stairiúil, go gcuirfear an fhaisnéis sin ar fáil don soláthróir nó don soláthraí seirbhíse arna ainmniú ag an tomhaltóir, arna iarraidh sin don chustaiméir deiridh.

I gcás ina mbeidh suiteáilte ag an gcustaiméir deiridh méadar a ligeann don oibreoir cianléamh a dhéanamh, beidh an custaiméir deiridh in ann rochtain a fháil go héasca ar fhaisnéis chomhlántach faoin tomhaltas stairiúil a chuirfidh ar a gcumas féinseiceálacha mionsonraithe a dhéanamh.

Cuimseofar an méid seo a leanas leis an bhfaisnéis chomhlántach faoin tomhaltas stairiúil:

- (a) sonraí carnacha do na 3 bliana roimhe sin ar a laghad nó don tréimhse ó thús [...] an chonartha soláthair **gáis**, más giorra an tréimhse sin. Comhfhreagróidh na sonraí do na tréimhsí dar táirgeadh faisnéis rialta billeála; agus
- (b) sonraí mionsonraithe de réir am na húsáide do gach lá, seachtain, mí agus bliain a chuirfear ar fáil don chustaiméir deiridh gan mhoill tríd an idirlíon nó trí chomhéadan an mhéadair, lena gcumhdaítear an tréimhse den 24 mhí roimhe sin ar a laghad nó an tréimhse ó thús an chonartha soláthair [...] **gáis**, más giorra an tréimhse sin.

5. Foinsí fuinnimh a nochtadh

Sonróidh soláthróirí i mbillí an sciar den ghás in-athnuaite agus ísealcharbóin ar leithligh a cheannaigh an custaiméir deiridh i gcomhréir leis an gconradh soláthair le haghaidh gás (nochtadh ar leibhéal an táirge). I gcás meascáin, soláthróidh an soláthróir an fhaisnéis chéanna ar leithligh do chatagóirí éagsúla gás, lena n-áirítear gás in-athnuaite nó gás ísealcharbóin.

Déanfar an fhaisnéis seo a leanas a chur ar fáil do na custaiméirí deiridh ina mbillí agus ina bhfaisnéis bhilleála, nó déanfar í a chur leo nó comhartha ina leith a chur iontu:

- (a) an sciar de gháis in-athnuaite agus de gháis ísealcharbóin atá i meascán an tsoláthróra (ar an leibhéal náisiúnta, eadhon sa Bhallstát inar tugadh an conradh soláthair le haghaidh gás i gcrích, agus ar leibhéal an tsoláthróra má tá an soláthróir gníomhach i roinnt Ballstát) le linn na bliana roimhe sin ar bhealach soiléir so-chomparáide;
- (b) faisnéis maidir leis an tionchar ar an gcomhshaol, ar a laghad i dtéarmaí astaíochtaí CO₂ a eascraíonn as na gáis arna soláthar ag an soláthróir le linn na bliana roimhe sin.

A mhéid a bhaineann le pointe (a) den dara fómhír, i ndáil le gáis arna bhfáil trí mhalartán gáis nó arna n-allmhairiú ó ghnóthas atá lonnaithe lasmuigh den Aontas, féadfar na figiúirí comhiomlána arna soláthar ag an malartán nó ag an ngnóthas atá i gceist le bliain roimhe sin a úsáid.

Déanfar an sciar den ghás in-athnuaite a cheannaigh na custaiméirí deiridh a nochtadh trí ráthaíochtaí tionscnaimh a úsáid, ***bunaithe ar Threoir (AE) 2018/2001***. Nuair a ídíonn na custaiméirí gás ó ghréasán hidrigine nó gáis nádúrtha, áiritheofar go gcomhfhreagraíonn na ráthaíochtaí tionscnaimh a chealaítear do na saintréithe gréasáin ábhartha.

Déanfaidh an t-údarás rialála nó údarás inniúil náisiúnta eile na bearta is gá lena áirithiú go mbíonn an fhaisnéis a thugann na soláthróirí do na custaiméirí deiridh de bhun an phointe seo iontaofa agus go soláthraítear, ar an leibhéal náisiúnta, ar bhealach soiléir so-chomparáide í.

IARSCRÍBHINN II

CÓRAIS MÉADRÚCHÁIN CHLISTE I nGÁS NÁDÚRTHA AGUS HIDRIGIN

[...]1. Áiritheoidh na Ballstáit go gcuirfear i bhfeidhm [...] córais méadrúcháin chliste ina geríocha a D'fhéadfadh a bheith faoi réir measúnú eacnamaíoch ar na costais agus na tairbhí don mhargadh agus don tomhaltóir aonair san fhadtréimhse nó ar cén cineál méadraithe chliste is réasúnta ó thaobh na gné eacnamaíche de agus is costéifeachtaí agus cén creat ama is indéanta i leith a ndáilte.

2. Sa mheasúnú sin, cuirfear san áireamh an mhodheolaíocht don anailís costais is tairbhe agus na feidhmiúlachtaí íosta do chórais méadraithe chliste dá bhforáiltear i Moladh 2012/148/AE ón gCoimisiún³⁰ sa mhéid go mbeidh siad infheidhme maidir le gás nádúrtha **agus hidrigin**, chomh maith leis na teicnící is fearr atá ar fáil chun an leibhéal is airde cibearshlándála agus cosanta sonraí a áirithiú.

Le measúnú den sórt sin, déanfar machnamh cuí freisin ar shineirgí a d'fhéadfadh a bheith ann le bonneagar méadraithe chliste leictreachais a rolladh amach cheana féin, nó roghanna le haghaidh rolladh amach roghnaitheach maidir le cásanna inar féidir glansochair a thabhairt ar ais go tapa chun bang a choinneáil ar chostais.

³⁰ Moladh 2012/148/AE ón Coimisiún an 9 Márta 2012 maidir le hullmhúcháin do leathadh amach na gcórais méadraithe chliste (IO L 73, 13.3.2012, lch. 9).

3. Faoi réir an mheasúnaithe sin, ullmhóidh na Ballstáit tráthchlár le sprioc de suas le 10 mbliana le haghaidh cur i bhfeidhm [...] córas méadrúcháin chliste. I gcás ina mbeidh toradh dearfach ar an measúnú ar imscaradh na gcóras méadraithe chliste, beidh córais méadraithe chliste ag 80 % de na custaiméirí deiridh laistigh de 7 mbliana ó dháta an mheasúnaithe dhearfaigh orthu.

IARSCRÍBHINN III

Cuid A

An Treoir Aisghairthe
agus liosta de na leasuithe a rinneadh uirthi
(dá dtagraítear in Airteagal 90)

Treoir 2009/73/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle (IO L 211, 14.8.2009, lch. 94)	
Rialachán (AE) 2018/1999 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle (IO L 328, 21.12.2018, lch. 1)	Airteagal 51 amháin
Treoir (AE) 2019/692 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle (IO L 117, 3.5.2019, lch. 1)	

Cuid B

Teorainneacha ama don trasuí sa dlí náisiúnta agus dáta cur i bhfeidhm

(dá dtagraítear in Airteagal 90)

Treoir	Teorainn ama don trasuí	Dáta cur i bhfeidhm
Treoir 2009/73/CE	an 3 Márta 2011	an 3 Márta 2011, seachas a mhéid a bhaineann le hAirteagal 11
Treoir (AE) 2019/692	an 24 Feabhra 2020	an 3 Márta 2013 a mhéid a bhaineann le hAirteagal 11

IARSCRÍBHINN IV

TÁBLA COMHGHAOIL

Treoir 2009/73/CE	An Treoir seo
Airteagal 1(1)	Airteagal 1(1)
Airteagal 1(2)	-
-	Airteagal 1(2), (3) agus (4)
Airteagal 2, an fhoclaíocht tosaigh	Airteagal 2, an fhoclaíocht tosaigh
-	Airteagal 2, pointí 1 go 13
Airteagal 2, pointe 1	Airteagal 2, pointe 14
Airteagal 2, pointe 2	Airteagal 2, pointe 15
Airteagal 2, pointe 3	Airteagal 2, pointe 16
Airteagal 2, pointe 4	Airteagal 2, pointe 17
Airteagal 2, pointe 5	Airteagal 2, pointe 18
Airteagal 2, pointe 6	Airteagal 2, pointe 19
-	Airteagal 2, pointí 20 go 22
Airteagal 2, pointe 7	Airteagal 2, pointe 23
Airteagal 2, pointe 8	Airteagal 2, pointe 24
Airteagal 2, pointe 9	Airteagal 2, pointe 252
Airteagal 2, pointe 10	Airteagal 2, pointe 26
Airteagal 2, pointe 11	Airteagal 2, pointe 27
Airteagal 2, pointe 12	Airteagal 2, pointe 28
Airteagal 2, pointe 13	Airteagal 2, pointe 29

Airteagal 2, pointe 14	Airteagal 2, pointe 30
Airteagal 2, pointe 15	Airteagal 2, pointe 31
Airteagal 2, pointe 16	Airteagal 2, pointe 32
Airteagal 2, pointe 17	Airteagal 2, pointe 33
-	Airteagal 2, pointe 34
Airteagal 2, pointe 18	Airteagal 2, pointe 35
Airteagal 2, pointe 19	Airteagal 2, pointe 36
Airteagal 2, pointe 20	Airteagal 2, pointe 37
Airteagal 2, pointe 21	Airteagal 2, pointe 38
Airteagal 2, pointe 22	Airteagal 2, pointe 39
Airteagal 2, pointe 23	Airteagal 2, pointe 40
Airteagal 2, pointe 24	Airteagal 2, pointe 41
Airteagal 2, pointe 25	Airteagal 2, pointe 42
Airteagal 2, pointe 26	Airteagal 2, pointe 43
Airteagal 2, pointe 27	Airteagal 2, pointe 44
Airteagal 2, pointe 28	Airteagal 2, pointe 45
-	Airteagal 2, pointí 46 go 47
Airteagal 2, pointe 32	Airteagal 2, pointe 48
Airteagal 2, pointe 34	Airteagal 2, pointe 49
Airteagal 2, pointe 35	Airteagal 2, pointe 50
Airteagal 2, pointe 36	Airteagal 2, pointe 51

-	Airteagal 2, pointí 52 go 71
Airteagal 37	Airteagal 3
-	Airteagal 4
Airteagal 3	Airteagal 5(1) agus (2)
-	Airteagal 5(3) agus (4)
Airteagal 5(11)	Airteagal 5(5)
Airteagal 7	Airteagal 6
Airteagal 4(1)	Airteagal 7(1)
-	Airteagal 7(2)
Airteagal 4(2)	Airteagal 7(3)
-	Airteagal 7(4)
-	Airteagal 7(5) go (9)
Airteagal 4(3)	Airteagal 7(10)
Airteagal 4(4)	Airteagal 7(11)
-	Airteagal 8
Airteagal 8	Airteagal 9
-	Airteagal 10
-	Airteagal 11
-	Airteagal 12
-	Airteagal 13
-	Airteagal 14

-	Airteagal 15
-	Airteagal 16
-	Airteagal 17
-	Airteagal 18
-	Airteagal 19
-	Airteagal 20
-	Airteagal 21
-	Airteagal 22
-	Airteagal 23
-	Airteagal 24
-	Airteagal 25
-	Airteagal 26
Airteagal 32	Airteagal 27
-	Airteagal 27(3)
Airteagal 34	Airteagal 28
Airteagal 33	Airteagal 29
Airteagal 38	Airteagal 30
-	Airteagal 31
-	Airteagal 32
-	Airteagal 33
Airteagal 35	Airteagal 34

-	Airteagal 34(3)
Airteagal 13(1) go (2)	Airteagal 35(1) go (2)
-	Airteagal 35(3) go (4)
Airteagal 13(3)	Airteagal 35(5)
-	Airteagal 35(7) go (9)
Airteagal 13(5)	Airteagal 35(10)
Airteagal 16	Airteagal 36
-	Airteagal 37
Airteagal 23	Airteagal 38
Airteagal 24	Airteagal 39
Airteagal 25(1)	Airteagal 40(1)
-	Airteagal 40(2)
Airteagal 25(2)	Airteagal 40(3)
Airteagal 25(3)	Airteagal 40(4)
Airteagal 25(4)	Airteagal 40(5)
Airteagal 25(5)	Airteagal 40(6)
-	Airteagal 40(7) go (9)
-	Airteagal 41
Airteagal 26	Airteagal 42
Airteagal 27	Airteagal 43
Airteagal 28(1) go (4)	Airteagal 44(1) go (4)

-	Airteagal 44(5)
Airteagal 29	Airteagal 45
-	Airteagal 46
-	Airteagal 47
-	Airteagal 48
-	Airteagal 49
-	Airteagal 50
Airteagal 22	Airteagal 51
-	Airteagal 52
-	Airteagal 53
Airteagal 9	Airteagal 54
Airteagal 14	Airteagal 55
Airteagal 15	Airteagal 56
Airteagal 17	Airteagal 57
Airteagal 18(1) go (10)	Airteagal 58(1) go (10)
-	Airteagal 58(11)
Airteagal 19	Airteagal 59
Airteagal 20	Airteagal 60
Airteagal 21	Airteagal 61
-	Airteagal 62
-	Airteagal 63

-	Airteagal 64
Airteagal 10	Airteagal 65
Airteagal 11	Airteagal 66
Airteagal 12	Airteagal 67
Airteagal 30	Airteagal 68
Airteagal 31	Airteagal 69
Airteagal 39	Airteagal 70(1) go (5)
-	Airteagal 70(6)
Airteagal 40	Airteagal 71
Airteagal 41	Airteagal 72
-	Airteagal 72(5)
Airteagal 41(5) go (9)	Airteagal 72(6) go (10)
Airteagal 41(10) go (17)	Airteagal 73(1) go (8)
Airteagal 42(1) go (4)	Airteagal 74(1) go (4)
-	Airteagal 74(5)
Airteagal 42(6)	Airteagal 74(6)
Airteagal 43	Airteagal 75
Airteagal 44	Airteagal 76
Airteagal 46	Airteagal 77
Airteagal 47	Airteagal 78
Airteagal 48a	Airteagal 79

-	Airteagal 80
Airteagal 49a	Airteagal 81
Airteagal 49b	Airteagal 82
-	Airteagal 83
-	Airteagal 84
-	Airteagal 85
-	Airteagal 86
Airteagal 54	Airteagal 87
Airteagal 53	Airteagal 88
Airteagal 55	Airteagal 89
Airteagal 56	Airteagal 90
Iarscríbhinn I	Iarscríbhinn I
-	Iarscríbhinn II
-	Iarscríbhinn III
Iarscríbhinn II	Iarscríbhinn IV